

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

FACULTATEA DE GEOGRAFIE
STR. CLINICILOR NR. 5-7
CLUL-NAPOCA, 400006
TEL: 0264-596116, FAX: 0264-597988
GEOGR@UBBCLUJ.RO
HTTPS://GEOGRAFIE.UBBCLUJ.RO

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂSĂUD

CIF: 4347550, Municipiul Bistrița,
Piața Petru Rareș, Nr.1 CP.420080,
Tel: (40) 263/213657, Fax:
0263/214750, www.portalbn.ro
E-mail: cjbn@cjbn.ro

JUDEȚUL
BISTRIȚA
NĂSĂUD

Poarta Transilvaniei

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD

**ETAPA I – ANALIZA ȘI PROGNOZA EVOLUȚIEI DEZVOLTĂRII TERITORIALE A
JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD. DIAGNOZA STADIULUI DE DEZVOLTARE
TERITORIALĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD
VOLUMUL I.2. STUDII DE FUNDAMENTARE CU CARACTER ANALITIC ȘI
PROSPECTIV**

**Livrabil I.2.2.3. – STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND POTENȚIALUL TURISTIC
ȘI BALNEAR**

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL I.2.2.3. – STUDIU PRIVIND POTENȚIALUL TURISTIC ȘI BALNEAR

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Bistrița-Năsăud	
ETAPA și FAZA PROIECT	ETAPA 1 – Analiza și prognoza evoluției dezvoltării teritoriale a Județului Bistrița-Năsăud. Diagnoza stadiului de dezvoltare teritorială a Județului Bistrița-Năsăud	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD Piața Petru Rareș, Nr. 1, Municipiul Bistrița, Jud. Bistrița-Năsăud	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Cristina-Annamaria KEREKES Arhitect-Șef al Județului Bistrița-Năsăud	
DIRECTOR PROIECT	NUME	SEMNĂTURĂ
	Șef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Prof. univ. dr. geogr.-urb. Ștefan DEZSI Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9 Drd. Cosmina-Daniela URSU	
DATA	Septembrie 2025	

CUPRINS

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	7
2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE	14
2.1. Analiza potențialului de atractivitate a ofertei turistice ale unităților administrativ-teritoriale din județul Bistrița-Năsăud (evaluarea potențialului de atractivitate al resurselor naturale și antropice, a infrastructurii cu specific turistic și a infrastructurii tehnice în vederea obținerii potențialului de dezvoltare turistică)	14
2.1.1. Repere teoretice și conceptuale generale	14
2.1.2. Metodologia privind evaluarea potențialului turistic din unitățile administrativ-teritoriale de bază (UAT) ale județului Bistrița-Năsăud	15
2.2. Resurse turistice naturale	28
2.2.1. Evaluare atractivitate cadru natural	28
2.2.2. Evaluare factori naturali terapeutici/ clasificare stațiuni	31
2.2.3. Evaluare arii protejate	31
2.3. Resurse turistice antropice	35
2.3.1. Evaluare monumente istorice de interes național și evaluare patrimoniu cultural (muzee și colecții publice, artă și tradiție populară, instituții de spectacole și concerte, manifestări culturale anuale/repetabile)	35
2.4. Infrastructura specific turistică	41
2.4.1. Evaluare structuri de primire cu funcțiuni de cazare turistică	41
2.4.2. Evaluare infrastructură/dotări, instalații și facilități de tratament	42
2.4.3. Evaluare infrastructura pentru conferințe și centre expoziționale	44
2.4.4. Evaluarea pârtiilor de schi și a instalațiilor de transport pe cablu	45
2.4.5. Evaluare infrastructură/instalații și dotări de agrement-divertisment	45
2.5. Infrastructura tehnică	51
2.5.1. Evaluarea accesibilității la infrastructura majoră de transport	51
2.6. Potențialul de dezvoltare turistică	55
2.7. Infrastructura turistică (baza tehnico-materială pentru turism) în intervalul 2018-2024	59
2.7.1. Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare	59
2.7.2. Evoluția numărului structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și a locurilor de cazare în perioada 2018-2024	60
2.7.3. Capacitatea de cazare turistică existentă	69
2.7.4. Mărimea medie a infrastructurii de cazare	79
2.8. Circulația turistică la nivelul județului Bistrița-Năsăud în intervalul 2018-2024	84
2.8.1. Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare	84
2.8.2. Înnopțiuni în structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare (nopți-cazare realizate)	97
2.8.3. Durata medie a sejurului	105
2.9. Tipuri și forme de turism practicate și practicabile	108
2.10. Trasee și circuite turistice	139
3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE	162
4. ANALIZA SWOT	171
PUNCTE TARI	171
PUNCTE SLABE	172
AMENINȚĂRI	175

OPORTUNITĂȚI.....	176
4. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR.....	179
5. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE	206
SURSE BIBLIOGRAFICE.....	208
ANEXE.....	216
ANEXA 1. JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD – RESURSE TURISTICE ANTROPICE	216
I. EVALUARE MONUMENTE ISTORICE DE INTERES NAȚIONAL	216
II. EVALUARE PATRIMONIU CULTURAL.....	220
ANEXA 2. JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD – INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ.....	230
D. EVALUARE INFRASTRUCTURA DE CAZARE.....	230

LISTĂ TABELE

Tabel 2.1. DIMENSIUNEA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE (a) ȘI A CAPACITĂȚII DE PRIMIRE EXISTENTE (b) LA NIVELUL ROMÂNIEI, REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-VEST ȘI A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN INTERVALUL 2018-2024	61
Tabel 2.2. DIMENSIUNEA INFRASTRUCTURII DE CAZARE TURISTICĂ (NUMĂR STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE) LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD , ÎN ANUL 2024	63
Tabel 2.3. EVOLUȚIA NUMĂRULUI STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICA CU FUNCTIUNI DE CAZARE TURISTICA PE TIPURI DE STRUCTURI LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024	66
Tabel 2.4. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICĂ DIN JUD. BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN INTERVALUL 2018-2024	69
Tabel 2.5. CAPACITATEA DE CAZARE (NUMĂR LOCURI ÎN UNITĂȚI DE CAZARE) LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD LA NIVELUL ANULUI 2024	72
Tabel 2.6. EVOLUTIA CAPACITATII DE CAZARE TURISTICA EXISTENTA (NUMĂRULUI LOCURILOR DE CAZARE) LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024.....	73
Tabel 2.7. EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE (NUMĂRULUI LOCURILOR DE CAZARE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	78
Tabel 2.8. MĂRIMEA MEDIE A INFRASTRUCTURII DE CAZARE LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024.....	80
Tabel 2.9. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICA LA NIVEL DE UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024	86
Tabel 2.10. DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI ȘI A PONDERILOR SOSIRILOR TURISTICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN ANUL 2024	96
Tabel 2.11. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICA LA NIVEL DE UAT-URI DIN JUDEȚUL BSITRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024	100
Tabel 2.12. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTARI ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ, PE TIPURI DE STRUCTURI DIN JUDEȚUL BSITRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	103
Tabel 2.13. FONDURILE CINEGETICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, GESTIONARII ȘI FORMA DE PERSONALIZARE A ACESTORA.....	136
Tabel 2.14. TRASEE TURISTICE MONTANE OMOLOGATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD - 23 AUGUST 2025.....	145

LISTĂ FIGURI

Fig. 2.1. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL COMPONENTELOR ATRACTIVE ALE CADRULUI NATURAL	30
Fig. 2.2. DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ARIILOR NATURALE PROTEJATE LA NIVELUL UAT	33
Fig. 2.3. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL CUMULAT AL RESURSELOR TURISTICE NATURALE.....	34
Fig. 2.4. DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A RESURSELOR ATRACTIVE ANTROPICE LA NIVELUL UAT ...	38
Fig. 2.5. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL RESURSELOR ATRACTIVE ANTROPICE.....	39
Fig. 2.6. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL AL RESURSELOR ATRACTIVE TURISTICE NATURALE ȘI ANTROPICE	40
Fig. 2.7. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL ACORDAT PENTRU CAPACITATEA DE CAZARE ÎN FUNCȚIUNE ȘI DISTRIBUȚIA TIPURILOR DE STRUCTURI SPECIFIC TURISTICE	49
Fig. 2.8. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL AL INFRASTRUCTURII SPECIFIC TURISTICE	50
Fig. 2.9. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL ACORDAT PENTRU INFRASTRUCTURA TEHNICĂ	54
Fig. 2.10. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT) AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ	57
Fig. 2.11. DISTRIBUȚIA ZONELOR CU RESURSE TURISTICE ȘI RELAȚIA CU INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ ȘI TEHNICĂ.....	58
Fig. 2.12. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD LA NIVELUL UAT, ÎN ANUL 2024.....	64
Fig. 2.13. EVOLUȚIA NUMĂRULUI STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICA CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICA DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024.....	67
Fig. 2.14. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A LOCURILOR DE CAZARE DIN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2024	76
Fig. 2.15. EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE (NR. LOCURI) ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN INTERVALUL 2018-2024.....	77
Fig. 2.16. MĂRIMEA MEDIE A STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD LA NIVELUL UAT, ÎN ANUL 2024	82
Fig. 2.17. EVOLUTIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ALE TURISTILOR ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, TOTAL ȘI PE MEDII DE REZIDENȚĂ, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	90
Fig. 2.18. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI TURISTICE ALE TURIȘTILOR ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024	91
Fig. 2.19. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE SOSIRI ALE TURISTILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE LA NIVEL DE UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024.....	93
Fig. 2.20. PONDEREA SOSIRILOR TURISTICE IN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ PE TIPURI DE STRUCTURI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	95
Fig. 2.21. EVOLUTIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTARI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, TOTAL ȘI PE TIPURI DE REZIDENȚĂ, DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	97

Fig. 2.22. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI TURISTICE ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024	102
Fig. 2.23. PONDEREA ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN ANUL 2024	103
Fig. 2.24. EVOLUȚIA DURATEI MEDII A SEJURULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, TOTAL ȘI PE MEDII DE REZIDENȚĂ, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	105
Fig. 2.25. DURATA MEDIE A SEJURULUI ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024.....	106

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) este un instrument strategic cu rol director, conceput pentru a stabili direcțiile esențiale de orientare, prioritzare și administrare eficientă, funcțională și durabilă a teritoriului județean.

Elaborat sub coordonarea Consiliului Județean, în colaborare cu instituțiile responsabile de guvernanta teritorială, PATJ armonizează viziunea administrației publice locale cu perspectivele mediului economic, ale sectorului turistic și ale societății civile. Prin această abordare participativă și integrată, documentul urmărește să asigure o dezvoltare coerentă, echilibrată și sustenabilă a întregului spațiu județean.

Documentația are rolul de a oferi un cadru strategic unitar, menit să susțină implementarea politicilor publice și să ghideze dezvoltarea comunităților locale către creșterea competitivității și a valorii adăugate pe termen lung. Acest obiectiv este atins prin corelarea spațială a strategiilor, programelor și planurilor de dezvoltare inițiate de autoritățile județene, asigurând astfel coerența, eficiența și aplicabilitatea acestora la nivelul întregului teritoriu administrativ.

Prima etapă a acestui demers urmărește analiza detaliată și prognoza evoluției dezvoltării teritoriale a județului Bistrița-Năsăud. În acest cadru, „Studiu privind potențialul turistic și balnear” ocupă un rol important, oferind suport esențial pentru fundamentarea politicilor publice și pentru procesul de planificare strategică.

Prin identificarea oportunităților și direcțiilor de dezvoltare, studiul conturează o viziune coerentă asupra evoluției economice a teritoriului și devine un instrument de referință pentru toți actorii implicați — administrația publică locală și centrală, mediul privat, instituțiile de specialitate și organizațiile non-guvernamentale.

Scopul principal este de a sprijini coordonarea intervențiilor și de a facilita adoptarea unor măsuri integrate, capabile să susțină dezvoltarea durabilă a sectorului turistic din județul Bistrița-Năsăud, în concordanță cu potențialul teritorial, resursele disponibile și obiectivele strategice.

Elaborarea documentației a fost ghidată de un set de criterii-cheie de evaluare menite să asigure calitatea, relevanța și aplicabilitatea propunerilor strategice, respectiv: relevanța (prin corelarea obiectivelor propuse cu nevoile reale și anticipate ale sectorului turistic din județul Bistrița-Năsăud), eficacitatea (prin raportarea clară la rezultatele vizate și la impactul scontat

asupra dezvoltării turismului), eficiența (prin valorificarea optimă a resurselor disponibile în raport cu obiectivele asumate), coerența și consecvența (prin asigurarea unei aliniări interne a măsurilor propuse și a compatibilității acestora cu documentele strategice relevante la nivel național și european), pragmatismul (prin formularea unor soluții aplicabile și adaptate specificului local) și sustenabilitatea (având în vedere protecția și valorificarea echilibrată a resurselor turistice pe termen lung). Aceste criterii au stat la baza tuturor etapelor procesului de elaborare, contribuind la conturarea unui cadru strategic robust, aplicabil și integrat.

Elaborarea documentației a fost fundamentată pe un set clar de criterii-cheie, menite să garanteze calitatea, relevanța și aplicabilitatea propunerilor strategice, respectiv: relevanța – prin corelarea obiectivelor propuse cu nevoile reale și anticipate ale sectorului turistic din județul Bistrița-Năsăud; eficacitatea – prin raportarea directă la rezultatele vizate și la impactul estimat asupra dezvoltării turismului; eficiența – prin valorificarea optimă a resurselor disponibile în raport cu obiectivele asumate; coerența și consecvența – prin asigurarea unei corelări interne între măsurile propuse și a compatibilității acestora cu documentele strategice relevante la nivel național și european; pragmatismul – prin formularea unor soluții fezabile, adaptate specificului local; sustenabilitatea – prin protejarea și valorificarea echilibrată a resurselor turistice, cu accent pe beneficiile pe termen lung. Aceste principii au ghidat fiecare etapă a procesului de elaborare, contribuind la definirea unui cadru strategic solid, coerent și ușor de aplicat în practică, capabil să susțină dezvoltarea durabilă a turismului în județ.

Pentru atingerea acestor obiective, analiza sectorului turistic ca domeniu strategic pentru județul Bistrița-Năsăud, s-a axat pe mai multe direcții fundamentale menite să ghideze dezvoltarea sustenabilă și eficientă a acestuia, care includ:

- inventarierea și evaluarea resurselor turistice, cu accent pe valoarea lor atractivă, relevanța pentru piața turistică și distribuția lor geografică în teritoriu;
- analiza structurii și evoluției facilităților și serviciilor turistice, precum și a dinamicii circulației turistice la nivel județean și identificarea tendințelor semnificative;
- identificarea tipurilor și formelor de turism practicate și cu potențial de dezvoltare, alături de traseele, rutele și circuitele turistice existente sau propuse pentru diversificarea ofertei;
- evaluarea mijloacelor și canalelor de promovare turistică, precum și a impactului acestora asupra vizibilității, competitivității și atractivității județului pe piața turistică internă și internațională.i.

Această abordare multidirecțională oferă un cadru clar pentru luarea deciziilor și implementarea unor măsuri care să maximizeze beneficiile economice, sociale și de mediu ale turismului în județul Bistrița-Năsăud.

Prin integrarea acestor direcții de analiză în cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Județean, se urmărește susținerea unei dezvoltări economice, sociale și culturale echilibrate, capabile să genereze beneficii pe termen lung. Această abordare contribuie atât la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, cât și la consolidarea atractivității județului pentru turiști, investitori și viitori rezidenți, prin valorificarea sustenabilă a potențialului local și prin crearea unui mediu favorabil dezvoltării.

Pentru a sprijini obiectivele majore ale dezvoltării turismului în județul Bistrița-Năsăud, studiul a formulat un set de obiective specifice menite să asigure o abordare strategică, participativă și eficientă a acestui sector, astfel:

- identificarea principalelor nevoi, probleme și disfuncționalități ale sectorului turistic și alinierea direcțiilor de acțiune la potențialul real al județului, printr-un proces participativ amplu ce implică activ autoritățile județene, comunitățile locale, mediul privat/antreprenorial și organizațiile non-guvernamentale. Scopul este elaborarea de soluții pentru atragerea investițiilor și reducerea dezechilibrelor de dezvoltare între zonele județului, precum și față de alte județe și regiuni turistice din țară.
- *determinarea disfuncționalităților, a barierelor majore și a priorităților de intervenție* care limitează dezvoltarea turismului, prin propunerea de soluții și scenarii ce pot susține o creștere sustenabilă, competitivă și echilibrată a acestui sector strategic.
- *elaborarea unei viziuni strategice coerente* pentru dezvoltarea locațiilor, destinațiilor și zonelor turistice din județ, construită prin consensul tuturor actorilor relevanți — administrație publică, mediul privat și societate civilă. Această viziune va sta la baza stabilirii intervențiilor prioritare și a direcției unitare de dezvoltare turistică.
- *definirea acțiunilor și investițiilor necesare pentru implementarea viziunii strategice*, care să asigure diversificarea și complementaritatea ofertei turistice, valorificarea sustenabilă a resurselor și consolidarea competitivității turistice a județului și a destinațiilor sale de interes.

Pentru a asigura realizarea acestor obiective este necesară, de asemenea, evaluarea gradului de implementare și corelare a strategiilor județene și locale anterioare cu documente strategice relevante (Planul de Amenajare a Teritoriului Național

(P.A.T.N.), Master Planul General de Transport al României, Planurile Urbanistice Generale și Zonale, Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă, Planurile de management și conservare a ariilor naturale protejate, Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020, Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021 – 2027 și alte documente strategice și urbanistice relevante la nivel național, regional și local pentru sectorul turistic), precum și identificarea intervențiilor strategice propuse în documentele menționate care pot fi implementate în perioada 2025–2030, asigurând coerență cu prioritățile definite în strategii europene, naționale, regionale și locale, precum: Strategia pentru Dezvoltarea Teritorială a României – România Policentrică 2035, Strategia de transport intermodal în România (2020–2023), Politica urbană a României 2022–2035, Programele sectoriale de guvernare și alte strategii locale de dezvoltare etc. Pe baza acestora va fi posibilă elaborarea unui plan-cadru strategic de referință, care să ghideze dezvoltarea viitoare a strategiilor și planurilor de acțiune la toate nivelurile administrative – județean, zonal, local (UAT), dar și pentru locații turistice punctuale – facilitând coordonarea integrată a eforturilor la toate nivelurile administrative.

Pentru realizarea prezentului studiu s-recurs la utilizarea unei metodologii riguroase, fundamentată pe analiza detaliată a unor surse primare și secundare de informații, precum baze de date oficiale și statistici furnizate de INSSE – TEMPO Online, Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, Comisia Națională de Prognoză etc., alături de o serie de surse electronice și documente de specialitate, incluse în lista de referințe bibliografice.

Pentru susținerea procesului de analiză și fundamentare, au fost colectate date și informații relevante de la instituții publice locale și județene, ceea ce a permis conturarea unei viziuni coerente și bine argumentate asupra direcțiilor de dezvoltare ale sectorului turistic.

În același timp, pentru a asigura o planificare teritorială strategică, participativă și solid fundamentată, un element central al procesului de elaborare a documentației l-a constituit implicarea activă și constantă a actorilor relevanți la nivel județean și local. Printre aceștia se numără cetățeni, experți sectoriali, reprezentanți ai instituțiilor publice și ai structurilor deconcentrate, entități locale subordonate, investitori privați, organizații neguvernamentale, mass-media și alți parteneri din domeniul turismului.

Aceste demersuri au urmărit, în principal, obținerea sprijinului comunității pentru implementarea planului, dar și promovarea unei abordări integrate în gestionarea problemelor de interes major pentru comunitățile locale și pentru întregul județ.

Demersul a fost susținut de un set coerent de metode, mijloace și instrumente de lucru, printre care se numără: prelucrarea surselor primare, în special a bazelor de date statistice, cu ajutorul programului Microsoft Excel (parte a grupei de programe Microsoft Office); analiza de conținut și procesarea informațiilor provenite din surse secundare, acolo unde a fost cazul; analiza seriilor temporale pentru perioada 2018–2024; prelucrarea și reprezentarea grafică și cartografică a datelor sub formă de grafice, diagrame, cartograme, cartodiagrame, planșe și hărți tematice și factuale; analize de cauzalitate și evaluarea disparităților la nivelul unităților administrativ-teritoriale (UAT); corelarea datelor statistice și a informațiilor locale cu prioritățile strategice naționale și europene etc.

Această abordare complexă contribuie la fundamentarea solidă a unui plan de acțiune integrat, capabil să răspundă nevoilor actuale și să creeze premisele unei dezvoltări sustenabile și competitive a sectorului turistic din județul Bistrița-Năsăud.

Studiul este structurat în cinci secțiuni principale, fiecare având un rol esențial în fundamentarea și dezvoltarea unei strategii eficiente pentru turismul județului Bistrița-Năsăud:

Capitolul 1 definește scopul documentului strategic, obiectivele generale și direcțiile majore care au stat la baza elaborării studiului. În cadrul acestuia este prezentat contextul general, sunt formulate intențiile strategice, demersul fiind ancorat într-un cadru conceptual și metodologic care susține întregul proces analitic.

Capitolul 2, cel mai extins și complex al studiului, vizează inventarierea și analiza detaliată a resurselor turistice primare (naturale și antropice) și secundare (infrastructura turistică și tehnică) din județul Bistrița-Năsăud, pe baza cărora este realizată o estimare a valorii atractive la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale (UAT), utilizând o metodologie complexă, detaliată corespunzător. Sunt analizate în detaliu evoluția structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în perioada 2018–2024, printr-o serie de indicatori specifici (numărul de unități de cazare, capacitatea de cazare, numărul de sosiri, înnoptări și durata medie a sejurului). Totodată, este inventariată, analizată și evaluată, totodată, infrastructura de tratament, agrement și divertisment, cea dedicată conferințelor și manifestărilor expoziționale, precum și cea destinată sporturilor de iarnă, atât la nivel județean, cât și la nivel de UAT. De asemenea, sunt trecute în revistă principalele trasee turistice, tipurile și formele de turism

practicate, precum și mijloacele și canalele de promovare turistică utilizate pentru atragerea vizitatorilor și valorificarea imaginii județului.

Capitolul 3 furnizează o analiză-diagnostic importantă pentru identificarea disfuncționalităților și stabilirea priorităților de intervenție în dezvoltarea turismului județean. Sunt identificate principalele probleme structurale și funcționale ale sectorului turistic, pentru a căror corectare sunt propuse un set de măsuri și acțiuni concrete care vor permite optimizarea performanțelor sectorului turistic, prin dezvoltarea unui sistem competitiv, sustenabil și adaptat specificului local, care să genereze valoare adăugată pentru comunitățile județene.

Capitolul 4 este dedicat prognozelor și scenariilor alternative de dezvoltare, fiind propuse posibile traiectorii de evoluție ale turismului bistrițean în funcție de impactul potential al unui complex factori interni și externi. Sunt identificate mai multe scenarii strategice care evidențiază modul în care variațiile unor factori precum cererea turistică, contextul socio-economic sau politicile publice pot influența dinamica sectorului turistic. Aceste scenarii oferă fundamente solide pentru luarea deciziilor strategice și permit ajustarea măsurilor planificate în funcție de tendințele anticipate.

Studiile de acest tip reprezintă un instrument esențial atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, oferind decidenților și actorilor implicați informații relevante privind stadiul actual al dezvoltării turismului, dinamica sectorului, tendințele emergente, oportunitățile existente și provocările cu care se confruntă domeniul. Aceste informații sprijină luarea unor decizii fundamentate, facilitând comparații relevante și permițând ajustarea strategiilor de planificare, dezvoltare și promovare a destinațiilor și zonelor de interes turistic, precum și a întregului ansamblu teritorial județean. În plus, ele contribuie la adaptarea acestor strategii în funcție de potențialul, nevoile specifice și oportunitățile identificate la nivel local.

Pornind de la aceste deziderate, analiza a fost concepută pentru a genera rezultate competitive, care să faciliteze o înțelegere apofundată a fenomenului turistic din județul Bistrița-Năsăud și să asigure transferul beneficiilor către comunitate. Bazat pe o metodologie riguroasă și o abordare interdisciplinară, studiul tratează aspectele esențiale și actuale, oferind soluții adaptate tendințelor și cerințelor pieței, asigurând astfel coerența și alinierea cu strategiile naționale și internaționale relevante. Conturarea unei imagini distincte și atractive a județului Bistrița-Năsăud ca destinație turistică presupune o planificare eficientă, o promovare integrate și servicii calitate superioară, capabile să răspundă cerințelor tot mai variate și sofisticate ale turiștilor.

Prin utilizarea unei metodologii interdisciplinare și a unei abordări orientate spre rezultate concrete se asigură nu doar evaluarea potențialului existent, ci și formularea de strategii concrete, menite să maximizeze beneficiile economice și sociale ale turismului și să contribuie la valorificarea sustenabilă a potențialului turistic al județului Bistrița-Năsăud, facilitând dezvoltarea unui sector turistic competitiv, functional și adaptat cerințelor unei piețe moderne, dinamice în continuă evoluție.

2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1. Analiza potențialului de atractivitate a ofertei turistice ale unităților administrativ-teritoriale din județul Bistrița-Năsăud (evaluarea potențialului de atractivitate al resurselor naturale și antropice, a infrastructurii cu specific turistic și a infrastructurii tehnice în vederea obținerii potențialului de dezvoltare turistică)

2.1.1. Repere teoretice și conceptuale generale

Potențialul turistic al unui teritoriu (grupând componentele atractive naturale și antropice), este sinonim ofertei sale turistice primare sau potențiale, iar împreună cu infrastructura generală și cea cu specific turistic (care grupează echipamentul de producție a serviciilor turistice, respectiv structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, unitățile alimentare și cele de agrement-divertisment), dublate de calitatea, varietatea și condițiile de comercializare a produsului turistic și forța de muncă din domeniu formează ***oferta turistică reală (efectivă) sau patrimoniul turistic***.

Potențialul turistic reprezintă „materia primă” a fenomenului turistic, a cărui prezență și caracteristici calitative și/sau cantitative se constituie în premise esențiale în organizarea și amenajarea spațiului turistic, în afirmarea sau, dimpotrivă, inexistența unor tipuri și forme de turism și, nu în ultimul rând, în polarizarea fluxurilor turistice în măsură să consume produsul turistic rezultat din prezența și amenajarea turistică a elementelor de atractivitate.

Resursele turistice joacă un rol diferit în motivarea cererii turistice spre o anumită destinație în funcție de calitatea, structura și complexitatea lor, oricare dintre componentele resurselor turistice naturale sau antropice, singure sau în asociere, fiind în măsură să genereze dezvoltarea unuia sau a mai multor forme de turism (desigur, pe fondul existenței resurselor financiare reclamate de echiparea turistică necesară asigurării condițiilor optime de afirmare a acestora).

Pe acest fond, analiza noastră vizează o abordare selectivă, pe tipuri de obiective (parcursând în succesiune logică pașii impuși de un asemenea demers: identificarea, inventarierea și reliefarea particularităților resurselor atractive strict individualizate), aceasta permițând realizarea unei estimări/aprecieri mai facile și mai apropiate de realitate a atractivității resurselor cu valențe turistice și realizarea unei ierarhizări valorice a acestora prin compararea aceluiași elemente concrete sau însușiri. Acest demers permite cuantificarea potențialului turistic pe categorii de resurse și asamblarea lor – prin însumarea valorii atractive a tuturor

elementelor de interes recreativ, curativ sau culturalizant inventariate – într-un tot unitar sinonim ofertei atractive relevate de indicele global al atractivității turistice propriu fiecărei UAT care a făcut obiectul prezentei analize.

Cunoașterea detaliată și ierarhizarea valorică resurselor atractive permite decelarea facilă a tipului sau tipurilor de turism pentru care aceasta relevă cele mai numeroase facilități și posibilități, precum și creionarea formelor și activităților turistice practicate sau a căror afirmare este posibilă în cadrul fiecărei UAT în parte. Astfel, decelarea atractivității turistice aferente fiecărui UAT are astfel menirea de a oferi factorilor decizionali, informația necesară luării deciziilor oportune nu numai în ceea ce privește prioritățile amenajării, ci și a diversificării ofertei turistice, prin includerea în exploatare a cât mai multor atracții cât mai variate. Totodată, favorizează delimitarea locațiilor și arealelor pretabile și rentabile care pot și trebuie să facă obiectul viitoarelor demersuri de amenajare turistică, respectiv etapizarea punerii lor în valoare și, implicit, concentrarea eforturilor de investiții în locațiile și/sau arealele cu potențial mai ridicat și a căror includere în circuitele turistice poate fi realizabilă în urma transpunerii în practică a acțiunilor de amenajare turistică creionate cu ajutorul și prin raportare la rezultatele demersului întreprins. Astfel, se creează premisele ca viitoarele inițiative de amenajare să nu devină cazuri izolate, inițiative strict localizate, ci elemente ale unei matrici teritoriale sistemice, cu un rol bine definit și funcții corect precizate.

2.1.2. Metodologia privind evaluarea potențialului turistic din unitățile administrativ-teritoriale de bază (UAT) ale județului Bistrița-Năsăud

În pofida formulării în timp de către diverși cercetători a mai multor metode de bonitare și estimare (apreciere) a valorii atractive a resurselor turistice aferent unor teritorii de extensiuni variabile ca extindere și complexitate a resurselor atractive grupate în cadrul acestora, metodologia demersului nostru are ca și repere majore cadrul conceptual oficial agreat de către autoritățile superioare de profil în cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Național (validat prin articolul 9 din cadrul Legii nr. 190/25 mai 2009 prin care s-a legiferat Ordonanța de urgență a guvernului nr. 142/28.10.2008 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea a VIII-a – ZONE TURISTICE și publicată în M.O. al României, Partea I, nr. 781 din 21 noiembrie 2008, respectiv metodologia din 25 aprilie 2016 pentru analiza potențialului turistic al teritoriului aprobată de Aprobare de Ordinul nr. 549/518/2016 publicat în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 444 din 14 iunie 2016), care a vizat componentele turistice grupate la nivelul UAT-urilor fiecărui județ din România.

Opțiunea pentru utilizarea acestei metodologii este motivată, pe de o parte, de faptul că aceasta este asumată și aplicată efectiv, și, deci, verificată și validată de către forurile de specialitate din ministerul de profil, iar pe de altă parte, de posibilitatea comparării rezultatelor obținute în urma actualizării situației existente la nivelul anului 2024 cu cea relevantă de demersul anterior (la care am făcut referire mai sus), astfel încât propunerile din strategia de dezvoltare să fie concepute și elaborate în consonanță cu rezultatele diagnozei turistice efectuate și în urma comparării și ierarhizării valorilor punctajelor parțiale și generale obținute de unitățile administrativ-teritoriale din județul Bistrița-Năsăud în momentul de față.

Reperete metodologice majore ale demersului utilizat sunt redate mai jos, însoțite de explicațiile necesare pentru ajustările/adaptările la care s-a recurs (motivate de lipsa unor date fiabile recente sau impuse de anumite evoluții specifice ale unor indicatori), astfel încât perceperea corectă a logicii "mecanismului" utilizat să fie cât mai facilă.

Evaluarea potențialului turistic al unităților administrativ-teritoriale de bază din județul Bistrița-Năsăud a păstrat elementele stabilite în metodologia de referință menționată, modelul de clasificare a componentelor potențialului turistic și al infrastructurii generale și specific turistică respectând succesiunea abordării categoriilor majore, subcategoriilor și elementelor care sunt implicate în conturarea ofertei turistice a României, a fiecărui județ și UAT în parte, astfel:

- potențialul turistic natural
- patrimoniul cultural
- infrastructura generală
- infrastructura specific turistică
- calitatea mediului

A. Resurse turistice naturale

A1. Cadrul natural grupând 6 componente:

- relief
- geomorfologie
- vegetație

- fauna
- hidrografie
- peisaj

A2. Factori naturali terapeutici cuprinzând următoarele componente:

- ape minerale terapeutice,
- lacuri terapeutice,
- nămoluri terapeutice (sapropelice, minerale, de turbă etc.)
- emanații naturale de gaze terapeutice (mofete, solfatare),
- ansamblul elementelor fizico-chimice ale litoralului marin;
- ansamblul elementelor climatice ale litoralului marin;
- factorii sanogeni ai principalelor tipuri de bioclimă ai României, inclusiv de la nivelul peșterilor și salinelor (bioclimat tonic–stimulent, bioclimat sedativ–indiferent sau de cruțare, bioclimat excitant-solicitant etc.) etc.

A3. Arie protejate cuprinzând următoarele componente:

- rezervații ale biosferei,
- parcuri naționale,
- parcuri naturale,
- alte rezervații și monumente ale naturii

B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE

B1. Monumente istorice, cu următoarele categorii (cf. Legii 422/2001, cu modificările și adăugirile ulterioare): *monument, ansambluri, situri* de tipul:

- arheologie
- arhitectură
- monumente de for public
- monumente memoriale-funerare

B2. Muzee și colecții publice cu următoarele categorii:

- muzee monumente memoriale-funerare
- colecții publice

B3. Artă și tradiție populară grupând:

- manifestări tradiționale: serbări, festivaluri, târguri, șezători, obiceiuri și ritualuri tradiționale, sărbători etc.

- meșteșuguri populare tradiționale:

- obiecte pe suport textil: țesături, covoare, costume populare, cusături;
- pictură pe sticlă și pe lemn, gravură.
- ateliere de prelucrarea lemnului, metalelor, a pietrei, pielăriei;

B4. Instituții de spectacole și concerte

B5. Manifestări culturale anuale/repetabile

C. Infrastructură specific turistică

C1. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare

C2. Instalații de tratament

C3. Săli de conferință, centre expoziționale etc.

C4. Pârții de schi și instalații de transport pe cablu

C5. Alte instalații și dotări de agrement-divertisment

D. Infrastructură tehnică

D1. Accesibilitatea la infrastructura majoră de transport

D2. Infrastructură edilitară

D3. Infrastructură de telecomunicații

În vederea evaluării și ierarhizării unităților-administrativ teritoriale s-a utilizat, luând în considerare întreaga gamă de elemente componente ale ofertei turistice generale, metoda arborilor de analiză pe criterii de bază și subcriterii, atribuirea nivelurilor de apreciere făcându-se prin ponderarea unei valori maxime de **100 de puncte**, fiecărei componente alocându-i-se un punctaj variabil în funcție de ponderea lor participativă în alcătuirea ofertei turistice globale.

A. Resurse turistice naturale

Resurselor turistice naturale li s-au acordat un maxim **25 puncte** repartizate la nivelul următoarelor categorii, astfel:

CATEGORIE	PUNCTAJ MAXIM
-----------	---------------

A1. Cadrul natural	10
A2. Factori naturali terapeutici	10
A3. Aree naturale protejate	5
TOTAL	25

Având la bază criteriile de mai sus, **cadrului natural (categoria A1)** aferent fiecărei unități administrativ-teritoriale de bază din cadrul județului Bistrița-Năsăud i s-a alocat un punctaj diferențiat, cuprins între 1 și 10 (valoarea 1 fiind cea minimă, iar 10 cea maximă, acordată celor cu potențial turistic natural excepțional).

Poziția pe trepte de relief	
câmpie	1
dealuri și podișuri	2
Subcarpați	3
munți	4
litoral și Delta Dunării	4
Elemente geomorfologice de interes/attractive	
prezența unor chei, abrupturi, relief carstic, vecinătatea unor unități impunătoare etc.	1
Vegetatie	
pădure peste 30% din suprafață	1
pădure sub 30% din suprafață	0,5
Fauna	
interes cinegetic mare	1
interes cinegetic mediu	0,5
Hidrografie	
prezența unor lacuri, amenajări piscicole, izvoare minerale, cascade	1
Peisaj	
interes ridicat	2
interes mediu	1

Al doilea criteriu în evaluarea resurselor turistice naturale conform prezentei metodologii (**Factori naturali terapeutici – categoria A2**) a vizat următoarele repere:

- Categoriile de localități cu factori terapeutici naturali:
 - Stațiuni de interes național – în această categorie intră stațiunile cu maximum de factori naturali terapeutici tradițional valorificați, dotări pentru tratament, cazare și agrement apropiate (în această categorie înscriindu-se 2 stațiuni turistice existente pe raza județului Bistrița-Năsăud).
 - Stațiuni de interes local - sunt stațiunile cu minimum de factori naturali terapeutici,

dotări pentru satisfacerea cerințelor de cazare și/sau tratament pentru un număr relativ redus de turiști/pacienți, proveniți de obicei din zone apropiate (în această categorie înscriindu-se 5 stațiuni turistice existente pe raza județului Bistrița-Năsăud).

- Localități cu potențial de factori naturali terapeutici - sunt localități cu anumiți factori naturali terapeutici - de obicei ape minerale, fără dotări de tratament speciale.
- După factorii terapeutici naturali existenți:
 - Bioclimat
 - relaxant, sedativ, indiferent de deal
 - tonic-stimulent de munte
 - excitant de litoral
 - excitant de câmpie
 - Ape minerale
 - oligominerale, carbogazoase, clorurate, sodice
 - sulfatate sulfuroase feruginoase iodurate
 - Lac sărat cu proprietăți terapeutice
 - Nămol terapeutic:
 - sapropelic
 - de turba
 - mineral
 - Alt factor terapeutic natural:
 - mofeta (solfatar)
 - salina
 - sare extrasa
 - apa marii
- după indicațiile terapeutice pentru diverse tipuri de afecțiuni, în funcție de tipul de factori terapeutici naturali existenți.

În cazul categoriilor de localități cu factori terapeutici naturali nu s-a făcut distincție în acordarea punctajului între stațiunile balneoclimatice și cele climatice, deosebirea reieșind de la sine din enumerarea factorilor (stațiunile climatice neavând, de obicei, ape minerale, nămol etc.).

Criteriul privind durata este clar și ține de multitudinea factorilor terapeutici valorificați și de posibilitățile de tratament existente. În cadrul acestui criteriu sunt cuprinși, practic, toți factorii naturali terapeutici.

În cazul apelor minerale s-a avut în vedere compoziția minerală și recomandările terapeutice pe diferite tipuri de afecțiuni.

Pentru fiecare dintre factorii terapeutici eventual valorificați într-o stațiune s-a acordat un punctaj egal, nediscriminatoriu.

Conform criteriilor menționate a fost calculat un punctaj pentru fiecare stațiune. Punctajul maxim revine astfel stațiunilor de interes național, care posedă maxim de factori terapeutici naturali, indicații terapeutice și locuri de cazare.

Stațiunile au fost grupate conform punctajului obținut în trei categorii ce determină de fapt și importanța stațiunii:

1. *Stațiuni de interes național - 10 puncte* (această categorie integrează doar 1 stațiune turistică din județul Bistrița-Năsăud: Sângeorz Băi)
2. *Stațiuni de interes local – 3 puncte* (această categorie grupează 3 stațiuni turistice din județul Bistrița-Năsăud: Colibița, Zona de agrement Băile Figa - orașul Beclean și Rodna-Valea Vinului.

Ierarhizarea stațiunilor conform criteriilor enunțate este legată de componenta balneoclimatică și de clasificarea/statutul stațiunii în clasificarea de profil, folosindu-se un punctaj cumulativ.

Cel de al treilea criteriu pentru analiza și evaluarea resurselor turistice naturale vizează **Ariile naturale protejate (categoria A3)**, căruia i s-a alocat un punctaj cuprins între 1-5 puncte, valoarea 5 reprezentând punctajul maxim (acesta fiind acordat unităților administrativ-teritoriale al căror teritoriu integrează parcuri naționale, rezervații ale biosferei, parcuri naturale sau rezervații cu valoare deosebită).

Evaluarea și punctajele acordate s-a făcut pe baza următoarelor criterii:

- gradul de reprezentativitate al ariei naturale protejate: 1 p
- suprafața totală protejată (ca pondere din suprafața UAT): 1 p
- gradul de conservare și starea actuală a rezervației: 1 p
- valoarea peisagistică a ariei naturale protejate: 1p
- posibilitatea practicării unei forme de turism: 1 p

Pornind de la punctajul acordat fiecărei rezervații, în final s-a acordat un punctaj general fiecărei unități administrative-teritoriale care include o arie naturală protejată.

În cazul în care o unitate administrativ-teritorială grupează două sau mai multe arii naturale protejate, punctajul final acordat acestora este cel mai mare punctaj acordat uneia dintre rezervații.

B. Resurse turistice antropice

Evaluarea resurselor antropice ale unităților administrativ-teritoriale de bază are la bază un punctaj de maxim **25 puncte** repartizate diferențiat pe categorii, astfel:

CATEGORIE	PUNCTAJ MAXIM
B1. Monumente istorice de interes național	8
<i>I - arheologie</i>	
<i>II - arhitectura</i>	
<i>III- monumente de for public</i>	
<i>IV - memoriale</i>	
B2. Muzee si colecții publice	9
B3. Arta si tradiție populară	8 (sau 4 - vezi mai jos)
<i>I. Festivaluri și manifestări tradiționale, târguri, obiceuri, sărbători etc.</i>	
<i>II. Meșteșuguri populare</i>	
B4. Instituții de spectacole și concerte	8 (sau 4 - vezi mai jos)
<i>- Teatru, operă, filarmonică, orchestre, formațiuni ansambluri artistice etc.</i>	
B5. Manifestări culturale repetabile <i>- Festivaluri, evenimente etc.</i>	0 sau 4
TOTAL	25

În prima categorie (B1) integrată resurselor turistice antropice au fost supuse evaluării monumentele istorice ce se clasează conform legislației în vigoare în grupa A - monumentele istorice de interes național, valoarea maximă alocată acestei categorii fiind alocat de 8 puncte.

Punctajele din cadrul categoriei muzee și colecții publice (B2) – care pot atinge, de asemenea, o valoare maximă de 9 puncte – au fost acordate prin ponderarea mai multor indicatori (numărul unor astfel de instituții existente pe teritoriul administrativ, notorietatea, valoarea și diversitatea obiectelor/exponatelor și numărul mediu de vizitatori atrași).

Categoria „Manifestări culturale repetabile” include evenimente sau instituții de la punctele B2) sau B3) sau B4), motiv pentru care i s-au alocat 0 puncte. De exemplu, instituțiilor

de teatru, care prin natura lor organizează „manifestări culturale repetabile” li s-a acordat punctajul 8 la instituția de teatru și 0 la „activități repetabile”. Unde nu a fost cazul (manifestări repetabile care să nu intre în vreuna din categoriile B2), B3) sau B4), atunci la B5) s-a acordat punctaj de la 0 la 8. De exemplu, dacă există un festival de teatru anual, s-au acordat 4 puncte pentru existența instituției de spectacol și 4 pentru festival.

Aceste combinații au avut ca scop obținerea unui punctaj maxim de 8 puncte pentru cele trei categorii cumulate, respectiv B3, B4, B5. De aceea, există astfel posibilitatea acordării unui punctaj de maxim de 4 puncte pentru categoria B3 sau B4. În realitate, fiecare grupă are câte 8, dar ponderate, astfel încât punctajul maxim posibil pe fiecare unitate administrativ-teritorială de bază să nu depășească valoarea 25.

În aceeași manieră a fost acordat punctajul pentru fiecare subcategorie B3I și B3II, astfel încât însumate acestea să obțină maxim 8 puncte.

C. Infrastructura specific turistică

Etapă a doua a evaluării a constat în evaluarea infrastructurii specific turistice și tehnice, indispensabile derulării eficiente, funcționale și de calitate a activităților turistice.

Evaluarea *infrastructurii specific turistice* din cadrul unităților administrativ-teritoriale de bază a pornit de la acordarea unui **punctaj maxim de 25 puncte**, distribuit pe categoriile următoare:

CATEGORIE	PUNCTAJ MAXIM
C1. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare	8
C2. Instalații de tratament	7
C3. Săli de conferință, centre expoziționale	7
C4. Pârții de schi, instalații de transport pe cablu	2
C5. Alte Instalații, dotări și facilități de agrement-divertisment	1
TOTAL	25

În cadrul grilei de evaluare a infrastructurii specific turistice, structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare omologate li s-a atribuit un punctaj maxim de 8 puncte.

Setul de date statistice din platforma INSSE și disponibile prin aplicația TEMPO ONLINE (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>) au fost prelucrate separat la nivelul tuturor categoriilor relevante de indicatori disponibili, care oferă posibilitatea

urmăririi evoluției indicatorilor specifici componentei de cazare în profil temporal, mai exact intervalul 2018-2024.

În funcție de distribuția numărului de camere pe tipuri de structuri de primire turistică, au fost atribuite următoarele punctaje:

- hoteluri (inclusiv hostel și hotel-apartament): 3 puncte
- pensiuni turistice (inclusiv pensiune agroturistică) și vile turistice: 1,5 puncte
- alte tipuri de structuri de primire cu funcțiuni de cazare (cu excepția hotelurilor, pensiunilor turistice și a vilelor turistice): apartamente și camere de închiriat, bungalow, cabană turistică, camping turistic și căsuțe tip camping, hostel, motel, popas turistic, sat de vacanță): 0,5 puncte

Acordarea punctajelor la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale a fost realizată însumând punctajul acordat fiecăreia dintre cele 3 grupe de structuri de cazare individualizate mai sus cu valoarea ponderală aferentă numărului de locuri de cazare din totalul locurilor de cazare existente la nivelul județului analizat, precum și cu capacității de cazare existente aferente fiecărei tip sau categorii de structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare.

Aceste punctaje au fost corectate în plus sau în minus în funcție de distribuția numărului de locuri, respectiv a numărului de camere pe categorii de confort ale structurilor de primire, dar și al diversității tipologice a structurilor de primire, a numărului de categorii de structuri de cazare autorizate existente în UAT-ul în cauză.

În situația în care există o diversitate a distribuției numărului de locuri de cazare și camerelor de categorii superioare de confort, o pondere mai ridicată a structurilor de cazare de tip hotel în totalul ofertei de cazare a centrului urban, dar și o diversitate tipologică mai ridicată a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare de care dispune UAT-ul în cauză, a numărului de locuri de cazare din categoriile superioare de confort, punctajele au fost rotunjite în plus, în caz contrar acestea au fost rotunjite în minus, distribuirea punctajelor realizându-se în mod proportional.

Pentru *instalațiile de tratament (C2)* s-a alocat un punctaj maxim de 7 puncte. Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a acestor instalații au urmărit numărul și diversitatea instalațiilor de tratament, respectiv a procedurilor pe care le realizează acestea.

Prezența facilităților pentru wellness/SPA au constituit un avantaj pentru UAT evaluată, primind un punctaj suplimentar, dar fără a depăși cele 7 puncte maxim posibile.

Pentru infrastructura turistică reprezentată de *săli de conferință și centre expoziționale* (C3) au fost acordate 7 puncte, plecând de la premisa că turismul de evenimente, pe de o parte, dar și cel de afaceri și congrese, pe de altă parte, sunt aducătoare de venituri mai ridicate comparativ cu alte tipuri sau forme de turism.

Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a infrastructurii pentru conferințe, reuniuni, manifestări expoziționale au fost următoarele:

- numărul spațiilor individuale pentru reuniuni (săli)
- capacitatea totală a acestor spații exprimată în număr de locuri
- UAT cu cea mai capacitate pentru organizarea de reuniuni.

Nr. locuri în săli	Punctaj
Peste 10.000 locuri	7,00
8000 – 9999 locuri	6,00
5000 – 7999 locuri	4,00
4000 – 4999 locuri	3,75
3500 – 3999 locuri	3,50
3000 – 3499 locuri	3,25
2500 – 2999 locuri	3,00
2000 – 2499 locuri	2,75
1500 – 1999 locuri	2,50
1000 – 1499 locuri	2,25
800 – 999 locuri	2,00
650 – 799 locuri	1,75
500 – 649 locuri	1,50
250 – 499 locuri	1,25
100 – 249 locuri	1,00
50 – 99 locuri	0,5
sub 50 locuri	0,25

Punctajul maxim acordat *pârtilor de schi omologate* a fost de 2 puncte, din care 1 punct pentru posesia *instalațiilor de transport pe cablu*.

Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a pârtilor de schi și a instalațiilor de transport pe cablu (C4) au fost: numărul și lungimea pârtilor de schi, respectiv numărul, diversitatea, lungimea și capacitatea optimă de primire a instalațiilor de transport pe cablu transport.

În categoria *instalații și facilități de agrement-divertisment și sportive* (C5) au fost incluse acele instalații și facilități/dotări ce motivează deplasarea turiștilor, respectiv: parcuri de distracții/aventură, parcuri acvatice, facilități și instalații de agrement nautic, parcuri de distracții,

herghelii, centre echitație, teren golf, terenuri de sport, grădină zoologică, grădină botanică etc. Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a instalațiilor de agrement au fost numărul și diversitatea instalațiilor de agrement-divertisment și sportive.

Punctajul maxim oferit UAT din punct de vedere al instalațiilor și facilităților de agrement-divertisment ce se regăsesc pe raza unității respective este de 1 punct.

D. Infrastructura tehnică

Evaluarea infrastructurii tehnice a vizat nivelul de echipare tehnică al unităților teritorial administrative, acestei componente alocându-i-se un **punctaj maxim 25 puncte**.

Pentru evaluarea **accesibilității la infrastructura majoră de transport (D1)** s-a avut în vedere prezența pe teritoriul acestora a unor căi/noduri majore de transport de călători, condiție esențială pentru ca un teritoriu să poată fi inclus în activitatea turistică.

Din cele 25 de puncte prin care s-a evaluat importanța echipării tehnice a unei localități pentru desfășurarea unei activități turistice, 16 au fost direcționate către criteriul accesibilității. Cei patru indicatori care au fost luați în considerare pentru a evalua accesul direct al unităților administrativ-teritoriale la rețeaua majoră de transport au fost ponderați în funcție de importanța acestora într-o rețea internațională de transport precum și de intermodalitate în transportul de călători.

INFRASTRUCTURA TEHNICA : 25 puncte				
	Denumire	Punctaj		Evaluare
Criteriu	Accesul direct la infrastructura majoră de transport	16		
Indicatori	Port	1	Da Nu	1 0
	Aeroport național/internațional	5	Da Nu	1 0
	Acces la drum european (E) / autostradă (A)/CF	5	Da Nu	1 0
	Acces la drum național/cale ferată (DN/CF)	5	Acces la DN și CF	1
			Acces la DN sau CF	0,5
			Fără acces rețeaua majoră	0

Punctajul s-a obținut după înmulțirea punctelor de evaluare (între 0 și 1) pe fiecare indicator cu punctajul de ponderare pe indicatori din cele 16 puncte ale criteriului, astfel:

- din cele 16 de puncte prin care s-a evaluat importanța accesibilității la

infrastructura majoră de transport a unei UAT pentru desfășurarea unei activități turistice, 5 au fost direcționate către criteriul accesibilității la un aeroport național/internațional

- pentru accesul la drum european sau autostradă și cale ferată s-au acordat 5 puncte din totalul de 16, dar acestea nu sunt acordate decât dacă localitatea are acces la ambele modalități de transport.
- dacă unitatea administrativ-teritorială de bază are acces doar la drum național sau cale ferată atunci acesta va primi doar jumătate din punctaj (adică $0,5 \times 5 = 2,5$).

Pentru *infrastructura edilitară* (D2) s-au acordat 7 puncte. Dintre acestea alimentarea cu apă în sistem centralizat și canalizarea apelor uzate au fost notate cu 4, iar alimentarea cu gaze naturale (în sistem centralizat) cu 3 puncte cunoscut fiind faptul că lipsa acestora poate fi mai ușor compensată (sisteme proprii de încălzire, inclusiv energie verde/regenerabilă).

După datele disponibile rețeaua de alimentare cu energie electrică acoperă toate unitățile administrativ teritoriale și de aceea acest indicator nu a fost luat în considerare, deși la nivel de localitate aceasta poate fi uneori deficitară situație ce nu poate fi evaluată din cauza lipsei datelor.

INFRASTRUCTURA TEHNICA : 25 puncte				
	Denumire	Punctaj		Evaluare
Criteriu	Furnizarea de servicii publice de gospodărire comunală - <i>Infrastructura edilitară</i>	7		
Indicatori	Alimentare cu apă, canalizarea apelor uzate și pluviale	4	Apă și/sau canalizare Fără sistem de alimentare cu apă	1 0,5 0
	Alimentarea cu gaze naturale	3	Da Nu	1 0

Metodologia de calcul de la primul criteriu se păstrează, astfel că, pentru sistemul de alimentare cu apă și canalizare, s-a făcut diferit pentru prezența ambelor sisteme și pentru prezența doar a celui de apă.

Furnizarea serviciilor de comunicații (telefonie fixă și mobilă) a fost notată cu 2 puncte din totalul de 30. Acestea au fost acordate tuturor unităților administrativ teritoriale, în fiecare dintre acestea – chiar dacă nu pentru întreg teritoriul administrativ, în unele cazuri (cele al căror teritoriul se extinde, cel puțin parțial, și în zona montană), existând posibilitatea accesării rețelei GSM.

	Denumire	Punctaj		Evaluare
Criteriu	Furnizarea serviciilor de comunicații electronice – <i>infrastructura de telecomunicații</i>	2		
Indicatori	Acoperirea GSM/ Telefonie la punct fix	2	Acoperirea GSM cu/sau fără telefonie la punct fix Telefonie la punct fix Fără servicii de telecomunicații	1 0,5 0

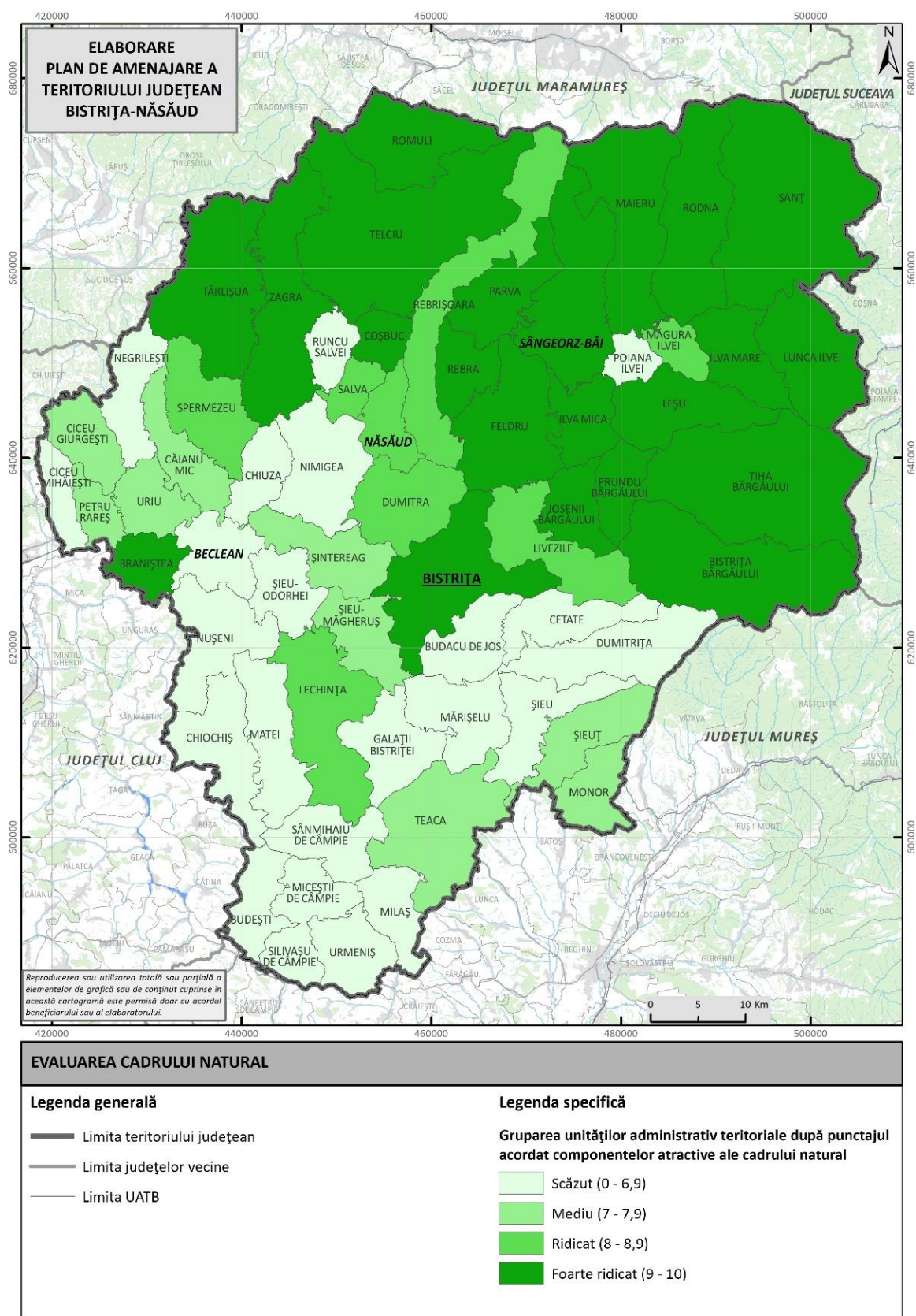
2.2. Resurse turistice naturale

2.2.1. Evaluare atractivitate cadru natural

NR. CRT.	UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIALA	PUNCTAJ (MAX 10)
1	BISTRIȚA	9
2	BECLEAN	5.5
3	NĂȘĂUD	8
4	SÂNGEORZ-BĂI	10
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI	9
6	BRANIȘTEA	9
7	BUDACU DE JOS	6
8	BUDEȘTI	6
9	CĂIANU MIC	7
10	CETATE	6
11	CHIOCHIȘ	5
12	CHIUZA	6
13	CICEU-GIURGEȘTI	7
14	CICEU - MIHĂIEȘTI	
15	COȘBUC	10
16	DUMITRA	8
17	DUMITRIȚA	
18	FELDRU	9
19	GALAȚII BISTRIȚEI	6
20	ILVA MARE	9
21	ILVA MICA	9
22	JOSENI BÂRGĂULUI	9
23	LECHINȚA	8
24	LEȘU	9
25	LIVEZILE	8
26	LUNCA ILVEI	10
27	MAIERU	10

28	MATEI	5
29	MĂGURA ILVEI	8
30	MĂRIȘELU	6
31	MICEȘTII DE CÂMPIE	5
32	MILAȘ	6
33	MONOR	7
34	NEGRILEȘTI	
35	NIMIGEA	6
36	NUȘENI	6
37	PARVA	10
38	PETRU RAREȘ	7
39	POIANA ILVEI	
40	PRUNDU BÂRGĂULUI	9
41	REBRA	10
42	REBRIȘOARA	8
43	RODNA	10
44	ROMULI	10
45	RUNCU SALVEI	
46	SALVA	8
47	SÂNMIHAIU DE CÂMPIE	6
48	SILIVAȘU DE CÂMPIE	6
49	SPERMEZEU	8
50	ȘANȚ	10
51	ȘIEU	6
52	ȘIEU-MĂGHERUȘ	7
53	ȘIEU-ODORHEI	6
54	ȘIEUȚ	7
55	ȘINTEREAG	7
56	TÂRLIȘUA	10
57	TEACA	7
58	TELCIU	10
59	TIHA BÂRGĂULUI	9
60	URIU	7
61	PESCEANA	7
62	PIETRARI	9

Sursa: PATN, 2008, cu completări/actualizări cf. metodologiei pentru analiza potențialului turistic al teritoriului aprobată de Aprobata de Ordinul nr. 549/518/2016 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 14 iunie 2016

**Fig. 2.1. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL COMPONENTELOR
ATRACTIVE ALE CADRULUI NATURAL**

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

2.2.2. Evaluare factori naturali terapeutici/ clasificare stațiune

Nr. crt.	Denumire localitate	UAT	Categorie stațiune	Clasificare după factorii terapeutici naturali					Indicații terapeutice	Punctaj (max 10p)
				biloclimat	apa minerala	lac	nămol	alți factori		
1.	Sângeorz - Băi	Sângeorz – Băi	stațiuni turistică de interes național	r	b,cls,m,cb	–	m	–	d,hb,mn,a(r,ru)	10
2.	Colibița	Bistrița Bârgăului	stațiuni turistică de interes local	r	–	la	–	–	–	3
3.	Zona de agrement Băile Figa - orașul Beclean	Beclean	stațiuni turistică de interes local	r	cls	–	s	–	ru,r	3
4.	Rodna (Valea Vinului)	Rodna	stațiuni turistică de interes local	r	m,cls,b,cb	–	–	–	d,u,hb	3

Sursa: PATN, 2008, cu completări/actualizări cf. metodologiei pentru analiza potențialului turistic al teritoriului aprobată de Aprobata de Ordinul nr. 549/518/2016 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 14 iunie 2016

<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

https://www.pancarpatica.org/ari4_226-statiuni.html

2.2.3. Evaluare arii protejate

NR. CRT.	DENUMIREA ARIEI PROTEJATE	UNITATEA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ	PUNCTAJ (MAX 5 P)
1.	Parcul Național Călimani, Valea Repedea, Tăul Zânelor, Stâncile Tătarului, Cheile Bistriței Ardelene, SIC Cușma	Bistrița Bârgăului	5
2.	Parcul Național Rodnei, Peștera din Valea Cobășelului, Ineu Lala PN-G	Șanț	5
3.	Parcul Național Rodnei, Izvoarele Mihăieșei	Maieru	5
4.	Vulcanii Noroioși La Gloduri	Monor	5
5.	Parcul Național Rodnei, Zăvoaiele Borcutului, SCI Valea Izei și Dealul Solovan	Romuli	5

6.	Parcul Național Rodnei, Poiana cu narcise pe de masivul Saca, Ineu Lala PN-G	Rodna	5
7.	Parcul Național Rodnei, Peștera Tăușoare, Râpa cu păpuși, SCI Someșul Mare Superior	Rebrișoara	5
8.	Crovul de la Larion	Lunca Ilvei	5
9.	Ineu Lala PN-G	Leșu	5
10.	Parcul Național Rodnei	Sângeorz Băi	5
11.	Parcul Național Rodnei, SCI Valea Izei și Dealul Solovan	Telciu	5
12.	Parcul Național Rodnei	Parva	5
13.	Poiana cu narcise de pe Șesul Mogoșenilor	Nimigea	4
14.	Piatra Fântânele, SIC Cușma	Prundu Bârgăului	4
15.	Piatra Fântânele, SIC Cușma	Tiha Bârgăului	4
16.	Piatra Cușmei, Comarnic, SIC Cușma	Livezile	4
17.	Masivul de sare de la Sărățel, Pădurea Poșmus	Șieu-Măgheruș	4
18.	Pădurea Poșmus	Șieu	3
19.	Lacul Zagra	Zagra	3
20.	La Sărătură, Poiana cu narcise de pe Șesul Mogoșenilor	Șintereag	3
21.	Piatra Corbului, Poiana cu narcise pe de Șesul Văii Budacului, Locul fosilifer Râpa Mare, Râpa Verde, Peștera Comarnic, SIC Cușma	Cetate	3
22.	Piatra Corbului, locul fosilifer Râpa Mare, Râpa Verde, SIC Cușma	Dumitrița	3
23.	Masivul de sare de la Sărățel	Bistrița	1
24.	Masivul de sare de la Sărățel	Mărișelu	1
25.	SIC Cușma	Josenii Bârgăului	1
26.	SCI Someșul Mare Superior	Feldru	1
27.	SCI Someșul Mare Superior	Ilva Mică	1
28.	SCI Someșul Mare Superior	Năsăud	1

Sursa:

PATN, 2008, cu completări/actualizări cf. metodologiei pentru analiza potențialului turistic al teritoriului aprobată de Aprobata de Ordinul nr. 549/518/2016 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 14 iunie 2016

Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea a III-a - zone protejate Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 152 din 12 aprilie 2000-

https://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Anexa_nr_1.pdf

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_rezerva%C8%9Biilor_naturale_din_jude%C8%9Bul_Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud

<https://lege5.ro/Gratuit/gi3donbu/zone-naturale-protejate-de-interes-national-si-monumente-ale-naturii-lege-5-2000?dp=gqzdambuhezttq>

<https://www.cimec.ro/Monumente/Zonenaturale.htm>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Categorie:Rezerva%C8%9Bii_naturale_din_jude%C8%9Bul_Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud

https://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Arii_protejate_%C3%AEn_jude%C5%A3ul_Bistri%C5%A3a-N%C4%83s%C4%83ud

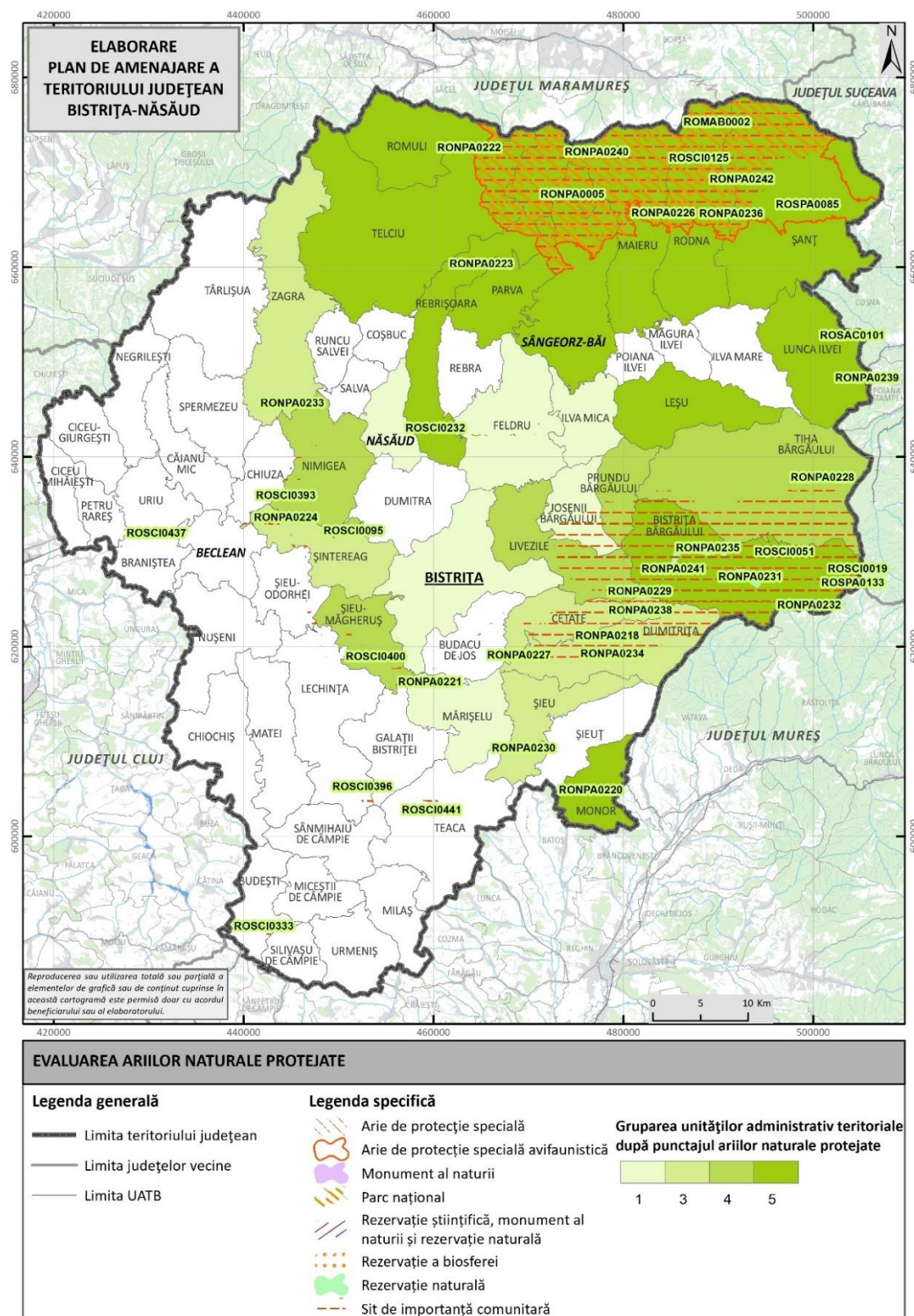
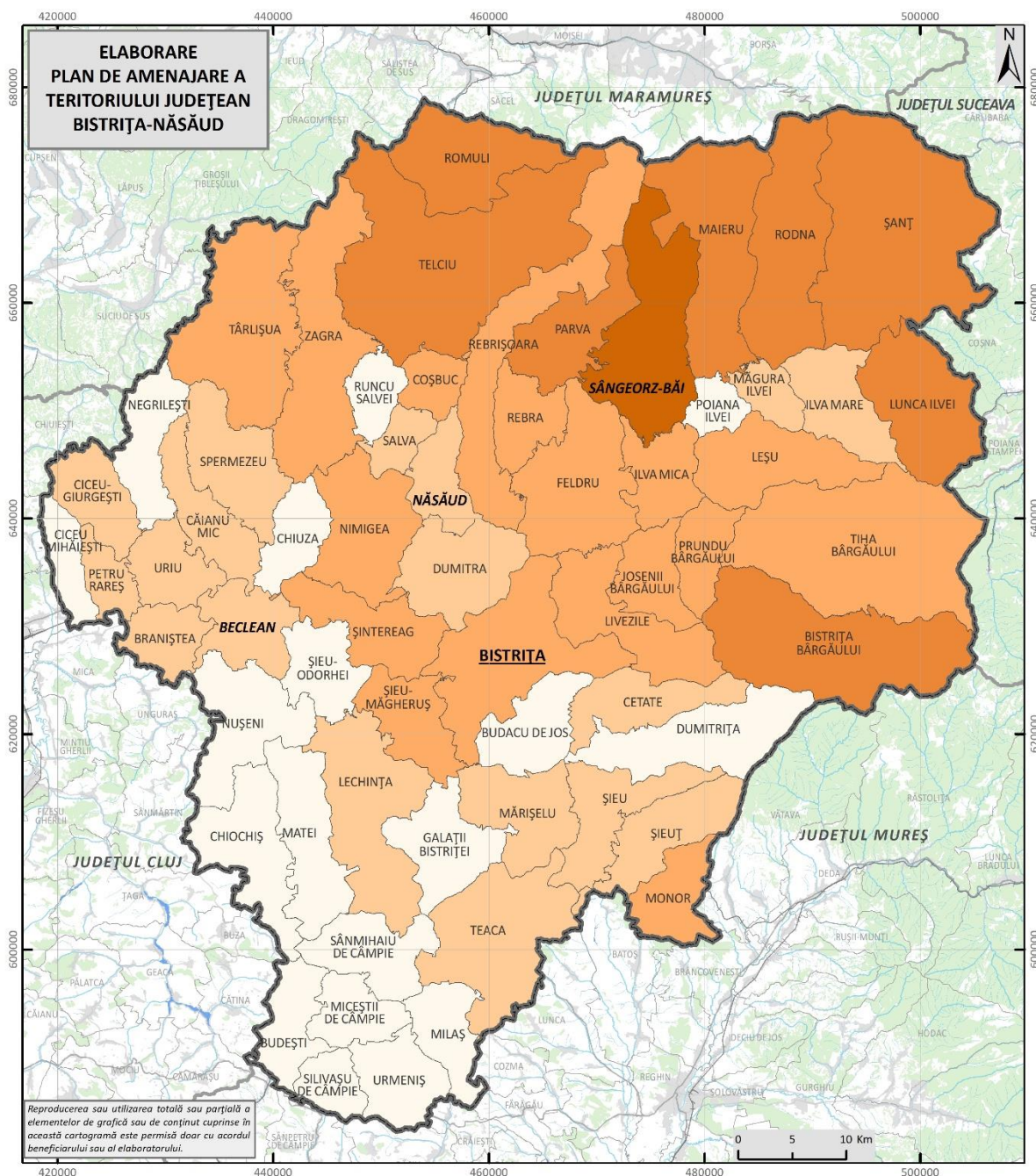

Fig. 2.2. DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ARIILOR NATURALE PROTEJATE LA NIVELUL UAT

RESURSE TURISTICE NATURALE

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Gruparea unităților administrativ-teritoriale după punctajul cumulat al resurselor turistice naturale

- Scăzut (0 - 6)
- Mediu (7 - 9)
- Ridicat (10 - 14)
- Foarte ridicat (15 - 19)
- Excepțional (> 20)

**Fig. 2.3. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL CUMULAT
AL RESURSELOR TURISTICE NATURALE**

2.3. Resurse turistice antropice

2.3.1. Evaluare monumente istorice de interes național și evaluare patrimoniu cultural (muzee și colecții publice, artă și tradiție populară, instituții de spectacole și concerte, manifestări culturale anuale/repetabile)

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	PUNCTAJ MONUMENTE ISTORICE DE DE INTERES NAȚIONAL	PUNCTAJ MUZEE ȘI COLECȚII PUBLICE	PUNCTAJ ARTA ȘI TRADIȚIE POPULARĂ	PUNCTAJ INSTITUȚII DE SPECTACOLE ȘI CONCERTE	PUNCTAJ MANIFESTĂRI CULTURALE REPETABILE	PUNCTAJ TOTAL RESURSE ANTROPICE
1	BISTRIȚA	8	4	4	2	2	20
2	BECLEAN	4	1	2		2	9
3	NĂȘĂUD	4	4	2	1	2	13
4	SÂNGEORZ-BĂI	1	2	2		2	7
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI	1		2		2	5
6	BRANIȘTEA	0					0
7	BUDACU DE JOS	5		2			7
8	BUDEȘTI	4					4
9	CĂIANU MIC	3		2			5
10	CETATE	3		2			5
11	CHIOCHIȘ	5		2			7
12	CHIUZA	1					1
13	CICEU-GIURGEȘTI	1					1
14	CICEU - MIHĂIEȘTI	3	1	2			6
15	COȘBUC	1	2				3
16	DUMITRA	5					5
17	DUMITRIȚA	3					3
18	FELDRU	1	2				3

19	GALAȚII BISTRIȚEI	5	2	4			11
20	ILVA MARE	0		3			3
21	ILVA MICA	0		2			2
22	JOSENI BÂRGĂULUI	2					2
23	LECHINȚA	7					7
24	LEȘU	1					1
25	LIVEZILE	5	2				7
26	LUNCA ILVEI	0		1			1
27	MAIERU	1	1	1			3
28	MATEI	5					5
29	MĂGURA ILVEI	0	1				1
30	MĂRIȘELU	4					4
31	MICEȘTII DE CÂMPIE	5					5
32	MILAȘ	3					3
33	MONOR	2	2				4
34	NEGRILEȘTI	1					1
35	NIMIGEA	2		4			6
36	NUȘENI	4					4
37	PARVA	0					0
38	PETRU RAREȘ	2	2				4
39	POIANA ILVEI	0	1				1
40	PRUNDU BÂRGĂULUI	1		4			5
41	REBRA	0					0
42	REBRIȘOARA	2		2			4
43	RODNA	2	2	1			5
44	ROMULI	0					0
45	RUNCU SALVEI	2		1			3
46	SALVA	1		3			4
47	SÂNMIIHAU DE CÂMPIE	5					5
48	SILIVAȘU DE CÂMPIE	4		2			6
49	SPERMEZEU	3	2				5

50	ȘANT	0				2	2
51	ȘIEU	4	2				6
52	ȘIEU- MĂGHERUȘ	6					6
53	ȘIEU- ODORHEI	6					6
54	ȘIEUȚ	2					2
55	ȘINTEREAG	3					3
56	TÂRLIȘUA	1		6			7
57	TEACA	6	1				7
58	TELCIU	1					1
59	TIHA BÂRGĂULUI	0		5			5
60	URIU	4					4
61	URMENIȘ	4		4			8
62	ZAGRA	3					3

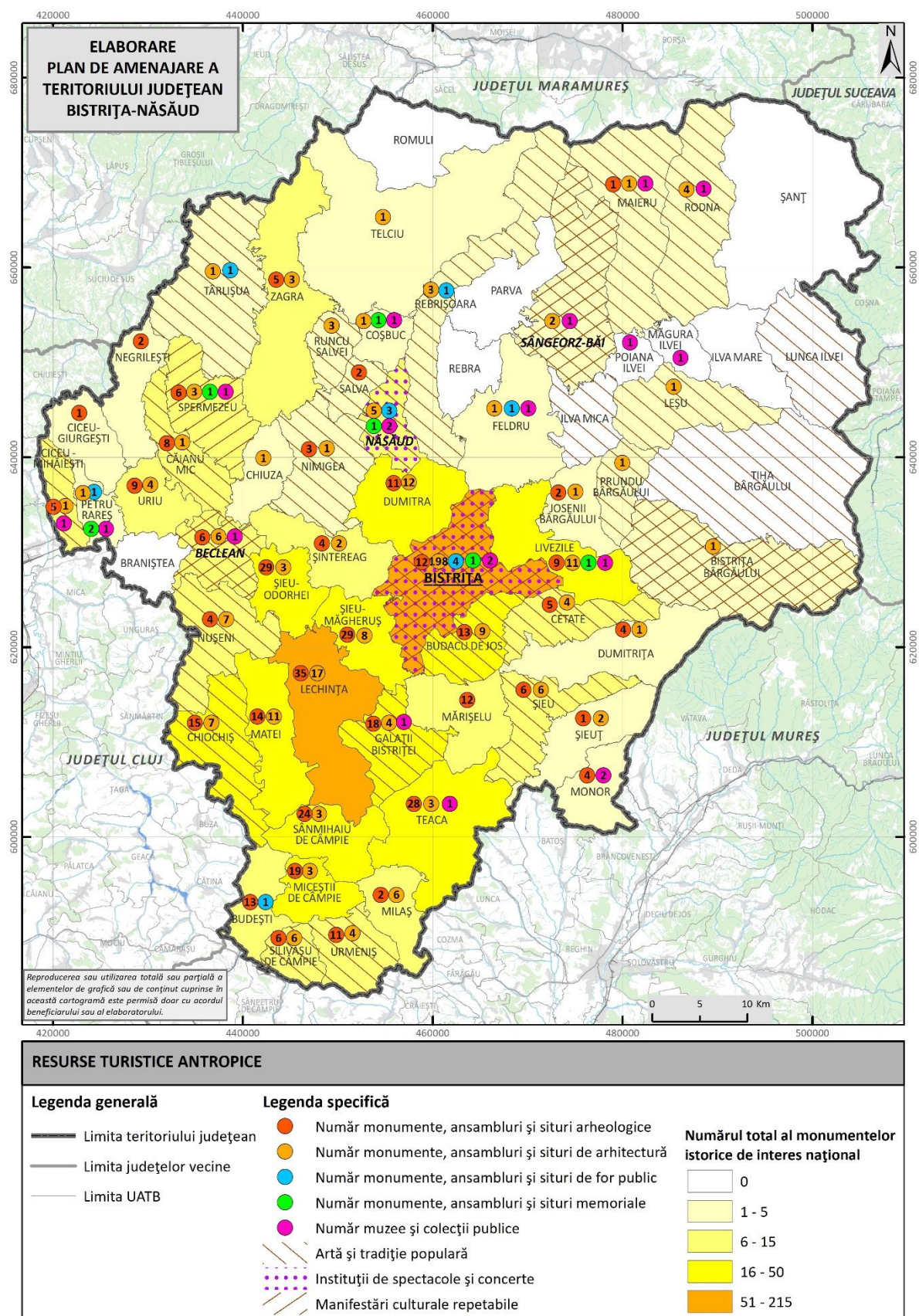
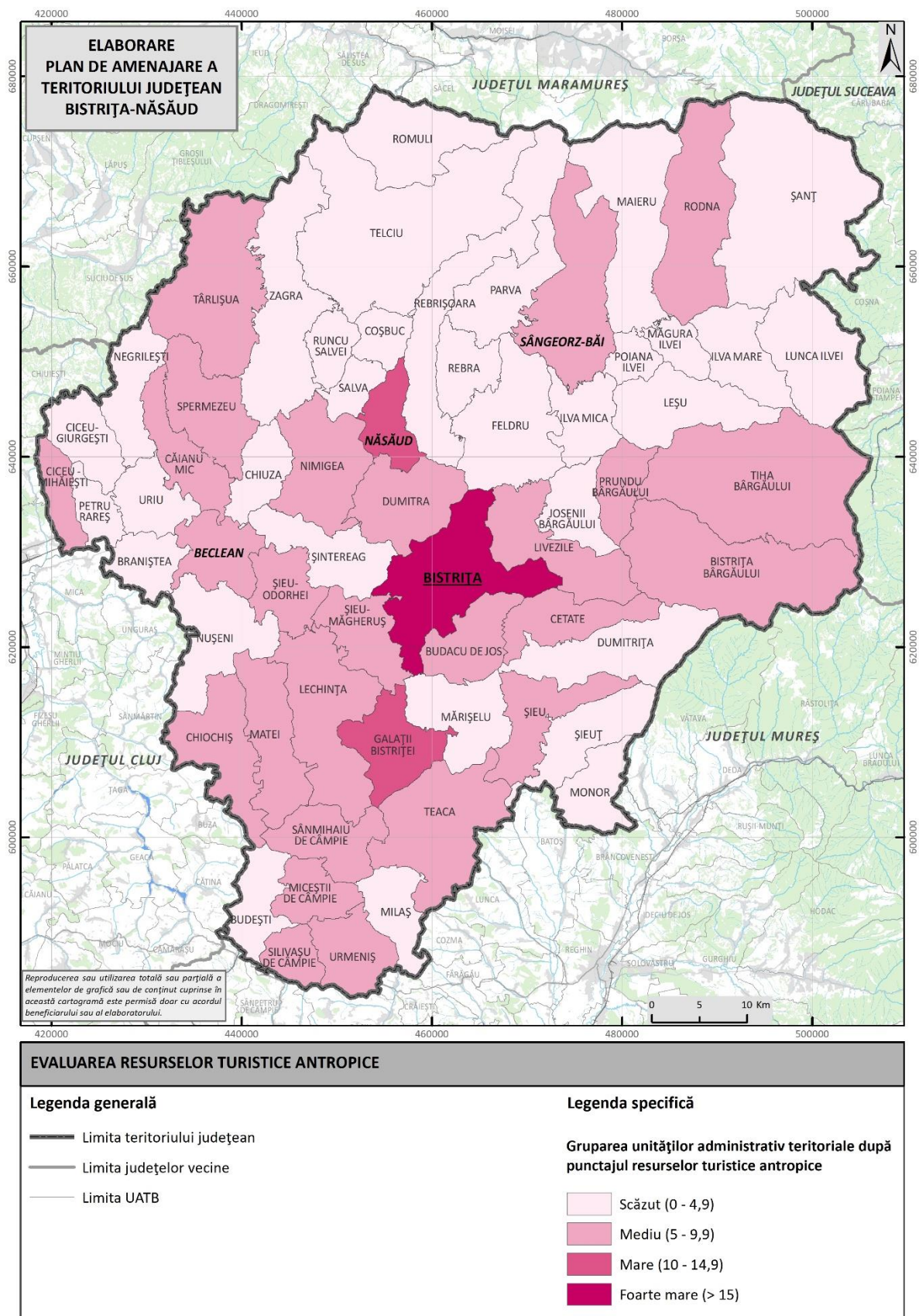

Fig. 2.4. DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A RESURSELOR ATRACTIVE ANTROPICE LA NIVELUL UAT

*Fig. 2.5. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL RESURSELOR
ATRACTIVE ANTROPICE*

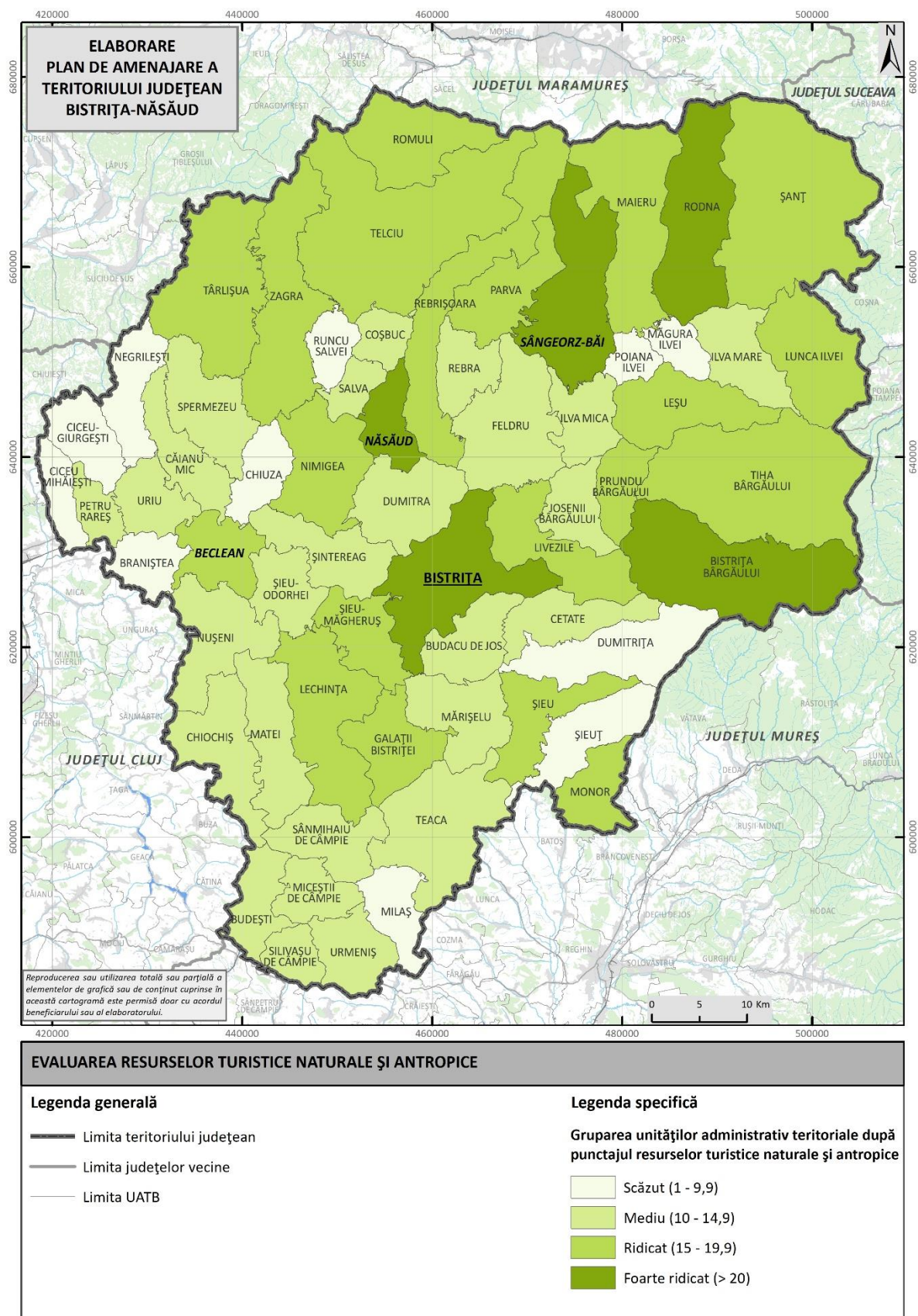

Fig. 2.6. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL AL RESURSELOR ATRACTIVE TURISTICE NATURALE ȘI ANTROPICE

2.4. Infrastructura specific turistică

2.4.1. Evaluare structuri de primire cu funcțiuni de cazare turistică

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	PUNCTAJ INFRASTRUCTURĂ DE CAZARE
1	BISTRIȚA	7.5
2	BECLEAN	4
3	NĂȘĂUD	0.5
4	SÂNGEORZ-BĂI	6
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI	7
6	BRANIȘTEA	0.25
7	BUDACU DE JOS	0.25
8	BUDEȘTI	
9	CĂIANU MIC	0.5
10	CETATE	0.5
11	CHIOCHIȘ	
12	CHIUZA	0.25
13	CICEU-GIURGEȘTI	
14	CICEU - MIHĂIEȘTI	
15	COȘBUC	
16	DUMITRA	0.25
17	DUMITRIȚA	0.25
18	FELDRU	
19	GALAȚII BISTRIȚEI	
20	ILVA MARE	0.25
21	ILVA MICA	
22	JOSENII BÂRGĂULUI	0.25
23	LECHINȚA	0.5
24	LEȘU	
25	LIVEZILE	1.5
26	LUNCA ILVEI	
27	MAIERU	0.5
28	MATEI	
29	MĂGURA ILVEI	

30	MĂRIȘELU	
31	MICEȘTII DE CÂMPIE	
32	MILAȘ	
33	MONOR	
34	NEGRILEȘTI	
35	NIMIGEA	0.25
36	NUȘENI	
37	PARVA	0.5
38	PETRU RAREȘ	0.25
39	POIANA ILVEI	0.25
40	PRUNDU BÂRGĂULUI	0.75
41	REBRA	0.25
42	REBRIȘOARA	0.5
43	RODNA	1
44	ROMULI	0.5
45	RUNCU SALVEI	0.25
46	SALVA	0.25
47	SÂNMICHAIU DE CÂMPIE	
48	SILIVAȘU DE CÂMPIE	
49	SPERMEZEU	
50	ȘANȚ	1
51	ȘIEU	0.25
52	ȘIEU-MĂGHERUȘ	
53	ȘIEU-ODORHEI	
54	ȘIEUȚ	0.25
55	ȘINTEREAG	0.25
56	TÂRLIȘUA	
57	TEACA	0.25
58	TELCIU	0.5
59	TIHA BÂRGĂULUI	2.00
60	URIU	0.5
61	URMENIȘ	
62	ZAGRA	0.25

2.4.2. Evaluare infrastructură/dotări, instalații și facilități de tratament

NR. CRT .	UNITATEA ADMINISTRATIV - TERITORIALĂ	Factorul natural de cură	Indicații terapeutice	Instalații tratament, tipuri aparate, proceduri aplicate	Punctaj (max. 7 p)
--------------	---	-----------------------------	-----------------------	---	-----------------------

1	Sângeorz Băi	Climatul de crutare tonico-stimulent si prin anumiți factori sedativi (presiunea atmosferica scazuta, aerul ozonat, cu aerosoli de padure rasinosi, izvoarele cu ape minerale (9 izvoarele cu ape minerale carbogazoase, bicarbonatate, clorurate, sodice, calcice, magneziene, hipertone, slab bromurată și iodată, slab feruginoasă, cu un PH de 6-7, cu un conținut de dioxid de carbon de 1-1,9 g/l și o mineralizare totală de 8-10 g.), namolul mineral de izvoare si mofetele-emanatiile de bioxid de carbon.	Afectiuni ale tubului digestiv (gastrite cronice hiperacide sau hipoacide, ulcere gastrice si duodenale, tulburări funcționale ale colonului sechele ale stomacului rezecat, colite cronice, constipatii cronice etc.), hepato-biliare (dischinezie biliara, hepatită cronică persistentă, sechele dupa hepatita cronica, colecistita cronica, litiază biliară, steatoza hepatică diabetică), boli metabolice si de nutritie (diabetul zaharat, sindromul hiperuricemic atropatii gutoase, sindromul hiperlipemic, obezitate simplă), guta, boli asociate (alergoze, rinite, sinuzite, reumatism cronic articular) s.a. Climatul normalizează și echilibrează activitatea sistemului neurovegetativ și endocrin, prin slaba solicitare a acestora. Bioclimatul de crutare facilitează punerea in repaus a functiilor neurovegetative si endocrine. Namolul, puternic mineralizat (aproximativ 50%), cu un continut de saruri radioactive, este indicat pentru tratarea afectiunilor reumatice, afectiunilor ortopedice postinterventie operatorie, afectiunilor cronice ale sistemului nervos periferic. Mofetele sunt indicate pentru tratarea afectiunilor cardiovasculare centrale si periferice, sechele dupa tromboflebite, rinite si bronsite cronice, afectiuni reumatismale cronice.	Doua complexe balneare de tratament (hotelul Hebe și hotelului Someșul), unde se pot efectua: hidroterapie- bai cu ape minerale, bai de plante, bai cu bule de gaz; termoterapie- impachetari cu parafina, cataplasme cu namol mineral, bai de lumina; electroterapie- ionogalvanizari, raze scurte, raze ultraviolete, infrarosii, curenti diadinamici, ultrasonoterapie, bai galvanice, proceduri cu parafina și nămol mineral pentru împachetări, săli de gimnastică medicală.	5
3	Băile Figa / Zona de agrement Băile Figa - orașul Beclean	Lac cu apa sarata Aerosoli salini Namol terapeutic	afectiuni reumatologice / ale aparatului locomotor ale sistemului nervos periferic - neuro-dermatice sau nevralgice, dermatologice, afectiuni ginecologice	bazin cu apa sarata de adancime 1,7 m conectat cu un alt bazin cu adancime aproximativ 0,6 m. hidroterapie cu apa sarata: impachetari si bai cu namol	3

2	Rodna – Valea Vinului	izvor cu apa minerala bicarbonatata, sodica, calcica, magneziana, carbogazoasa			1
---	-----------------------	--	--	--	---

Sursa:

https://www.pancarpatica.org/ari4_226-statiuni.html

<https://www.singeorzbai.com/>

<https://www.singeorzbai.com/tratament>

<https://www.bailefiga.com/baie-balneara>

<https://www.cazarebailefiga.ro/baile-figa>

https://www.turistinfo.ro/baile_figa/

2.4.3. Evaluare infrastructura pentru conferințe și centre expoziționale

Nr. crt.	UAT	Capacitate pentru conferinte (total locuri)	Punctaj (max. 7 puncte)
1	BISTRIȚA	1434	3,75
2	BUDACU DE JOS / JELNA	450	1,25
3	BISTRIȚA BÂRGĂULUI / COLIBIȚA	345	1,25

Sursa: prelucrări proprii ale informațiilor preluate de pe site-urile unităților ofertante / structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare

<https://www.hotel-bistrita.ro/ro/sala-de-conferinte-hotel-bistrita>

<https://www.helloromania.com/cazare-colibita/panoramic-colibita-1827>

<https://www.cazare.online/cazare/colibita/17614/hotel-panoramic-colibita.html>

<https://www.roserhouse.ro/servicii/sala-conferinta/>

<https://hoteljelna.ro/teambuilding/>

<https://coroanagh.ro/corporate/>

<http://new.dianahotel.ro/conferinte/>

<https://www.facebook.com/p/Sala-de-conferinte-Pagu-International-100071907731584/>

<https://rasunetul.ro/hotel-krone-confort-si-ospitalitate-burgul-bistritean>

<https://hotelozana.com/despre-noi/>

<https://www.sfaratours.com/hoteluri/hotel/codrisor-bistrita-93057>

<https://fishermans.eu/corporate/>

2.4.4. Evaluarea pârtiilor de schi și a instalațiilor de transport pe cablu

Nr. crt	Unitatea administrativ teritorială	Amplasare	Număr pârtii schi	Denumire pârtie	Grad dificultate	Lungime traseu (metri)	Punctaj (max. 0,5p)	Instalație nocturnă / instalații producere zăpadă artificială	Tip instalație de transport	Punctaj (max 0,5p)	Punctaj total (max 1 p)
1	ȘANȚ	Alpina Blazna	1	Alpina Blazna	Medie	1200	0,1	tunuri de zăpadă	teleschi	0,05	0,15
2	BISTRIȚA	Bistrița / Unirea	2	Cocoș	Medie	1350	0,1	instalație nocturnă, tunuri de zăpadă,	telescaun	0,05	0,15
				Pârtia mică	Ușoară	300					

Sursa:

<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/> (ultima actualizare: 30.07.2025)

<https://www.roxy-world.ro/valea-blaznei>

<https://alpinablazna.ro/>

<https://www.infobistrita.ro/se-deschide-partia-de-pe-dealul-cocos-din-bistrita-tarife-si-program>

2.4.5. Evaluare infrastructură/instalații și dotări de agrement-divertisment

NR. CRT.	UNITATEA ADMINISTRATIV - TERITORIALĂ	Instalații și dotări de agrement-divertisment (parcuri de distracții, instalații de agrement nautic, centre wellness & SPA, centre echitație, zoo etc.)	Punctaj (max. 1 p)
1	BISTRIȚA	Parc de aventură Sigmir - la pensiunea Hubertus: 15 ateliere, tiroliană peste lac (lungă de 128 m), plimbări cu barca sau canoe Centrul SPA Scheiner Bistrița Centrul SPA Casa Ema Piscină exterioară - Pensiunea Minerva) Baza de Agrement Lac Bistrita - cea mai mare piscină din Bistrița Aeroclub Zona de agrement Ștrandul Municipal Ștrandul Municipal Codrișor Ștrand IPE (lînga baza Mecanica) Piscina Unirea – luga Parcul din cadrul complexului sportiv și de agrement Unirea-Wonderland (facilități pentru recreere, agrement și manifestări educative, loc de joaca pentru copii, o zonă destinată activităților sportive, un amfiteatru cu scena, trei puncte de observare a peisajului, o zonă de relaxare, așteptare, socializare.	0,75
2	BECLEAN (Băile Figa)	Băile Figa: raul lenes (colace si barcute gonflabile), lac cu apa sarata, sauna, bazin exterior cu apa sarata, bazine exterioare de inot cu apa dulce, Aqualand - tobogane cu jet de apa, piscina interioara, jacuzzi, sauna; plaje cu iarba, plaje cu nisip, sala de fitness, teren fotbal, teren tenis, terasa amenajata rustic, Loc de joaca, loc pentru picnic (zona de gratare), restaurante & cafelele private Hergheia Beclean (bază hipică pentru concursuri de atelaje, bază hipică de antrenament) Bazinul de înot Beclean, bazin acoperit – amplasat lângă fostul Liceu Agricol Beclean	0,75
3	BISTRITA BARGAULUI (Colibița)	Hotel Panoramic Colibița: Piscină tip Infinity Pool încălzită, saună uscată, saună umedă, salonul de masaj, hidromasaj uscat, patinoar, sală de activități și jocuri, fire pit, aparate fitness pentru adulți și spațiile de joacă amplasate în aer liber. Roser House: piscina exterioara infinity încălzită indiferent de sezon, restaurant, centru SPA, terenuri de sport și săli de fitness, loc de joaca pentru copii, cinema Montana Resort Colibița: centrul SPA - piscină de 9×6 metri încălzită la 30-32 grade C cu o adâncime de 1,35 metri, jacuzzi pentru 20 de persoane cu apa încălzită la 36 grade C, saună cu infraroșu, două	0,75

		saune cu aburi – una dintre ele cu aromaterapie, grotă salină, saună finlandeză și zonă de relaxare. Villa Galeria Colibița: centru de fitness, grădină, restaurant, terasă, piscină interioară și saună. Parcul de distracții "Aventuri în Colibița" - două tiroliene și două trasee (pentru adulți – cuprinde 10 ateliere cu o lungime totală de 153 m liniari, tiroliana cu o lungime de 130 ml; traseul pentru copii cuprinde 5 ateliere, cu o lungime totală de 19 ml, iar tiroliana are o lungime de 27 ml). Navigație de agrement pe lac cu hidrobiciclete, bărci cu vâsle, catamaran, windsurfing și vaporese, Rafting pe râul Bistrița Ardeleană Plimbări cu ATV-ul, Plimbări cu Buggy, Ciclism Montan sau Biciclete electrice Plimbări cu sania trasa de cai iarna	
4	ȘANȚ	Complex turistic Alpina Blazna: Băile dacice și viking, Spa, sală fitness, Parc de aventură (poduri suspendate, tiroliene și un panou de cățărare/escaladă), pârtie de schi	0,5
5	SÂNGEORZ-BĂI	Vila Decorale: restaurant, loc de joacă pentru copii, sală de fitness cu toate dotările, piscină și teren de fotbal	0,25
6	BUDACU DE JOS	Centrul SPA de la Crama Jelna: bazin de înot, sauna umeda și uscată, bazin apă sărată, bazin pentru copii, masaj, bar spa	0,25
7	LIVEZILE	Baza de agrement Poiana Corbilor – Natura Park Dorolea	0,25
8	TIHA BÂRGĂULUI	Tihuța Retreat Piatra Fântânelor: spațiu indoor activități, spațiu workshop, spațiu outdoor (2 lacuri private în pădure), foc de tabără	0,25
9	PARVA	Parc de aventură Parva: o zonă este dedicată parcului de aventuri (spații de joacă și de recreere, echipamente de cățărare pentru copii și adulți și tiroliene - una pentru copii și una pentru adulți, pod de lemn peste râul Rebra) și o zonă pentru picnic.	0,25

Sursa datelor:

<https://www.cazarebailefiga.ro/baile-figa>

<https://panoramic-colibita.ro/cinema/#>

<https://aventuricolibita.ro/>

<https://vilafranceza.ro/ce-poti-face-la-colibita-7-idei-pentru->

vacanta/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1Zy5wXqAgdrustG9Jzx8pZr7qEZDi8zjJAwQ8Qljc4hI
[Hv6z9Gh7uoFzA_aem_luCRx0J3OfPd9ZhWGgbl2g](https://vacanta/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1Zy5wXqAgdrustG9Jzx8pZr7qEZDi8zjJAwQ8Qljc4hIHv6z9Gh7uoFzA_aem_luCRx0J3OfPd9ZhWGgbl2g)

<https://alpinablazna.ro/agrement/>

<http://www.365romania.ro/atracii-acvatice/baza-de-agrement-lac-bistrita>

https://www.aeroclub-bistrita.ro/?page_id=325
https://www.aeroclub-bistrita.ro/?page_id=8
<https://dspbn.bistrita.ro/wp-content/uploads/Zone-de-agrement-Bistrita.pdf>
<https://www.infobistrita.ro/o-noua-zona-de-agrement-la-sigmir-parc-de-aventura-cu-tiroliana-si-panouri-de-catarare-foto>
<https://www.hergheliidestat.ro/herghelia-beclean.html>
https://www.hergheliidestat.ro/files/Beclean_servicii_2024.pdf
<https://www.bistrita.com/descopera/X7/herghelia-beclean>
<https://timponline.ro/se-deschide-strandul-municipal-codrisor-programul-si-tarifele/>
<https://www.bistrita.com/descopera/zg/piscine-si-cazari-cu-piscina-din-judetul-bistrita-nasaud>
<https://borderless.ro/cele-mai-frumoase-cazari-cu-piscina-interioara-din-jud-bistrita-nasaud/destinatii/europa/romania/>
<https://rasunetul.ro/parc-de-aventura-la-parva-echipamente-de-catarare-tiroliene-spatii-pentru-picnic-tarife-si-date-de>
<https://timponline.ro/cum-a-ajuns-poiana-corbilor-de-la-dorolea-dintr-o-groapa-de-gunoi-oaza-de-relaxare-cu-piscina-de-400-000-de-euro/>
<https://tihutaretreat.ro/>
<https://hoteljelna.ro/spa/>
<https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2024/02/anunt-finalizare-Wonderland-corectat.pdf>

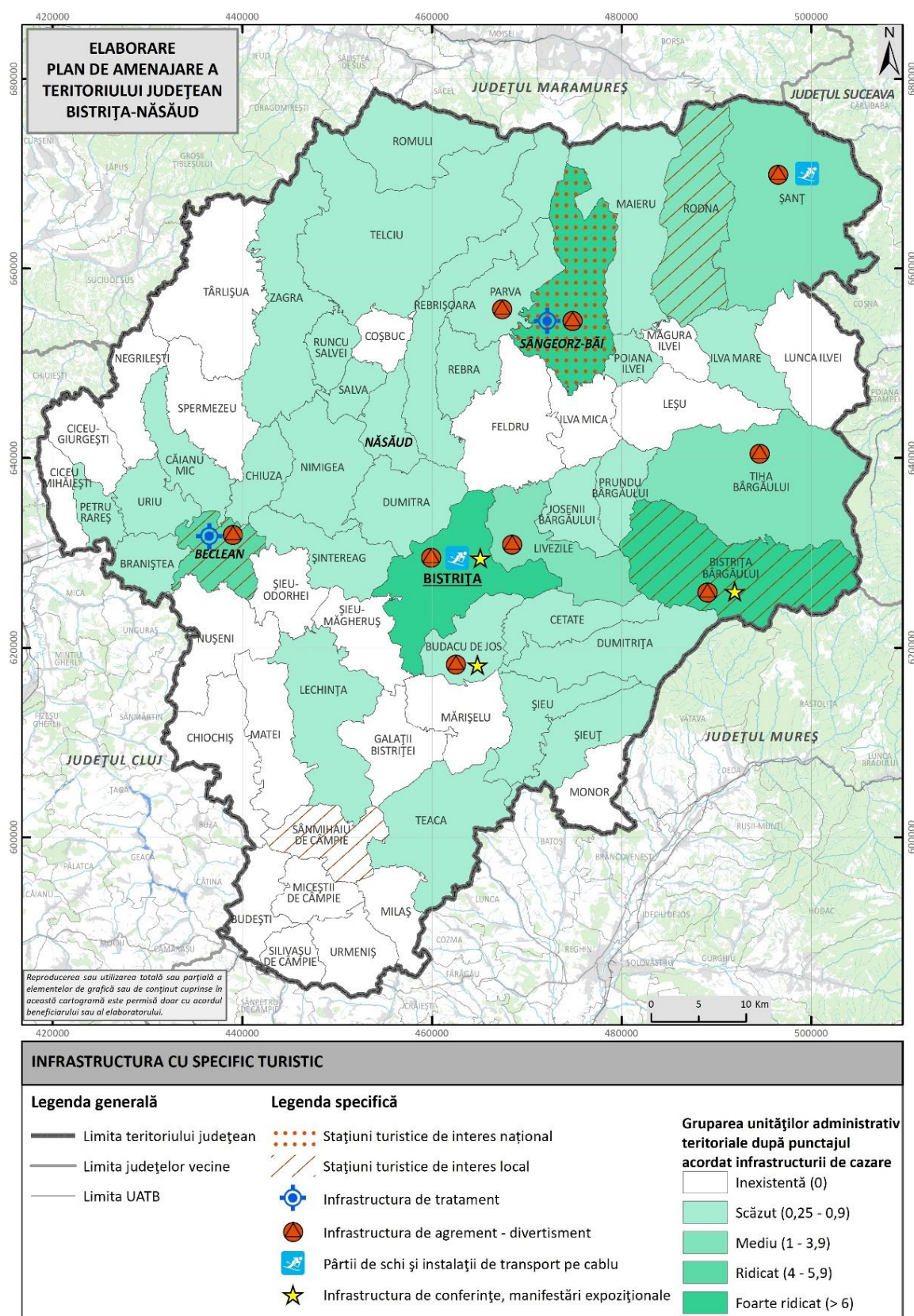
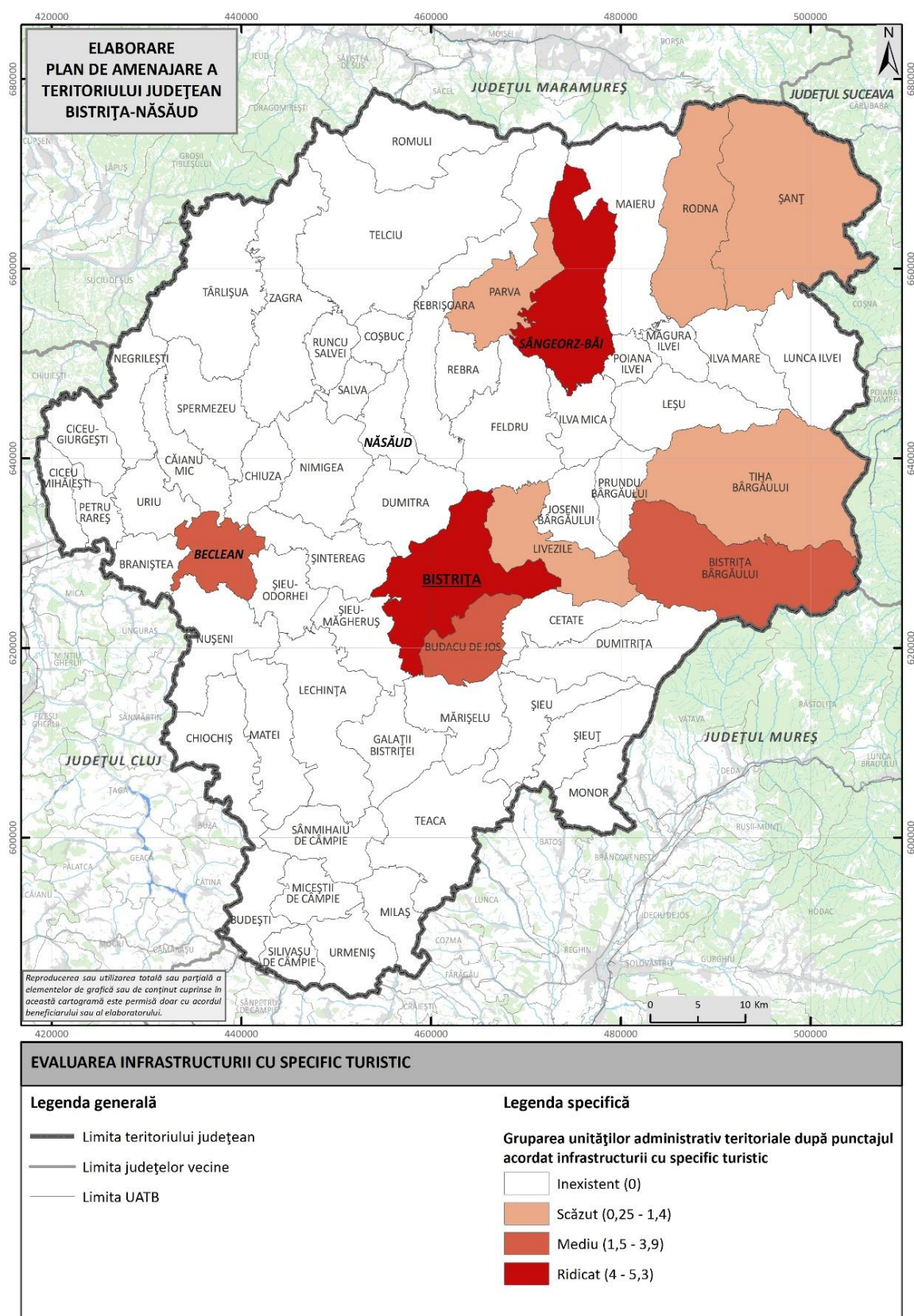

Fig. 2.7. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL ACORDAT PENTRU CAPACITATEA DE CAZARE ÎN FUNCȚIUNE ȘI DISTRIBUȚIA TIPURILOR DE STRUCTURI SPECIFIC TURISTICE

Sursa: prelucrări proprii, INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, MEDAT, 2025

**Fig. 2.8. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL AL
INFRASTRUCTURII SPECIFIC TURISTICE**

2.5. Infrastructura tehnică

2.5.1. Evaluarea accesibilității la infrastructura majoră de transport

NR. CRT.	UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIALA	PORT	AEROPORT	INTEURO/A	ACCES DN_CF	APA_SI_CANALIZARE	GAZE_NATURALE	TELECOMUNICATII	PUNCTAJ (MAX 25)
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
2	BECLEAN	0	0	1	1	1	1	1	19
3	BISTRITA	0	0	1	1	1	1	1	19
4	BISTRITA BARGAULUI	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
5	BRANISTEA	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
6	BUDACU DE JOS	0	0	0	0	0.5	0	1	4
7	BUDESTI	0	0	0	0.5	0	1	1	7.5
8	CAIANU MIC	0	0	0	0	0.5	0	1	4
9	CETATE	0	0	0	0	0.5	0	1	4
10	CHIOCHIS	0	0	0	0	0	1	1	5
11	CHIUZA	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
12	CICEU GIURGESTI	0	0	0	0	0.5	0	1	4
13	CICEU-MIHAESTI	0	0	1	1	0.5	0	1	14
14	COSBUC	0	0	0	1	0	0	1	7
15	DUMITRA	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
16	DUMITRITA	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
17	FELDRU	0	0	0	1	1	0	1	11
18	GALATII BISTRITEI	0	0	1	0.5	0.5	0	1	11.5
19	ILVA MARE	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5

20	ILVA MICA	0	0	0	1	0.5	0	1	9.5
21	JOSENI BARGAULUI	0	0	1	1	1	0	1	19
22	LECHINTA	0	0	0	0.5	1	1	1	11.5
23	LESU	0	0	0	0	0.5	0	1	4
24	LIVEZILE	0	0	1	1	0.5	0	1	14
25	LUNCA ILVEI	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
26	MAGURA ILVEI	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
27	MAIERU	0	0	0	1	0.5	0	1	9
28	MARISELU	0	0	0	0	0	0	1	2
29	MATEI	0	0	0	0	1	1	1	9
30	MICESTII DE CAMPIE	0	0	0	0	0	1	1	5
31	MILAS	0	0	0	0	1	1	1	9
32	MONOR	0	0	0	0	0.5	0	1	4
33	NASAUD	0	0	0	1	1	1	1	14
34	NEGRILESTI	0	0	0	0	0.5	0	1	4
35	NIMIGEA	0	0	0	1	0.5	0	1	4
36	NUSENI	0	0	0	0	0.5	1	1	7
37	PARVA	0	0	0	0	1	0	1	6
38	PETRU RARES	0	0	1	1	1	0	1	16
39	POIANA ILVEI	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
40	PRUNDU BARGAULUI	0	0	1	1	1	0	1	16
41	REBRA	0	0	0	0	1	0	1	6
42	REBRISOARA	0	0	0	1	1	0	1	11
43	RODNA	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
44	ROMULI	0	0	0	1	0.5	0	1	9
45	RUNCU SALVIEI	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6
46	SALVA	0	0	0	1	0.5	0	1	9

47	SANGEORZ BAI	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
48	SANMIHAIU DE CAMPIE	0	0	0	0	0	1	1	5
49	SANT	0	0	0	0.5	0.5	0	1	6.5
50	SIEU	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
51	SIEU-MAGHERUS	0	0	1	1	1	1	1	19
52	SIEU-ODORHEI	0	0	1	1	0.5	0	1	14
53	SIEUT	0	0	0	0.5	1	0	1	8.5
54	SILIVASU DE CAMPIE	0	0	0	0	0.5	1	1	7
55	SINTEREAG	0	0	1	1	1	1	1	19
56	SPERMEZEU	0	0	0	0	0	0	1	2
57	TARLISUA	0	0	0	0	1	0	1	6
58	TEACA	0	0	1	0.5	1	1	1	16.5
59	TELCIU	0	0	0	1	1	0	1	11
60	TIHA BARGAULUI	0	0	1	1	0.5	0	1	14.5
61	URIU	0	0	1	1	1	1	1	19
62	URMENIS	0	0	0	0.5	0.5	1	1	9.5
63	ZAGRA	0	0	0	0	1	0	1	5

Sursa:

<https://cfir.ro/company/compania-nationala-de-cai-ferate-cfr-sa/harta-retea-cfr-sa/>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_sta%C8%9Biilor_de_cale_ferat%C4%83_din_Rom%C3%A2nia

<https://hotnews.ro/trenuri-care-au-disparut-pest-40-de-povesti-triste-cu-linii-pe-care-trenurile-nu-mai-circula-212697>

<https://arhiva.anre.ro/download.php?f=gKiEhw%3D%3D&t=vdeyut7dlcecrLbbvbY%3D> / Localitati din Romania alimentate cu gaze naturale
si valorile medii ale Puterii Calorifice Superioare pentru luna august

PATJ 2008, cu modificări/actualizări

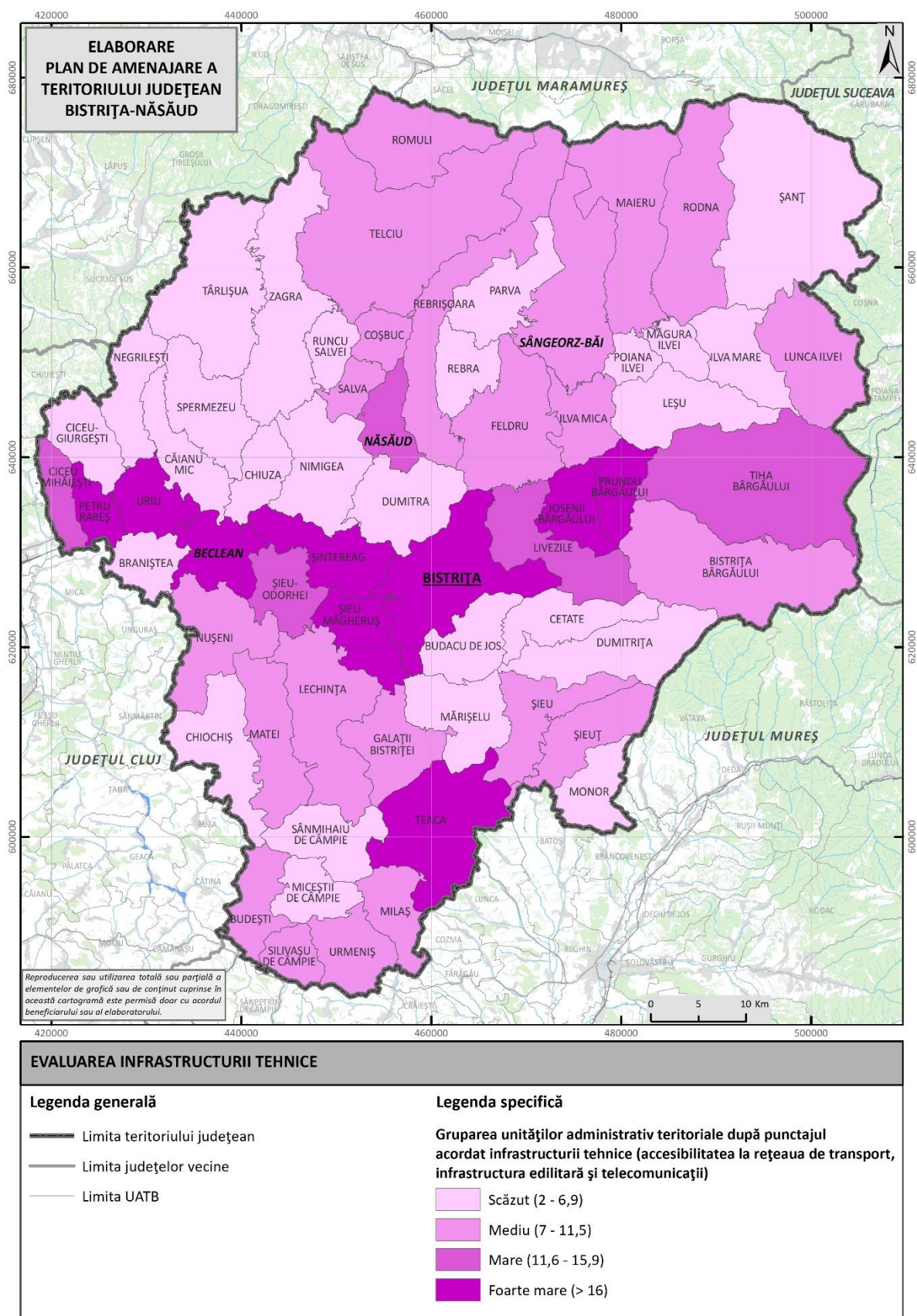
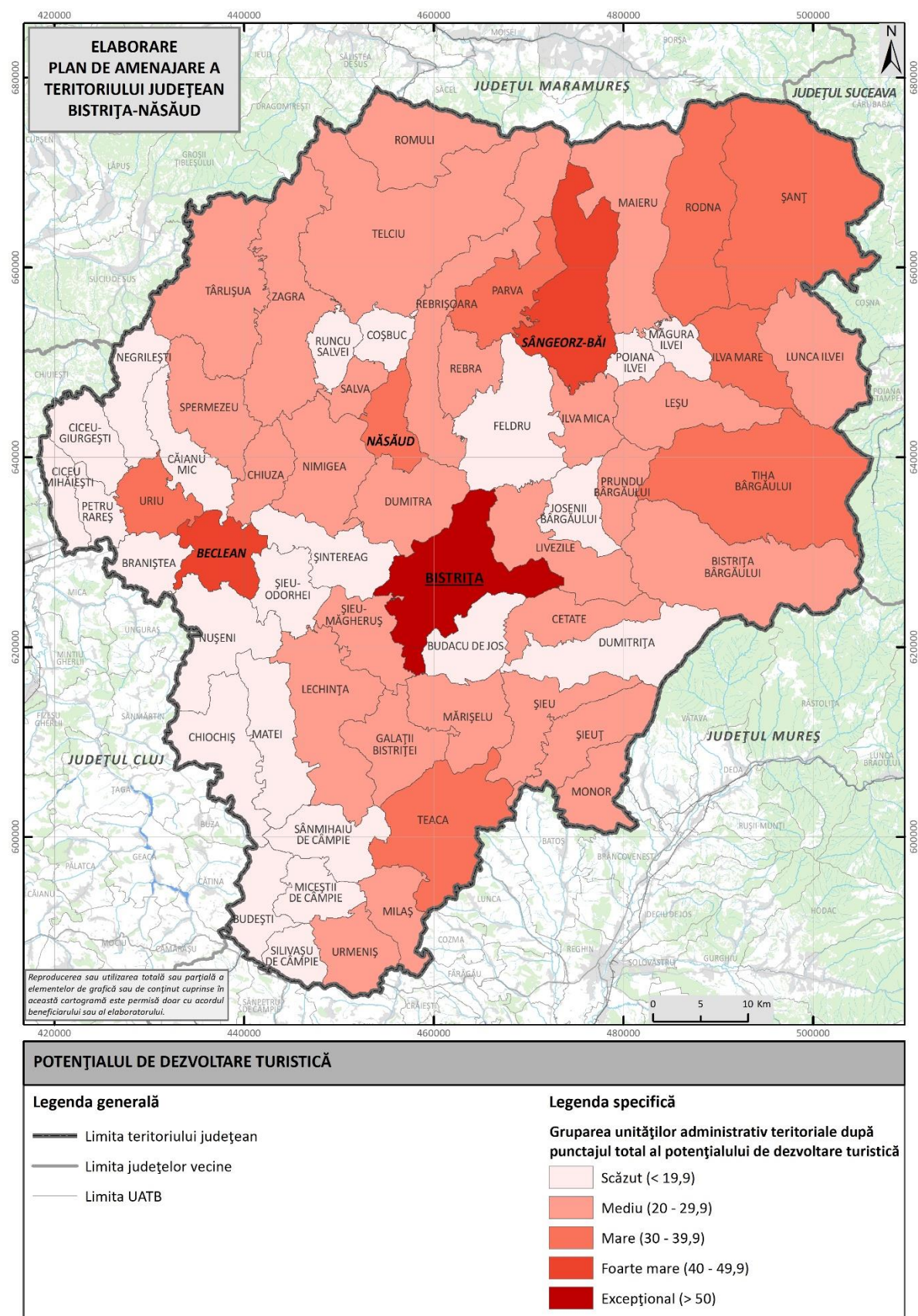

Fig. 2.9. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL ACORDAT PENTRU INFRASTRUCTURA TEHNICĂ

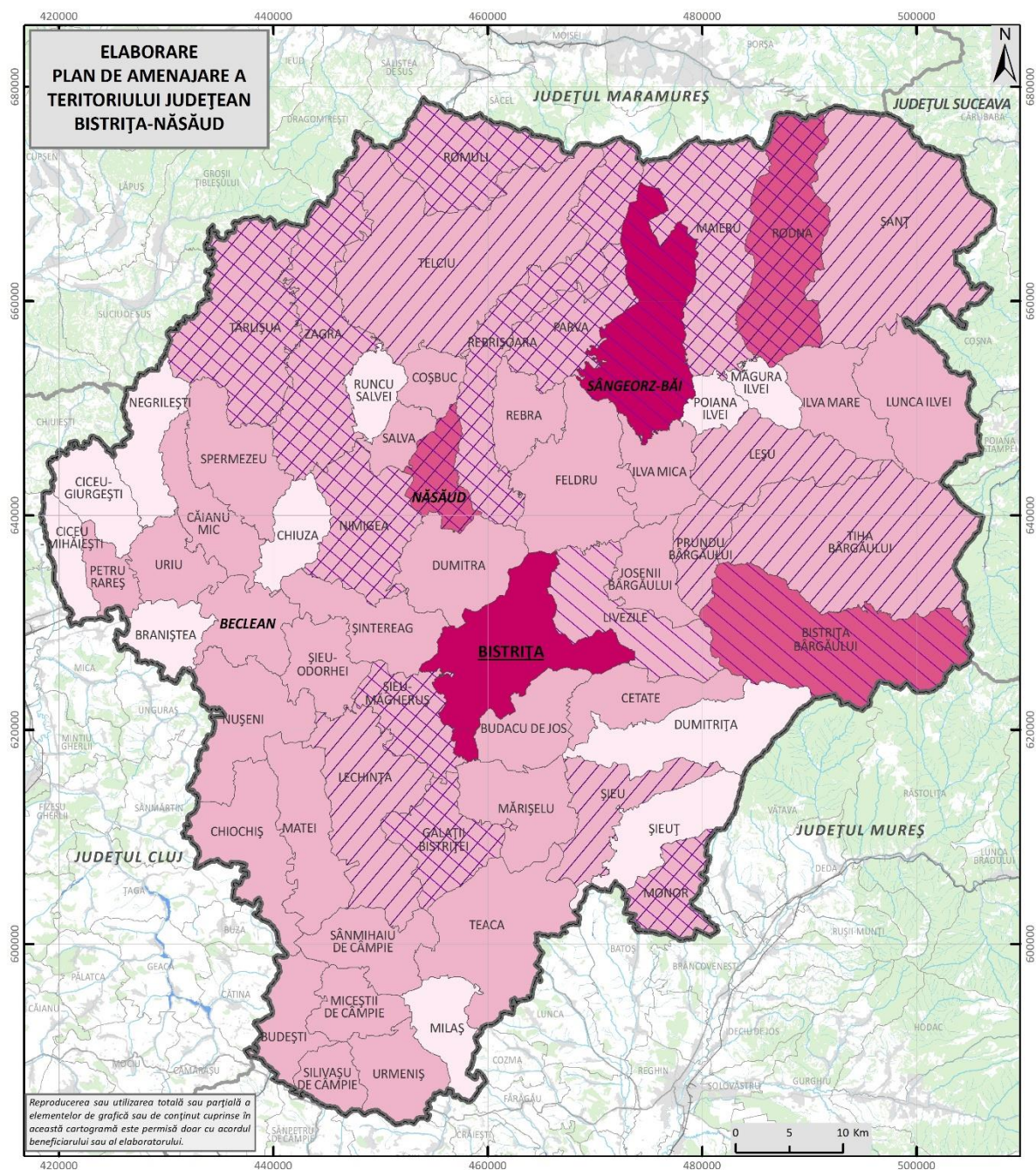
2.6. Potențialul de dezvoltare turistică

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	Resurse naturale	Resurse antropice	Punctaj total resurse turistice	Infrastructură specific turistică	Infrastructură tehnică	Punctaj total infrastructură	Punctaj total potențial de dezvoltare turistică
1	BISTRIȚA	10	20	30	4.5	19	23.5	53.50
2	BECLEAN	8.5	9	17.5	3.75	19	22.75	40.25
3	NĂȘĂUD	9	13	22		8.5	8.5	30.50
4	SÂNGEORZ-BĂI	25	7	32	5.25	6.5	11.75	43.75
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI	17	5	22	2	4	6	28.00
6	BRANIȘTEA	9	0	9		7.5	7.5	16.50
7	BUDACU DE JOS	6	7	13	1.5	4	5.5	18.50
8	BUDEȘTI	6	4	10		4	4	14.00
9	CĂIANU MIC	7	5	12		5	5	17.00
10	CETATE	9	5	14		6.5	6.5	20.50
11	CHIOCHIȘ	5	7	12		4	4	16.00
12	CHIUZA	6	1	7		14	14	21.00
13	CICEU-GIURGEȘTI	7	1	8		7	7	15.00
14	CICEU MIHĂIEȘTI	0	6	6		6.5	6.5	12.50
15	COȘBUC	10	3	13		6.5	6.5	19.50
16	DUMITRA	8	5	13		11	11	24.00
17	DUMITRIȚA	3	3	6		11.5	11.5	17.50
18	FELDRU	10	3	13		6.5	6.5	19.50
19	GALAȚII BISTRIȚEI	6	11	17		9.5	9.5	26.50
20	ILVA MARE	9	3	12		19	19	31.00
21	ILVA MICA	10	2	12		11.5	11.5	23.50
22	JOSENII BÂRGĂULUI	10	2	12		4	4	16.00
23	LECHINȚA	8	7	15		14	14	29.00
24	LEȘU	14	1	15		8.5	8.5	23.50
25	LIVEZILE	12	7	19	0.25	6.5	6.75	25.75
26	LUNCA ILVEI	15	1	16		9	9	25.00
27	MAIERU	15	3	18		2	2	20.00
28	MATEI	5	5	10		9	9	19.00
29	MĂGURA ILVEI	8	1	9		5	5	14.00
30	MĂRIȘELU	7	4	11		9	9	20.00

31	MICEȘTII DE CÂMPIE	5	5	10		4	4	14.00
32	MILAȘ	6	3	9		14	14	23.00
33	MONOR	12	4	16		4	4	20.00
34	NEGRILEȘTI	0	1	1		4	4	5.00
35	NIMIGEA	10	6	16		7	7	23.00
36	NUȘENI	6	4	10		6	6	16.00
37	PARVA	15	0	15	0.25	16	16.25	31.25
38	PETRU RAREȘ	7	4	11		6.5	6.5	17.50
39	POIANA ILVEI	0	1	1		16	16	17.00
40	PRUNDU BÂRGĂULUI	13	5	18		6	6	24.00
41	REBRA	10	0	10		11	11	21.00
42	REBRIȘOARA	13	4	17		8.5	8.5	25.50
43	RODNA	18	5	23	1	9	10	33.00
44	ROMULI	15	0	15		6	6	21.00
45	RUNCU SALVEI	0	3	3		9	9	12.00
46	SALVA	8	4	12		8.5	8.5	20.50
47	SÂNMICHAIU DE CÂMPIE	6	5	11		5	5	16.00
48	SILIVAȘU DE CÂMPIE	6	6	12		6.5	6.5	18.50
49	SPERMEZEU	8	5	13		8.5	8.5	21.50
50	ȘANȚ	15	2	17	0.5	19	19.5	36.50
51	ȘIEU	9	6	15		14	14	29.00
52	ȘIEU-MĂGHERUȘ	11	6	17		8.5	8.5	25.50
53	ȘIEU-ODORHEI	6	6	12		7	7	19.00
54	ȘIEUȚ	7	2	9		19	19	28.00
55	ȘINTEREAG	10	3	13		2	2	15.00
56	TÂRLIȘUA	10	7	17		6	6	23.00
57	TEACA	7	7	14		16.5	16.5	30.50
58	TELCIU	15	1	16		11	11	27.00
59	TIHA BÂRGĂULUI	13	5	18	0.25	14.5	14.75	32.75
60	URIU	7	4	11		19	19	30.00
61	URMENIȘ	6	8	14		9.5	9.5	23.50
62	ZAGRA	12	3	15		5	5	20.00

**Fig. 2.10. GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT)
AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ**

ZONE CU RESURSE TURISTICE, RELAȚIA CU INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ ȘI TEHNICĂ

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Gruparea unităților administrativ teritoriale după punctajul total al resurselor turistice

- Scăzut (< 9,9)
- Mediu (10 - 19,9)
- Mare (20 - 24,9)
- Foarte mare (> 25)

- Zone de concentrare a resurselor turistice naturale și antropice cu probleme ale infrastructurii turistice
- Zone de concentrare a resurselor turistice naturale și antropice cu probleme ale infrastructurii tehnice

Fig. 2.11. DISTRIBUȚIA ZONELOR CU RESURSE TURISTICE ȘI RELAȚIA CU INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ ȘI TEHNICĂ

2.7. Infrastructura turistică (baza tehnico-materială pentru turism) în intervalul 2018-2024

Infrastructura turistică, adesea denumită și baza materială turistică, constituie un ansamblu complex de bunuri, facilități și amenajări specifice, destinate să optimizeze valorificarea resurselor turistice atractive dintr-un anumit teritoriu. Aceasta include componente precum structurile de cazare, unitățile de alimentație publică, dotările pentru agrement și sport, centrele de tratament balnear, mijloacele de transport specializat și alte servicii complementare, ansamblul acestora asigurând astfel condițiile necesare pentru o experiență turistică completă, confortabilă și de calitate.

Oferta turistică primară (sau potențialul turistic) al județului Bistrița-Năsăud, analizată în prima parte a studiului, este formată din componente naturale și antropice și reprezintă fundamentul pentru apariția și dezvoltarea turismului. Infrastructura turistică, însă, este elementul decisiv care transformă acest potențial într-un fenomen spațial concret. Prin intermediul acesteia, resursele se transformă în produse turistice funcționale și atractive, contribuind direct la creșterea competitivității și vizibilității destinației pe piața turistică.

În acest context, pentru a răspunde cererii turistice și a susține desfășurarea activităților recreative, curative și culturale din județul, a fost necesară dezvoltarea unei infrastructuri turistice diversificate, incluzând structuri de cazare și alimentație, spații de divertisment, agrement și tratament, transport specializat și alte servicii turistice specifice toate adaptate specificului resurselor și cerințelor actuale ale vizitatorilor.

2.7.1. Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare

Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare reprezintă suportul logistic fundamental al activităților turistice, fiind o condiție indispensabilă pentru atragerea, menținerea și fidelizarea fluxurilor turistice, în scopul valorificării eficiente a ofertei existente. Totodată, acestea servesc drept indicatori relevanți ai direcțiilor de dezvoltare turistică în teritoriu, reflectând atât dinamica cererii, cât și intensitatea fluxurilor, precum și capacitatea de adaptare la noile forme și tendințe din turism.

Există o interdependență directă între nivelul de dezvoltare al bazei de cazare și diversificarea ofertei turistice, atât în plan cantitativ, cât și calitativ. Astfel, caracteristici precum capacitatea de cazare, gradul de confort, perioada de funcționare, funcționalitatea sau tipul de turism deservit permit clasificarea structurilor în structuri de cazare principale (incluzând

hotelurile, motelurile, vilele turistice, cabanele și hanurile) și secundare (grupând structurile pensiuni, bungalouri, campinguri, sate de vacanță, căsuțe turistice etc.).

Tipologia structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare este reglementată prin Ordinul Președintelui Autorității Naționale pentru Turism nr. 65/2013, actualizat prin Ordinul nr. 510/2022, care prevede normele metodologice privind clasificarea, licențierea și funcționarea acestora, fiind individualizate următoarele tipuri de structuri: hoteluri (inclusiv hoteluri apartament), hoteluri pentru tineret (hosteluri), moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, campinguri, popasuri turistice, căsuțe turistice, sate de vacanță, pensiuni turistice și agroturistice, tabere pentru elevi și preșcolari, apartamente sau camere de închiriat, spații de cazare aflate pe nave fluviale sau maritime. Aceste categorii sunt utilizate și în sistemul statistic național, fiind reflectate în datele publicate de Institutul Național de Statistică (INS), prin intermediul platformei TEMPO-Online, care constituie sursa principală de informații pentru analiza evoluției și distribuției infrastructurii de cazare turistică în teritoriu.

2.7.2. Evoluția numărului structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și a locurilor de cazare în perioada 2018-2024

Evoluția bazei de cazare din județul Bistrița-Năsăud în perioada 2018–2024, evidențiază o creștere constantă pe întreaga durată a intervalului analizat – de la 94 de structuri în 2018 la 199 în 2024 – fără întreruperi nici măcar în contextul crizei sanitare generate de pandemia COVID-19. Astfel, anul 2020 a consemnat o creștere semnificativă, de la 95 de structuri în 2019 la 110 unități de cazare, ceea ce reprezintă un avans de 15,78%.

La nivelul anului 2024, județul Bistrița-Năsăud deține 199 de unități de cazare, reprezentând 1,47% din totalul structurilor de primire turistică din România și 8,63% din cele existente în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Această valoare este cu 117,7% mai mare față de anul 2018, când erau consemnate doar 94 de unități.

Comparativ, în aceeași ani de referință (2018 și 2024), capacitatea de cazare a înregistrat o evoluție similară, numărul locurilor de cazare puse la dispoziția turiștilor crescând de la 3663 în 2018 la 4572 în anul 2019 (+24,81%), singurul recul (cu valori reduse, totuși), fiind consemnat la nivelul anului 2023 (urmare a dispariției unor structuri de primire de tip hotelier, vilă turistică și pensiune turistică), evoluții care reflectă eforturile de adaptare la cerințele și exigențele unei piețe turistice în continuă schimbare (unități mai mici, însă cu un grad de funcționalitate mai ridicată mai flexibile și mai adaptabile la semnalele transmise de cererea turistică), anul următor consemnând reluarea trendul ascendent specific întregii perioade.

Tabel 2.1. DIMENSIUNEA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE (a) ȘI A CAPACITĂȚII DE PRIMIRE EXISTENTE (b) LA NIVELUL ROMÂNIEI, REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-VEST SI A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN INTERVALUL 2018-2024

a.

Nivelul teritorial de referință	Ani															
	1990	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
	Număr structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare / %															
România	3213	100	8453	100	8402	100	8610	100	11736	100	12201	100	12697	100	13538	100
Regiunea NORD-VEST / % România	277	8.62	1127	13.33	1124	13.38	1225	14.23	1732	14.76	1952	16.00	2119	16.69	2307	17.04
Jud. Bistrița- Năsăud/ % Regiunea NORD-VEST	27	9.75	94	8.34	95	8.45	110	8.98	143	8.26	184	9.43	191	9.01	199	8.63
Jud. Bistrița- Năsăud / % România		0.84		1.11		1.13		1.28		1.22		1.51		1.50		1.47

b.

Nivelul teritorial de referință	Ani															
	1991	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
	Număr locuri în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare / %															
România	312407	100	353835	100	356562	100	358119	100	410291	100	422114	100	433487	100	449928	100
Regiunea NORD-VEST / % România	22230	7.12	22244	6.29	22927	6.43	21722	6.07	25004	6.09	25409	6.02	27193	6.27	26671	5.93
Jud. Bistrița- Năsăud/ % Regiunea NORD-VEST	13686	61.57	12070	54.26	12606	54.98	11375	52.37	13346	53.38	13693	53.89	14700	54.06	13954	52.32
Jud. Bistrița- Năsăud / % România		4.38		3.41		3.54		3.18		3.25		3.24		3.39		3.10

Sursa: INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA, 2025

În profil teritorial, infrastructura de cazare turistică relevă o prezență scăzută la nivelul majorității UAT-urilor bistrițene (25 din totalul celor 62 UAT nu dispun de nicio structură de cazare, iar 29 de UAT dispun de cel mult cinci unități de cazare, dintre care 15 UAT dețin o singură unitate și 4 UAT două unități). Categoria UAT cu dimensiune medie a infrastructurii de cazare (respectiv între 6 și 15 structuri de primire) grupează doar 5 UAT-uri, pentru ca în categoria celor cu grad de dotare ridicat (între 16 și 35 structuri de primire) să regăsim doar 2 UAT (Bistrița și Beclean). Poziția de top în prezenta ierarhie revine UAT Bistrița Bârgăului care dispune de un număr de 40 structuri de primire, valoare care o plasează în categoria UAT cu un număr foarte ridicat al structurilor de cazare (între 36-60 structuri), cele trei UAT din categoriile superioare a prezentei ierarhii (cele cu număr ridicat și foarte ridicat) concentrând împreună 47,23% din numărul total al structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare existente la nivel ansamblului județean, respectiv 94 din totalul celor 199 existente în anul 2024.

Tabel 2.2. DIMENSIUNEA INFRASTRUCTURII DE CAZARE TURISTICĂ (NUMĂR STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE) LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD , ÎN ANUL 2024

Dimensiunea structurilor de cazare turistică	Institutul Național de Statistică (2024)
Inexistentă (0 unități)	BUDEȘTI, CHIOCHIȘ, CICEU-GIURGEȘTI, CICEU-MIHAIEȘTI, COȘBUC, FELDRU, GALAȚII BISTRIȚEI, ILVA MICA, LEȘU, LUNCA ILVEI, MAGURA ILVEI, MATEI, MĂRIȘELU, MICEȘTII DE CÂMPIE, MILAȘ, MONOR, NEGRILEȘTI, NUȘENI, SÂNMICHAU DE CÂMPIE, SILIVAȘU DE CÂMPIE, SPERMEZEU, SIEU-MAGHERUS, ȘIEU-ODORHEI, TÂRLIȘUA, URMENIȘ Total: 25 UAT
Scăzută (1-5 unități)	1 unitate: BRANISTEA, BUDACU DE JOS, DUMITRA, DUMITRITA, ILVA MARE, JOSENI BARGAULUI, NIMIGEA, PETRU RARES, POIANA ILVEI, REBRA, RUNCU SALVEI, SIEU, SIEUT, TEACA, ZAGRA (15 UAT) 2 unități: NASAUD, CAIANU MIC, SALVA, TELCIU (4 UAT) 3 unități: CHIUZA, PARVA, SINTEREAG, URIU (4 UAT) 4 unități: CETATE, LECHINTA, REBRISOARA, ROMULI, SANT (5 UAT) 5 unități: MAIERU (1 UAT) Total: 60 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare distribuite în 29 UAT

Medie (6-15 unități)	6 unități: PRUNDU BARGAULUI (1 UAT) 8 unități: LIVEZILE (1 UAT) 10 unități: SANGEORZ-BAI, RODNA (2 UAT) 11 unități: TIHA BARGAULUI (1 UAT) Total: 45 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare distribuite în 5 UAT
Ridicată 16-35 unități)	25 unități: BISTRITA (1 UAT) 29 unități: BECLEAN (1 UAT) Total: 54 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare distribuite în 2 UAT
Foarte ridicată (36-50 unități)	40 unități: BISTRITA BARGAULUI (1 UAT) Total: 40 unități distribuite în 1 UAT
TOTAL	199 structuri de cazare/unități distribuite în 37 UAT

Sursa: INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA, 2025

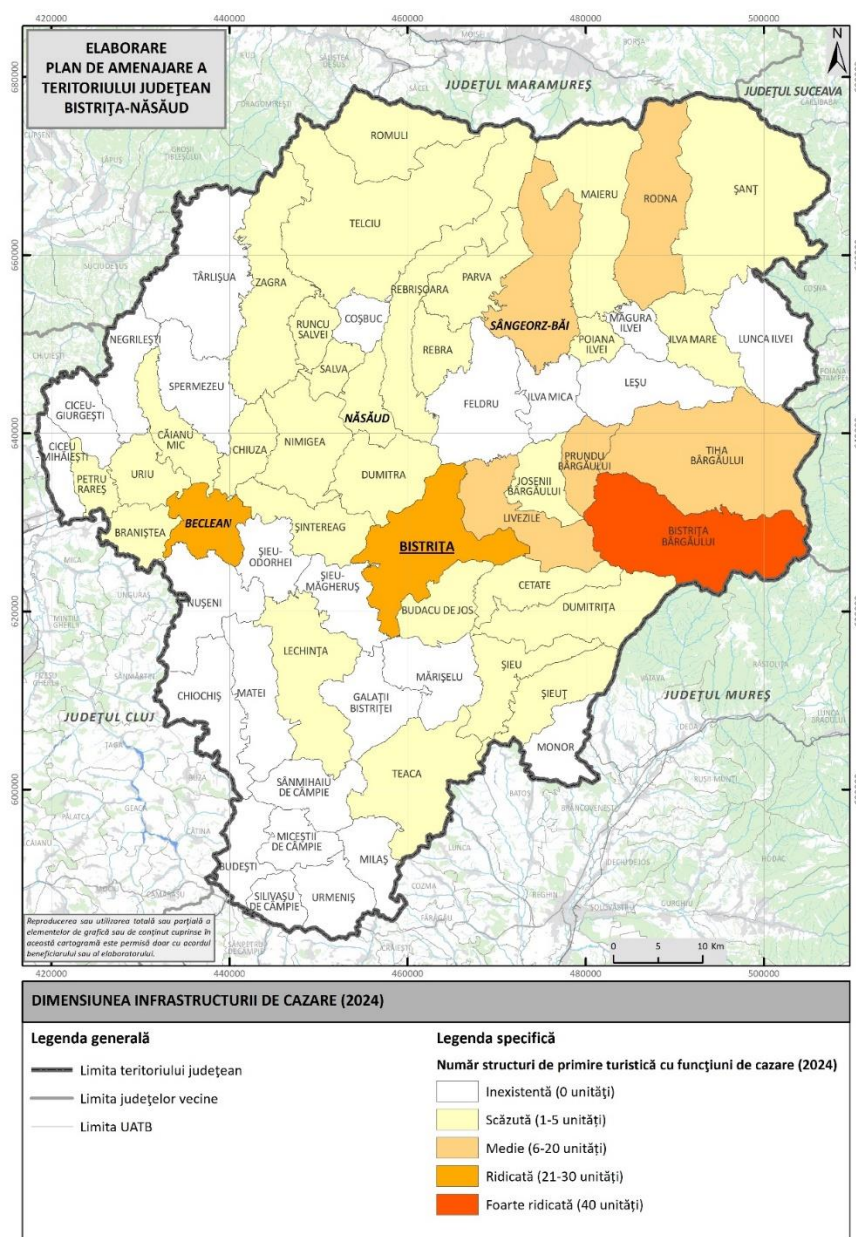

Fig. 2.12. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRITA-NĂȘĂUD LA NIVELUL UAT, ÎN ANUL 2024

De altfel, putem remarca faptul că dimensiunea bazei materiale existente la nivelul UAT-urilor confirmă superioritatea netă a celor care dețin o concentrare ridicată a obiectivelor turistice aparținând cadrului natural (majoritatea revenind stațiunilor turistice grupate în spațiul montan și submontan și de contact marginal localizate în partea estică și nordică și a județului – Bistrița Bârgăului, Tiha Bârgăului, Prundu Bârgăului, Sângeorz Băi, Rodna, la care se adaugă, desigur, centrele urbane importante (Bistrița și Beclean).

La nivelul mediilor de rezidență se remarcă o puternică polarizare a bazelor de cazare, 133 (respectiv 66,83%) din cele 199 structuri de primire existente la nivelul județului fiind concentrate în 33 de UAT rurale, cu mențiunea că principala contribuție revine UAT Bistrița Bârgăului, pe teritoriul căreia este situată stațiunea Colibița (care concentrează 40 de structuri de cazare din cele 166 aferente spațiului rural bistrițean), urmată, la mare distanță, de Tiha Bârgăului (cu 11 structuri), Rodna (cu 10 structuri), Livezile (cu 8 structuri) și Prundu Bârgăului (cu 6 structuri de cazare). La polul opus se plasează o serie de UAT cu o prezență redusă (Maieru – 5 structuri, Cetate, Lechința, Rebrîșoara și Șanț cu 4 structuri, respectiv Parva, Șintereag și Uriu, fiecare cu câte 3 structuri), majoritatea UAT care dețin structuri de cazare situându-se în intervalul 1-2 structuri de cazare.

Centrele urbane grupează doar 66 de structuri de cazare (33,17% din totalul județean), majoritatea acestora fiind deținute de orașul Beclean (cu 29 structuri, aportul majoritar fiind adus de Stațiunea turistică Băile Figa, care concentrează cel mai ridicat număr de unități de cazare) și municipiului reședință Bistrița (25 structuri).

Evoluția numărului structurilor de cazare și media aferentă a urmat un curs ascendent constant față de valorile consemnate la nivelul primului an al intervalului de referință (2018), când ansamblul județean deținea un număr de 94 de cazare, pentru a ajunge la nivelul anului 2024 la 199 structuri (o creștere de 11,7%), mediul urban înregistrând o creștere mai moderată a numărului de unități (de la 31 structuri în 2018 la 66 în 2024) față de mediul rural (unde numărul structurilor de cazare a crescut de la 63 la 133, valorile ponderale urmând evoluții similare (respectiv o creștere de 112,9% în mediul urban și 111,11% în cel rural).

Remarcăm și polarizarea ridicată existentă la nivelul structurilor de cazare ale județului, practic doar 6 UAT-uri respectiv 9,67% totalul UAT-urilor din județ (3 urbane: Beclean, Bistrița și Sângeorz Băi, respectiv 3 rurale: Bistrița Bârgăului, Tiha Bârgăului și Rodna) concentrează 46,73% din totalul structurilor de cazare de la nivel județean (respectiv 93 din totalul celor 199).

*Tabel 2.3. EVOLUȚIA NUMĂRULUI STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE
TURISTICĂ PE TIPURI DE STRUCTURI LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA
2018-2024*

UAT	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Numar						
TOTAL	94	95	110	143	184	191	199
BISTRITA	21	20	19	22	23	23	25
BECLEAN	3	2	3	9	14	26	29
NASAUD	3	3	3	4	4	3	2
SANGEORZ-BAI	4	5	6	7	10	10	10
TOTAL MEDIUL URBAN	31	30	31	42	51	62	66
BISTRITA BARGAULUI	12	16	19	28	37	39	40
BRANISTEA	:	:	:	:	1	1	1
BUDACU DE JOS	1	:	1	2	1	1	1
CAIANU MIC	1	1	5	5	6	2	2
CETATE	2	2	3	2	3	3	4
CHIUZA	2	2	2	2	2	3	3
CICEU-MIHAIEȘTI	1	:	:	:	:	:	:
DUMITRA	:	:	2	1	1	1	1
DUMITRITA	1	:	:	:	:	1	1
ILVA MARE	:	:	:	:	1	1	1
JOSENI BARGAULUI	2	1	1	1	1	1	1
LECHINTA	1	1	3	4	3	4	4
LIVEZILE	2	2	3	5	5	6	8
LUNCA ILVEI	1	1	1	1	1	1	:
MAGURA ILVEI	1	1	:	:	:	:	:
MAIERU	1	1	1	3	4	5	5
NIMIGEA	:	:	:	:	1	1	1
PARVA	1	2	2	3	3	3	3
PETRU RARES	:	:	:	:	1	1	1
POIANA ILVEI	2	2	2	2	2	2	1
PRUNDU BARGAULUI	4	4	4	4	4	5	6
REBRA	:	:	:	:	1	1	1
REBRISOARA	2	2	1	1	3	3	4
RODNA	5	5	6	6	10	10	10
ROMULI	1	1	1	1	2	3	4
RUNCU SALVEI	:	:	:	1	1	1	1
SALVA	:	:	:	:	2	2	2
SANT	3	4	4	5	4	4	4
SIEU	:	1	1	2	1	1	1
SIEU-MAGHERUS	1	1	:	:	:	:	:
SIEUT	:	:	1	1	1	1	1

SINTEREAG	1	1	1	3	3	2	3
TEACA	2	1	1	2	2	2	1
TELCIU	3	3	3	3	4	3	2
TIHA BARGAULUI	8	8	8	11	12	11	11
URIU	2	2	3	2	9	3	3
ZAGRA	:	:	:	:	1	1	1
TOTAL MEDIUL RURAL	63	65	79	101	133	129	133

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

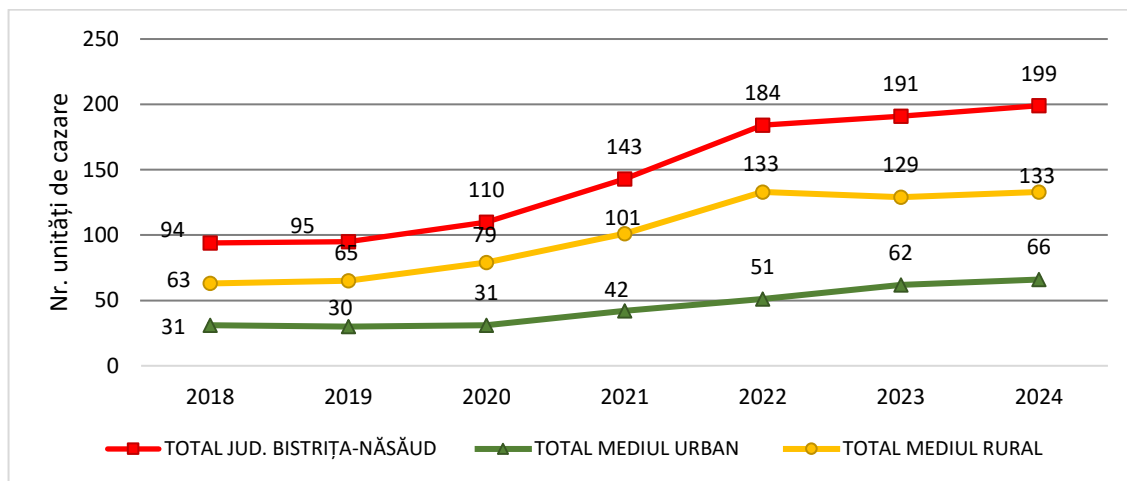

Fig. 2.13. EVOLUȚIA NUMĂRULUI STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Exceptând UAT Bistrița Bârgăului și Beclean (preponderent prin satul apaținător Figa, care "găzduiește stațiunea omonimă) care concentrează, grație funcției turistice, cel mai ridicat număr de structuri de primire cu funcțiuni de cazare - 40, din care stațiunii Figa îi revin 29), municipiul Bistrița deține, firesc, cel mai ridicat număr de structuri de cazare în anul 2024 la scara mediului urban bistrițean - 25 unități din totalul celor 66 din mediul urban, respectiv 199 din totalul județean, o valoare mai ridicată față anii 2018 (21 unități), 2019 (20 unități), respectiv 2020 (19, urmare a sistării activității unor structuri hoteliere pe fondul restricțiilor induse de pandemia COVID-19). Celelalte orașe sunt plasate la distanță mare în această ierarhie (Sângeorz Băi cu 10 structuri și Năsăud cu doar 2 unități), în timp ce UAT Bistrița Bârgăului grupează 40 de structuri.

Distribuția celor 199 structuri de cazare existente pe raza județului Bistrița-Năsăud pe tipuri de structuri regăsite în statisticile oficiale ale INS la nivelul anului 2024 relevă existența unui număr de 15 hoteluri, cu o evoluție constantă în fiecare an al intervalului de analiză, exceptând

anul 2020, marcat de pandemia CoV-SARS2, când au rămas în funcțiune doar 12 unități hoteliere (fapt care relevă că efectele pandemiei au fost depășite de majoritatea unităților hoteliere).

Majoritatea hotelurilor, mai exact 14 din totalul celor 15 (respectiv o pondere de 93,33% din totalul unităților hoteliere existente la nivel județean) sunt grupate în municipiul reședință de județ (Bistrița, cu 11 hoteluri) și UAT Bistrița Bârgăului (mai exact stațiunea turistică Colibița, care deține 3 structuri hoteliere, aceasta fiind singura UAT rurală care deține astfel de structuri de cazare), urmate la mare distanță de stațiunea turistică Sângeorz Băi care deține o singura structura funcțională de acest tip.

Alături de structurile hoteliere, oferta de cazare a județului Bistrița-Năsăud aferentă ultimului an al intervalului de referință (2024) mai include:

- 50 de structuri de tip *apartamente și camere de închiriat* (structură apărută doar în anul 2021 în oferta de cazare a județului), cele mai multe fiind regăsite în UAT Beclean (24 structuri), Bistrița Bârgăului (12) și Sângeorz Băi (4) etc.;

- *vile turistice*, în număr de 2, regăsite raza UAT Bistrița și Sângeorz Băi;

- *camping* – o singură structură de acest tip localizată în Uriu;

- *căsuțe turistice*, respectiv o singură astfel de structuri de cazare localizată în UAT Bistrița Bârgăului - Colibița;

- 1 structură de tip tabără de elevi și prescolari localizată în Sângeorz Băi;

- cele 11 *pensiuni turistice* completează tabloul structurilor de primire cu funcțiuni de cazare regăsite în oferta județului Bistrița-Năsăud (o valoare relativ constantă pe toată durata intervalului de referință), marea majoritate a acestora (mai exact 7) fiind amplasate în municipiul Bistrița, în timp ce UAT Beclean, Năsăud, Sângeorz Băi și Rebrîșoara dețin câte o singură astfel de structură;

- 120 *pensiuni agroturistice* (care au înregistrat o creștere constantă în intervalul analizat de la valoarea de referință de 55 structuri consemnate în 2018), diseminate în nu mai puțin de 35 UAT bistrițene, cele mai multe astfel de structuri fiind amplasate zona rural-montană sau submontană a județului, inclusiv de contact marginal sau de zonele de culoar, unele chiar în UAT-uri situate proximitatea principalelor centre urbane. Astfel, UAT Bistrița Bârgăului este posesoarea celor mai multe astfel de structuri (24), urmată la mare distanță de UAT Tiha Bârgăului (11) și de Rodna (9 structuri), respectiv Prundu Bârgăului, Livezile (fiecare cu 6 structuri), Maieru (cu 4 structuri), Cetate, Chiuza, Lechința, Parva, Rebrîșoara, Romuli, Șanț, Șintereag (câte 3 fiecare), Căianu Mic, Salva și Uriu (câte 2 fiecare), "plutonul" UAT cu câte o

signură astfel de structură înglobând UAT Bistrița, Năsăud, Sângeorz Băi, Braniștea, Budacu de Jos, Dumitra, Ilva Mare, Josenii Bârgăului, Nimigea, Poiana Ilvei, Rebra, Runcu Salvei, Șieu, Șieut, Teaca, Telciu și Zagra.

Tabel 2.4. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICĂ DIN JUD. BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN INTERVALUL 2018-2024

Tipuri de structuri de primire turistica	Ani						
	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	Anul 2024
	Numar						
Total	94	95	110	143	184	191	199
Hoteluri	16	15	12	15	16	15	15
Hosteluri	1	1	:	:	:	:	:
Apartamente si camere de inchiriat	:	:	:	16	27	49	50
Moteluri	3	2	1	1	1	:	:
Vile turistice	1	2	3	3	3	2	2
Cabane turistice	6	6	7	7	8	9	8
Bungalouri	:	:	:	:	7	:	:
Campinguri	:	:	:	:	:	1	1
Casute turistice	:	:	1	1	1	1	1
Tabere de elevi si prescolari	1	1	1	1	1	1	1
Pensiuni turistice	11	11	12	13	10	10	11
Pensiuni agroturistice	55	57	73	86	110	103	110

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

2.7.3. Capacitatea de cazare turistică existentă

Structura capacității de cazare turistică din unitățile de primire cu funcțiuni de cazare din județul Bistrița-Năsăud evidențiază atât trăsături evolutive comune cu cele consemnate la nivelul altor județe sau chiar al țării, cât și o distribuție spațială dstincte, observabile atât la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cât și în raport cu mediul de locuire (urban/rural).

Capacitatea de cazare a cunoscut o evoluție ascendentă pe întreaga durată a intervalului de referință (2018-2024), prima parte a intervalului (2018-2019) fiind marcată de o creștere numărul locurilor disponibile de la 3364 în 2018 la 4572 în 2024 (respectiv o creștere de 35,9%), trend neafectat, la scara ansamblului județean, nici măcar de restricțiile induse de criza sanitare din perioada pandemiei COVID-19, an în care s-a reușit menținerea, practic, a locurilor de cazare disponibile (3449 locuri în anul 20149, respectiv 3453 locuri în anul 2020).

La nivelul mediilor de rezidență, situația cunoscut o nuanțare în raport cu specificul evolutiv al ansamblului județean în cazul mediului urban, unde, în anul 2020, s-a consemnat un ușor reflux al locurilor de cazare disponibile față de anul precedent (de la 2135 în 2019 la 2110 locuri în 2020), pentru ca începând cu anul 2021 acest indicator să se re poziționeze pe un trend ascendent, numărul locurilor de cazare crescând la 2378 locuri în 2021, la 2530 locuri în 2022 (trendul întrerupt în anul 2023 de un ușor recul cauzat de sistarea activității unei unități hoteliere), respectiv 2457 locuri în anul 2024, valoare care reprezintă un maxim istoric al perioadei de referință.

La nivelul anului 2024, locurile de cazare puse la dispoziția turiștilor sunt concentrate în proporție de 53,74% în mediul urban (2457 locuri de cazare dintr-un total din 4572 existente la scara ansamblului județean), dintre UAT-urile care grupează cel mai ridicat număr de locuri de cazare detașându-se pe de o parte municipiul reședință de județ Bistrița (care concentrează 1328 locuri de cazare, respectiv 29,04% din totalul județean și 54,04% din totalul locurilor disponibile în mediul urban, grație funcției administrative, a vizibilității și atractivității induse de evenimentele culturale și sportive) și UAT pe raza cărora funcționează stațiunile turistice consacrate ale județului, care dețin o ofertă atractivă diversă, complexă și complementară (în care resursele hidrominerale terapeutice destinate agrementului nautic, completate de cele bioclimatice, cu un grad de atractivitate cert): Bistrița Bârgăului – stațiunea turistică Colibița (789 locuri), Sângeorz Băi (689 locuri) și Beclean - stațiunea Băile Figa (402), cele patru UAT cumulând împreună nu mai puțin de 3209 locuri, respectiv 70,18% din totalul locurilor disponibile existente în județ, cele trei UAT urbane (Bistrița, Sângeorz Băi și Beclean) grupând 2419 locuri, respectiv 98,45% din locurile disponibile în mediul urban și 52,09% din totalul locurilor grupate în mediul urban al județului. Cel de-al patrulea centru urban al județului, Năsăud, deține un număr și o pondere sensibil mai reduse în raport cu contingentul de centre urbane menționat cele 38 de locuri reprezentând o pondere de doar 1,54% din locurile de cazare din urban, respectiv 0,83% din totalul județean, valori care îl poziționează în segmentul inferior al prezentei ierarhii.

Spațiul rural bistrițean grupează un număr semnificativ de locuri de cazare (2155 locuri, respectiv 47,13% din totalul județean), cele mai bine poziționate dintre UAT rurale fiind Bistrița Bârgăului (789 locuri, valoare care o plasează pe locul secund în ierarhia județeană după municipiul Bistrița), Tiha Bârgăului (203 locuri), Rodna (152 locuri), Șanț (134 locuri), grație localizării lor în spațiul rural montan al județului, "depozitar" al celor mai variate și valoroase resurse naturale cu caracter morfologic și peisagistic, având totodată, în unele cazuri, o densitate

ridicată a resurselor cu valoare etnoculturală și istorică deosebită. Aceste atribute conferă zonei un potențial turistic ridicat, făcând-o una dintre destinațiile predilecte pentru activități recreativ-agrementale. Localitățile situate în acest areal au reușit, într-o mai bună măsură, să-și adapteze oferta turistică în concordanță cu dinamica cererii – aflată într-o continuă creștere și diversificare – prin extinderea capacităților de cazare și prin îmbunătățirea constantă a calității serviciilor oferite, atât în ceea ce privește alimentația publică, cât și opțiunile de agrement și divertisment. În prezent, aceste zone pun la dispoziția vizitatorilor un număr considerabil de locuri de cazare, preponderent în structuri de primire de tip pensiuni agroturistice și, într-o măsură mai redusă, în cabane turistice.

Pe de altă parte, există o serie de UAT care dispun de un număr relativ ridicat de locuri de cazare - peste media înregistrată la nivelul spațiului rural, avantaj care se datorează în principal poziționării lor strategice, fie de-a lungul unor importante axe de circulație și tranzit, fie în proximitatea municipiului Bistrița sau a stațiunilor turistice consacrate sau chiar în lungul unor căi și/sau noduri de comunicație importante, factori ce le conferă o vizibilitate crescută și o accesibilitate sporită.

Astfel, aceste localități devin destinații preferate pentru un segment semnificativ de turiști, care aleg cazarea în zonă datorită apropierii de punctele de interes major. Unele UAT se situează la contactul cu spațiul montan, ceea ce le transformă în puncte de plecare strategice sau porți de acces către destinațiile montane populare. În plus, anumite localități beneficiază de resurse hidrominerale cu potențial curativ și de un patrimoniu cultural, material și imaterial valoros, elemente care le sporesc atractivitatea și susțin dezvoltarea infrastructurii turistice.

Cu toate acestea, UAT din această categorie se poziționează la o distanță apreciabilă în privința numărului de locuri deținute în raport cu triada din fruntea ierarhiei menționată anterior: Livezile (91 locuri), Prundu Bârgăului (73 locuri), Rebrîșoara (65 locuri), Romuli (64 locuri), Cetate (58 locuri), Maieru (56 locuri), Căianu Mic (49 locuri), Telciu (45 locuri), Lechința (44 locuri), Chiuza, Parva și Uriu (fiecare cu 32 locuri) și Șintereag (26 locuri).

Un număr mai redus de locuri de cazare (sub 20 de locuri) se regăsește în cadrul unei alte categorii de UAT rurale (16 la număr), situate preponderent în zonele deluroase joase/colinare ale județului, fiind posesoare ale unor resurse morfologice mai puțin spectaculoase sau variate, iar în unele cazuri, dispun de un patrimoniu cultural – material și imaterial – mai slab diversificat sau insuficient conservat, ceea ce limitează potențialul de atracție turistică și dezvoltarea unor capacități de cazare mai ample: Teaca (17 locuri), Dumitrița și Salva

(fiecare cu 14 locuri), Nimigea (13 locuri), Budacu de Jos și Rebra (12 locuri), Ilva Mare, Piana Ilvei, Runcu Salvei, Șieu, Șieuț și Zagra (10 locuri), Josenii Bârgăului și Petru Rareș (8 locuri) și, respectiv Braniștea și Dumitra (6 locuri).

Majoritatea locurilor de cazare din UAT-urile rurale menționate sunt puse la dispoziția turiștilor prin structuri de tip pensiune turistică sau agropensiune de mici dimensiuni. Specificitatea acestora — dată de caracteristicile constructive, de organizarea flexibilă și de modul eficient de gestionare a activităților — le conferă o funcționalitate ridicată și o eficiență operațională sporită reușind să se adapteze mai ușor la cerințele diverse ale pieței turistice, oferind servicii personalizate într-un cadru autentic și ospitalier.

Tabel 2.5. CAPACITATEA DE CAZARE (NUMĂR LOCURI ÎN UNITĂȚI DE CAZARE) LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD LA NIVELUL ANULUI 2024

Dimensiunea structurilor de cazare turistică	Institutul Național de Statistică (2024)
Inexistentă (0 locuri)	BUDEȘTI, CHIOCHIȘ, CICEU-GIURGEȘTI, CICEU-MIHAIESTI, COȘBUC, FELDRU, GALAȚII BISTRIȚEI, ILVA MICA, LEȘU, LUNCA ILVEI, MAGURA ILVEI, MATEI, MĂRIȘELU, MICEȘTII DE CÂMPIE, MILAȘ, MONOR, NEGRILEȘTI, NUȘENI, SÂNMIIHAIU DE CÂMPIE, SIEU-MAGHERUS, SILIVAȘU DE CÂMPIE, SPERMEZEU, ȘIEU-ODORHEI, TÂRLIȘUA, URMENIȘ Total: 25 UAT cu 0 locuri cazare
Foarte scăzută (1-24 locuri)	BRANISTEA (6 locuri), DUMITRA (6 locuri), JOSENI BARGAULUI (8 locuri), PETRU RARES (8 locuri), ILVA MARE (10 locuri), POIANA ILVEI (10 locuri), RUNCU SALVEI (10 locuri), SIEU (10 locuri), SIEUT (10 locuri), ZAGRA (10 locuri), BUDACU DE JOS (12 locuri), REBRA (12 locuri), NIMIGEIA (13 locuri), DUMITRITA (14 locuri), SALVA (14 locuri), TEACA (17 locuri) Total: 170 locuri distribuite în 16 UAT
Scăzută (25-49 locuri)	SINTEREAG (26 locuri), CHIUZA (32 locuri), PARVA (32 locuri), URIU (32 locuri), NASAUD (38 locuri), LECHINTA (44 locuri), TELCIU (45 locuri), CAIANU MIC (49 locuri) Total: 298 locuri distribuite în 8 UAT
Medie (50-150 locuri)	MAIERU (56 locuri), CETATE (58 locuri), ROMULI (64 locuri), REBRISOARA (65 locuri), PRUNDU BARGAULUI (73 locuri), LIVEZILE (91 locuri), SANT (134 locuri), Total: 541 locuri distribuite în 7 UAT
Ridică (200-699 locuri)	RODNA (152 locuri), TIHA BARGAULUI (203 locuri), BECLEAN (402 locuri), SANGEORZ-BAI (689 locuri) Total: 1446 locuri distribuite în 4 uat
Foarte ridicată (700-1328 locuri)	BISTRITA BARGAULUI (789 locuri), BISTRIȚA (1328 locuri) Total: 2177 locuri distribuite în 2 UAT

TOTAL	4572 locuri cazare grupate în 37 UAT
--------------	---

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Tabel 2.6. EVOLUTIA CAPACITATII DE CAZARE TURISTICA EXISTENTA (NUMĂRULUI LOCURILOR DE CAZARE) LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024

Localitati	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Locuri						
TOTAL	3364	3449	3453	4042	4543	4499	4572
BISTRITA	1291	1280	1195	1274	1298	1318	1328
BECLEAN	92	64	72	221	302	349	402
NASAUD	36	33	55	83	89	73	38
SANGEORZ-BAI	743	758	788	800	841	711	689
MEDIUL URBAN	2162	2135	2110	2378	2530	2451	2457
BISTRITA							
BARGAULUI	189	304	453	602	774	765	789
BRANISTEA	:	:	:	:	6	6	6
BUDACU DE JOS	8	:	8	28	12	12	12
CAIANU MIC	28	28	28	28	49	49	49
CETATE	32	32	40	34	52	52	58
CHIUZA	20	20	20	20	20	32	32
CICEU-MIHAIEȘTI	10	:	:	:	:	:	:
DUMITRA	:	:	17	6	6	6	6
DUMITRITA	10	:	:	:	:	14	14
ILVA MARE	:	:	:	:	10	10	10
JOSENI							
BARGAULUI	16	8	8	8	8	8	8
LECHINTA	22	22	38	44	22	44	44
LIVEZILE	18	18	28	61	61	73	91
LUNCA ILVEI	20	20	20	20	21	18	:
MAGURA ILVEI	8	8	:	:	:	:	:
MAIERU	10	10	10	34	44	56	56
NIMIGEA	:	:	:	:	13	13	13

PARVA	10	20	20	32	32	32	32
PETRU RARES	:	:	:	:	8	8	8
POIANA ILVEI	30	30	30	30	30	30	10
PRUNDU BARGAULUI	51	53	51	59	49	61	73
REBRA	:	:	:	:	12	12	12
REBRISOARA	31	31	14	14	30	27	65
RODNA	97	91	103	103	155	151	152
ROMULI	16	16	16	16	32	48	64
RUNCU SALVEI	:	:	:	10	10	10	10
SALVA	:	:	:	:	14	14	14
SANT	120	142	134	157	134	134	134
SIEU	:	8	8	18	10	10	10
SIEU-MAGHERUS	76	76	:	:	:	:	:
SIEUT	:	:	10	10	10	10	10
SINTEREAG	13	14	16	26	26	16	26
TEACA	22	16	24	36	36	29	17
TELCIU	67	67	67	67	77	67	45
TIHA BARGAULUI	258	260	152	181	192	182	203
URIU	20	20	28	20	39	39	32
ZAGRA	:	:	:	:	19	10	10
MEDIUL RURAL	1202	1314	1343	1664	2013	2048	2115

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

La scara ansamblului județean, intervalul 2018-2024 relevă o evoluție oscilatorie a capacității de cazare, cu un trend general ascendent (întrerupt în anul de "sincopa" generalizată indusă de impactul COVID 19, din fericire depășită în anul imediat următor când indicatorul relevă o revenire consistentă, ajungând la o valoare de 4042 locuri față de cele 3449 consemnate în anul 2019, respectiv o creștere cu 17,19%), numărul total al locurilor de cazare urcând de la 3364 în anul 2018 la un maxim de 4572 locuri în anul 2023 (o creștere de 35,9%).

În dreptul majorității UAT-urilor bistrițene s-a consemnat un trend ascendent al acestui indicator, creșteri mai consistente înregistrând UAT Beclean (de la 92 locuri în 2018 la 402 locuri în 2024), dintre localitățile cu statut urban, respectiv Bistrița Bârgăului (de la 189 locuri în 2018

la 789 locuri în 2024), Livezile (de la 18 locuri în 2018 la 91 în 2024) și Rodna (de la 97 la 152), pentru cele rurale.

Au existat și UAT care nu au urmat acest "model" evolutiv, numărul locurilor de cazare deținute urmând o evoluție ușor descendentă, insuficientă însă pentru a deturna creștere de ansamblu consemnată la nivelul perioadei de referință (2018-2024) la toate nivelurile (județean, mediul urban și mediul rural). Scăderile numărului locurilor de cazare puse la dispoziția turiștilor consemnate în dreptul unora (puține) dintre UAT bistrițene se datorează unor sistări – definitive sau temporare – ale unor structuri de primire și/sau a ajustărilor funcționale la care au fost nevoiți să recurgă o serie dintre cele rămase pentru a putea depăși urmările pandemiei COVID 19 și a încerca să se adapteze rigorilor unei piețe și cereri turistice în continuă schimbare. Scăderile cele mai consistente sunt consemnate în dreptul UAT Sângeorz Băi (de la 841 locuri în 2022 la 689 locuri în 2024), Tiha Bârgăului (de la 260 locuri în 2019 la 152 locuri în 2020, ulterior fiind reluată treptat creșterea, fără a atinge însă valoarea din perioada prepandemică) și Telciu (de la 77 locuri în 2022 la 45 locuri în 2024)

Pe fondul celor menționate, remarcăm, pe de o parte, apariția în ultimii ani a ofertei de cazare (structuri și, implicit, locuri de cazare) într-o serie de UAT care nu au deținut anterior asemenea structuri (Șieu din 2019, Dumitra și Șieuț din 2020, Runcu Salvei din 2021, Braniștea, Ilva Mare, Nimigea, Petru Rareș, Rebra, Salva și Zagra din anul 2022, Dumitrița din 2023), iar pe de altă parte, dispariția de pe tabloul ofertei de profil a unor unități de cazare și, implicit, a unor locuri de cazare în câteva UAT-uri (Ciceu-Mihăești din 2019, Măgura Ilvei și Șeu Măgheruș din 2020, Lunca Ilvei din 2024).

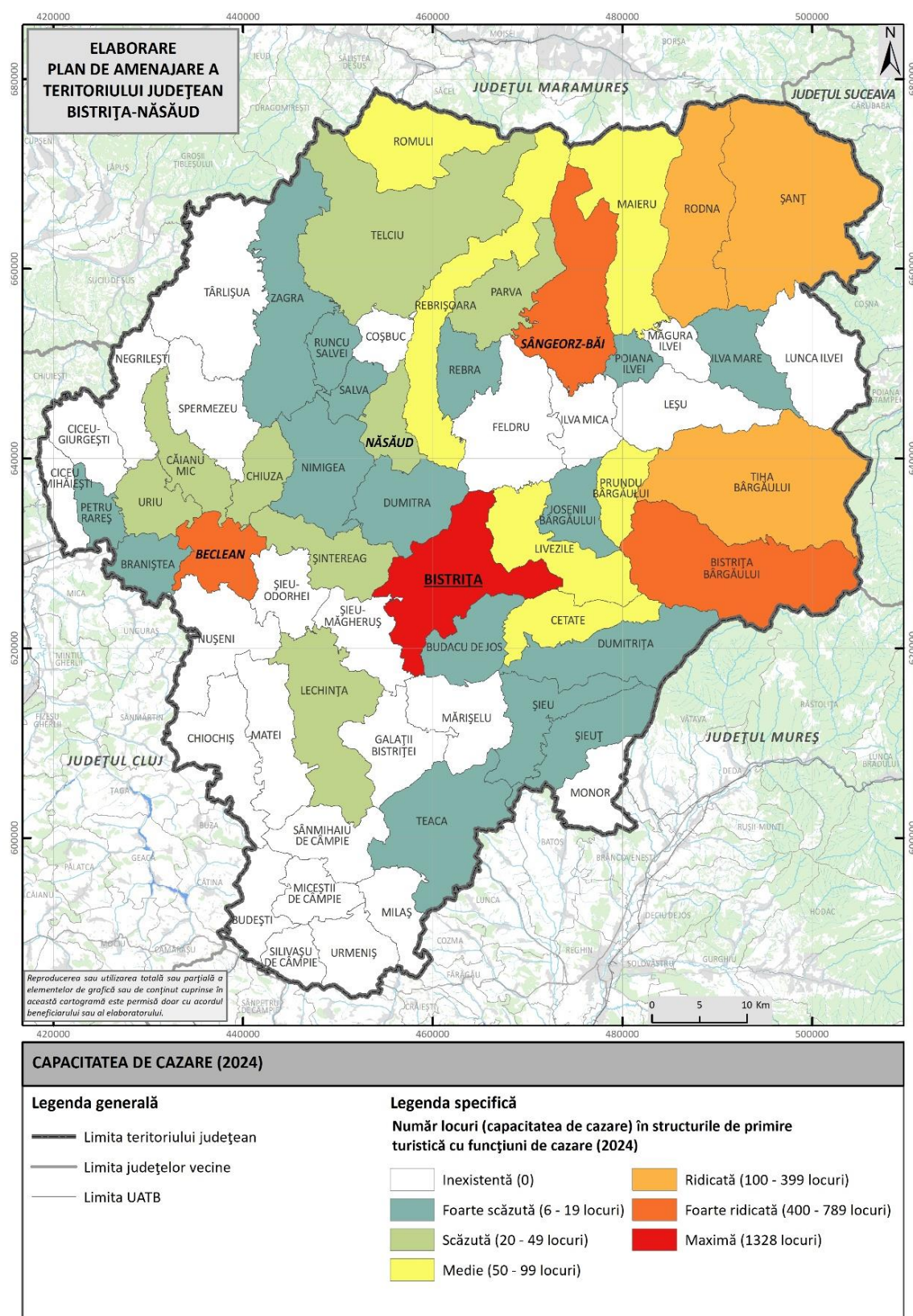

Fig. 2.14. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A LOCURILOR DE CAZARE DIN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Majoritatea locurilor de cazare puse la dispoziția turiștilor cadrul diferitelor tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare regăsite în oferta de profil a județului Bistrița-Năsăud au consemnat evoluții oscilatorii în intervalul 2018-2023 – cu valori variabile, atât la nivelul cifrelor absolute, cât și al ponderilor deținute la scara ansamblului județean, însă înscrise pe un trend de ansamblu pozitiv - mai reduse sau moderate (hoteluri, tabere de elevi și preșcolari, pensiuni turistice și agroturistice, cabane turistice) sau mai ridicate (vile turistice).

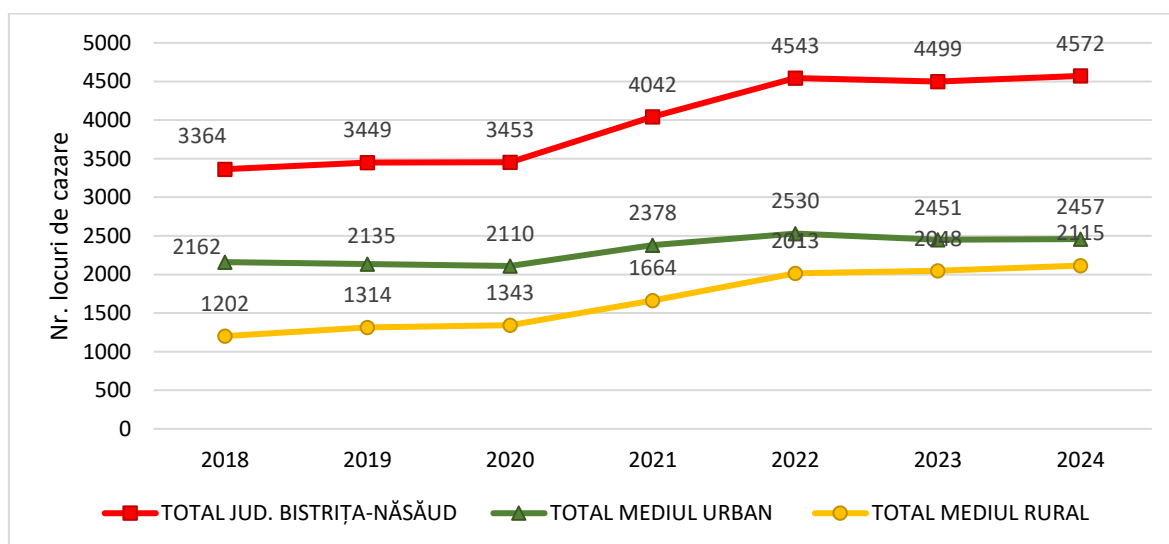

Fig. 2.15. EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE (NR. LOCURI) ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN INTERVALUL 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Pe acest fond, principalele beneficiare ale creșterii numărului de locuri puse la dispoziția turiștilor sunt categoria pensiunilor agroturistice (de la 798 locuri în 2018 la 1477 locuri în 2023) și a structurilor de tip apartamente și camere de închiriat (de la 267 în 2021 la 693 locuri 2023), pentru ca numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor să înregistreze diminuări variabile la nivelul hotelurilor (de la 1914 în 2022 la 1668 locuri), cabanelor turistice (de la 203 locuri în 2023 la 190 locuri în 2024), vilelor turistice (de la 74 locuri în 2022 la 39 în 2023 și 2024) etc. Alte categorii de cazare regăsite în oferta județului au consemnat evoluții relativ constante (căsuțe turistice, tabere elevi și preșcolari) sau oscilații variabile în sens pozitiv (hoteluri, pensiuni turistice) sau negativ (campinguri, vile).

De menționat și apariția în tabloul tipurilor de structuri de cazare din județ a categoriei apartamente și camere de închiriat (începând cu anul 2021, cu evoluție rapidă în decursul următorilor doi ani, respectiv de la 267 locuri în 2021 la 693 locuri în 2024), dar și dispariția din

ofertă, începând cu anul 2020 a categoriei hostel și din anul 2023 a categoriei aferente motelurilor.

Tabel 2.7. EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE (NUMĂRULUI LOCURILOR DE CAZARE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN PERIOADA 2018-2024

Tipuri de structuri de primire turistica	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Locuri						
Total	3364	3449	3453	4042	4543	4499	4572
Hoteluri	1795	1837	1650	1780	1814	1708	1668
Hosteluri	15	15	:	:	:	:	:
Apartamente si camere de inchiriat	:	:	:	267	447	657	693
Moteluri	136	86	40	40	40	:	:
Vile turistice	25	41	71	71	74	39	39
Cabane turistice	169	169	179	179	189	203	190
Bungalouri	:	:	:	:	19	:	:
Campinguri	:	:	:	:	:	19	12
Casute turistice	:	:	24	24	24	24	24
Tabere de elevi si prescolari	114	116	116	118	135	135	135
Pensiuni turistice	312	318	353	366	325	315	334
Pensiuni agroturistice	798	867	1020	1197	1476	1399	1477

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Chiar dacă evoluția numărului de locuri de cazare aferente structurilor de primire de tip hotelier nu a cunoscut creșteri substanțiale, ci mai degrabă a urmat un curs fluctuant (de la 1795 locuri în 2018 la 1814 locuri în 2022, acesta reprezentând maximul atins în intervalul analizat, cu sincopa negativă consemnată în anul pandemic 2020 și în ultimii doi ani 2023-2024, când s-au consemnat din nou scăderi), acestora le revine, detașat și firesc, am spune, cel mai ridicat număr de locuri de cazare și la nivelul anului 2024, în pofida unui recul față valorile maxime aferente anului precedent (1668 locuri din totalul de 4572 la nivelul județului și valoarea ponderală cea mai ridicată, respectiv 35,48% din totalul județean), secundată cu valori apropiate de categoria pensiuni agroturistice (1477 locuri, respectiv 32,30%).

Valorile aferente primelor două categorii menționate consemnate la nivelul anului 2024 (ultimul al intervalului de referință) se poziționează la mare distanță de celelalte tipuri de structuri plasate pe următoarele patru locuri ale prezentei ierarhii (ca valori absolute și ponderale, deopotrivă): apartamente si camere de inchiriat (693 locuri, respectiv 15,15% din totalul județean), pensiuni turistice (334 locuri, respectiv 7,30%), cabane turistice (190 locuri,

respectiv 4,15%) și categoria tabere elevi și preșcolari (135 locuri, respectiv 2,95% din totalul județean).

Celelalte tipuri de structuri regăsite în oferta de cazare a județului Bistrița-Năsăud la nivelul anului 2024 însumează doar 75 locuri de cazare, respectiv o pondere doar 1,64,26% din totalul locurilor de cazare existente la nivel întregului județ (4572 locuri). Dintre acestea, structurilor de primire turistică de tip vilă turistică le revine 39 locuri (0,85% din totalul județean), căsuțe turistice (24 locuri, respectiv 0,52%) și camping (12 locuri, respectiv 0,26% din total).

2.7.4. Mărimea medie a infrastructurii de cazare

Dimensiunea bazei de cazare, definită prin numărul structurilor de primire turistică și prin capacitatea acestora (numărul total de locuri disponibile), reprezintă un indicator central în evaluarea potențialului turistic al fiecărei UAT din județul Bistrița-Năsăud. Acest indicator reflectă atât mărimea medie a infrastructurii de cazare, cât și modul în care resursele turistice sunt distribuite, utilizate și valorificate în teritoriu.

Analiza acestei dimensiuni permite estimarea capacității de atragere și menținere a unui flux turistic constant, aspect esențial pentru păstrarea calității serviciilor și pentru maximizarea beneficiilor economice la nivel local. Informațiile obținute sprijină fundamentarea deciziilor strategice privind dezvoltarea turismului, facilitând prioritizarea investițiilor și identificarea celor mai eficiente direcții de acțiune în amenajarea turistică a teritoriului. Astfel, evaluarea capacității de cazare devine un instrument valoros atât pentru autoritățile publice responsabile de planificarea teritorială, cât și pentru investitorii privați interesați de proiecte viabile și sustenabile de valorificare a resurselor turistice.

Acest indicator relevă, la scara ansamblului județean, o valoare de 27,97 locuri/structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare, cu o diferență semnificativă între mediul urban (34,92 locuri/structură de primire turistică) și cel rural (12,82 locuri/structură de primire turistică).

Diferența semnificativă dintre dimensiunea medie a infrastructurii de cazare din mediul urban și cea din mediul rural este generată, în principal, de structura distinctă a ofertei turistice în funcție de tipul de rezidență. În mediul urban, oferta este dominată de unități hoteliere, caracterizate prin capacități mai mari de cazare și servicii standardizate. Acestea sunt concepute pentru a răspunde cerințelor turismului de afaceri, evenimentelor și turismului de masă, ceea ce se reflectă într-un număr mediu mai ridicat de locuri de cazare per unitate și într-o ofertă robustă, adaptată unei cereri ridicate și constante. În schimb, în mediul rural

predomină pensiunile turistice și agroturistice – unități de dimensiuni reduse, cu un număr limitat de locuri, dar care oferă un nivel mai ridicat de intimitate, flexibilitate și autenticitate.

Acestea valorifică resursele naturale, patrimoniul etnocultural și gastronomia locală, fiind orientate către un turism personalizat, de tip slow travel sau recreativ, care pune accent pe experiențe locale și pe apropierea de natură.

Tabel 2.8. MĂRIMEA MEDIE A INFRASTRUCTURII DE CAZARE LA NIVELUL UAT-URILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024

UAT	Număr locuri cazare	Număr structuri de primire turistică	Mărimea medie
BISTRITA	1328	25	53.12
BECLEAN	402	29	13.86
NASAUD	38	2	19.00
SANGEORZ-BAI	689	10	68.90
BISTRITA BARGAULUI	789	40	19.73
BRANISTEA	6	1	6.00
BUDACU DE JOS	12	1	12.00
CAIANU MIC	49	2	24.50
CETATE	58	4	14.50
CHIUZA	32	3	10.67
DUMITRA	6	1	6.00
DUMITRITA	14	1	14.00
ILVA MARE	10	1	10.00
JOSENII BARGAULUI	8	1	8.00
LECHINTA	44	4	11.00
LIVEZILE	91	8	11.38
MAIERU	56	5	11.20
NIMIGEA	13	1	13.00
PARVA	32	3	10.67
PETRU RARES	8	1	8.00
POIANA ILVEI	10	1	10.00
PRUNDU BARGAULUI	73	6	12.17
REBRA	12	1	12.00
REBRISOARA	65	4	16.25
RODNA	152	10	15.20

ROMULI	64	4	16.00
RUNCU SALVEI	10	1	10.00
SALVA	14	2	7.00
SANT	134	4	33.50
SIEU	10	1	10.00
SIEUT	10	1	10.00
SINTEREAG	26	3	8.67
TEACA	17	1	17.00
TELCIU	45	2	22.50
TIHA BARGAULUI	203	11	18.45
URIU	32	3	10.67
ZAGRA	10	1	10.00
TOTAL	4572	199	22.97

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Structurile de primire turistică de tip pensiune turistică și agroturistică sunt proiectate, în general, pentru a oferi turiștilor experiențe autentice, tradiționale și personalizate, fapt care presupune, în mod firesc, o capacitate de cazare mai redusă. Totuși, dimensiunea limitată este compensată prin valoarea adăugată adusă de interacțiunea directă cu specificul cultural, natural și gastronomic al zonei, ceea ce contribuie semnificativ la atractivitatea turismului rural.

Astfel, contrastul pronunțat dintre capacitatea de cazare din mediul urban și cea din mediul rural nu reflectă doar o diferență cantitativă, ci și diversitatea ofertei turistice la nivel județean, realitatea care impune necesitatea elaborării unor strategii de dezvoltare diferențiate, adaptate particularităților fiecărui tip de spațiu. O abordare calibrată pe profilul local poate asigura valorificarea sustenabilă și coerentă a potențialului turistic, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Făcând abstracție de UAT-rile care nu dețin structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, remarcăm faptul că cea mai mare parte dintre UAT din județul Bistrița-Năsăud (33 UAT din totalul celor 37 posesoare de unități de cazare la nivelul anului 2024, respectiv 89,18% din total) se plasează sub media județeană (22,37 locuri/structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare), aspect valabil și în cazul unora dintre centrele urbane (Năsăud – 19 locuri/structură de cazare, Beclean, cu 13,86 locuri/structură de cazare).

În categoria UAT a căror mărime medie se situează peste media județeană a spațiului rural (12,82 locuri/structură de cazare) se situează: Șanț – 33,50 locuri/structură de cazare și Căianu Mic, cu 24,50 locuri/structură de cazare Telciu – 22,50 locuri/structură de cazare, Bistrița Bârgăului – 19,73 locuri/structură de cazare, Tiha Bârgăului – 18,45 locuri/structură de cazare, Teaca – 17 locuri/structură de cazare, Romuli – 16 locuri/structură de cazare, Rodna 15,2 locuri/structură de cazare, Cetate – 14,50 locuri/structură de cazare, Dumitrița – 14 locuri/structură de cazare și Nimigea 13 locuri/structură de cazare.

În topul UAT din cadrul prezentei ierarhii, cu valori peste media județeană, regăsim două UAT cu statut urban (Sângeorz Băi – 68,90 locuri/structură de cazare și Bistrița – 53,12 cu locuri/structură de cazare), respectiv două UAT din mediul rural (Șanț – 33,50 locuri/structură de cazare și Căianu Mic, cu 24,50 locuri/structură de cazare).

2.8. Circulația turistică la nivelul județului Bistrița-Năsăud în intervalul 2018-2024

Analiza circulației turistice derulate perioada 2018–2024 în județul Bistrița-Năsăud are la bază datele statistice oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică, disponibile prin platforma INSSE TEMPO ONLINE, focusându-se asupra numărului de sosiri în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, respectiv asupra persoanelor care au ales să apeleze la un serviciu de cazare pentru cel puțin o noapte în cadrul unei structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare situată în afara localității de domiciliu sau reședință. Este important de subliniat că aceste statistici nu includ vizitatorii care utilizează reședințe secundare private, zone de agrement informale sau alte tipuri de spații de cazare neînregistrate oficial. Din acest motiv, analiza reflectă exclusiv segmentul de turism formal, "înregimentat" și reglementat statistic, oferind o imagine parțială, dar totodată relevantă, asupra dinamicii oficiale a fenomenului turistic din județ.

2.8.1. Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare

Numărul total al sosirilor de turiști consemnate în structurile de primire turistică din județul Bistrița-Năsăud a relevat, în anul 2024, o valoare de 119063 persoane. Evoluția acestui indicator în intervalul 2018–2024 evidențiază o ușoară creștere în primii doi ani, de la 117982 sosiri în 2018 la 118112 în 2019, ceea ce reprezintă o majorare modestă, de 0,11%. Acest avans s-a produs într-un context favorabil, caracterizat de atenuarea efectelor crizei economice internaționale din perioada 2008–2013 și de relansarea treptată a economiei naționale, factori care au sprijinit implicit și revitalizarea sectorului turistic. Creșterea consemnată până în 2019 reflectă capacitatea sistemului turistic județean de a se adapta la noile condiții economice și de a valorifica mai eficient resursele locale.

Trendul pozitiv s-a menținut pe termen scurt și mediu, însă ritmul și intensitatea evoluțiilor anuale au variat în funcție de factori conjuncturali interni și internaționali, ceea ce subliniază vulnerabilitatea și, totodată, reziliența sectorului turistic în fața schimbărilor contextuale.

Anul 2020 a fost marcat profund de criza sanitară generată de pandemia de COVID-19 (SARS-CoV-2), care a produs consecințe severe la nivel global, afectând toate dimensiunile vieții socio-economice. Turismul s-a numărat printre domeniile cele mai grav afectate, fiind expus direct măsurilor restrictive adoptate pentru limitarea răspândirii virusului, în special reducerea

drastică a mobilității populației, restricțiile de călătorie, închiderea frontierelor, carantinarea și suspendarea temporară a numeroaselor activități economice și sociale au avut efecte imediate asupra circulației turistice.

Aceste circumstanțe excepționale s-au reflectat într-o scădere abruptă a numărului de sosiri turistice în județul Bistrița-Năsăud de la 118112 în 2019 la doar 54884 în 2020, ceea ce corespunde unei contracții anuale de -53,54%. Acest declin dramatic reprezintă unul dintre cele mai severe șocuri din istoria recentă a turismului județean, evidențiind atât dependența sectorului de contextul global, cât și vulnerabilitatea sa structurală în fața unor factori externi imprevizibili.

Pe fondul succedării, cu intermitență, a unor perioade de relaxare a restricțiilor de circulație, în funcție de evoluția pandemiei, anul 2021 a marcat reluarea trendului ascendent al circulației turistice. Astfel, numărul sosirilor turistice la nivelul județului Bistrița-Năsăud a atins valoarea de 84699 persoane, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă, de 54,32% față de anul precedent. Această evoluție reflectă un proces de recuperare susținută a activităților turistice, chiar dacă nu completează în raport cu situația consemnată în anul pre-pandemic 2019.

Ulterior, în primele luni ale anului 2022 (sfârșitul lunii februarie și începutul lunii martie), s-a consemnat eliminarea completă a restricțiilor de călătorie, fapt ce a contribuit decisiv la consolidarea tendinței de redresare a circulației turistice și, implicit, la creșterea numărului de sosiri. Statisticile aferente acestei perioade indică o revenire constantă a turismului în județ, valorile absolute ale sosirilor crescând la 93277 sosiri de turiști în anul 2022 (fără a tinge, asadar, nivelul consemnat în perioada pre-pandemică, pentru ca această tendință pozitivă să se mențină și în anul 2023, când numărul total al sosirilor turistice a crescut la 112546 persoane, o valoare apropiată celei înregistrate în 2019. Evoluția favorabilă a continuat și în anul 2024, când indicatorul privind numărul sosirilor turistice a atins 119063 persoane, reprezentând o creștere de 116,93% față de anul 2020, respectiv o creștere ușoară (+0,8%) față de anul 2019, ceea ce semnalează o redresare completă și chiar o ușoară expansiune a sectorului turistic la nivel județean, confirmând astfel consolidarea și extinderea activităților turistice în județul Bistrița-Năsăud în perioada post-pandemică.

Cele două etape distincte ale evoluției sosirilor turistice în UAT-urile județului Bistrița-Năsăud în intervalul 2018–2024 s-au manifestat diferențiat, în de contextul economic și sanitar al intervalului menționat, dar și de specificul fiecărei localități care dispunea de structuri de cazare active în circuitul turistic.

Prima perioadă (2018–2019), anterioară pandemiei, a fost caracterizată de o creștere constantă a numărului de sosiri turistice, susținută de dinamica pozitivă a economiei și de creșterea atractivității turistice la nivel local și regional. Astfel, anul 2019 a marcat un vârf al perioadei, indicând consolidarea unui trend ascendent al cererii, în special pentru turismul intern, regional și de proximitate.

A doua etapă (2020–2024) reflectă impactul profund al crizei sanitare și, ulterior, procesul treptat de redresare și relansare a turismului corespunzătoare perioadei post-pandemice. După scăderile drastice din perioada 2020–2021, semnele unei reveniri au devenit vizibile începând cu 2022, pentru ca în 2024 sosirile turistice să depășească nivelurile pre-pandemice. Această revenire peste pragul din 2019 demonstrează reziliența și adaptabilitatea turismului bistrițean, rezultat al flexibilității structurilor de cazare, al diversificării serviciilor, dar și al eforturilor concertate de promovare și sprijin instituțional la nivel local și regional.

La nivelul fiecărei UAT, evoluțiile au variat în funcție de capacitatea de atragere a turiștilor, diversitatea ofertei turistice, dar și de gradul de flexibilitate și modernizare al infrastructurii de cazare, în raport cu noile așteptări ale turiștilor. Astfel, dinamica numărului de sosiri turistice reflectă un parcurs variabil pe termen scurt, dar înscris într-un trend general ascendent, confirmând o evoluție pozitivă a sectorului turistic din județ în perioada analizată.

La nivelul fiecărei UAT din județul Bistrița-Năsăud, evoluția sosirilor turistice a fost influențată de factori locali specifici, precum capacitatea de atragere a vizitatorilor, diversitatea și atractivitatea ofertei turistice, dar și gradul de adaptare și modernizare a infrastructurii de cazare în raport cu noile cerințe ale pieței. Acești factori au generat diferențe notabile între localități, determinând o dinamică variabilă pe termen scurt, dar care, privită în ansamblu, se înscrie pe un trend general ascendent, confirmand traiectoria pozitivă a dezvoltării sectorului turistic bistrițean, susținută atât de resursele locale, cât și de eforturile de adaptare la schimbările din mediul turistic actual.

Tabel 2.9. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICA LA NIVEL DE UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 2018-2024

Localitati	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Numar persoane						
TOTAL	117982	118112	54884	84699	93277	112546	119063

MUNICIPIUL BISTRITA	78902	78433	31794	50138	59451	61039	57093
ORAS BECLEAN	1602	1479	1216	3057	2832	3402	6126
ORAS NASAUD	1718	686	1407	874	928	276	294
ORAS SANGEORZ-BAI	3016	3526	1069	2397	2676	4050	3414
MEDIUL URBAN	85238	84124	35486	56466	65887	68767	66927
BISTRITA BARGAULUI	5634	6722	7396	15428	12758	24061	30213
BRANISTEA	:	:	:	:	112	95	85
BUDACU DE JOS	:	:	320	:	:	587	855
CAIANU MIC	178	147	170	581	836	773	873
CETATE	1186	1468	628	939	706	1437	2548
CHIUZA	265	316	256	147	81	271	216
DUMITRA	:	:	86	24	36	20	42
DUMITRITA	12	:	:	:	:	428	161
ILVA MARE	:	:	:	:	:	43	:
JOSENI BARGAULUI	388	60	30	28	59	30	20
LECHINTA	1423	1461	854	1075	569	802	878
LIVEZILE	576	126	486	687	413	507	1397
LUNCA ILVEI	169	146	19	85	73	83	:
MAGURA ILVEI	466	350	262	:	:	:	:
MAIERU	276	54	55	35	438	647	696
NIMIGEA	:	:	:	:	:	144	85
PARVA	379	545	614	360	647	786	821
PETRU RARES	:	:	:	:	98	128	120
POIANA ILVEI	542	521	370	281	524	205	94
PRUNDU BARGAULUI	1381	927	728	482	452	712	485
REBRA	:	:	:	:	:	12	38
REBRISOARA	857	1123	126	64	202	387	727
RODNA	1343	1160	807	1248	813	3264	3428
ROMULI	1304	1844	572	515	500	1266	1892
RUNCU SALVEI	:	:	:	:	657	526	519
SALVA	:	:	:	:	94	75	84
SANT	1038	3406	2447	2301	1958	2237	1655
SIEU	:	373	200	150	144	89	60
SIEU-MAGHERUS	2827	1374	:	:	:	:	:

SIEUT	:	:	92	71	131	146	242
SINTEREAG	230	148	:	176	213	253	318
SPERMEZEU	:	:	192	:	:	:	:
TEACA	6	:	:	:	:	:	:
TELCIU	811	1966	514	1071	796	124	133
TIHA BARGAULUI	10155	8426	1912	1842	3100	1969	1978
URIU	1298	1325	262	643	980	1602	1263
ZAGRA	:	:	:	:	:	70	210
MEDIUL RURAL	32744	33988	19398	28233	27390	43779	52136

Sursa: INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA, 2025

Anul 2019 a marcat apogeul circulației turistice la nivel județean din perioada prepandemică (118112 sosiri), cele mai ridicate flucuri ale acestui indicator fiind consemnate, pe de parte în contul stațiunilor turistice consacrate și a centrelor urbane cu o structură tipologică (mai) complexă a infrastructurii de cazare, precum și a acelor UAT-uri a căror structuri de primire cu funcțiuni de cazare au fost mai adecvat adaptate tipologic și dimensional necesităților și exigențelor cererii turistice și, pe alocuri, completate/readaptate funcțional și cu o paletă de servicii și produse turistice suplimentare mai diversificate (altele decât cazarea și masa), care au contribuit la o valorificare superioară a potențialului turistic din perimetrul lor administrativ și/sau în proximitatea acestora.

Astfel, la nivelul anului 2019, poziția de top la nivelul județului este ocupată detașat de UAT Bistrița, în dreptul căreia s-a consemnat un număr de 78433 sosiri de turiști (valoare care reprezintă 66,40% din totalul sosirilor turistice la nivel județean!, fructificând, firesc, avantajele ofertei sale culturale diversificate și a funcțiilor economice și administrative deținute), urmată, la mare distanță, de UAT Tiha Bârgăului (care a înregistrat 8426 sosiri) și de două UAT care dețin stațiuni turistice de renume (Bistrița Bârgăului – care a atras 6722 turiști îndeosebi în stațiunea Colibița) și Sângeorz Băi (cu 3526 sosiri) și de UAT Șanț (cu 3406 sosiri). Celelalt centru urban posesor al unei stațiuni turistice (Beclean, respectiv Băile Figa), a reușit reușind să atragă un număr considerabil mai redus de turiști - 1479 sosiri).

Dacă cele 4 UAT pe teritoriul urbane (Bistrița, Sângeorz Băi, Beclean și Năsăud) au reușit să atragă în anul 2019 un număr de 84124 turiști (71,22% din totalul sosirilor din județ), UAT rurale au reușit să atragă un număr total numai 33988 turiști, respectiv 28,78 din totalul județean). În cadrul acestora, se remarcă comunele al căror teritoriu administrativ-teritorial se

extinde total sau partial în spațiul montan și/sau submontan (fiind posesoare ale unor resurselor atractive ale cadrului natural mai complexe și diversificate) sau cele favorizate în principal de poziționarea lor favorabilă fie de-a lungul unor importante axe de circulație și tranzit, în proximitatea municipiului Bistrița-Năsăud sau a altor centru urbane mai importante și/sau a stațiunilor turistice consacrate, ceea ce le conferă vizibilitate și accesibilitate sporită, devenind astfel destinații preferate de un segment semnificativ de turiști, care optează pentru cazare în aceste localități datorită apropierii de punctele de interes major.

Există și UAT care beneficiază de sosiri turistice datorită poziționării în zonele de contact marginal cu spațiul montan sau premontan, ceea ce le transformă în puncte de plecare strategice sau porți de acces către destinațiile montane de interes turistic.

În plus, există și UAT care dispun de resurse naturale cu valoare atractivă, precum și de valori remarcabile ale patrimoniului cultural, material și imaterial, ceea ce le sporește atractivitatea turistică și susține dezvoltarea fenomenului turistic:

Astfel, poziția de top în ierarhie UAT rurale care reușesc să atragă contingente semnificative de turiști este ocupată de Tiha Bârgăului (8426 sosiri în 2019, valoarea care o plasează pe cea de a doua poziție în plan județean, cu valori ale sosirilor de turiști cu mult înaintea centrelor urbane cu excepția Bistriței), urmată de Bistrița Bârgăului - cu stațiunea Colibița (6276 sosiri) și Șanț (3406 sosiri). Valori peste pragul de 1000 sosiri sunt fiind consemnate în cazul unor UAT precum Telciu (1966 sosiri), Romuli (1844 sosiri), Cetate (1468 sosiri), Lechința (1461 sosiri), Șleu Măgheruș (1374 sosiri), Uruiu (1325 sosiri), Rodna (1160 sosiri), Rebrîșoara (1123 sosiri),

Celelalte UAT-ri rurale care dețin structuri de cazare înregistrează valori mai reduse ale acestui indicator (sub 1000 sosiri), valorile minime consemnându-se în dreptul UAT Maieru și Josenii Bârgăului (cu 54, respectiv 60 sosiri în anul 2019).

Pe fondul scăderii drastice a numărului de sosiri turistice consemnate în anul 2020, generată de criza sanitară provocată de COVID-19, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat un declin de la 118112 sosiri în 2019 la 54884 în 2020, ceea ce echivalează cu o contracție de -53,54%. Impactul a fost însă asimilat diferit în funcție de mediul de rezidență. Astfel, mediul urban a fost mai sever afectat, numărul sosirilor scăzând de la 84124 la 35486 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare de -57,82%. În schimb, mediul rural a resimțit o scădere relativ mai atenuată, de la 33988 la 19398 sosiri, adică o reducere de -46,93%. Acest decalaj evidențiază vulnerabilitatea mai accentuată a turismului urban, bazat în principal pe unități hoteliere și pe fluxuri turistice mai ridicate comparativ cu turismul rural sau derulat în mediul rural, unde predomină pensiunile

mici și structurile agroturistice, mai flexibile și mai bine adaptate schimbărilor bruște ale cererii. Această evoluție poate fi explicată prin avantajele specifice turismului rural și agroturismului, care au asigurat condiții optime de distanțare fizică și un nivel mai ridicat de siguranță sanitară pentru turiști în perioada restricțiilor impuse de criza pandemică.

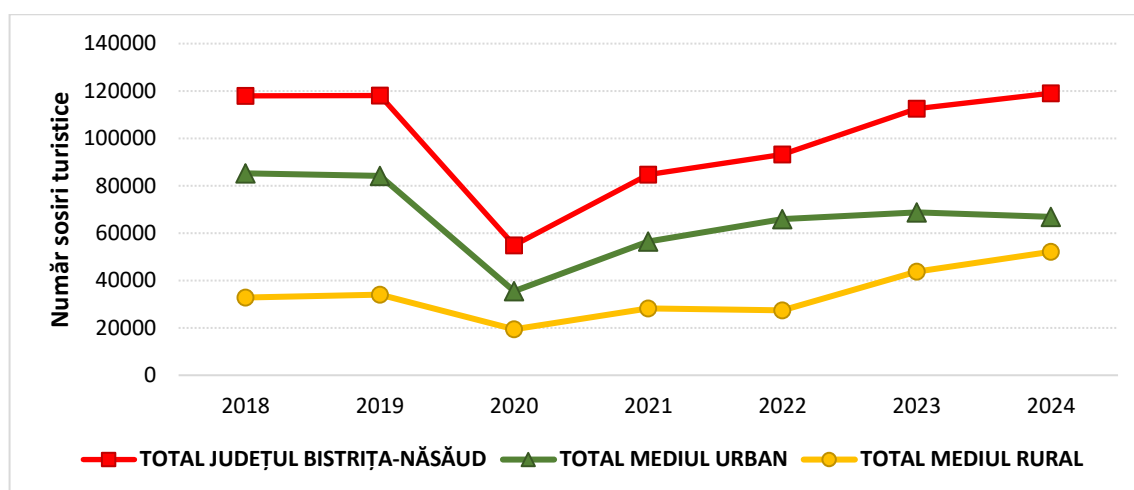

Fig. 2.17. EVOLUTIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ALE TURISTILOR ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, TOTAL ȘI PE MEDII DE REZIDENȚĂ, ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

În contrast, structurile de cazare din mediul urban, caracterizate prin densități mari ale locurilor de cazare și prin prezența unor spații comune mai ample (restaurante, săli de conferințe, zone de divertisment), s-au confruntat cu dificultăți sporite de adaptare la noile norme de igienă și siguranță.

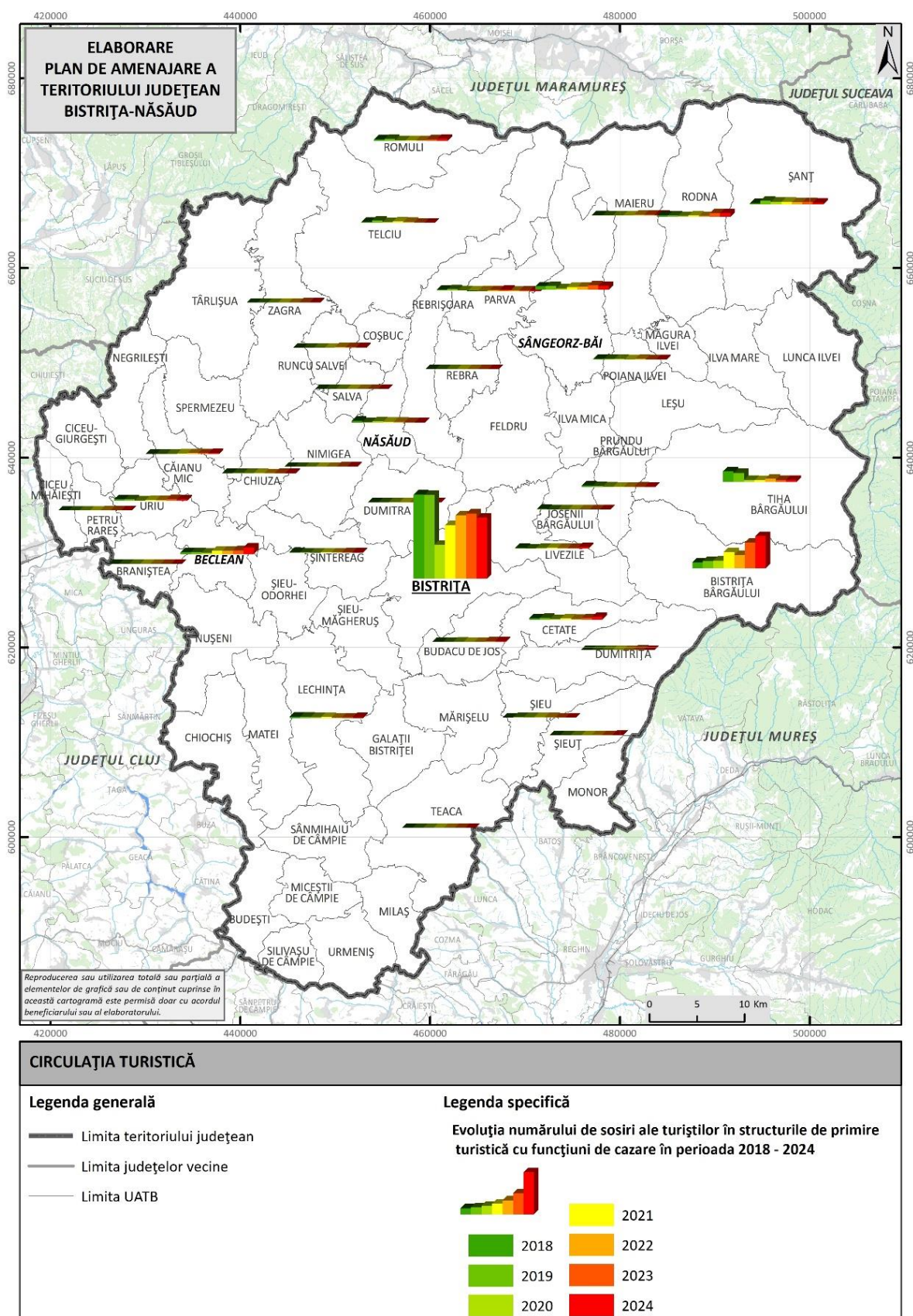

Fig. 2.18. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI TURISTICE ALE TURIȘTILOR ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAUD ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2024

În multe cazuri, respectarea măsurilor sanitare stricte a fost dificilă sau chiar imposibilă, ceea ce a diminuat atractivitatea acestor unități și a determinat o redirectionare semnificativă a fluxurilor turistice către mediul rural, care deține o serie de avantaje clare, care au devenit decisivi pentru alegerea destinației în perioada pandemică și imediat după aceasta. Unitățile de cazare din mediul rural și formele de turism asociate acestora – în special turismul rural și agroturismul – s-au dovedit a fi mai flexibile și mai ușor adaptabile la cerințele de siguranță sanitară impuse în perioada pandemiei. Pensiunile turistice, agroturistice și cabanele montane, prin dimensiunile lor reduse, numărul limitat de locuri de cazare și dispunerea unor spații deschise generoase în aer liber, cu un contact social mai redus și posibilitatea petrecerii timpului în natură, au reușit să respecte mai eficient normele de distanțare fizică.

În plus, accesul direct la natură și oferta de activități recreative derulate în aer liber (outdoor) au oferit vizitatorilor o senzație de libertate și confort psihologic, aspect esențial într-o perioadă dominată de incertitudine și restricții. Aceste structuri organizatorice specifice ruralului au facilitat implementarea mai rapidă a măsurilor sanitare, iar interacțiunea limitată între turiști și personal a contribuit la creșterea sentimentului de siguranță și încredere. Astfel, ruralul a fost perceput ca o alternativă mai sigură, mai relaxantă și mai autentică, ceea ce a condus la creșterea popularității acestor destinații. În mod particular, zonele rurale montane și submontane s-au afirmat drept principale poli de atracție, beneficiind nu doar de resursele estetic-peisagistice complexe și de climatul tonic-stimulativ, ci și de avantajele comparativ superioare față de mediul urban, puternic constrâns de restricții și limitări. Pe acest fond, preferințele de călătorie s-au reorientat puternic către zonele rurale montane și submontane, consolidând atractivitatea acestora și confirmând rolul lor strategic în menținerea activităților turistice într-un context de criză.

Astfel, cele mai semnificative scăderi ale sosirilor aferente anului 2020 în raport cu anul precedent (2019) din mediul urban au fost în consemnate în Sângeorz Băi (-69.69%) și Bistrița (-59,47%), în timp ce în mediul rural cele mai mari valori ponderale negative s-au "remarcat" în cazul UAT Rebrîșoara (-88,79%), Lunca Ilvei (-88,99%), Uriu (-80.13%), Telciu (-73,86%) etc.

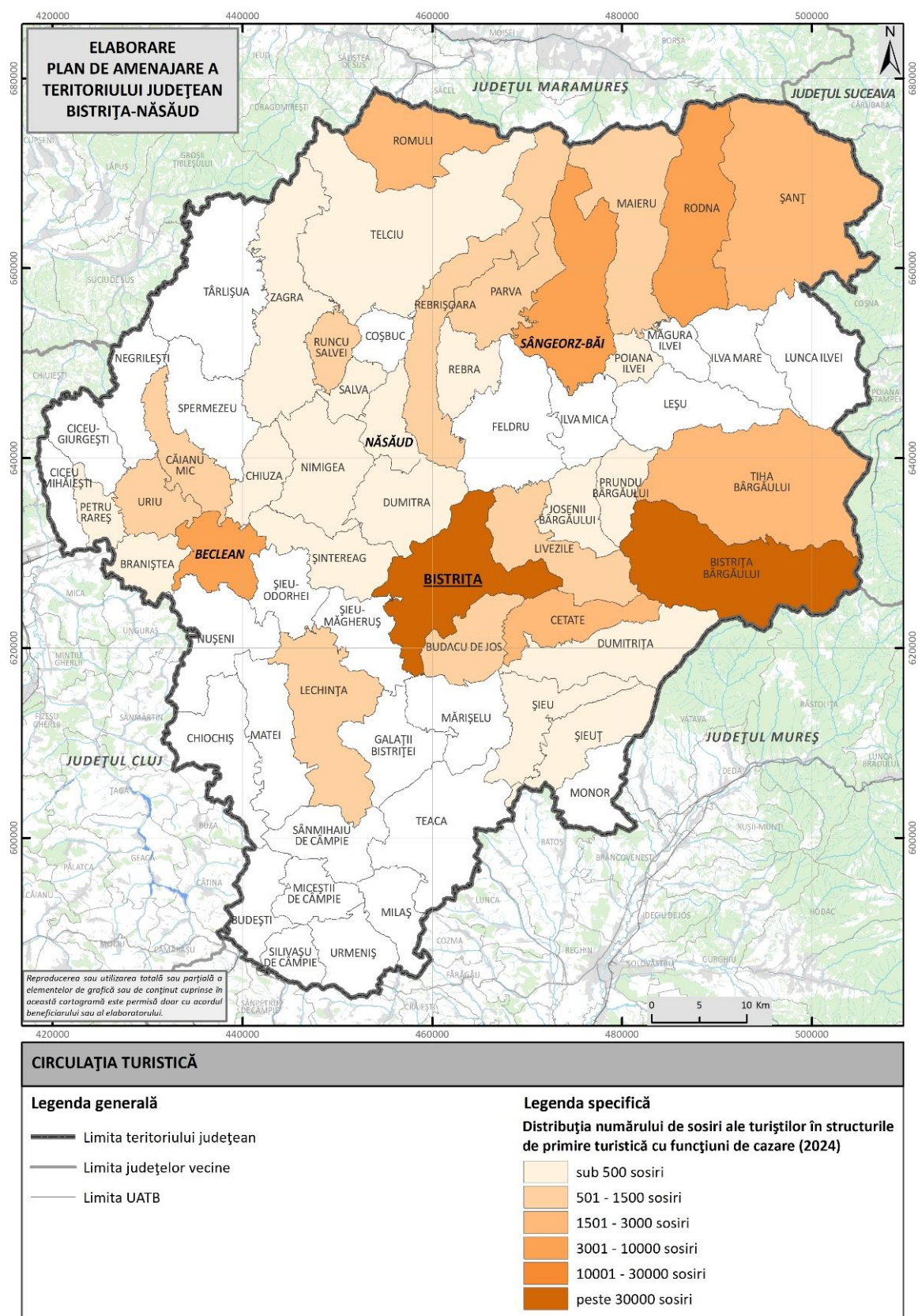

Fig. 2.19. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE SOSIRI ALE TURISTILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE LA NIVEL DE UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

În pofida trendului general puternic descendent, au existat și o serie de excepții excepții în dreptul cărora s-au consemnat fie scăderi reduse sau o relativă stagnare a sosirilor de turiști în anul pandemic, fie chiar o evoluție cu sens pozitiv, aceste UAT fiind cele care au reușit, pe fondul aspectelor deja menționate, să gestioneze mai eficient contextul și condițiile specifice perioadei pandemice (Livezile, Bistrița Bârgăului, Parva, Maieru).

Începând cu anul 2021, estomparea treptată a efectelor pandemiei și reluarea mobilității teritoriale și, implicit, a fluxurilor turistice s-au reflectat în creșterea numărului de sosiri atât la nivelul ansamblului județean (care a înregistrat o creștere de la 54884 la 84699 sosiri), al mediilor de rezidență (de la 35486 la 56466 sosiri în urban, respectiv de la 19398 la 28233 sosiri în rural), cât și la cel al UAT-urilor. Deși în anii următori (2022 și 2023) s-au înregistrat fluctuații numerice, cu sensuri contradictorii în unele cazuri (atât creșteri, cât și scăderi, însă cu valori relative reduse), acestea s-au produs pe fondul unui trend general ascendent început în 2021 și menținut în următorii ani ai intervalului de analiză.

Astfel, până în anul 2024, numărul total al sosirilor turistice a atins și chiar a depășit ușor valoarea înregistrată în ultimul an prepandemic (2019), confirmând faptul că sectorul turistic bistrițean a reușit nu doar să își revină după impactul indus de pandemie, ci să și depășească pragul de referință anterior crizei, anul 2024 consemnând 119063 sosiri, față de cele 118112 din anul 2019.

”Revenirile” cele mai consistente ale sosirilor de turiști în anul 2021 față de anul pandemic 2020 consemnate în cadrul mediului urban aparțin UAT Beclean (+151,39%), Sângeorz Băi (124,22%) și Bistrița (57,69%), în timp ce în mediul rural se detașează UAT Lunca Ilvei (+337,36%), Căianu Mic (+241,76%), Uriu (145,42%), Bistrița Bârgăului (+108,59%), Telciu (+105,36%) etc.

La polul opus, se situează unele UAT-uri care nu au reușit în perioada imediat următoare ridicării restricțiilor de circulație să identifice rapid soluții eficiente pentru atragerea unui număr mai ridicat de turiști, acestea continuat să înregistreze evoluții regresive, unele chiar semnificative: UAT Dumitra (-72,1%), Rebrîșoara (49,97%), Chiuza (-42,68%), Parva (-41,37%), Maieru (-36,37%) etc.

Pe de altă parte, în anul 2022 un contingent consistent de UAT-uri au continuat să-și fortifice poziția crescătoare pe care s-au poziționat deja în primul an postpandemic (2021), atât în mediul urban (toate centrele urbane), cât și în cel rural (unde creșterile procentuale cele mai semnificative au revenit UAT Maieru, Josenii Bârgăului, Parva, Căianu Mic, Șieuț, Uriu etc.),

existând și un contingent semnificativ de UAT care au regresat, cu valori variabile, la acest indicator (Lechința, Chiuza, Livezile, Rodna, Telciu etc.).

Reținem, de asemenea, existența unei grupări de UAT în care sosirile de turiști consemnate în anul 2022 au ramas "consecvente" și au menținut trendul ascendent și în perioada următoare (2023-2024) a intervalului de analiză, atât în mediul urban (Sângeorz Băi, Beclean), cât și rural (Bistrița Bârgăului, Rodna, Cetate, Căianu Mic, Lechința, Livezile, Maieru, Parva, Rebrîșoara, Romuli, Prundu Bârgăului, Șieut, Șintereag, Uriu etc.), precum și a unui grup care a urmat un curs contrar (reculuri valorice, însă diferențiate valoric), respectiv Braniștea, Josenii Bârgăului, Poiana Ilvei, Runcu Salvei, Salva, Șieu, Telciu etc.).

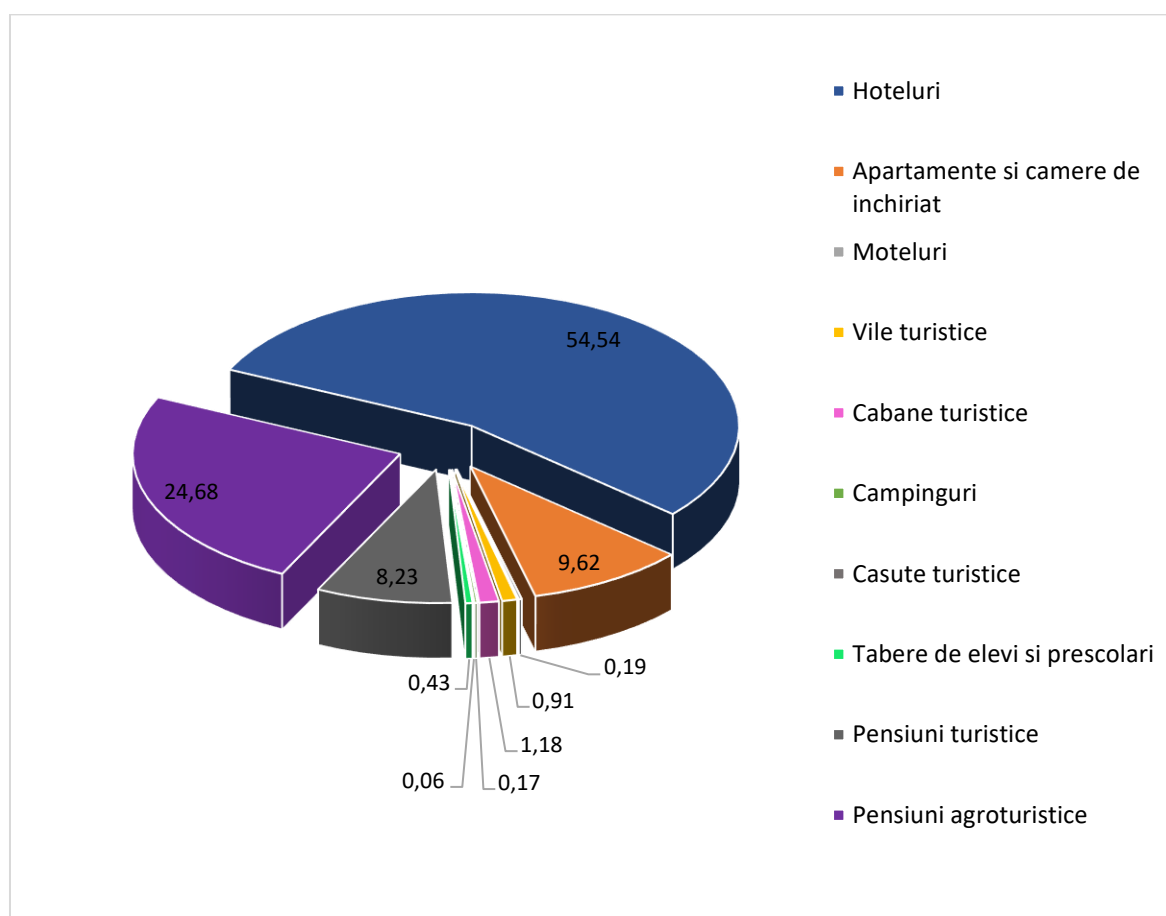

Fig. 2.20. PONDERA SOSIRILOR TURISTICE IN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ PE TIPURI DE STRUCTURI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Remarcăm faptul că evoluția în perioada postpandemică (2021-2024) consemnată la nivelul UAT-urilor a urmat un curs relativ similar celui urmat de ansamblul județean, creșterile valorilor absolute și ponderale ale sosirilor turistice fiind variabile în majoritatea cazurilor,

reuşind să atingă şi să depăşească, unele începând cu anul 2022 sau 2023, altele doar în 2024, valorile anterioare perioadei pandemice (cu o serie de excepţii care nu au reuşit să atragă mai mulţi turişti decât în anul prepandemic, precum Bistriţa, Livezile, Lunca Ilvei, Poiana Ilvei, Rebrîşoara, Şanţ, Şieu, Telciu, Tiha Bârgăului, Uriu etc.).

Tabel 2.10. DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI ȘI A PONDERILOR SOSIRILOR TURISTICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN ANUL 2024

Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2024	%
Total	119063	100
Hoteluri	64936	54.54
Apartamente si camere de inchiriat	11452	9.62
Moteluri	221	0.19
Vile turistice	1089	0.91
Cabane turistice	1400	1.18
Campinguri	202	0.17
Casute turistice	66	0.06
Tabere de elevi si prescolari	508	0.43
Pensiuni turistice	9804	8.23
Pensiuni agroturistice	29385	24.68

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Cei 119063 turişti care s-au cazat în anul 2024 pe raza judeţului Bistriţa-Năsăud au optat pentru 10 tipuri de structuri de primire cu funcţiuni de cazare (hoteluri, apartamente şi camere de închiriat, moteluri, vile turistice, cabane turistice, campinguri, căsuţe turistice, tabere de elevi şi preşcolari, pensiuni turistice şi pensiuni agroturistice), ponderea covârşitoare revenind unităţilor hoteliere (54,54% din totalul sosirilor consemnate la nivel judeţean, respectiv 64936 persoane), urmate, la mare distanţă, de pensiunile agroturistice (24,68% din totalul sosirilor înregistrate, respectiv 29385 persoane), apartamentele şi camerele de închiriat (9,62%, respectiv 11452 persoane) şi pensiunile turistice (8,23%, respectiv 9804 persoane). Tuturor celorlalte categorii de cazare regăsite în oferta de cazare a judeţului – cabane turistice, vile turistice, tabere de elevi şi preşcolari, moteluri, campinguri şi căsuţe turistice - le revine o pondere cumulată relativ redusă, de doar 2,94 % (3486 sosiri).

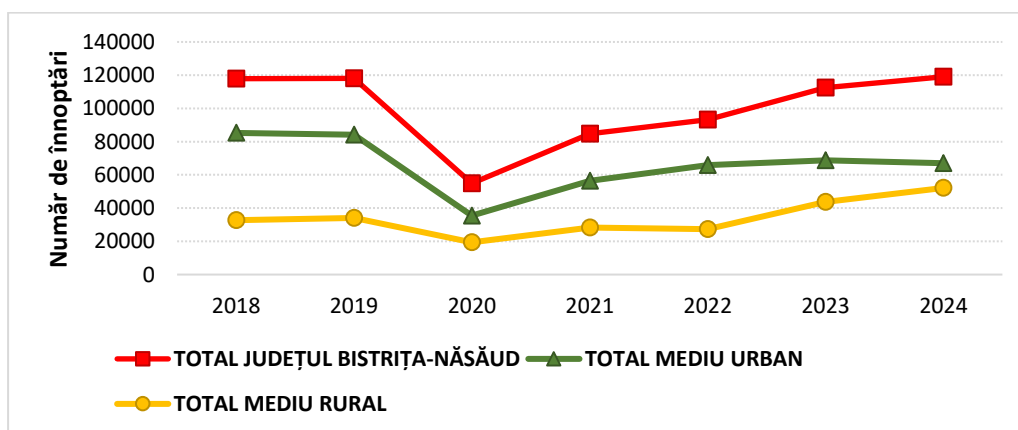
2.8.2. Înnoptări în structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare (nopti-cazare realizate)

Evoluția numărului de înnoptări realizate de turiști în structurile de primire turistică din județul Bistrița-Năsăud în perioada 2018–2024, urmează, în linii mari, aceeași tendință cu indicatorul sosiri turistice, însă se diferențiază prin dinamica și amplitudinea variațiilor consemnate. Traectoria acestui indicator a fost marcată de trei momente-cheie care și-au pus amprenta asupra evoluției sale:

- 2019 – anul de vârf al perioadei pre-pandemice, pe fondul unei creșteri constante înregistrate după depășirea efectelor crizei financiare globale din 2008–2012, context favorabil care a stimulat o intensificare a sejururilor și o utilizare mai bună a infrastructurii turistice disponibile;
- 2020 – moment de cotitură negativă, caracterizat de o prăbușire bruscă a numărului de înnoptări, ca urmare a restricțiilor severe impuse de criza sanitară COVID-19, care au limitat mobilitatea populației și au afectat direct sectorul turistic;
- 2022 – anul relansării vizibile, marcat de reluarea tendinței ascendente în contextul ridicării treptate a restricțiilor de călătorie (începând cu finalul lunii februarie), revenire care a reflectat atât dorința acumulată a turiștilor de a călători, cât și capacitatea industriei turistice de a se adapta rapid la noile cerințe de siguranță și confort.

Aceste praguri au conturat evoluția sectorului turistic local, evidențiind atât schimbările de comportament ale turiștilor, cât și reziliența și adaptabilitatea structurilor de cazare din județ în fața unor contexte externe imprevizibile și de a răspunde noilor realități.

Fig. 2.21. EVOLUTIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTARI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ, TOTAL ȘI PE TIPURI DE REZIDENȚĂ, DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

În anul 2019, județul Bistrița-Năsăud a atins cel mai ridicat nivel al înnoptărilor din

perioada pre-pandemică, cu un total de 220105 înnoptări realizate de turiștii sosiți și cazați în structurile de primire turistică. Această valoare de vârf reflectă valorificarea eficientă a potențialului turistic al județului, rezultat al extinderii și diversificării bazei de cazare, prin dezvoltarea de noi structuri și modernizarea celor existente și creșterii calității și varietății facilităților complementare (divertisment, agrement, activități culturale și sportive) care au contribuit la prelungirea duratei medii a sejurului și la fidelizarea vizitatorilor. Interesul sporit manifestat pentru turismul din județ în această perioadă confirmă importanța investițiilor în infrastructura turistică ca factor strategic, capabil să consolideze poziția Bistriței-Năsăud ca destinație atractivă și competitivă pe piața turistică națională și, de ce nu?, internațională.

Restricțiile privind mobilitatea populației și cerințele de distanțare socială și fizică impuse în anul 2020 pe fondul pandemic menționat au avut un impact imediat asupra circulației turistice, conducând la o scădere abruptă a numărului de înnoptări realizate. Astfel, la nivelul județului Bistrița-Năsăud, acest indicator a înregistrat o reducere drastică, atingând doar 98694 înnoptări, ceea ce reprezintă o scădere cu 55,17% față de anul anterior. Această „prăbușire” a numărului de înnoptări evidențiază amploarea efectelor pandemiei asupra sectorului turistic și asupra economiei locale. La nivelul mediilor de rezidență, scăderile consemnate în spațiul rural au fost mai reduse comparativ cu cel urban (-33,33% în rural, respectiv -64,05% în urban), din rațiunile și în circumstanțele trecute în revizită anterior.

În profil teritorial, la nivelul UAT-urilor, impactul scăderii înnoptărilor a variat semnificativ, însă cu ponderi variabile, cele mai consistente diminuări fiind consemnate în dreptul UAT urbane Sângeorz Băi (-94,71%!), secondată de Bistrița (-47,46%), în timp ce la nivelul spațiului rural cele mai drastice s-au consemnat în cazul UAT Lunca Ilvei (-88,97%), Rebrîșoara (-88,14%), Josenii Bârgăului (-85%), Telciu (-23,47%), Tiha Bârgăului (-71,17%) etc. În schimb, corelate cu dinamica sosirilor, înnoptările au înregistrat scăderi mai moderate în unele UAT din zona montană și submontană: Poiana Ilvei (-4,4%), Prundu Bârgăului (-8%) și Parva (-10,42%) etc.

Mai mult, există și cazuri punctuale unde s-au consemnat creșteri ale numărului de înnoptări, cum este situația UAT Bistrița Bârgăului, cu o evoluție pozitivă de +10,75%, semnalând o capacitate sporită de reziliență turistică în fața contextului pandemic.

Asemenea evoluției indicatorului sosiri turistice, și numărul de înnoptări a intrat, odată cu depășirea treptată a crizei sanitare și cu relansarea generală a economiei, pe un trend ascendent clar, atât la scara ansamblului județean (numărul înnoptărilor crescând de la 98694 în 2020 la 161568 în anul 2021), cât și la nivelul mediilor de rezidență, unde dinamica pozitivă s-a

resimțit atât în urban (unde numărul înnoptărilor a crescut de la 56.213 la 107.858), cât și în rural (de la 42.481 la 53.710) și, implicit, la nivelul majorității UAT, confirmând o redresare generalizată a sectorului turistic.

Creșteri mai consistente au fost consemnate de către centrele urbane (în primul rând Sângeorz Băi, cu +1165,54%! și Beclean, cu +221,61%), respectiv de unele UAT rurale localizate în proximitatea acestora sau lungul căilor de circulație importante: Căianu Mic (306,73%), Livezile (208,73%), Lunca Ilvei (443,1%), Telciu (+120,58%) etc. și mai moderate în cazul unor UAT din zona montană și premontană a județului cu ofertă atractivă mai diversificată (naturală, în primul rând, secondată, în unele cazuri, de o componentă cultural-istorică și/sau curative și/sau agrementală), precum Bistrița Bârgăului (66,81%), Rodna (24,81%) etc.

La scara ansamblului județean, în pofida repoziționării acestui indicator pe un trend ascendent începând cu anul 2021, nu s-a consemnat revenirea la valoarea maximă atinsă în perioada prepandemică (220105 înnoptări în anul 2019), anul 2024 consemnând o valoare de "doar" 210944 înnoptări, situația fiind similară și la nivelul mediului urban (156379 înnoptări în 2019, respectiv 120203 înnoptări în 2024). În schimb, "reacția" mediului rural a fost una diametral opusă, aici recuperarea deficitului indus de restricțiile sanitare fiind mai rapidă în raport cu anul 2019 (când s-au înregistrat 63726 înnoptări), acest quantum fiind recuperat și depășit încă din anul 2023 (78919 înnoptări), trend continuat și consolidat în anul 2024, când s-au înregistrat 90741 înnoptări.

Chiar dacă, în anii post-pandemici (2021–2023), o parte dintre UAT-urile județului Bistrița-Năsăud s-au repoziționat pe un trend ascendent, reușind să atingă și chiar să depășească valorile prepandemice (ex. Beclean, Bistrița Bârgăului, Căianu Mic, Cetate, Livezile, Maieru, Rodna, Șintereag), există și o serie de localități unde recuperarea a fost parțială și insuficientă.

Astfel, anumite UAT-uri urbane (Bistrița, Năsăud, Sângeorz Băi) și rurale (Chiuza, Josenii Bârgăului, Lechința, Parva, Prundu Bârgăului, Rebrișoara, Șanț, Uriu) au consemnat creșteri importante ale numărului de înnoptări, dar fără a reuși să atingă nivelurile din perioada prepandemică. Cauzele țin, pe de o parte, de dificultățile întâmpinate în perioada crizei sanitare, iar pe de altă parte de reorientarea unei părți a fluxurilor turistice către destinații montane și zone anterior mai greu accesibile în timpul pandemiei.

O situație și mai dificilă s-a înregistrat în cazul unor UAT-uri unde perioada post-pandemică a adus scăderi și mai accentuate ale numărului de înnoptări (Poiana Ilvei, Prundu Bârgăului, Șieu, Telciu, Tiha Bârgăului), iar în unele cazuri s-a ajuns chiar la dispariția din peisajul

turistic județean a unor UAT care dețineau anterior structuri de cazare și înregistrau fluxuri de turiști (Măgura Ilvei, Spermezeu, Șieu Măgheruș).

Pe de altă parte, perioada post-pandemică a adus și noutăți pozitive, marcate de apariția unor UAT-uri noi pe harta ofertei de cazare și, implicit, pe cea a fluxurilor turistice, precum: Braniștea, Budacu de Jos, Dumitrița, Nimigea, Runcu Salvei, Salva și Zagra.

Tabel 2.11. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ LA NIVEL DE UAT-URI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024

Localitati	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Număr înnoptări						
TOTAL	197812	220105	98694	161568	171315	197651	210944
MUNICIPIUL BISTRITA	115096	119857	50982	77936	87768	86865	82585
ORAS BECLEAN	3677	2312	1888	6072	5463	7119	12456
ORAS NASAUD	1899	782	1573	1450	1488	361	387
ORAS SANGEORZ-BAI	20921	33428	1770	22400	21413	24387	24775
MEDIUL URBAN	141593	156379	56213	107858	116132	118732	120203
BISTRITA BARGAULUI	11502	14954	16562	27627	25137	41883	48417
BRANISTEA	:	:	:	:	392	108	130
BUDACU DE JOS	:	:	640	:	:	1188	1627
CAIANU MIC	507	473	208	846	1830	943	1308
CETATE	1440	1728	1094	1764	767	2084	4003
CHIUZA	387	904	747	283	203	591	408
DUMITRA	:	:	168	29	108	20	122
DUMITRITA	48	:	:	:	:	428	161
ILVA MARE	:	:	:	:	:	109	:
JOSENII BARGAULUI	1261	200	30	72	182	68	35
LECHINTA	2118	2356	1887	1749	1066	1416	1519
LIVEZILE	628	252	790	2439	664	910	2027
LUNCA ILVEI	583	524	58	315	369	219	:

MAGURA ILVEI	592	444	328	:	:	:	:
MAIERU	326	88	120	92	1022	1590	1415
NIMIGEA	:	:	:	:	:	261	129
PARVA	974	1574	1410	803	1247	1394	1403
PETRU RARES	:	:	:	:	108	128	238
POIANA ILVEI	1370	1454	1390	792	1156	474	421
PRUNDU BARGAULUI	2566	1625	1495	984	1060	1281	833
REBRA	:	:	:	:	:	120	72
REBRISOARA	2023	3401	400	160	430	754	1714
RODNA	2316	2598	1523	1901	1382	6009	6342
ROMULI	2328	3032	1881	1684	1706	2560	3860
RUNCU SALVEI	:	:	:	:	1794	1612	1820
SALVA	:	:	:	:	213	255	267
SANT	3949	8563	5786	5175	5335	5853	5083
SIEU	:	637	420	600	412	251	160
SIEU-MAGHERUS	4316	2024	:	:	:	:	:
SIEUT	:	:	369	164	491	474	560
SINTEREAG	232	148	:	326	553	369	418
SPERMEZEU	:	:	370	:	:	:	:
TEACA	6	:	:	:	:	:	:
TELCIU	1664	3242	860	1897	1372	174	173
TIHA BARGAULUI	13488	11506	3317	2996	4854	3386	3671
URIU	1595	1999	628	1012	1330	1847	1525
ZAGRA	:	:	:	:	:	160	880
MEDIUL RURAL	56219	63726	42481	53710	55183	78919	90741

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Analiza indicatorului înnopțărilor turistice din perspectiva distribuției valorilor înregistrate la nivelul tipurilor de structuri de primire turistică cu funcțiuni cazare din anul 2019 aduce în prim plan aceleași structuri care au ”monopolizat” și sosirile turistice (cumulând nu mai puțin de 94,1% din totalul nopților-cazare realizate), respectiv hotelurile, care au găzduit 63,42% din înnopțările realizate de turiștii cazați în structurile de cazare din județul Bistrița-Năsăud (mai exact 139584 nopți-cazare din totalul celor 220105 înnopțări realizate la nivelul întregului județ), urmate, la

distanță considerabilă, de categoria pensiunilor agroturistice (cu 47434 înnoptări, respectiv 21,55% din total) și a pensiunilor turistice (20104 înnoptări, respectiv 9,13 % din totalul județean). Toate celelalte tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare regăsite în oferta de profil a județului în 2019 (tabere de elevi și prescolari, cabane turistice, vile turistice și moteluri) cumulează împreună o pondere de numai 5,89% din totalul înnoptărilor realizate, fapt care atestă aportul limitat al acestora în privința numărului de înnoptări realizate la scara ansamblului județean și, implicit, în economia generală a sectorului turistic al județului Bistrița-Năsăud.

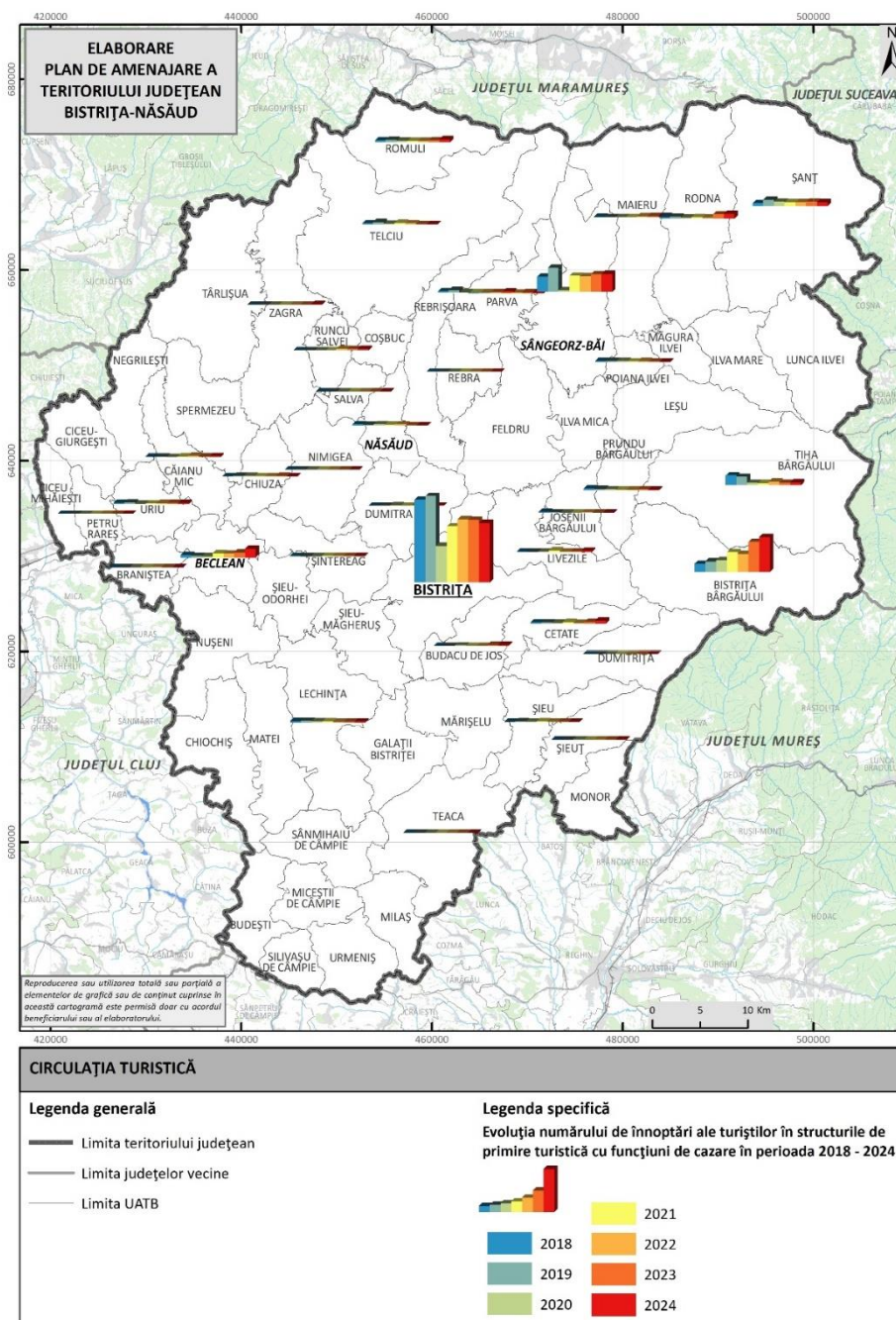

Fig. 2.22. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI TURISTICE ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE LA NIVELUL UAT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Tabel 2.12. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTARI ÎN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ, PE TIPURI DE STRUCTURI DIN JUDEȚUL BSITRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2018-2024

Tipuri de structuri de primire turistica	ANI						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Numar						
Total	197812	220105	98694	161568	171315	197651	210944
Hoteluri	128827	139584	49151	99371	97255	108289	109808
Apartamente si camere de inchiriat	:	:	:	10515	7769	14232	21260
Moteluri	5923	3803	973	440	1112	245	471
Hoteluri	363	818	1057	2224	2032	2087	1649
Apartamente si camere de inchiriat	3323	3787	2972	3222	2684	3592	2256
Moteluri	:	:	:	:	:	516	239
Hoteluri	:	:	:	265	274	411	96
Apartamente si camere de inchiriat	4367	4575	:	:	3907	3633	3556
Moteluri	16891	20104	12281	15297	17639	13866	13124
Hoteluri	38118	47434	32260	30234	38643	50780	58485

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

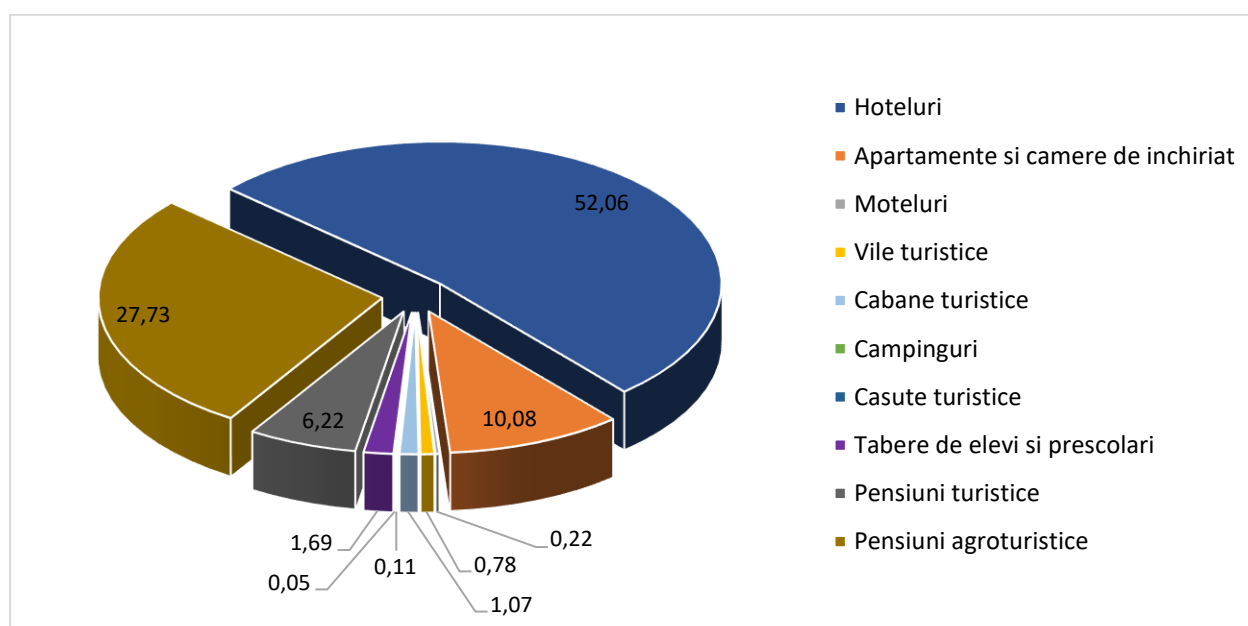

Fig. 2.23. PONDEREA ÎNNOPTĂRILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PE TIPURI DE STRUCTURI, ÎN ANUL 2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

Restricțiile sanitare și de circulație din anul 2020 proprii perioadei pandemice au condus, inevitabil, la diminuarea dramatică a acestui indicator, cele mai afectate tipuri de structuri de cazare fiind unitățile de tip motel (-74,41%), urmate de hoteluri (-64,79%), pensiuni turistice (-38,91%), scăderi, prin comparație, mai puțin consistente semnalându-se în cazul cabanelor turistice (-21,52%) și pensiunilor agroturistice (-21,99). Excepția de la acest trend a fost furnizată de vilele turistice, singura categorie de cazare în dreptul căreia s-a consenat o creștere (+29,22%) în anul de referință.

Pe măsura ce restricțiile s-au diminuat pe anumite perioade, la nivelul anului 2021, ponderea înnoptărilor realizate a înregistrat valori mai ridicate în raport cu cele aferente anului anterior în cazul vilelor turistice (+110,41%), hotelurilor (+102,17%), pensiunilor turistice (+24,56%) și cabanelor turistice (+8,41%), în timp ce categoriile pensiune agroturistică (-6,27%) și motel (-54,78%) au relevat o capacitate mai redusă capacitate de recuperare/revenire la valorile anterioare pandemiei. Mai mult, în perioada pandemiei categoria tabere de elevi și preșcolari și-a sistat temporar activitatea și nu au mai figurat în statisticile oficiale ca și structuri funcționale de cazare, funcție reluată în anul 2021: În schimb, oferta de cazare a județului a fost îmbogațită începând din acest an (2021) cu o nouă categorie de cazare (apartamente și camera de închiriat (care a realizat 10513 nopti cazare, respectiv 6,5% din totalul județean).

Dacă anul 2022 a marcat, corelat cu numărul sosirilor turistice, o evoluție diferențiată a indicatorului la nivelul diferitelor tipuri de structuri de primire (evoluții pozitive fiind consemnate în cazul hotelurilor, motelurilor, pensiunilor turistice și agroturistice și negative în cel al hotelurilor, apartamentelor și camerelor de închiriat, vilelor turistice, cabanelor turistice), anul 2023 consemnează reluarea și/sau consolidarea trendului crescător la scara ansamblului județean, majoritatea tipurilor de structuri de cazare nereușind însă să recupereze suficient din declinul abrupt al anului 2020 pentru a ajunge sau depăși valorile consemnate în perioada prepandemică (2019), relevând dificultăți în depășirea urmărilor acesteia și adaptării la noua conjunctură socio-economică postpandemică. Excepțiile sunt furnizate de categoriile motel, tabere de elevi și preșcolari și pensiuni turistice, singurele categorii care au reușit surmontarea integrală a deficitului propriu perioadei pandemice. Evoluțiile ascendente cele mai consistente revin categoriei hoteluri (de la 97255 înnoptări în 2022 la 108289 în 2023), respectiv apartamente și camere de închiriat (de la 7769 la 14232 înnoptări în anul 2022, respectiv 2023).

În anul 2024, distribuția noptilor-cazare realizate în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare din județul Bistrița-Năsăud reflectă o situație similară celei consemnate în 2019,

indicatorul „înnoptări” urmând în mod firesc dinamica sosirilor turistice. Structurile care au atras și reținut turiștii pentru cele mai multe nopți-cazare – cumulând împreună 96,08% din totalul înnoptărilor – au fost hotelurile, cărora le revine cea mai mare pondere (52,06%) grație celor 109808 nopți-cazare din totalul județean de 210808, urmate de pensiunile agroturistice - cu 58485 înnoptări (27,73%), apartamentele și camerele de închiriat - cu 21.260 înnoptări (10,08%) și pensiunile turistice - cu 13.124 înnoptări (6,22%). Celelalte tipuri de structuri de primire turistică au avut o contribuție redusă, însumând 8267 nopți-cazare, ceea ce reprezintă doar 3,92% din totalul județean.

2.8.3. Durata medie a sejurului

Durata medie a sejurului este determinată prin raportarea numărului total de înnoptări turistice (nopți-cazare realizate) la numărul de sosiri înregistrate, reprezentând un indicator important al atractivității și sustenabilității destinației turistice prin faptul că oferă o imagine clară asupra capacității ofertei turistice de a reține vizitatorii pentru o perioadă determinată (exprimată în zile) în în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare.

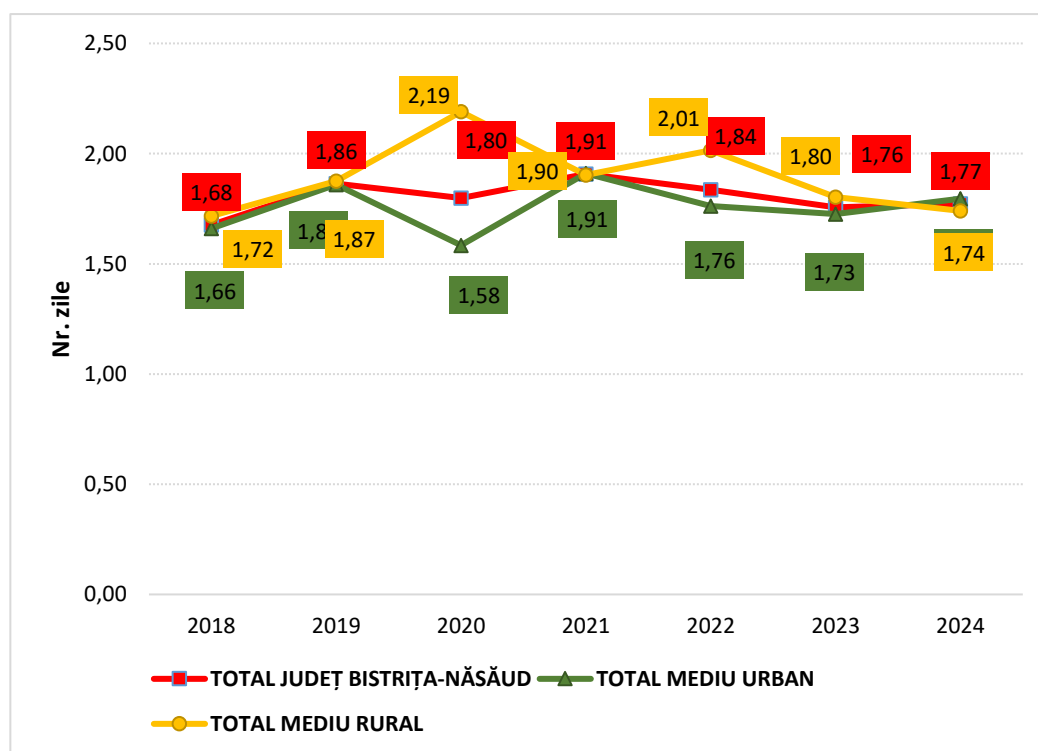

Fig. 2.24. EVOLUȚIA DURATEI MEDII A SEJURULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, TOTAL ȘI PE MEDII DE REZIDENȚĂ, ÎN PERIOADA 2018-2024

Sursa: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, 2025

În intervalul de referință (2018-2024), durata medie a sejurului consemnată în structurile de cazare turistică din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat o valoare de 1,77 zile/sejur, ușor mai ridicată în mediul urban (1,8 zile/sejur) în raport cu cel rural (1,74 zile/sejur).

Valorile mai ridicate ale înnopțărilor înregistrate la nivelul județului Bistrița-Năsăud – și, în special, în mediul urban – mai mari comparativ cu mediile regională și națională, reflectă aportul semnificativ al stațiunilor balneoturistice Sângeorz-Băi și Figa, care, prin specificul lor, integrează turismul balnear în oferta lor și determină șederi mai lungi, necesare desfășurării complete a curelor de tratament, contribuind implicit la creșterea duratei medii a sejurului.

În contrast, valorile considerabil mai scăzute din mediul rural evidențiază o capacitate mai redusă de fidelizare și reținere a turiștilor pe perioade suficient de lungi pentru a genera o eficiență economică ridicată.

Trendul evolutiv al duratei medii a sejurului turistic în județul Bistrița-Năsăud a urmat o traiectorie oscilantă în perioada 2018–2024, însă cu variații anuale relativ moderate. La nivel județean, indicatorul a înregistrat o creștere de la 1,68 zile/sejur în 2018 la 1,86 zile/sejur în 2019, urmată de o scădere la 1,80 zile/sejur în 2020, influențată de criza sanitară COVID-19, care a redus durata șederilor. Anul 2021 a reprezentat punctul maxim al perioadei, cu 1,91 zile/sejur, dar începând din 2022 trendul a redevenit descendent, ajungând la 1,77 zile/sejur în 2024.

În mediul urban, evoluțiile au fost caracterizate de fluctuații mai temperate: o scădere inițială de la 1,66 zile/sejur în 2018 la 1,58 în 2020, urmată de o redresare până la 1,91 zile/sejur în 2021, după care valorile au coborât din nou, atingând 1,73 zile/sejur în 2023 și un ușor reviriment în 2024, la 1,80 zile/sejur.

În contrast, mediul rural a consemnat variații mai ample. Dacă între 2018 și 2019 durata medie a sejurului a crescut moderat (de la 1,81 la 1,87 zile/sejur), în anul pandemic 2020 s-a înregistrat o creștere abruptă, până la 2,19 zile/sejur. Această evoluție confirmă capacitatea spațiului rural și a structurilor sale de cazare (pensiuni turistice, agroturistice, cabane montane) de a atrage și reține turiștii în condițiile restricțiilor sanitare, oferind siguranță, intimitate și acces direct la natură. Totuși, perioada postpandemică nu a reușit să consolideze acest trend, indicatorul revenind treptat pe o tendință descendentă, sub influența unui complex de factori economici, sociali și culturali, care au afectat comportamentul de consum turistic și capacitatea de fidelizare a vizitatorilor.

Dacă la scara ansamblului județean în anul 2024 s-au consemnat o valoare a duratei sejurului de 1,77 zile (respectiv 1,80 zile/sejur pentru mediul urban și 1,74 zile/sejur pentru cel

rural), valori ale duratei sejurului care depășesc media consemnată a mediului de rezidență căruia îi aparțin se regăsesc în cazul orașelor-stațiune Sângeorz Băi (7,26 zile/sejur) și Beclean / Băile Figa (2,03 /sejur).

În cazul mediului rural, cele mai ridicate valori ale acestui indicator revin UAT Budacu de Jos (1,90 zile/sejur), Chiuza (1,89 zile/sejur), Dumitra (2,90 zile/sejur), Maieru (2,03 zile/sejur), Petru rareș (1,98 zile/sejur), Poiana Ilvei (4,48 zile/sejur), Rebra (1,89 zile/sejur), Rebrîșoara (2,36 zile/sejur), Rodna (1,85 zile/sejur), Romuli (2,04 zile/sejur), Runcu Salvei (3,51 zile/sejur), Salva (3,18 zile/sejur), Șanț (3,07 zile/sejur), Șieu (2,67 zile/sejur), Șieuț (2,31 zile/sejur), Tiha Bârgăului (1,86 zile/sejur), Zagra (4,19 zile/sejur), respectiv Josenii Bârgăului și Lechința (1,75 zile/sejur), toate celelalte UAT care posedă unități de cazare care au înregistrat cazări de turiști în anul 2024 plasându-se sub valoarea medie menționată.

2.9. Tipuri și forme de turism practicate și practicabile

Județul Bistrița-Năsăud se remarcă printr-un patrimoniu turistic deosebit de variat și complex, care îi conferă un profil distinct și competitiv, capabil să răspundă unei game extinse de interese, nevoi și preferințe ale vizitatorilor.

Diversitatea și complexitatea fenomenului turistic, evidențiate prin procesul de identificare, inventariere, ierarhizare și evaluare a resurselor atractive – atât naturale, cât și antropice — precum și a componentelor infrastructurii turistice și tehnice, conturează județul Bistrița-Năsăud ca un spațiu ideal pentru dezvoltarea turismului complex, care poate oferi experiențe autentice, personalizabile și complementare care constituie baza unei dezvoltări armonioase și echilibrate a celor trei tipuri majore de turism: cultural, recreativ și curative.

Prezența, diversitatea și gruparea în teritoriu a elementelor de atractivitate turistică constituie nu doar premise favorabile pentru practicarea unui număr ridicat de forme de turism, ci și baza pentru structurarea unor areale turistice cu funcții specializate sau complexe, care vor trebui valorificate strategic în cadrul politicilor de dezvoltare a turismului din județul Bistrița-Năsăud în următorul deceniu.

Aceste forme de turism se configurează fie în mod direct, prin valorificarea unor resurse atractive cu caracter material sau imaterial (turism cultural și cultural-religios, turism balnear, turism pentru sporturi de iarnă, turism de evenimente, turism gastronomic etc.), fie în mod indirect, prin exploatarea valențelor estetico-peisagistice și a cadrului natural (ecoturism,

cicloturism, drumeție, turism climateric etc.). Această diversitate permite integrarea județului într-un sistem teritorial turistic funcțional, capabil să interacționeze și cu sistemele turistice învecinate, consolidând atractivitatea și competitivitatea regională.

Resursele de natură antropică ocupă un loc deosebit de important în structura potențialului turistic al județului Bistrița-Năsăud. Ele reflectă atât evoluția istorică și culturală multiseculară a comunităților locale, cât și interferențele entice și culturale specifice Transilvaniei, care au conferit acestui teritoriu o identitate distinctă la scara spațiului românesc. Patrimoniul construit, tradițiile, obiceiurile și expresiile artistice s-au coagulat în timp într-un mozaic cultural complex, care exprimă particularități unice în peisajul național.

La nivel etnic, pe lângă populația majoritar românească — cu aportul său consistent la configurarea patrimoniului cultural și spiritual, vizibil în aproape toate localitățile județului — se remarcă și elementul germanic (sădesc), cu o prezență importantă și dominantă în anumite areale vreme de peste șapte secole. Amprenta acestuia este vizibilă în arhitectura specifică, organizarea satelor și gospodăriilor, tradiții, obiceiuri, port, muzică, gastronomie și mentalitate. Aceste contribuții, păstrate și transmise de-a lungul timpului, nu și-au pierdut unicitatea, ci s-au integrat într-un ansamblu regional transilvănean mai larg, păstrând în același timp o personalitate culturală bine individualizată, cu valoare turistică deosebită.

Cele menționate relevă faptul că structura teritorială și complementaritatea resurselor fac din județul Bistrița-Năsăud o destinație cu un potențial turistic diversificat și competitiv, capabil să atragă atât turiști interesați de experiențe culturale, cât și de relaxare sau tratament.

Localizarea geografică a atracțiilor, diversitatea tematică și gradul diferențiat de accesibilitate permit atât dezvoltarea unor forme variate de turism, cât și conturarea unor zone și destinații turistice cu funcții specializate sau mixte, fiecare cu un potențial clar de afirmare pe termen mediu și lung. Aceste destinații și areale constituie repere strategice pentru planificarea și dezvoltarea turismului județean în următorul deceniu, oferind premise solidă pentru valorificarea sustenabilă a resurselor, diversificarea ofertei turistice și adaptarea acesteia continuă la cerințele în schimbare ale pieței turistice.

Turismul cultural-istoric — se situează în vârful piramidei formelor de turism datorită existenței unui patrimoniu cultural bogat și complex, cu o tradiție istorică multimilenară. Acesta permite conturarea unei oferte turistice diversificate și complementare, din punct de vedere structural, fizionomic și funcțional, oferind, pe termen lung, posibilitatea generării unor fluxuri

turistice convergente care să valorifice acest patrimoniu la niveluri superioare de eficiență socială și economică. Potențialul său atractiv este evidențiat de numeroasele obiective istorice și culturale, diseminate la nivelul unor multe localități bistrițene unde turismul cultural-istoric relevă posibilități de afirmare grație prezenței unor obiective specifice care pot contura o ofertă turistică a cărei o imagine este legată de un obiectiv singular/unicat sau un grup - elemente specifice și definitorii ale peisajului cultural-istoric al comunităților care le-au edificat și care fac ca turismul cultural-istoric să găsească în județul Bistrița-Năsăud (atât în mediul urban, cât și rural) un câmp de practicare complex, divers și complementar.

Toate aspectele și elementele care concură la autenticitatea și punerea în valoare a zonei constituie instrumente utile atât în păstrarea coeziunii comunităților cât și în promovarea zonei în întregul său, ca o valoare unică pentru regiune, pentru România și Europa: de la elementele de patrimoniu natural și construit, la tradiții, obiceiuri, gastronomie, port, repertoriul de cântece și dansuri, la evenimente cu caracter de unicitate. Este evident că județul Bistrița-Năsăud deține un patrimoniu istoric și cultural remarcabil de bogat, cu numeroase elemente de diferențiere, care poate contribui semnificativ la dezvoltarea culturală a județului și la dezvoltarea turismului, deopotrivă. Din păcate însă, rezultatele – în special pe componenta de turism – indică faptul că tot acest patrimoniu necesită o abordare sofisticată în valorificare, potrivit complexității, diversității și bogăției sale. Regenerarea identității locale și zonale presupune colaborarea între instituțiile relevante, angajarea și susținerea de către sectorul privat, precum și implicarea comunităților care sunt datoare să transfere către noile generații aceste valori.

Cele mai relevante categorii aparțin categoriilor *vestigii arheologice* (ex. situl arheologic de la Bistrița, Situl arheologic „Băile Figa”, ruinele Cetății Ciceului etc.), *cetăți și elemente de fortificație* (ex. fragmente ale zidului de incintă a Cetății medievale Bistritz, șanțul de apărare al Cetății medievale Bistritz, valul de apărare al Cetății medievale Bistritz, Turnul Dogarilor - "Fassbinterturn"), *ansambluri sau edificii cu valoare istorică și arhitecturală deosebită* (ex. Ansamblul urban medieval Bistrița (Bistritz) - sec. XIII – XVIII, Ansamblul urban „Șirul Sugălete” / Piața de cereale, Kornmarkt” - sec. XV - XIX etc., Sediul Casei de Cultură a Sindicatelor Bistrița - clădire de patrimoniu construită în 1892, imobilul destinat activităților meseriașilor sași, azi Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Asociația meseriașilor din Bistrița / Bistritzer Gewerbeverein, azi Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, sau primăria veche „Domus Consistorialis”, Cazarma Regimentului 63 Infanterie, azi Muzeul Bistrița; Muzeul Memorial „George Coșbuc”;

„Casa săsească” Livezile; Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”; Cazarma Regimentului II Românesc de Graniță, "Șvarda", azi Muzeul Grăniceresc Năsăudean; Muzeul Memorial „Ion Pop Reteganul” etc.), *muzee și case memoriale* (ex. Casa Argintarului - Centrul German Bistrița, Muzeul de Artă Comparată, Muzeul „Casa săsească”, Muzeul Mineritului Rodna Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Muzeul Memorial „George Coșbuc”, Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”, Biserica Evanghelică Herina, Muzeul Memorial „Ion Pop Reteganul”, Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco”, Muzeul Protopopiatului Ortodox Beclean, Muzeul „Casa de Vânătoare”, Muzeul „Cuibul Visurilor”, Casa tradițională de pe Văile Țibleșului amenajată și donată de Episcopul Macarie Drăgoi, Muzeul sătesc „Casa Ethnos”, Colecția etnografică „George Nichiti”, Casa Muzeu din Măgura Ilvei, Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco”, Muzeul etnografic sătesc Archiud, Punct muzeal Poiana Ilvei, Punct muzeal Ciceu Mihăiești), *edificii habituale* (ex. cele 15 castele, în diferite stadii de conservare, cele mai multe necesită intervenții de consolidare / conservare / restaurare, cele mai cunoscute fiind Castelul Hye - Ilișua, Castelul Wesselényi – Comlod, Castelul Teleki – Posmuș, Castelul Banffy – Urmeniș etc.) și *centre istorice urbane* (în intravilanul cărora sunt grupate numeroase obiective din categoria celor menționate - Bistrița, Năsăud, Beclean etc.) și *ansambluri arhitecturale amplasate în mediul rural* (ex. Ansamblul rural Dorolea, Ansamblul rural Livezile, Ansamblu rural "Runcu Salvei" etc.) etc.

Pe lângă elementele de patrimoniu cu statut consacrat, județul Bistrița-Năsăud dispune și de un fond valoros de monumente de for public, care, deși nu beneficiază de încadrarea oficială în categoria monumentelor istorice, reprezintă repere identitare și culturale importante pentru comunități (14 monumente sunt localizate în municipiul Bistrița, 1 în Năsăud, 2 în Beclean, 2 în Sângeorz-Băi și 2 în Rodna), fiecare contribuind la configurarea unei memorii colective locale și regionale. În același timp, patrimoniul cultural al județului este completat de bunurile culturale mobile aflate în gestiunea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud (cu unitățile subordonate), care însumează un număr impresionant (cca. 75 de piese, aparținând unor domenii variate precum arheologie, istorie, etnografie, artă plastică și știință), cărora li se adaugă aproximativ 5.000 de bunuri culturale mobile gestionate de punctele muzeale sătești, adevărate centre de conservare și transmitere a valorilor tradiționale.

O privire sintetică asupra patrimoniului construit al județului evidențiază, existența unui fond arhitectural și istoric deosebit de divers și valoros care poate stimula și susține afirmarea turismul cultural-istoric, care cuprinde: 2 ansambluri urbane, 4 ansambluri rurale, 81 de biserici și mănăstiri, 191 de case cu valoare istorică, 15 castele, 2 cetăți, 2 cazarme, 17 elemente de

fortificație, 6 muzee, 6 școli, 11 monumente de for public, un pod (Podul acoperit din lemn, așa-numitul "pod grăniceresc" peste râul Sălauța - sat Coșbuc, comuna Coșbuc), o piatră tombală și un mormânt. Totodată, patrimoniul religios este reprezentat prin 60 de unități de arhitectură de zid și 21 de unități de arhitectură de lemn, iar oferta turistică este completată de 18 imobile urbane și rurale accesibile vizitării publicului larg. Deși aceste date conturează un tablou reprezentativ al diversității patrimoniului construit, trebuie menționat că actualizarea oficială a evidențelor Institutului Național al Patrimoniului (<https://patrimoniu.ro/ro/articles/lista-monumentelor-istorice>), însă cea mai recentă versiune disponibilă care se regăsește pe Lista Monumentelor Istorice datează din anul 2015.

Împreună și/sau la nivel individual, aceste resurse contribuie la diversificarea și consolidarea patrimoniului cultural județean, oferind oportunități semnificative pentru valorificarea turistică, educațională și identitară a Bistriței-Năsăud, precum și pentru întărirea rolului său în peisajul cultural național.

Turismul cultural-religios este stimulat susținut de existența unui patrimoniu religios bogat și divers, care include atât biserici de piatră sau din lemn, cât și edificii cu valoare arhitecturală și culturală deosebită. Aceste lăcașuri de cult devin atractive pentru turiști nu doar prin valoarea lor istorică și arhitecturală, ci și prin manifestările religioase pe care le găzduiesc (cum sunt hramurile sau slujbele asociate sărbătorilor religioase) care permit integrarea lor în circuite turistice funcționale, valorificate prin pelerinaje religioase sau vizite de factură culturală.

Prin aceste componente, lăcașurile de cult se transformă în puncte de atracție în itinerariile tematice, consolidând turismul cultural-religios. În plus, valorificarea lor turistică nu numai că păstrează vie tradiția spirituală locală, ci contribuie și la dezvoltarea durabilă a turismului, generând beneficii socio-economice pentru comunitățile locale, precum oportunități culturale, educaționale și economice.

Această categorie include o serie de *edificii religioase de zid* (biserici și mănăstiri dispate pe întreg teritoriul ansamblului județean), cele mai relevante fiind: Biserica evanghelică-reformată veche din Tonciu, Biserica Evanghelică din Bistrița, Biserica romano-catolică "Sf. Treime" Bistrița, Biserica ortodoxe "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului" Bistrița, Biserica evanghelică Herina, Sinagoga Bistrița, Biserica reformată Beclean, Biserica evanghelică (azi biserica reformată) Lechința, Biserica evanghelică Livezile, Biserica Ortodoxă Română "Sf. Ierarh

Nicolae" Năsăud, Biserica greco - catolică "Sf.M. Mc. Gheorghe", înglobând o parte din corul și ruinele bisericii medievale (sec. XIII) Rodna etc.

Patrimoniul religios al județului este îmbogățit de numeroase *biserici de lemn*, remarcabile prin arhitectura lor specifică, care reunește armonios funcționalitatea locuințelor tradiționale țărănești cu simbolismul edificiilor sacre. Aceste construcții eclesiastice îmbină cu măiestrie elemente tehnice și de plan inspirate din arhitectura vernaculară, conferindu-le o identitate stilistică distinctă și o integrare perfectă în peisajul natural și cultural al zonei (ex. Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil" – sat Apatiu, comuna Chiochiș, Biserica de lemn "Nașterea Maicii Domnului" sat Budurleni, comuna Teaca, Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil" - sat Bungard; comuna Lechința, Biserica de lemn "Sf. Ioan Botezătorul" - sat Comlod; comuna Milaș, Biserica de lemn "Buna Vestire" - sat aparținător Cormaia; oraș Sângeorz-Băi, Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil" - sat Dobricel; comuna Spermezeu, Biserica din lemn "Adormirea Maicii Domnului" - sat Păltineasa; comuna Spermezeu, Biserica de lemn "Sf. Arhg.Mihail și Gavriil" - sat Dumbrava; comuna Livezile, Ansamblul bisericii de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil" - sat Fânațele Silivașului; comuna Silivașu de Câmpie, Biserica din lemn "Sf. Prooroc Ilie" - sat Petriș; comuna Cetate, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil" - sat Rebrișoara; comuna Rebrișoara, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil" - sat Runcu Salvei; comuna Runcu Salvei, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil"- sat Sălcuța; comuna Sânmihaiu de Câmpie, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil" - localitate componentă Sărata; municipiul Bistrița, Biserica din lemn "Sf. Cuv. Parascheva" - sat Sângeorzu Nou; comuna Lechința, Biserica din lemn "Sf. Cuv. Parascheva" - sat Silivașu de Câmpie; comuna Silivașu de Câmpie, Biserica din lemn "Sf. Arhg.Mihail și Gavriil" - sat Strugureni; comuna Chiochiș, Biserica din lemn "Sf. M.Mc. Dimitrie, Izvorătorul de Mir" - sat Șintereag; comuna Șintereag, Biserica din lemn "Sf. Cuv. Parascheva" - sat ȚIGĂU; comuna Lechința, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil", cu turn clopotniță din piatră - sat Suplai; comuna Zagra, Biserica din lemn "Sf. Cuv. Parascheva" - sat Zagra; comuna Zagra)

Județul Bistrița-Năsăud dispune de un potențial complex și deosebit de valoros pentru dezvoltarea și consolidarea **turismului balnear și medical**, datorită cadrului natural de excepție, a diversității și calității curative a izvoarelor minerale, recunoscute pentru proprietățile lor terapeutice, caracterizate printr-o mare diversitate chimică și un grad ridicat de mineralizare (pe raza județului sunt inventariate 37 surse hidrominerale de tip clorosodic /ape sărate, 3 izvoare sulfuroase și 76 de iviri hidrominerale de tip carbogazos și bicarbonatat, care le conferă o gamă

largă de indicații terapeutice), precum și a unei tradiții îndelungate în valorificarea acestora în scopuri curative și profilactice. Mai mult, prin amplasarea la intersecția influențelor montane și subcarpatice cu cele colinare, județul Bistrița-Năsăud beneficiază atât de întinse zone cu un climat tonic stimulent echilibrat, favorabil refacerii organismului și tratamentului afecțiunilor cronice (compartimentul nord-estic și estic), precum și întinse zone colinare cu un bioclimat sedativ-indiferent relaxant. Această configurație naturală susține dezvoltarea turismului de sănătate în cele trei forme fundamentale: turismul balnear, turismul medical și turismul de wellness.

Cea mai importantă stațiune balneară a județului este *Sângeorz Băi*, care și-a dobândit în timp o notorietate pentru eficiența curativă a resurselor naturale și pentru tradiția îndelungată în tratamentele balneare și medicale. Aceasta (dispune de ape minerale utilizate atât în cure interne, cât și în băi și inhalații, fiind o stațiune de interes național cu un potențial ridicat pentru turismul balnear și de wellness, renumită prin cele 9 izvoare (inițial existau cinci izvoare cu ape minerale, iar din anul 1951 s-au captat prin forare încă patru) cu ape minerale bicarbonatate, clorurate, sodice, calcice, magneziene, carbogazoase, hipertone (mineralizare totală: 8-10 g/l), care rivalizează sub aspect calitativ cu izvoarele minerale de la Vichy (Franța) și Karlovy Vary (Cehia), la care se adaugă namolul mineral de izvoare și mofetele - emansiunile de bioxid de carbon. Ele sunt folosite în tratamente interne (cura de apă) și externe (băi, termoterapie-împachetări cu parafină, cataplasme cu namol mineral, băi de lumină; electroterapie-ionogalvanizări, raze scurte, raze ultraviolete, infraroșii, curenți diadinamici, ultrasonoterapie, băi galvanice, proceduri cu parafină și nămol mineral pentru împachetări etc). Compoziția chimică a acestor ape minerale, mofetelor și nămolului terapeutic le face eficiente în tratarea afecțiunilor tubului digestiv, hepato-biliare, boli metabolice și de nutriție, guta, boli asociate și altele. Nămolul, puternic mineralizat (aproximativ 50%), cu un conținut de săruri radioactive, este indicat pentru tratarea afecțiunilor reumatice, afecțiunilor ortopedice postintervenție operatorie, afecțiunilor cronice ale sistemului nervos periferic, în timp ce mofetele sunt indicate pentru tratarea afecțiunilor cardiovasculare centrale și periferice, sechele după tromboflebite, rinite și bronșite cronice, afecțiuni reumatismale cronice și altele. Stațiunea balneoclimaterică Sângeorz-Băi se evidențiază prin tradiția sa îndelungată și prin notorietatea izvoarelor minerale, a căror diversitate chimică și valoare terapeutică sunt recunoscute la nivel național și internațional. Aceasta se adresează, pe lângă turiștii locali și regionali, și unei clientele naționale și chiar externe, interesată de tratamente complexe și cure balneare de lungă durată.

Un proces important de dezvoltare în domeniul turismului balnear – însă orientat în special către clientela locală și regională – s-a concretizat mai recent la *Băile Figa* (situată pe raza UAT Beclean), unde a fost amenajată o infrastructură modernă destinată atât serviciilor de tratament (având la bază lacul cu apă sărată, aerosolii salini și nămolul terapeutic, precum și bazinul cu apă sarată cu o adâncime de 1,7 m conectat cu un alt bazin cu adâncime de aproximativ 0,6 m, care permit efectuarea hidroterapiei cu apă sărată și a împachetărilor și a băilor cu nămol, eficiente în tratamentul unor afecțiuni reumatologice / ale aparatului locomotor, ale sistemului nervos periferic - neuro-dermatice sau nevralgice, dermatologice, afecțiuni ginecologice), cât și activităților de agrement (acestea facilitează petrecerea timpului liber în aer liber, individual sau în grupuri, îmbinând funcția curativă cu cea recreativă și de socializare). Această abordare mixtă, care combină componenta curativă cu cea recreativă și de socializare, a transformat Băile Figa într-o destinație accesibilă și atractivă pentru un public divers, cu precădere din cadrul sau din proximitatea județului.

Astfel, cele două destinații balneare ale județului se completează reciproc: dacă Sângeorz-Băi joacă rolul unei stațiuni consacrate, cu tradiție și adresabilitate extinsă, Băile Figa reprezintă o alternativă modernă, flexibilă și adaptată turismului de weekend sau sejururilor scurte, punând accent pe integrarea tratamentului cu agrementul. Împreună, ele consolidează poziția județului ca un pol emergent al turismului balnear și de sănătate în regiunea de Nord-Vest a României.

La acestea se adaugă și stațiunea de interes local *Rodna – Valea Vinului*, care completează foarte bine profilul balnear și montan al județului. Stațiunea se bazează pe existența izvoarelor de ape minerale carbogazoase, bicarbonatate, feruginoase, slab mineralizate, precum și pe factorii climatici specifici zonei montane (aer curat, bogat în aerosoli și oxigen, presiune atmosferică scăzută, climat tonic-stimulativ), care creează un mediu propice pentru refacerea organismului și ameliorarea unor afecțiuni cronice (boli ale aparatului digestiv (gastrite hipoacide, dispepsii, colite cronice), boli de nutriție și metabolism (diabet zaharat incipient, obezitate), afecțiuni ale aparatului renal și urinar, anemii și tulburări de asimilare (datorită conținutului de fier al apelor minerale), stări de convalescență, oboseală cronică și surmenaj, afecțiuni respiratorii ușoare, datorită calității aerului montan.

Stațiunea de interes local Rodna – Valea Vinului îmbină tradiția valorificării resurselor naturale terapeutice cu avantajele turismului montan, constituindu-se într-o destinație cu dublă valență – curativă și recreativă. Deși necesită investiții în infrastructura de cazare și tratament

pentru a-și valorifica pe deplin potențialul, aceasta rămâne un reper important în rețeaua turismului balnear și montan din județul Bistrița-Năsăud.

Ținând cont de cele prezentate anterior, se poate concluziona că județul dispune de resurse naturale cu un potențial deosebit pentru transformarea și dezvoltarea unor localități în stațiuni climaterice și balneoclimaterice de interes local și regional. Printre aceste areale cu perspective clare de valorificare turistică se numără Valea Mare, Lunca Ilvei, Parva, Mița-Colibița și Cușma, localități situate în zone pitorești, caracterizate printr-un climat tonic, peisaje spectaculoase și un cadru natural care favorizează turismul recreativ și de sănătate.

De asemenea, numeroase izvoare hidrominerale existente pe teritoriul județului posedă resurse care pot susține diversificarea ofertei turistice și crearea unor centre de agrement și tratament cu accesibilitate sporită și chiar amenajarea ca microstațiuni destinate în special populației locale (precum cele de la Viișoara, Cepari, Figa, Sărățel, Pintic și Blăjenii de Jos).

O altă direcție de valorificare economică o constituie captarea și îmbutelierea apelor minerale, în zonele în care debitul izvoarelor permite desfășurarea unei asemenea activități la scară durabilă. Printre arealele cu potențial în acest sens se remarcă Valea Vinului, Rodna, Anieș, Parva și Lunca Ilvei, unde calitatea și debitul apelor minerale pot susține dezvoltarea unei industrii locale competitive, complementare turismului balnear (vezi și Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020, pag. 12-13).

În pofida potențialului hidromineral semnificativ, județul Bistrița-Năsăud se situează sub media națională în clasamentul capacității de cazare a stațiunilor balneoclimaterice, înregistrând un decalaj major față de destinațiile de top ale țării (precum Băile Felix, Olănești, Băile Herculane sau Vatra Dornei), recunoscute pentru infrastructura lor complexă și pentru zecile de unități hoteliere moderne. În schimb, stațiunile de interes local din județ se caracterizează printr-o infrastructură limitată, fragmentată și neuniformă din punct de vedere al confortului, multe dintre unitățile de cazare necesitând modernizări substanțiale pentru a corespunde standardelor actuale de calitate și siguranță.

O situație similară se regăsește și în cazul bazelor de tratament, unde lipsa investițiilor consistente a condus la rămânerea în urmă din punct de vedere tehnologic și funcțional. Reabilitarea acestor spații și dotarea lor cu echipamente moderne ar permite nu doar alinierea la nivelul centrelor balneare occidentale, ci și extinderea ofertei către segmentul wellness, un domeniu aflat în continuă expansiune la nivel european. Integrarea tratamentului clasic cu

servicii complementare de relaxare, prevenție și recreere ar diversifica substanțial oferta județului și ar răspunde cerințelor unui public tot mai preocupat de sănătate, echilibru și calitatea vieții.

Astfel, sectorul balnear, medical și de wellness al județului prezintă un potențial ridicat de dezvoltare, cu șanse reale de atragere a unor segmente variate de turiști – de la vârstnici și pacienți cu afecțiuni cronice, până la turiști activi, familii sau persoane interesate de profilaxie și menținerea stării de sănătate. Pentru valorificarea acestui potențial, este însă esențială mobilizarea de resurse financiare publice și private, orientate către modernizarea infrastructurii de cazare și tratament, diversificarea serviciilor și implementarea unor standarde ridicate de calitate și sustenabilitate. În acest mod, județul Bistrița-Năsăud ar putea să își consolideze treptat poziția pe piața turismului balnear și wellness, devenind o destinație competitivă și atractivă la nivel național și internațional.

Turismul climateric constituie o componentă esențială a turismului curativ, fiind favorizat de existența unui bioclimat montan tonic-stimulant și a bioclimatului sedativ specific zonei subcarpatice. Ambele tipuri de bioclimat se disting prin aerul curat, bogat în ioni negativi, care contribuie la crearea unui mediu terapeutic natural, cu beneficii semnificative pentru sănătate, favorizând recuperarea funcțională, prevenția afecțiunilor cronice și relaxarea generală, aducând un sprijin suplimentar programelor de recuperare, tratament și menținere a sănătății și a stării de bine).

Bioclimatul montan este caracterizat printr-o ionizare intensă, oxigenare crescută, radiație solară puternică și o umiditate relativ ridicată, factori care stimulează procesele de adaptare și întărire a organismului. În paralel, bioclimatul subcarpat, cu efecte sedative și de reglare neuro-psihică, contribuie la diminuarea stresului și la restabilirea echilibrului fizic și psihic.

Aceste condiții se regăsesc în arealele montane și submontane învecinate situate la peste 700–800 m altitudine, din masivele Rodna, Călimani și Bârrgău-Țibleș și arealele subcarpatice din proximitatea acestora (cu precădere Colibița, Valea Vinului, Piatra Fântânele, Valea Blaznei, Valea Rebrei, Valea Bistriței), care oferă condiții ideale pentru practicarea climatoterapiei montane, datorită calităților lor curative remarcabile. Astfel, climatoterapia montană și submontană se conturează drept forme complementare de turism curativ, cu un

potențial remarcabil pentru dezvoltarea unor stațiuni climaterice moderne și atractive, capabile să integreze atât dimensiunea medicală, cât și pe cea recreativă.

Turismul de drumeție (pietonal) se conturează drept una dintre cele mai accesibile și atractive forme de turism, adresându-se persoanelor care caută relaxare, recreere activă și refacere fizică și psihică. Principalul său avantaj rezidă în simplitatea practicării, nefiind condiționat de infrastructuri complexe, ci bazându-se pe un mod de desfășurare flexibil și prietenos cu mediul, cu un impact redus asupra acestuia.

Turismul de drumeție este susținut de cadrul natural deosebit al unităților montane din zona estică și nord-estică a județului, unde diversitatea petrografică – dominată de șisturi cristaline și calcare, respectiv vulcanice – în combinație cu procesele de modelare subaeriană, au dat naștere unei game variate de forme de relief, cu grade diferite de spectaculozitate și atractivitate, care se remarcă prin spectaculozitate și atractivitate, creând peisaje naturale de mare frumusețe, care transformă zona într-un areal privilegiat pentru turismul de drumeție. Prin valorificarea responsabilă și sustenabilă a acestor resurse, turismul de drumeție din județ are potențialul de a se dezvolta continuu, contribuind la diversificarea ofertei turistice și la promovarea unei relații armonioase între om și natură.

Practicarea turismului pietonal (de drumeție) este posibilă grație existenței la nivelul ansamblului județean a *44 trasee montane omologate* de către Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului (până la data de 23.08.2025), 34 dintre acestea fiind în administrarea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și unul al Consiliului Local Rodna. Un număr de 23 dintre aceste trasee sunt grupate în arealul Munților Rodnei, 12 în arealul Munților și Piemontului Călimani și 9 în arealul Munților Bârgăului (<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>).

Traseele turistice prezintă grade variate de dificultate, lungimi și durate de parcurgere diferite, fiind adaptate nivelurilor diverse de pregătire fizică și experiență ale vizitatorilor. Acestea asigură accesul către obiective individualizate de interes turistic, locații sau areale cu un potențial peisagistic deosebit, puncte de belvedere spectaculoase ori spre vârfurile aflate pe culmile principale ale masivelor montane. Majoritatea traseelor sunt amenajate de-a lungul drumurilor forestiere ce pătrund adânc în văile montane, oferind atât accesibilitate, cât și o experiență de explorare autentică a mediului natural. Unele trasee se remarcă însă printr-un grad ridicat de dificultate, mai ales în zonele alpine sau în condiții meteorologice nefavorabile, ceea

ce impune prudență sporită și o bună pregătire. În sezonul rece, numeroase trasee devin greu accesibile, iar parcurgerea lor este nerecomandată sau chiar interzisă din motive de siguranță.

Având în vedere că unitățile administrativ-teritoriale (UAT) ale căror teritorii se suprapun parțial sau aproape integral peste zona montană și submontană din județul dispun de un potențial natural cu valori atractive net superioare patrimoniului antropic, turismul montan și de drumeție se conturează drept o resursă fundamentală pentru dezvoltarea durabilă a ofertei turistice locale.

Această formă de turism trebuie privită nu doar ca o opțiune de sine stătătoare, ci ca o componentă complementară, firească și coerent integrată în ansamblul celorlalte forme de turism practicate sau practicabile în zonele montane, submontane sau colinare ale județului.

Atractivitatea naturală deosebită — evidențiată prin peisajele montane spectaculoase, bogata biodiversitate florală și faunistică, rețeaua bine conturată de trasee de drumeție și multiplele oportunități pentru sporturi de aventură — constituie un avantaj strategic major, care potențează și diversifică valoarea tuturor celorlalte forme de turism dezvoltate în regiunea montană și submontană a județului.

În acest context, valorificarea coerentă a resurselor naturale montane și submontane prin integrarea lor în strategiile locale de dezvoltare turistică devine esențială, corelarea turismului montan cu forme complementare (precum turismul cultural, ecoturismul sau turismul de sanatate, dar nu numai), având potențialul de a consolida atractivitatea județului Bistrița-Năsăud. Astfel, vizitatorii pot beneficia de experiențe complexe și diversificate, în care relaxarea, aventura și reconectarea cu natura se îmbină armonios, într-un cadru sustenabil și autentic.

Ecoturismul și turismul sustenabil reprezintă o formă de turism orientată către conservarea naturii și protejarea patrimoniului natural și cultural, având ca principale destinații ariile naturale protejate, dar extinzându-se și asupra altor zone cu valoare ecologică, peisagistică sau culturală. Acestea promovează un comportament responsabil față de mediu, utilizarea echilibrată a resurselor locale și implicarea activă a comunităților gazdă în activitățile turistice. Prin natura sa, ecoturismul îmbină recreerea cu educația ecologică, oferind vizitatorilor ocazia de a interacționa direct cu mediul natural prin activități cu impact redus: drumeții, observarea faunei și florei, explorarea peisajelor naturale sau interpretarea patrimoniului cultural local. Organizarea acestor activități trebuie realizată atent, pentru a minimiza impactul asupra

ecosistemelor fragile și, în același timp, pentru a maximiza beneficiile socio-economice pentru comunitățile locale.

Principiul central al turismului sustenabil este menținerea unui echilibru între dezvoltare și conservare, satisfăcând nevoile actuale ale turiștilor și comunităților, fără a compromite dreptul generațiilor viitoare de a beneficia de aceleași resurse. Astfel, ecoturismul și turismul sustenabil nu doar că oferă experiențe turistice autentice, recreative și educative, ci devin și instrumente valoroase pentru protecția biodiversității și a patrimoniului natural și cultural, stimulând totodată o conștiință ecologică activă în rândul turiștilor și al actorilor locali implicați în activitatea turistică. Totodată, ecoturismul contribuie la diversificarea economică locală prin crearea de locuri de muncă, promovarea produselor tradiționale, revitalizarea meșteșugurilor și tradițiilor, consolidând totodată identitatea culturală a comunităților.

În județul Bistrița-Năsăud, asocierea ecoturismului cu ariile naturale protejate a condus la includerea acestuia în oferta turistică actuală sau potențială a numeroaselor UAT care dețin suprafețe integrate în sistemul de protecție. Această integrare extinde accesul către o gamă variată de experiențe ecoturistice, bazate pe valorile unice ale acestor areale – fie că vorbim despre parcuri naționale, rezervații naturale, monumente ale naturii, situri Natura 2000 sau arii de protecție special avifaunistică ((Parcul Național Rodna și Parcul Național Călimani) și obiectivele/locațiile sau arealele integrate acestora sau diseminate pe teritorii/areale diferite ale județului (Valea Repedea, Tăul Zânelor, Stâncile Tătarului, Cheile Bistriței Ardelene, Peștera din Valea Cobășelului, Zăvoaiele Borcutului, Poiana cu narcise pe de masivul Saca, Ineu Lala, Peștera Tăușoare, Râpa cu păpuși, Crovul de la Larion, Poiana cu narcise de pe Șesul Mogoșenilor, Piatra Fântânele, Piatra Cușmei, Masivul de sare de la Sărățel, Pădurea Poșmus, Lacul Zagra, Piatra Corbului, Poiana cu narcise pe de Șesul Văii Budacului, Locul fosilifer Râpa Mare, Râpa Verde, Peștera Comarnic, Masivul de sare de la Sărățel etc. - vezi cap. 2.2.3).

Fiecare arie naturală protejată din județ contribuie la structurarea unei oferte ecoturistice diversificate, capabile să atragă segmente de turiști interesați de protecția mediului și de explorarea sustenabilă a patrimoniului natural. Aceste zone nu sunt doar destinații turistice, ci și centre de educație ecologică și conștientizare, unde turiștii pot înțelege valoarea biodiversității și importanța conservării resurselor naturale.

Prin promovarea unui turism responsabil și prietenos cu mediul, ariile protejate susțin dezvoltarea economică a comunităților locale, stimulând totodată implicarea acestora în

gestionarea și valorificarea durabilă a resurselor. Activitățile ecoturistice care se pot desfășura în cadrul acestor areale – drumeții, tururi ghidate, observarea faunei și florei, vizitarea obiectivelor geologice sau a celor cu valoare culturală unică – trebuie adaptate specificului fiecărei zone și organizate astfel încât să aibă un impact minim asupra mediului.

În acest fel, ariile protejate oferă nu doar experiențe turistice autentice, recreative și educative, ci devin și instrumente eficiente de conservare a ecosistemelor locale. Ele contribuie activ la protejarea patrimoniului natural și cultural și la consolidarea unei atitudini responsabile în rândul turiștilor, devenind repere strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a turismului la nivel județean.

Turismul pentru sporturi de iarnă (turismul de agrement hibernar) relevă oportunități semnificative de dezvoltare și diversificare în zona montană (aceasta acoperă aproximativ 33% din suprafața județului).

Această zonă cuprinde o serie de areale ce dispun de condiții morfometrice și climatice favorabile, capabile să susțină practicarea diferitelor sporturi de iarnă în condiții bune și, în anumite locuri, chiar foarte bune (îndeosebi în cadrul Munților Rodnei (unde durata stratului de zăpadă este de cca. 20 zile anual) pe durata sezonului care se întinde din decembrie până în martie sau chiar aprilie, subliniind astfel caracterul accentuat al sezonalității), dar și în Călimani și Bârgău).

Din păcate, aceste premise favorabile sunt subvalorificate, infrastructura și facilitățile dedicate sporturilor de iarnă fiind încă departe de a oferi posibilitatea unei valorificări în concordanță cu potențialul oferit de componentele specifice ale cadrului natural, la nivelul județului existând o singură pârtie de schi omologată în spațiul montan (Alpina Blazna - de dificultate medie, cu o lungime de 1200 m, dotate cu sisteme de producer a zăpezii artificiale și 1 teleschi), la care se adaugă pârtiile de pe raza UAT Bistrița/Unirea (Cocoș - de categorie medie, cu o lungime de 1350 m, instalație de nocturnă, tunuri de zăpadă, respectiv Pârtia mică, categoria ușoară, lungime de 300 m, dotate instalație de nocturnă, tunuri de zăpadă și telescaun).

Având în vedere faptul că teritoriile comunelor Lunca Ilvei, Măgura Ilvei și Bistrița Bârgăului (sub vârful Bistricioru, în proximitatea zonei Colibița) sunt vizate sau propuse pentru dezvoltarea unor pârtii de schi (vezi Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020, pag. 387, 388, 415) și, implicit, a unor infrastructuri destinate sporturilor de iarnă (pârtii de schi, domenii schiabile, centre de agrement specifice sezonului hibernal), potențialul de afirmare al turismului montan de iarnă în arealele menționate va putea cunoaște

o creștere semnificativă, având șanse de a se contura, în perioada următoare, ca și veritabili poli de atracție pentru amatorii de activități outdoor specifice sezonului hibernal.

Pentru atingerea acestui obiectiv, este necesară amenajarea unor noi pârtii și domenii schiabile și, ulterior extinderea treptată a acestora, cât și prin diversificarea infrastructurii existente. Astfel, includerea traseelor pentru schi de tură, a pârtieiilor de sanie, a pistelor pentru bob sau a altor facilități dedicate sporturilor de iarnă va permite adaptarea ofertei la diferite niveluri de experiență și performanță ale utilizatorilor. De asemenea, prin diversificarea gradului de dificultate și a lungimii traseelor, zona montană poate atrage un spectru mai larg de practicanți – de la începători la sportivi avansați –, ceea ce va contribui la creșterea competitivității sale pe piața turistică regională și națională și la consolidarea imaginii sale ca destinație de iarnă modernă și atractivă.

Pe de altă parte, pârtiile naturale pot constitui un element esențial de diversificare a ofertei turistice în anumite UAT din județul Bistrița-Năsăud, în special în cele situate în zonele montane și submontane, unde condițiile naturale sunt prielnice practicării sporturilor de iarnă (mai ales la activități precum săniușul și schiul de tură, adresate în principal turiștilor amatori sau celor aflați la început de experiență). Principalul avantaj al acestor pârtii constă în accesibilitatea lor sporită și în caracterul neamenajat, care oferă o experiență autentică, apropiată de natură și, adesea, superioară din punct de vedere al peisajului și al liniștii ambientale față de cea disponibilă în stațiunile consacrate. Astfel, pârtiile naturale pot funcționa ca alternative atractive și viabile la infrastructura de iarnă din județele învecinate (îndeosebi Maramureș, Suceava, Harghita sau Mureș), către care se orientează frecvent o parte dintre iubitorii sporturilor de iarnă bistrițeni, în lipsa unei oferte locale suficient de diversificate.

Prin urmare, valorificarea pârtiilor naturale poate constitui un pilon important în dezvoltarea turismului de iarnă la nivel local, oferind alternative accesibile și autentice pentru iubitorii sporturilor hibernale. Integrarea acestora în oferta turistică nu doar că diversifică posibilitățile de agrement, dar contribuie și la dinamizarea economiei comunităților montane și submontane prin atragerea unui segment turistic aflat în creștere – cel al practicilor recreative de iarnă, precum săniușul sau schiul de tură. În acest fel, pârtiile naturale pot deveni resurse valoroase pentru dezvoltarea durabilă a turismului, consolidând atractivitatea județului Bistrița-Năsăud în raport cu alte destinații regionale.

Turismul de agrement și divertisment cunoaște o evoluție ascendentă în ultimii ani, beneficiind de o diversificare continuă a modalităților de petrecere a timpului liber, datorită apariției și extinderii structurilor specializate în recreere și activități ludice. Această evoluție contribuie la diminuarea dependenței față de factorii naturali, oferind alternative atractive, unele accesibile pe tot parcursul anului, indiferent de condițiile meteorologice sau sezonabilitate.

Prin edificarea unor facilități moderne de divertisment – parcuri tematice, centre wellness, baze sportive, aqua park-uri, spații multifuncționale pentru evenimente etc. – destinațiile turistice reușesc să atragă un public mai larg, interesat de experiențe recreative diverse. Astfel, acest tip de turism extinde perioada de ședere a vizitatorilor, contribuie la prelungirea sezonului turistic și sprijină o distribuție mai echilibrată a fluxurilor turistice în decursul anului.

Turismul de agrement și divertisment a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare constant ascendentă, stimulată de diversificarea continuă a modalităților de petrecere a timpului liber și de apariția unor structuri specializate dedicate recreerii și activităților ludice. Această tendință reduce dependența față de factorii naturali și de sezonabilitate, oferind vizitatorilor alternative atractive, disponibile pe tot parcursul anului. Edificarea și modernizarea facilităților de divertisment – parcuri tematice, centre wellness și spa, aqua park-uri, baze sportive, spații multifuncționale pentru evenimente culturale și sociale etc. – contribuie la consolidarea atractivității destinațiilor turistice și la lărgirea publicului-țintă, răspunzând atât cerințelor familiilor, cât și celor ale tinerilor sau turiștilor activi.

Prin diversitatea experiențelor oferite, turismul de agrement și divertisment nu doar că stimulează creșterea duratei medii de ședere, dar contribuie și la extinderea sezonului turistic și la o distribuție mai echilibrată a fluxurilor de vizitatori pe parcursul anului. În acest sens, el devine un vector important al dezvoltării durabile și competitive a destinațiilor, capabil să completeze în mod armonios celelalte forme de turism practicate la nivel regional sau local.

Mai mult, turismul de agrement și divertisment aduce beneficii economice semnificative comunităților locale, atât direct (prin crearea de locuri de muncă și stimularea investițiilor), cât și indirect (prin dezvoltarea serviciilor complementare, precum HORECA, comerțul sau transportul). Această ramură turistică favorizează o formă de dezvoltare sustenabilă, fiind mai puțin vulnerabilă la sezonabilitate și la factori exogeni, inclusiv schimbările climatice, care afectează în special turismul dependent de resurse naturale. În aceste condiții, investițiile în

infrastructura de agrement și divertisment devin esențiale pentru creșterea atractivității și competitivității destinațiilor turistice, pentru consolidarea rezilienței economiei locale și pentru diversificarea ofertei turistice. Ele asigură nu doar un echilibru între diferitele forme de turism, ci și un model de dezvoltare inovator, capabil să răspundă în mod flexibil cerințelor și tendințelor pieței turistice actuale.

Principalele locații care concentrează cele mai importante structuri/centre de agrement sunt: municipiul Bistrița (Parc de aventură Sigmir - la pensiunea Hubertus: 15 ateliere, tiroliană peste lac lungă de 128m, plimbări cu barca sau canoe; Centrul SPA Scheiner, Centrul SPA Casa Ema, Baza de Agrement Lac Bistrița, zona de agrement Ștrandul Municipal, Ștrandul Municipal Codrișor, Ștrand IPE, Piscina Unirea – Iuga), stațiunile Băile Figa (râu Ieneș – cu colace și barcute gonflabile, lac cu apă sărată, saună, bazin exterior cu apă sărată, bazine exterioare de înot cu apă dulce, Aqualand – cu tobogane cu jet de apă, piscină interioară, jacuzzi, saună; plaje cu iarbă, plaje cu nisip, sala de fitness, teren fotbal, teren tenis, terasa amenajată rustic, loc de joacă, loc pentru picnic (zona de gratare), restaurante & cafenele private; la acestea se adaugă și Herghelia Beclean - bază hipică pentru concursuri de atelaje, bază hipică de antrenament și bazinul de înot Beclean) și Colibița (parcul de distracții "Aventuri în Colibița": cu două tiroliene și două trasee – cea pentru adulți cuprinde 10 ateliere cu o lungime totală de 153 m liniari, tiroliana cu o lungime de 130 m; traseul pentru copii cuprinde 5 ateliere, cu o lungime totală de 19 m, iar tiroliana are o lungime de 27 m; navigație de agrement pe lac cu hidrobiciclete, bărci cu vâsle, catamaran, windsurfing și vaporeze, Rafting pe râul Bistrița Ardeleană, plimbări cu ATV-ul, plimbări cu Buggy, ciclism montan sau biciclete electrice, plimbări cu sania trasa de cai iarnă; la acestea se adaugă specific pusă la dispoziția turiștilor în cadrul unor structuri de primire, precum: Hotel Panoramic Colibița: piscină tip Infinity Pool încălzită, saună uscată, saună umedă, salonul de masaj, hidromasaj uscat, patinoar, sală de activități și jocuri, fire pit, aparate fitness pentru adulți și spațiile de joacă amplasate în aer liber; Roser House: piscina exterioară infinity încălzită indiferent de sezon, restaurant, centru SPA, terenuri de sport și săli de fitness, loc de joacă pentru copii, cinema; Montana Resort: centrul SPA – cu piscină de 9x6 metri încălzită la 30-32 grade C cu o adâncime de 1,35 metri, jacuzzi pentru 20 de persoane cu apă încălzită la 36 grade C, saună cu infraroșu, două saune cu aburi – una dintre ele cu aromaterapie, grotă salină, saună finlandeză și zonă de relaxare; Villa Galeria Colibița: centru de fitness, grădină, restaurant, terasă, piscină interioară și sauna;

Alături de acestea, o serie de alte localități bistrițene dispun de facilități destinate agrementului și divertismentului: Șanț (Complex turistic Alpina Blazna: băile dacice și vikinge, Spa, sală fitness, Parc de aventură – cu poduri suspendate, tiroliene și un panou de cățărare/escaladă), pârție de schi), Budacu de Jos (Centrul SPA de la Crama Jelna: bazin de înot, sauna umeda și uscată, bazin apă sărată, bazin pentru copii, masaj, bar spa), Livezile (Baza de agrement Poiana Corbilor – Natura Park Dorolea), Tiha Bârgăului (Tihuța Retreat Piatra Fântânele: spațiu indoor activități, spațiu workshop, spațiu outdoor care include 2 lacuri private în pădure, foc de tabără) și Parva (parc de aventură cu o zonă dedicată parcului de aventuri - spații de joacă și de recreere, echipamente de cățărare pentru copii și adulți și tiroliene - una pentru copii și una pentru adulți, pod de lemn peste râul Rebra).

De asemenea, anumite sectoare ale cursurilor râurilor (îndeosebi ale Someșului Mare și Bistriței Ardelene), alături de suprafețele lacustre (pe lângă lacul Colibița, un interes turistic real ar putea dobândi și acumulările Budurleni, Brăteni și Tonciu, utilizate în prezent cu precădere pentru piscicultură și/sau pescuit), dispun de un potențial semnificativ pentru dezvoltarea agrementului nautic. Valorificarea acestuia presupune însă amenajări specifice, adaptate tipologic, structural, funcțional și dimensional, care să răspundă atât nevoilor de siguranță, cât și cerințelor de diversitate a activităților. Implementarea unor infrastructuri adecvate ar putea susține extinderea și diversificarea ofertei recreative la nivel județean.

Totodată, efectul de margine rezultat din asocierea luciului de apă cu lizierele forestiere și cu peisajele naturale deosebit de atractive are capacitatea de a stimula turismul de weekend și cel de vacanță. Aceste areale pot deveni spații privilegiate de relaxare și evadare, oferind turiștilor experiențe autentice de apropiere de natură, în special în perioadele de concedii și vacanțe școlare.

Prin urmare, valorificarea responsabilă și durabilă a acestor resurse hidrografice, realizată în armonie cu cerințele de protecție a mediului, poate transforma aceste zone în adevărate centre de atracție pentru turismul activ, agrement și recreere. O astfel de abordare are potențialul de a stimula dezvoltarea economică a comunităților locale și de a consolida atractivitatea județului Bistrița-Năsăud, poziționându-l ca o destinație turistică sustenabilă și competitivă pe termen mediu și lung.

Turismul de evenimente se află într-o continuă dezvoltare și diversificare, fiind susținut de o agendă variată de manifestări desfășurate în peste 25 de localități. Evenimentele includ un spectru larg de tematici, de la festivaluri culturale și artistice (muzică, folclor, poezie, pictură, artă plastică, teatru folkloric, manifestări dedicate culturii minorităților săsești, maghiare și rome etc.) până la târguri de meșteșuguri și produse tradiționale, festivaluri locale, serbări și sărbători populare, precum și zile ale localităților. Aceste manifestări atrag, pe lângă artiști și participanți oficiali, și spectatori nu doar locali, ci și din diverse alte zone, contribuind astfel la creșterea vizibilității județului și la consolidarea imaginii sale ca destinație turistică activă, dinamică și atractivă.

Majoritatea acestor evenimente se desfășoară anual, iar numărul comunităților implicate este în continuă creștere, cu o concentrare preponderentă în mediul urban. Municipiul Bistrița se evidențiază, în mod firesc, ca principal centru al turismului de evenimente la nivel județean. Aceste manifestări joacă un rol esențial în dinamizarea fluxurilor turistice și în consolidarea ofertei de agrement, atrăgând vizitatori din categorii variate de vârstă și interese. Totodată, ele contribuie la prelungirea sezonului turistic și la diversificarea motivațiilor de vizitare, conferind județului și localităților organizatoare un plus de atractivitate prin evenimente capabile să mobilizeze și să atragă publicuri țintă distincte.

Atractivitatea și impactul socio-economic al evenimentelor culturale și de divertisment derulate în județul Bistrița-Năsăud variază semnificativ în funcție de specificul comunităților gazdă și de amploarea sau tipul manifestărilor. Diversitatea evenimentelor permite atragerea unui public variat – de la locuitorii locali, care participă cu interes la sărbători tradiționale și zile ale orașului, până la turiști din județele învecinate, din alte regiuni ale țării și, în cazul celor de anvergură, chiar din străinătate. Capacitatea de a atrage diferite categorii de vizitatori contribuie la dinamizarea vieții sociale și culturale a comunităților locale, stimulând în același timp economia prin creșterea consumului de servicii turistice, comerciale și de alimentație publică și pot spori totodată vizibilitatea județului, constituindu-se astfel în elemente definitorii ale identității turistice și culturale a regiunii (ex. Bistrița Folk, Pasaje Film Festival Toamna Bistrițeană – Vișoara, Festivalul internațional de poezie și muzică "Poezia e la Bistrița", Zilele Medievale în Cetatea Bistriței, Ziua Internațională a Romilor / Festivalul Tradițional al Romilor, Celtic Transilvania, Băile Figa din Beclean, Întâlnirile din Maxonia, artforest – Sângeorz Băi, Colibița Folk Fest – Festival folk, Tabăra de pictură Colibița).

De asemenea, în diverse locații și perioade ale anului, se organizează manifestări cu tematică tradițională (precum festivaluri, serbări și sărbători populare, nedei, precum și târguri dedicate meșteșugurilor și produselor tradiționale) care joacă un rol esențial în promovarea și conservarea patrimoniului cultural local și contribuie la dezvoltarea durabilă a comunităților (promovarea culturii și tradițiilor locale, sprijinirea producătorilor locali, consolidarea identității locale și regionale, educarea publicului și creșterea conștientizării asupra proceselor de producție, simbolisticii și istoriei produselor tradiționale, precum și promovarea unui stil de viață sănătos prin accesul la produse naturale realizate conform metodelor tradiționale etc.). Aceste evenimente contribuie, de asemenea, la animarea vieții culturale și turistice a comunităților și locațiilor care le organizează și a județului, deopotrivă, dar devin și piloni ai sustenabilității economice și identitare în mediul rural și urban bistrițean.

Dintre cele mai reprezentative evenimente de acest tip menționăm: Zilele Bistriței; Sărbătoarea Sașilor, Târgul Mare al Bistriței, Târgul de Crăciun, Festivalul - Concurs Național de Interpretare a Cântecului Popular Românesc „Valeria Peter Predescu”, Festivalul Interpretare Concurs Național de a Cântecului Popular Românesc „Pană de păun”, Festivalul – Concurs Județean de Folclor „În grădina raiului” – toate la Bistrița; Ziua Sărutei – cântec, joc și voie bună; Festivalului folcloric „De Ispas la Năsăud”, serbarea câmpenească "Laleaua Pestrita" – Cetate/Budacu de Jos, Târgul Mare al Chiochișului, Serbările Cetății Ciceului, Festivalul Sânzienelor de pe Hagău - Galații Bistriței, Ziua meșteșugarilor și Cântec și joc la hotarul toamnei – Tonciu; Festivalul Județean „Sâmbra Oilor” - Ilva Mare; Cântec, joc și voie bună cu diaspora-mpreună, Văleni; Festival de interpretare instrumentală a muzicii populare Rapsodia trișcașilor – Leșu etc.

Participarea la manifestările culturale tradiționale, la târguri sau festivaluri depinde de preferințele fiecărui turist și de interesul său pentru tradiții și activități de agrement. Această libertate de alegere face ca experiența turistică să poată fi personalizată în funcție de dorințele individuale. Unii vizitatori aleg să se implice activ în activități interactive – precum ateliere meșteșugărești, dansuri populare sau demonstrații culinare – în timp ce alții preferă să participe doar ca spectatori sau să exploreze în ritm propriu oferta gastronomică și produsele artizanale locale. Această diversitate de opțiuni sporește atractivitatea evenimentelor și contribuie la consolidarea unei conexiuni autentice între turiști și comunitățile gazdă, sprijinind în același timp promovarea și transmiterea patrimoniului cultural.

Turism rural și agroturismul reprezintă forme de turism care valorifică în mod autentic resursele naturale și culturale ale mediului rural, integrând activități tradiționale specifice comunităților locale (precum obiceiurile și meșteșugurile populare, portul tradițional, folclorul, arhitectura rurală, instalațiile țărănești sau gastronomia specifică zonei) și oferind vizitatorilor experiențe autentice și memorabile. Acestea contribuie astfel în mod semnificativ la susținerea economiei locale prin dezvoltarea structurilor de cazare dedicate (pensiuni rurale și agroturistice) și prin facilități auxiliare gestionate de membrii comunității sau de familii cu inițiativă antreprenorială. În acest fel, beneficiile turistice se reflectă direct în bunăstarea comunităților, sprijinind păstrarea tradițiilor și revitalizarea spațiului rural.

Prin dezvoltarea unor experiențe turistice integrate, vizitatorii pot descoperi produse și activități autentice, ceea ce contribuie nu doar la dezvoltarea și consolidarea turismului sustenabil, ci și la conservarea și promovarea tradițiilor locale. În acest fel, turismul rural și agroturismul devin un model viabil de dezvoltare durabilă pentru mediul rural.

În localitățile care nu dispun încă de unități de cazare dedicate, dezvoltarea turismului rural și a agroturismului depinde în mare măsură de atractivitatea generală a ofertei turistice, de inițiativa antreprenorială a comunității locale și de sprijinul acordat de administrațiile publice și organizațiile neguvernamentale de profil. Astfel, chiar și în lipsa unei infrastructuri turistice extinse, aceste localități pot atrage vizitatori interesați de experiențe autentice și personalizate, contribuind la dinamizarea economiei locale și la promovarea patrimoniului cultural și tradițiilor rurale.

Localitățile cu specific tradițional, care păstrează elemente culturale și patrimoniale valoroase – precum casele vechi din lemn, obiceiurile și ritualurile autentice, meșteșugurile locale sau produsele alimentare tradiționale etc. – constituie o resursă deosebit de importantă pentru dezvoltarea turismului rural și a agroturismului. Valorificarea acestora contribuie semnificativ la consolidarea identității locale și regionale, oferind vizitatorilor experiențe turistice autentice și memorabile. În plus, patrimoniul cultural și tradițional nu doar că diversifică oferta turistică, ci se transformă într-o soluție viabilă pentru revitalizarea socio-economică a comunităților rurale bistrițene, sprijinind în același timp dezvoltarea durabilă și conservarea moștenirii culturale.

Astfel, pe lângă UAT cu localități deja consacrate în circuitele de turism rural și agroturism – dintre care cea mai reprezentativă este Bistrița Bârgăului (îndeosebi Colibița) –

numeroase alte UAT din județul Bistrița-Năsăud dispun de un potențial semnificativ pentru a deveni destinații atractive în acest domeniu.

La nivelul anului 2024, în 39 UAT funcționează un total de 110 pensiuni agroturistice, cele mai multe fiind concentrate, pe lângă Bistrița Bârgăului (care deține 24 pensiuni agroturistice), în Tiha Bârgăului (12 unități, majoritatea în zona Tihuța-Piatra Fântânele), Rodna (9 unități), respectiv Prundu Bârgăului și Livezile (fiecare cu câte 6 structuri) și Maieru (cu 4 unități), în timp ce restul în UAT bistrițene funcționează între 1 și 3 astfel de structuri. Alături de acestea, o serie de alte destinații se pretează pentru dezvoltarea turismului rural și agroturismului și a turismului etnocultural cu precădere cele care îmbină resurse naturale atractive cu tradiții și elemente de patrimoniu cultural autentic (îndeosebi satele de pe văile Someșului Mare, Ilvei, Leșului, Cormaiei, Rebrei, Sălăuței, Idecuiului, Bârgăului, Șieului, Luțului, Ilișua).

Afirmarea acestor forme de turism generează oportunități importante de dezvoltare economică, prin crearea de locuri de muncă și stimularea inițiativelor antreprenoriale la nivel local, sprijinind, în același timp, păstrarea tradițiilor, a meșteșugurilor și a identității culturale specifice fiecărei localități și zone. Prin aceste beneficii, turismul rural și agroturismul pot deveni instrumente eficiente pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și pentru consolidarea imaginii culturale și turistice atât a comunităților implicate, cât și a județului în ansamblu.

Turismul gastronomic (culinar) poate constitui o direcție viabilă de dezvoltare a turismului în anumite localități din zonele etno-folclorice ale județului, fiecare dintre acestea distingându-se printr-un specific culinar propriu, modelat de tradițiile culturale și de practicile agricole locale. Gastronomia tradițională are o valoare aparte, strâns corelată cu potențialul agriculturii ecologice, chiar dacă, în prezent, aceasta beneficiază doar de o certificare limitată.

Turismul gastronomic oferă oportunități de afirmare atât ca formă de turism independentă, cât și ca element complementar care completează și diversifică alte tipuri de experiențe turistice. El este deosebit de valoros în localitățile ce dispun de structuri de cazare și alimentație publică sau de restaurante certificate, capabile să promoveze o ofertă culinară variată. Aceasta poate include preparate tradiționale locale și regionale, dar și specialități cu specific particular – ciobănesc, pescăresc, vânătoresc, dar preparate obținute din struguri și frunte (mai ales măr și priun) etc. – care adaugă autenticitate și atractivitate experienței turistice.

La nivel județean, turismul gastronomic se sprijină pe un ansamblu de elemente culinare specifice – produse tradiționale, rețete autentice, ingrediente locale – care se regăsesc atât în

zonele gastronomice ce corespund celor etno-folclorice clasice, cât și în anumite localități individualizate prin tradiția culinară.

Astfel, la nivelul lunii iulie 2025, din cele 783 produse atestate și înregistrate în *Registrul național al produselor tradiționale (RNPT)*, în județul Bistrița-Năsăud erau atestate un număr de *32 produse tradiționale*:

- 27 dintre acestea sunt produse de Asociația AFI PROFAMILIA din localitatea Bistrița-Bârgăului, majoritatea acestora fiind încadrate categoriei de produse "legume-fructe" (Povilă de Bârgău, liptar, hece pece, chisăliță de pere pietroase, chisăliță de pene de acăț, chisăliță de pene de rujă, chisăliță de cireșe pădurețe, chisăliță de mură, chisăliță de nuci verzi, chisăliță de merișor sălbatic, chisăliță de soc, chisăliță de afine, chisăliță de zneură, sirop de zneură, sirop de afine, sirop de mură, sirop de soc, sirop de nintă, sirop din pene de acăț, sirop din pene de rujă, sirop din pene de tei, sirop din pene de soc, sirop din șimbru de câmp, sirop din muguri de buhaș, chisăliță de pomnițe, chisăliță de pene de lilie) și doar unul în categoria de produse "paine, produse de panificație și patiserie" (pită cu crumpiri);
- 3 produse atestate (brânză de vaci Romfulda din Beclean, telemea de vacă Romfulda din Beclean și brânză frământată în burduf Romfulda din Beclean) sunt încadrate categoriei de produse "lapte și produse din lapte" aparținând firmelor ROMFULDA PROD S.R.L. din Beclean;
- 1 produs atestat (brânză frământată Sinelli de Teaca) din categoria de produse "lapte și produse din lapte" este marca firmei LACTO SINELLI S.R.L. din Teaca
- 1 produs atestat (brânză frământată de Sângeorz Băi) din categoria de produse "lapte și produse din lapte" fabricat de Societatea Cooperativa Agricolă de Gradul 1, Grupul de producători Sângeorz Băi.

(<https://www.madr.ro/industrie-alimentara/produse-traditionale-romanesti/implementarea-ordinului-nr-724-2013-privind-atestarea-produselor-traditionale-cu-modificarile-si-completarile-ulterioare.html> - actualizat în 31 iulie 2025)

Valorificarea produselor gastronomice poate fi realizată eficient prin dezvoltarea punctelor gastronomice locale (PGL), care oferă un cadru ideal pentru promovarea preparatelor tradiționale autentice și a specificului culinar al fiecărei zone, localități sau comunități. În aceste puncte, vizitatorii pot degusta mâncăruri pregătite după rețete transmise din generație în generație, reflectând identitatea culturală a zonei. Un avantaj major al PGL-urilor este utilizarea

ingredientelor naturale și, adesea, ecologice, provenite din gospodăriile locale sau din producția proprie. Astfel, ele oferă nu doar o experiență culinară autentică, ci și promovează un stil de viață sănătos, bazat pe consumul de produse sustenabile și realizate responsabil față de mediu.

În plus, aceste puncte contribuie activ la economia locală, oferind micilor producători oportunitatea de a-și comercializa direct produsele, într-un cadru cu puternic impact cultural. Prin urmare, PGL-urile reprezintă un element strategic în diversificarea și dezvoltarea turismului rural și gastronomic, asigurând păstrarea patrimoniului culinar românesc și oferind turiștilor experiențe autentice, relevante și memorabile.

Din cele 592 puncte gastronomice locale (PGL) înregistrate oficial în Registrul Punctelor Gastronomice Locale din România, în județul Bistrița-Năsăud se regăsesc un număr de 27 de astfel de unități, grupate în următoarele localități: Ardan (comuna Șieu), Arșița (comuna Măgura Ilvei), Colibița și Bistrița Bârgăului (comuna Bistrița Bârgăului), Cormaia - 2 PGL și Sângeorz Băi, Cușma (comuna Livezile), Gledin (comuna Monor), Ilva Mare și Ivăneasa (comuna Ilva Mare), Lunca Ilvei și Maieru (comuna Maieru), Poiana Ilvei (comuna Poiana Ilvei), Rodna (comuna Rodna), Runcu Salvei (comuna Runcu Salvei), Șanț (cu 3 PGL), Mureșenii Bârgăului (comuna Tiha Bârgăului), Petriș și Satu Nou (comuna Cetate), Simionești (comuna Budacu de Jos), Slătinița (Bistrița) și Susenii Bârgăului (comuna Prundu Bârgăului) (<https://azm.gov.ro/punctele-gastronomice-locale-din-romania/> - accesat în 12 iunie 2025).

Gastronomia tradițională constituie un puternic factor de atracție pentru turiști, atât români, cât și străini, mai ales atunci când prepararea și servirea mesei respectă obiceiurile autentice ale locului. Experiența devine cu adevărat completă și memorabilă atunci când este integrată în atmosfera patriarhală a satului românesc, unde decorul tradițional, ritualurile servirii și implicarea turiștilor în procesul culinar sporesc autenticitatea. Participarea activă a vizitatorilor – de la pregătirea ingredientelor până la servirea mesei – creează o legătură emoțională puternică între aceștia și cultura locală, transformând simpla masă într-o experiență culturală vie și interactivă. Astfel, valorificarea autentică a patrimoniului culinar nu doar că oferă turiștilor experiențe unice, ci devine și un instrument eficient de promovare a destinațiilor rurale, stimulând economia locală și consolidând identitatea culturală a comunităților.

Turismul vitivinicol (oenologic) beneficiază de condiții propice de afirmare – consolidare – dezvoltare în județul Bistrița-Năsăud, având la bază podgoria Lechința (aparținând Regiunii viticole a Podișului Transilvaniei), care include patru centre viticole, trei dintre acestea fiind

extinse pe teritoriul mai multor UAT (integral sau doar al unora dintre localitățile aparținătoare acestora), astfel:

- Centrul viticol Lechința: include UAT Lechința (cu localitățile Sângeorzu Nou, Vermeș, Țigău, Sâniacob), Galații Bistriței (cu localitățile Galații Bistriței, Herina, Tonciu), Matei (cu localitățile Matei, Corvinești, Enciu, Bidiu), Nușeni (cu localitățile Nușeni, Malin), Braniștea (cu localitățile Braniștea, Cireșoaia), Petru Rareș (cu localitatea Reteag), Ciceu-Mihăiești (cu localitatea Ciceu-Mihăiești), Uriu (cu localitățile Uriu, Cristeștii Ciceului), Șieu-Odorhei (cu localitățile Șieu-Odorhei, Bretea, Cristur-Șieu), Sânmihaiu de Câmpie (cu localitățile Sânmihaiu de Câmpie, Zoreni, Stupini, Sălcuța), Miceștii de Câmpie (cu localitățile Miceștii de Câmpie, Fântânița, Visuia), Budești (cu localitățile Budești, Budești-Fânațe, Țagu, Țăgșoru) și Chiochiș (cu localitățile Chiochiș, Strugureni);

- Centrul viticol Teaca: include UAT Teaca (cu localitățile Teaca, Viile Tecii, Archiud, Ocnița, Pinticu), Urmeniș (cu localitatea Urmeniș), Silivașu de Câmpie (cu localitatea Silivașu de Câmpie), Milaș (cu localitățile Milaș, Orosfaia, Comlod), Șieu (cu localitățile Șieu, Ardan, Posmuș, Șoimuș;

- Centrul viticol Bistrița include localitățile componente Bistrița, Ghinda, Vișoara și UAT Dumitra (cu localitățile Dumitra, Cepari), Budacu de Jos (cu localitățile Budacu de Jos, Buduș, Simionești, Jelna), Livezile (cu localitatea Livezile), Mărișelu (cu localitățile Mărișelu, Jeica), Șieu-Măgheruș (cu localitățile Șieu-Măgheruș, Crainimăt, Podirei) și Cetate (cu localitățile Petriș, Satu Nou). Acestora se adaugă și centrul viticol Batoș din județul Mureș, care include UAT Batoș, Reghin, Sărmașu, Band, Mădăraș, Grebenișu de Câmpie, Șăulia, Ceuașu de Câmpie Râciu și Sâmpetru de Câmpie, cu mai multe localități aparținătoare (Ordinul nr. 1205/2018 pentru aprobarea Nominalizării arealelor viticole și încadrării localităților pe regiuni viticole, podgorii și centre viticole, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 527 din 27 iunie 2018 (<https://lege5.ro/Gratuit/gi4dombrgaya/ordinul-nr-1205-2018-pentru-aprobarea-nominalizarii-arealelor-viticole-si-incadrarii-localitatilor-pe-regiuni-viticole-podgorii-si-centre-viticole?pid=262061629#p-262061629>)).

Procesul de producție, vinificație și comercializare este realizat în cadrul și prin intermediul a cinci crame / case de vinuri: Casa de Vinuri Zaig din Teaca (cu o podgorie extinsă pe 13 hectare, principalele soiuri de struguri ale acesteia fiind: Chardonnay, Muscat Ottonel, Sauvignon Blanc, Neuburger, Traminer, Fetească Neagră, Pinot Noir, Fetească Albă, Fetească Regală), Crama Vie-Vin Lechința (cu o podgorie în suprafața 15 hectare, soiuri de struguri:

Neuburger, Sauvignon blanc, Feteasca alba, Feteasca regala, Muscat ottonel, Pinot noir), Crama Lechburg din Lechința (70 hectare de vie, soiuri de struguri: Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Gewurztraminer, Riesling de Rhin, Chardonnay, Pinot noir, Muscat Ottonel, Feteasca Regală, Feteasca Neagră), Crama Jelna localizată în Satu Nou, comuna Cetate (practică viticultura sustenabilă, deținând o podgorie de 26 hectare, soiuri de struguri, cultivați pe: Feteasca Albă, Feteasca Regală, Muscat Ottonel) și Crama Valea Ascună din Teaca (cu 20 hectare de vie, soiuri de struguri: Fetească Albă, Chardonnay, Muscat Ottonel, Sauvignon Blanc, Fetească Regală, Fetească Neagră) (<https://www.crameromania.ro/crame/2/?all>).

Producția viticolă din Podgoria Lechința se remarcă prin calitatea superioară a vinurilor, fapt confirmat atât prin recunoașterea la nivel național, cât și prin numeroase distincții internaționale obținute la concursuri de profil (ex. Casa de Vinuri ZAIG din Teaca a obținut 3 medalii de aur la prestigiosul concurs VINARIUM International Wine Contest – ediția XVIII, cel mai important concurs de profil din Europa de Est, pentru vinurile Chardonnay 2020, Sauvignon Blanc 2020 și Pinot Noir 2020. Acest succes a fost reputat pentru al doilea an consecutiv în cazul Sauvignon Blanc). Brandurile asociate cramelor din zonă și-au consolidat reputația, reușind să susțină exporturi constante către piețe externe exigente, ceea ce confirmă competitivitatea vinurilor pe plan global.

Pentru turiștii pasionați de oenologie, cramele din podgorie oferă pachete diversificate de experiențe autentice, care includ degustări ghidate de vinuri, prezentări despre procesul de vinificație și combinații gastronomice inspirate. Aceste programe le permit vizitatorilor să descopere subtilitățile soiurilor cultivate, să aprecieze complexitatea cupajelor locale și să înțeleagă tradiția viticolă ce stă la baza identității regiunii. Astfel, degustările devin mai mult decât simple momente de consum – ele reprezintă experiențe culturale și educative, menite să apropie turiștii de patrimoniul vitivinicol autentic al Podgoriei Lechința și județului Bistrița-Năsăud totodată.

Aceste inițiative ar putea încuraja cramele să dezvolte pe viitor o serie experiențe integrate pentru vizitatori care să includă degustări tematice (orientate pe soiuri, cupaje și stiluri), pachete enogastronomice care combină vinurile premiate cu preparate locale, povești ale vinului spuse direct de producători, într-un cadru autentic și memorabil etc.

Turismul activ (pescuit, cinegetic) beneficiază de condiții propice și o serie de facilități specifice într-o serie o serie de locații și areale din județ în vederea practicării unei game diverse de activități recreative specifice.

Turismul piscicol (sportiv sau de agrement) este strâns influențat de caracteristicile rețelei hidrografice și de existența unui fond piscicol adecvat. În județul Bistrița-Năsăud, această formă de turism are condiții favorabile de dezvoltare datorită unei rețele hidrografice dense, relativ bine conservate, care, în mare parte, nu a fost afectată major de poluare.

Cu toate acestea, defrișările masive din ultimul secol – intensificate semnificativ în ultimele trei decenii – au perturbat regimul hidrologic al apelor, diminuând, în anumite cazuri considerabil, potențialul biologic piscicol, reducând biodiversitatea și afectând capacitatea naturală de reproducere a unor specii valoroase din fondul piscicol autohton.

În ciuda acestor constrângeri, pescuitul sportiv și de agrement rămâne o activitate atractivă, sprijinită de o ofertă variată și diversificată, distribuită pe întreg teritoriul județului. Râurile, lacurile de acumulare și amenajările piscicole constituie habitate propice pentru o mare varietate de specii – cu predominanța ciprinidelor (crap, caras, plătică etc.) – ceea ce le transformă în destinații frecvent accesate de pescari amatori și sportivi.

Aceste zone nu atrag doar prin abundența resurselor piscicole, ci și prin peisajele pitorești, liniștea naturii și accesibilitatea bună, ceea ce sporește atractivitatea experienței pentru turiști. Astfel, pescuitul de agrement devine un vector important în diversificarea ofertei turistice a județului, având potențial real de dezvoltare în cadrul unui turism activ, recreativ și sustenabil.

Pentru valorificarea pe termen lung, este necesară corelarea activităților de pescuit cu măsuri de conservare a habitatelor acvatice și cu programe de repopulare controlată a apelor cu specii valoroase, care să asigure echilibrul ecologic și menținerea atractivității zonei. Printr-o gestionare responsabilă, turismul piscicol poate contribui nu doar la atragerea unui număr sporit de vizitatori, ci și la susținerea economiei locale și la consolidarea imaginii județului Bistrița-Năsăud ca destinație turistică diversificată și prietenoasă cu natura.

Dintre locațiile pentru pescuit intens accesate și apreciate reținem: Balta lui Otto (Uriu), Balta La Cretu (Anieș), Lacul Mariselu, Balta Lac Tonciu (<https://www.pescuitmania.ro/balti-pescuit/judet/bistrita-nasaud>).

De asemenea, pe baza autorizațiilor emise, membrii pescari ai AJVPS Bistrița-Năsăud au posibilitatea de a practica pescuitul recreativ-sportiv într-o serie de areale/zone de pescuit gestionate de aceasta: Lacul Izvorul / Măgurii (0,2 Ha), Lacul Tăul Zânelor (0,8 Ha), Lacul Colibița (300 ha), Râul Anieș (46 km), Râul Țibleș (40 km), Râul Bistrița (25 km), Pârâul Rosua (12 km),

Jelna (12 km), Râul Sălăuța Inferioară (70 Km), Izvoare – conf. pâraul Bumbului (75 km), Râul Gersa (26 km), Râul Cormaia (41 km), Râul Someșul Mare inferior (41 km), Râul Valea Ilvei (61 km), Pârâul Valea Leșului (55 km), Râul Șieu (68 km), Râul Budacul inferior (9 km), Râul Budacul superior (26 km), Râul Bordușelu (18 km) (<https://arebaltapeste.ro/asociatie-ajvps-bistrita-nasaud>). La acestea se adaugă Pârâul Iliuța (Izvoare – conf. râul Valea Ilvei), Pârâul Meleș (Izvoare-conf. Someșul Mare), Râul Bistrița (Conf. pâraul Pietroasa – podul Mijlocenii Bârgăului), Râul Bistrița (Podul Mijlocenii Bârgăului – conf. Șieu), Râul Colibița superioară (Izvoare – vărsare în lacul Colibița), Râul Colibița inferioară (Aval baraj Colibița – conf. pâraul Pietroasa), Pârâul Lechința (Izvoare-conf. Șieu), Pârâul Lechința (Izvoare-conf. Șieu) (<https://locuridepescuit.ro/asociatie-pescari/bistrita-nasaud/ajvps-bistritanasaud/>).

Turismul cinegetic (de vânătoare) beneficiază în județul Bistrița-Năsăud de un patrimoniu faunistic bogat și diversificat, care include atât specii mici (iepure, fazani, potârniche, prepelițe, porumbei, guguștiuci, rațe sălbatice), cât și specii mari (căprioare, cerbi, mistreți, urși, capre negre, cocoși de munte). Această diversitate oferă un potențial remarcabil pentru dezvoltarea turismului cinegetic, practicat atât în scop recreativ, cât și pentru obținerea de trofee valoroase.

Cele mai importante resurse cinegetice se regăsesc în arealele montane și submontane împădurite, unde presiunea activităților antropice este redusă, urmate de zonele colinare cu păduri extinse. Aceste teritorii asigură habitate optime pentru conservarea și regenerarea faunei sălbatice, datorită gradului mai scăzut de fragmentare și a influenței limitate a exploatărilor forestiere, agricole sau miniere.

Dincolo de componenta recreativă, turismul cinegetic poate genera beneficii economice semnificative, inclusiv prin atragerea vânătorilor străini interesați de partide organizate pentru obținerea de trofee. Astfel, această activitate poate contribui la diversificarea veniturilor locale și la stimularea economiei județului.

Totuși, practicarea vânătorii presupune respectarea strictă a cadrului legal și a principiilor de sustenabilitate. Activitatea este reglementată și monitorizată de personal silvic specializat, care are responsabilitatea de a controla respectarea perioadelor legale de vânătoare, a cotelor de recoltă și a speciilor permise. În același timp, protejarea habitatelor naturale și a zonelor de reproducere este esențială pentru menținerea unui fond cinegetic sănătos și echilibrat.

Prin gestionarea responsabilă a resurselor, turismul cinegetic poate deveni nu doar o formă de valorificare economică, ci și un instrument eficient de conservare a biodiversității și de susținere a comunităților locale, contribuind la o dezvoltare durabilă a județului.

Turismul cinegetic din județul Bistrița-Năsăud este organizat în cadrul unor fondurilor cinegetice gestionate de diferite asociații de vânătoare, ocoale silvoce și de alte asociații de profil (vezi tabelul de mai jos).

Tabel 2.13. FONDURILE CINEGETICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, GESTIONARII ȘI FORMA DE PERSONALIZARE A ACESTORA

Nr.	Denumirea gestionarului	Forma de personalizare a gestionarului
1	Societatea de Vânătoare Montana Cosbuc	SV Montana Cosbuc
2	Asociația Societatea Cinegetică Someșul	Asociația Societatea Cinegetică Someșul
3	Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Bistrița Năsăud	AJVPS Bistrița Năsăud
4	Organizația Vânătoarească Transilvania Bistrița	OV Transilvania Bistrița
5	Asociația de Vânătoare Diana Bistrița	AV Diana Bistrița
6	Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi "Calimani - Șieu"	AVPS "Calimani - Șieu"
7	Asociația de Vânătoare și Pescuit Sportiv Acvila Teaca	AVPS Acvila Teaca
8	Asociația de Vânătoare Vulpea Herina	AV Vulpea Herina
9	Asociația Cinegetică Ursul Brun	Asoc. Cin. Ursul Brun
10	Ocolul Silvic Comunal Telciu RA	OS Comunal Telciu RA
11	Ocolul Silvic Comunal Josenii Bârgăului	OSC Josenii Bârgăului
12	Asociația de Vânătoare Ardealul	Asociația de Vânătoare Ardealul
13	Ocolul Silvic Feldru	OS Feldru
14	Ocolul Silvic Bistrița Bârgăului	OS Bistrița Bârgăului
15	Ocolul Silvic Someș Țibleș	OS Someș Țibleș
16	Asociația Vânătoarească "Artemis" Lechința	AV "Artemis" Lechința
17	Asociația Cinegetică Izvorul Ilvei	AC Izvorul Ilvei
18	Asociația Vânătorilor "Colț Alb"	AV "Colț Alb"
19	Asociația Societatea Cinegetică Plaiurile Bistriței	ASC Plaiurile Bistriței
20	Regia Publică Locală Ocolul Silvic al Municipiului Bistrița	RPL OS al Municipiului Bistrița
21	Asociația de Vânătoare Buia	AV Buia

22	Asociația de Vânătoare și Pescuit Meleșul Beclean	AVP Meleșul Beclean
23	Asociația Cinegetică "Hunter-loviță" Leșu	AC "Hunter-loviță" Leșu
24	Asociația Key Hunting România Internațional	Asociația Key Hunting România Internațional
25	Asociația Cerbul de Țibleș	Asociația Cerbul de Țibleș
26	Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Cerbul Dumitra	AVPS Cerbul Dumitra

Sursa:

<https://mmediu.ro/domenii/mediu/management-cinegetic/gestionari/situatia-gestionarilor-fondurilor-cinegetice-2025/>

<https://timponline.ro/top-10-cele-mai-mari-fonduri-de-vanatoare-din-judet-cu-cati-bani-se-alege-statul/>

<https://www.vanatoareromania.com/caut-vanatoare-romania>

Amenajarea, în perioada următoare, a unor parcuri de vânătoare specializate – localizate cu prioritate în zonele montane, dar și în areale colinare – constituie o direcție strategică esențială pentru dezvoltarea sustenabilă a turismului cinegetic în județul Bistrița-Năsăud. Aceste parcuri, dotate cu infrastructură modernă și facilități conforme reglementărilor legale, pot asigura desfășurarea activităților de vânătoare în condiții controlate, sigure și responsabile, reducând presiunea exercitată asupra fondului cinegetic natural. Printr-un cadru bine organizat, astfel de amenajări contribuie simultan la conservarea biodiversității și la creșterea atractivității județului ca destinație pentru un turism de nișă cu valoare adăugată ridicată.

Impactul economic al acestor parcuri este de asemenea semnificativ. Ele pot atrage turiști specializați, autohtoni și străini, interesați de experiențe cinegetice de calitate, stimulează investițiile locale și facilitează crearea de noi locuri de muncă în servicii conexe (ghidaj, ospitalitate, gastronomie, meșteșuguri). În plus, prin concentrarea activităților într-un perimetru delimitat și atent monitorizat, se reduce riscul supraexploatării resurselor sălbatice, ceea ce asigură un echilibru pe termen lung între turism, conservare și dezvoltare economică.

Astfel, parcurile de vânătoare pot deveni instrumente strategice pentru consolidarea imaginii județului Bistrița-Năsăud ca destinație turistică responsabilă și competitivă, reușind să îmbine protecția patrimoniului natural cu valorificarea sustenabilă a resurselor cinegetice.

Turismul de profesional (științific, tehnic, de afaceri și congrese) reprezintă o formă particulară de mobilitate turistică, în care persoanele – angajați, specialiști sau alte categorii profesionale – călătoresc către o destinație, națională sau internațională, din motive strict legate de activitatea lor profesională (interes de serviciu), având ca și motivație principală participarea la reuniuni de specialitate, precum conferințe, congrese, simpozioane, seminarii, workshop-uri, târguri și expoziții, dar și la activități de tip team-building sau întâlniri de afaceri.

Deși scopul principal este unul profesional, acest tip de turism generează, indirect, și beneficii pentru sectorul turistic local. În intervalele de pauză sau după finalizarea programului oficial, participanții au posibilitatea să descopere patrimoniul cultural și natural al destinației gazdă, să viziteze obiective turistice, să experimenteze oferta gastronomică locală sau să acceseze facilități de agrement și divertisment. Astfel, turismul profesional devine o formă hibridă, aflată la granița dintre activitatea de serviciu și experiența turistică propriu-zisă (motiv pentru care mai este "catalogat" de unii cercetători ca fiind "pseudoturism"), contribuind la diversificarea fluxurilor de vizitatori și la prelungirea șederii în destinațiile gazdă. Totodată, datorită caracterului său organizat și a participării unui public specializat, turismul profesional poate avea un impact economic semnificativ, prin stimularea cererii pentru servicii de cazare, alimentație, transport și organizare de evenimente, consolidând în același timp prestigiul și vizibilitatea destinației la nivel regional, național sau chiar internațional.

Desfășurarea sa la standarde ridicate reclamă existența unor facilități tehnice și infrastructurale specifice, precum săli moderne, echipate cu aparatură media, audio-video și sisteme digitale de comunicare, dar și servicii logistice adaptate nevoilor participanților. Totodată, succesul evenimentelor de tip conferințe, congrese, târguri sau expoziții nu depinde doar de infrastructura fizică, ci și de funcționarea unui sistem turistic integrat al destinației, capabil să asigure colaborarea eficientă dintre actorii locali – autorități, unități de cazare, furnizori de servicii, operatori de transport și agenți economici. Convergența acestor resurse contribuie la menținerea prestigiului și a brandului locației ca destinație de profil, consolidând în același timp vizibilitatea și atractivitatea acesteia la nivel național și internațional. Astfel, dezvoltarea turismului profesional presupune nu doar investiții în infrastructură modernă, ci și o

strategie de management și promovare coerentă, orientată spre calitate, inovație și competitivitate.

După perioada de regres cauzată de pandemie, turismul profesional și-a reluat trendul ascendent caracteristic anilor anteriori, devenind din nou un sector dinamic și competitiv.

Deși oferta pentru turismul profesional a județului este, în ansamblu, relativ limitată și insuficient diversificată, cerințele de bază necesare pentru organizarea și desfășurarea reuniunilor în condiții optime sunt totuși acoperite de infrastructura existentă. Principalele facilități se regăsesc în special în municipiul reședință de județ – Bistrița, care concentrează cea mai mare parte a capacităților dedicate, dar și în câteva destinații complementare, precum Jelna și Colibița. Aceste locații caută să se alinieze standardelor și exigențelor unei clientele tot mai rafinate și sofisticate, investind în modernizarea infrastructurii și în diversificarea serviciilor. Prin aceste eforturi, ele reușesc să răspundă nevoilor actuale ale pieței, consolidând atractivitatea județului ca destinație viabilă pentru evenimente profesionale de diferite tipuri și dimensiuni.

2.10. Trasee și circuite turistice

Variatatea și complexitatea patrimoniului natural și cultural al județului Bistrița-Năsăud, corelate cu distribuția sa teritorială eterogenă – de la zone cu o densitate ridicată a atracțiilor, la locații izolate sau punctiforme – conturează premise solide pentru structurarea unor trasee și circuite turistice diversificate, adaptate diferitelor niveluri de dificultate, interes și adresabilitate. Această diversitate se reflectă atât în accesibilitatea variabilă a obiectivelor (determinată de infrastructura rutieră și de gradul de conectivitate regională), cât și în potențialul de valorificare turistică diferențiată al fiecărei zone și destinații turistice.

Astfel, resursele turistice ale județului pot fi puse în valoare printr-o gamă extinsă de tipuri, forme și produse turistice – de la turismul clasic (balnear, montan, cultural-istoric, religios) până la segmente mai recente, emergente, precum turismul ecologic, de aventură, gastronomic, vitivinicol/oenologic, cinegetic ori de evenimente. În plus, caracterul sezonier al unor activități poate fi exploatat complementar: unele trasee sau destinații pot fi valorificate pe tot parcursul anului, în timp ce altele se pretează mai ales pentru anumite perioade (ex. iarna pentru sporturi montane, vara pentru turism activ și de agrement, toamna pentru circuite gastronomice și viticole).

În acest context, pentru o valorificare sustenabilă și coerentă a patrimoniului material și imaterial al județului, au fost identificate și propuse o serie de trasee tematice menite să evidențieze unicitatea culturală și naturală a fiecărei zone, să sporească atractivitatea turistică a județului prin diversificarea ofertei, să ofere vizitatorilor experiențe memorabile și personalizate, cu valoare educativă și recreativă și, nu în ultimul rând, stimuleze dezvoltarea socio-economică locală prin implicarea comunităților în furnizarea de servicii și produse conexe. Aceste trasee tematice reprezintă nu doar o modalitate de a organiza și promova resursele existente, ci și o strategie integrată prin care județul Bistrița-Năsăud își poate consolida poziția pe harta turismului național și internațional, punând accent pe autenticitate, sustenabilitate și inovație în experiența turistică.

Având la bază experiența acumulată în domeniul dezvoltării turistice și înțelegând rolul strategic al diversificării produselor turistice pentru a răspunde cât mai bine nevoilor, cerințelor și așteptărilor vizitatorilor, precum și pentru a spori competitivitatea sectorului, Serviciul Relații Internaționale și Afaceri Europene în Domeniul Turismului din cadrul Ministerului Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului a implementat un sistem voluntar de „recunoaștere” a Rutelor Cultural-Turistice. Acest mecanism de recunoaștere reprezintă un instrument esențial pentru validarea, structurarea și promovarea rutelor tematice dezvoltate fie de organizații cu activitate în domeniul turismului și culturii, fie de autorități publice locale interesate să stimuleze atractivitatea și vizibilitatea teritoriilor pe care le administrează. În acest mod, turismul cultural – segment cu o dinamică în creștere pe piața internațională – devine un vector de dezvoltare durabilă la nivel național și regional.

Pentru a fi eligibile, Rutele Cultural-Turistice Naționale trebuie să includă obiective turistice de interes din minimum trei județe, demonstrând o coerență tematică și o capacitate de a genera circuite de amplasare, atractive pentru turiști atât români, cât și străini. La nivel regional, criteriile sunt adaptate specificului local: rutele trebuie să cuprindă obiective turistice din cel puțin două localități, creând premisele unei colaborări intercomunitare și a unei promovări integrate a patrimoniului.

Această inițiativă are dublu rol: pe de o parte, stimulează profesionalizarea și standardizarea modului de concepere și promovare a rutelor culturale, iar pe de altă parte, facilitează accesul la sprijin instituțional, vizibilitate și integrare în rețele naționale și internaționale de promovare turistică. Astfel, recunoașterea oficială a rutelor cultural-turistice nu este doar un act formal, ci o garanție a calității, coerenței și sustenabilității produsului turistic,

cu beneficii directe asupra imaginii României ca destinație competitivă și diversă pe piața globală (<https://turism.gov.ro/web/rute-cultural-turistice/>).

Astfel, în cadrul acestui sistem și sub egida Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului și Agenției de Investiții din Republica Moldova, au fost acreditate/atestare o serie de rute cultural-turistice la nivel transnațional, dintre acestea "*Ruta bisericilor de lemn din România și din Republica Moldova*" integrând și biserici de lemn din județul Bistrița-Năsăud (alături de edificii similare din alte județe - vezi mai jos *Ruta bisericilor de lemn din România*) și din Republica Moldova (<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2025/06/TRANSNATIONALE-1-3-12.pdf>).

La scara națională, rutele cultural-turistice dezvoltate care integrează și componente și, implicit, sectoare/segmente ale acestora din cadrul și aparținând județului Bistrița-Năsăud sunt (<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2024/10/NATIONALE-3.01.2022-12.pdf>):

- *Ruta bisericilor de lemn din România*, care integrează, alături de edificii din județul Bistrița-Năsăud, biserici de lemn din județele Bihor, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Neamț, Arad, Mehedinți, Ialomița, Timiș, Hunedoara, Constanța, Botoșani, Harghita, Vâlcea, Vaslui, Alba, Vrancea, Iași Hunedoara, Gorj (instituția aplicant/administrator din partea județului Bistrița-Năsăud fiind Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Turism în Bistrița-Năsăud");
- *Ruta "Porțile Transilvaniei"* cuprinde *obiective turistice din județele* Bistrița-Năsăud, Brașov și Sibiu, este produs turistic dezvoltat din inițiativa Muzeului de Etnografie Brașov, Primaria Rasinari din județul Sibiu și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Turism în Bistrița-Năsăud"). Ruta cultural-turistica "Portile Transilvaniei" promovează trei destinații importante din punct de vedere cultural și turistic: Brașov, Sibiu și Bistrița și împrejurimile acestora.

Numele "Portile Transilvaniei" a fost inspirat din faptul că, datorită poziției geo-economice ale celor trei orașe, în apropierea trecătorilor dintre Tarile Romane și Imperiul Otoman, încă din Evul Mediu, Brașov, Sibiu și Bistrita au beneficiat de avantajele economico-sociale, fiind adevărate porți de intrare a diferitelor marfuri, cunoscute și persoane în spațiul Transilvaniei și Europei Centrale. Ruta are o lungime de 1141 km, iar cele peste 100 de obiective turistice cu valoare culturală, incluse în acest program, pot fi vizitate pe cale rutieră în decurs de 16 zile. Inițiatorii rutei culturale "Portile Transilvaniei" au propus spre vizitare 54 de localități din cele trei județe (Brașov, Poiana Brașov, Săcele, Vama Buzăului, Râșnov, Bran, Moieciu, Fundata,

Peștera, Măgura, Zărnești, Poiana Mărului, Șinca, Ohaba, Șercaia, Hălmeag, Făgăraș, Cincșor, Sâmbăta de Sus, Drăguș, Cârța, Cârțișoara, Bălea, Arpașu de Sus, Tălmăciu, Tălmăcel, Sadu, Cisnădie, Cisnădioara, Rășinari, Păltiniș, Gura Râului, Sibiel, Orlat, Săliște, Tilișca, Poiana Sibiului, Jina, Miercurea Sibiului, Apold, Ocna Sibiului, Sibiu, *Teaca, Herina, Parva, Săngeorz Bai, Năsăud, Coșbuc/Rodna/Telciu, Salva, Colibița, Pasul Tihuța, Bistrița*). Dintre cele mai importante obiective turistice cuprinse în Ruta cultural-turistica "Portile Transilvaniei" se numără Piața Sfatului, Biserica Neagră, Biserica Romano-Catolică Sf. Petru și Pavel sau Bastionul Țesătorilor din Brașov (județul Brașov), respectiv Muzeul ASTRA, Biserica Evanghelică, Turnul Sfatului, Muzeul Brukenthal din Sibiu, Biserica Cuvioasa Paraschiva, Mausoleul Andrei Șaguna și Casa Emil Cioran din Rășinari (județul Sibiu) și *Centrul Istoric, Biserica Evanghelică și Casa Argintarului din Bistrița* (județul Bistrița-Năsăud) (https://www.roturistic.ro/brasov/descopera-ruta-cultural-turistica-portile-transilvaniei_a151.htm - accesat în 8/25/2025 7:01:48 PM).

- *Ruta orașelor și stațiunilor balneare istorice din România* integrează orașele și stațiunile balneare care dețin patrimoniu din perioada romană din perioada medievală (inclusiv din județul Bistrița-Năsăud);

- *"Ruta Patrimoniului material UNESCO în România"* – include obiective turistice incluse în Lista Patrimoniului Mondial, județul Bistrița-Năsăud deținând componente integrate elemente integrate "Frontierelor Imperiului Roman";

- *Ruta Vinului din Regiunile Istorice ale României* cuprinde domenii viticole și crame incluse în mai multe Rute Culturale Turistice, printre care și ruta cultural-turistică "Povestea Vinului din Podgoria Lechința" realizată de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Turism în Bistrița-Năsăud", care integrează: Crama Liliac, localitatea Batoș, județul Mureș, Crama Sântu, localitatea Sântu, județul Mureș, Crama Vie-Vin, localitatea Lechința, județul Bistrița-Năsăud, Crama Leichburg, localitatea Lechința, județul Bistrița-Năsăud, Crama Zaig, localitatea Teaca, județul Bistrița-Năsăud, Crama Teaca, localitatea Teaca, județul Bistrița-Năsăud, Crama Jelna, localitatea Jelna, județul Bistrița-Năsăud, Crama Valea ascunsă, localitatea Viile Tecii, județul Bistrița-Năsăud, Crama Harsian, localitatea Dumitra, județul Bistrița-Năsăud.

În cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) finanțat de Uniunea Europeană s-a conceput și realizat platformă multimedia *România Atractivă* (care reprezintă primul proiect/program destinat promovării turismului cultural în România), în cadrul căreia au fost identificate, concepute și propuse spre amenajare-dezvoltare 12 rute tematice din 35 de județe și totalizează 275 de obiective culturale (detaliile aferente fiecărei rute pot fi consultate

accesând site-ul <https://romania-atractiva.ro/ro/rute>), însoțite de un set sugestiv de materiale multimedia (accesibile pe pagina de prezentare a fiecărui obiectiv în parte), 6 dintre acestea integrând obiective și/sau locații din județul Bistrița-Năsăud, astfel:

- *Ruta castelelor* integrează 21 de obiective la nivel național, printre care și 2 astfel de edificii amplasate pe raza județului Bistrița-Năsăud: Castelul Bethlen din Arcalia, comuna Șieu-Măgheruș și Castelul Bethlen din Beclean;

- *Ruta gastronomiei tradiționale românești* include, alături de alte 29 de trasee identificate la nivel național, și Traseul gustului de Foioioi din Poarta Transilvaniei – județul Bistrița-Năsăud („Poartă” situată la confluența a trei culturi: română, săsească și maghiară, cu posibilitatea de a beneficia de produse locale - precum brânzeturile sărate, dulcețurile de fructe de pădure și pâinea coaptă în cuptor cu lemne, zacusca cu păstrăv afumat de la Păstrăvăria RIN din Romuli, un produs emblematic al zonei, cu zacusca, un preparat tradițional românesc și vinuri rafinate din zona viticolă a Lechinței);

- *”Ruta bisericilor fortificate”* vizează 15 astfel de obiective edificate în satele săsești din Transilvania, 3 dintre acestea fiind amplasate pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud: Ansamblul Bisericii Evanghelice C.A. Jelna, Biserica Reformată Șieu Odorhei Biserica și Biserica Evanghelică Herina (una din cele mai reprezentative construcții romanice nu doar din România ci chiar din Europa centrală a secolului al XIII-lea).

- *”Ruta bisericilor de lemn”* reunește nu mai puțin de 53 de obiective de acest tip, diseminate în 17 județe, dintre care 2 în județul Bistrița-Năsăud: Biserica de lemn „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” - Leurda (relocată în curtea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud) și Biserica de lemn „Sf. Prooroc Ilie” din Petriș, comuna Cetate), celelalte fiind diseminate în județele Alba 5, Argeș 6, Bacău 1, Bihor 5, Bistrița-Năsăud 2, Botoșani 7, Cluj 1, Gorj 1, Hunedoara 1, Iași 1, Maramureș 2, Mehedinți 2, Neamț 1, Suceava 5, Timiș 1, Vâlcea 11 și Vrancea 2; - *Ruta castrelor romane* grupează, la scară națională, 22 de obiective din această categorie, inclusiv una două din județul Bistrița-Năsăud: Castrul Roman Ilișua (amplasat în partea de sud-est a satului Ilișua; este datat din secolele II-III d.Hr., fiind identificate 3 etape de construcție, ultima constând în refacerea în piatră a fortului din pământ și lemn ridicat într-o fază anterioară; vizitatorii pot vedea doar ruinele termelor romane, care făceau parte din așezarea civilă)

- *Ruta cetăților* include și 2 obiective din județul Bistrița-Năsăud: Cetatea Ciceului (construită în anii 1293-1304 și demantelată în anul 1544 în urma deciziei Dietei

Transilvaniei) și Cetatea Medievală Bistrița (actualmente doar Turnul Dogarilor și o parte din zidurile sudice și estice se mai păstrează din fortificația edificată în secolul XV)

În același context, sunt propuse (vezi <https://romania-atractiva.ro/ro/rute>) alte trei trasee tematice în "Ținutul haiducilor" care integrează o serie de obiective și povești interesante:

- *Drumul romanilor*, care vizează Turnul roman de la Ponița, ruinele termelor romane de la Ilișua și multe alte vestigii din epoca romană.

- *Drumul credinței* care integrează bisericile greco-catolice din Păltineasa și Spermezeu, biserica romano-catolică din Cristeștii Ciceului, bisericile reformate din Beclean, Reteag, Săsarm, Uriu sau Cuzdrioara, precum și bisericile ortodoxe de lemn din Suplai, Zagra, Runcu Salvei și Dobricel

- *Drumul poveștilor*, care are ca și elemente centrale o serie de personaje legendare, uriași și haiduci, dar și legende despre mistere și comori ascunse, dezvăluite în cadrul Muzeului memorial Ion Pop Reteganul din comuna Petru Rareș, locul unde cunoscutul prozator și publicist a editat valoroase culegeri de folclor, în care a surprins bogăția și farmecul spiritualității și culturii populare românești

De asemenea, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud a identificat și propus un "*Circuit al bisericilor de lemn din Bistrița-Năsăud*" (<https://complexumuzealbn.ro/ro/publicatii/circuitul-bisericilor-de-lemn-din-bistrita-nasaud>) care reunește 4 dintre edificiile relevante din această categorie, însoțite de descrieri detaliate ale elementelor de interes pentru turiști (Biserica de lemn din curtea Muzeului Județean, Biserica de lemn "Sfântul Dimitrie" din Arcalia, comuna Șieu Măgihruș, Biserica de lemn din Țigău, comuna Lechința și Biserica de lemn din Strugureni, comuna Chiochiș).

Alături de acestea, în zona montană și piemontană a județului Bistrița-Năsăud sunt amenajate *44 trasee turistice montane* omologate de către Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului (până la data de 23.08.2025) și aflate în administrarea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud (34 dintre acestea), respectiv a Consiliului Local Rodna (1 traseu). Un număr de 23 dintre aceste trasee sunt grupate în arealul Munților Rodnei, 12 în arealul Munților și Piemontului Căimani și 9 în arealul Munților Bârgăului (<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>) (<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/> - site-ul furnizând informații inclusive cu privire la sezonabilitate și nivelul de echipare solicitat pentru parcurgere).

*Tabel 2.14. TRASEE TURISTICE MONTANE OMOLOGATE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD - 23 AUGUST
2025*

Nr. crt.	Denumire traseu	Amplasare	Marcaj	Durață traseu	Grad de dificultate
1	Pasul Rotunda - Șaua cu Lac - Vf. Galațiului - Tarnița la Cruce- Vf. Muncelul Râios - Pas Șetref	M-ții Rodnei	bandă roșie	24 - 25 h	mare
2	Șaua Găgii - Lacul Lala (traseu de legătură)	M-ții Rodnei	punct roșu	1 h	mic
3	Comuna Șanț - Tabăra Valea Blaznei - Vf. Ineuț	M-ții Rodnei	cruce albastră	6 h	mare
4	Com. Rodna -Vf. Beneș - Șaua Curățel - Șaua cu Lac - Tăul Lala Mare	M-ții Rodnei	punct albastru	13 h	mare
5	Sat Valea Vinului - Izvorul Roșu - Tarnița Putredu	M-ții Rodnei	triunghi albastru	4 h	mediu
6	Sat Valea Vinului - Șaua Curățel	M-ții Rodnei	triunghi roșu	13 h	mediu
7	Sat Anieș - Valea Anieșului - Șaua Gărgălăului	M-ții Rodnei	cruce albastră	12 h	mediu
8	Între Anieșe - Izvorul Mare - Tarnița Bârsanului	M-ții Rodnei	bandă galbenă	3 h	mic
9	Între Anieșe - Valea Anieșului Mic - Șaua Între Izvoare	M-ții Rodnei	cruce galbenă	3 h	mic
10	Cabana Farmecul Pădurii - Vf. Nedeia -Vf. Rabla - Șaua Între Izvoare	M-ții Rodnei	punct roșu	8 h	mediu
11	Stațiunea Sângeorz Băi - Valea Cormaia -Cabana "Farmecul Pădurii" -Vf. Cormaia	M-ții Rodnei	triunghi roșu	10 h	mediu
12	Staț. Sângeorz Băi - Vf. Craia - Vf. Țapului -Tarnița Obârșia Rebrei	M-ții Rodnei	bandă albastră	12 h	mare
13	Sat Parva - Valea Rebrei -Tarnița La Cruce	M-ții Rodnei	triunghi albastru	12 h	mediu

14	Sat Parva - Șaua Bașca - Peștera Tăușoare - Izvorul Negru	M-ții Rodnei	punct albastru	6 h	mic
15	Sat Parva - Muntele Locurele	M-ții Rodnei	triunghi galben	6 h	mic
16	Valea Rebrei - Izvorul Ursului - Șaua Craia	M-ții Rodnei	cruce galbenă	2 h	mic
17	Valea Rebrei - Izvorul Gușătu - Șaua Zânelor	M-ții Rodnei	cruce albastră	2 h	mic
18	Comuna Rebrișoara - Valea Rebrei - Tarnița La Cruce	M-ții Rodnei	triunghi albastru	12 h	mediu
19	Comuna Telciu - Valea Telcișorului - Vf. Tomnatec - Tarnița Bătrânei	M-ții Rodnei	punct roșu	12 h	mediu
20	Comuna Romuli - Valea Strâmba - Zăvoaiele Borcutului - Tarnița Bătrânei	M-ții Rodnei	triunghi roșu	8 h	mediu
21	Dealul Ștefăniței - Valea Fundoaia - La Jgheaburi	M-ții Rodnei	triunghi albastru	3 h	mic
22	Comuna Romuli - Zăvoaiele Borcutului - Șaua Tomnatec	M-ții Rodnei	punct galben	1 ½ h	mic
23	Vf. Bistriciorul - M. Vișoara - Poiana sub Măgură - Sat Piatra Fântânele	M-ții Călimani	bandă roșie	9 h	mare
24	Sat Mița - Valea Colbul - Vf. Bistriciorul	M-ții Călimani	triunghi albastru	6 h	mediu
25	Sat Mița - Valea Bistriței - Valea Colbul - Poiana Dălbidanul - Muntele Vișoara	M-ții Călimani	triunghi roșu	5 h	mare
26	Satul Mița - Izvorul Lung - Șaua Terha	M-ții Călimani	triunghi roșu	4 h	mic
27	Satul Mița - Valea Tirimiul de Jos - Tăul Zânelor	M-ții Călimani	punct albastru	4 h	mic
28	Baraj lac de acumulare Colibița - Tăul Zânelor	M-ții Călimani	punct galben	5 h	mic
29	Valea Repedea - P-na Calului - P-na Cofuri - Valea Pănuleț - sat Mița	M-ții Călimani	triunghi galben	12 h	mediu

30	Sat Cușma - Dealul Negru - Poiana Lungă - Vf. Zurgugău	M-ții Călimani	bandă galbenă	12 h	mediu
31	Baraj lac acum. Colibița - Poiana Capul Dealului - Vf. Piatra lui Orban-sat Mița	M-ții Călimani	punct roșu	5 h	mediu
32	Sat Piatra Fântânele - Pasul Tihuța - Vf. Frâu - Vf. Siminic - Pasul Grădinița	M-ții Bârgăului	bandă roșie	5 h	mediu
33	Sat Leșu Ilvei - Deal Murguleț - Vf. Heniul Mare - Heniul Mic - Comuna Prundu Bârgăului	M-ții Bârgăului	triunghi albastru	12 h	mare
34	Comuna Leșu - Valea Leșului - Satul Piatra Fântânele	M-ții Bârgăului	triunghi roșu	9 h	mediu
35	Sat Piatra Fântânele - P-na Zimbrului - P-na Ciungii- Valea lui Toader - Sat Mița	M-ții Bârgăului	cruce roșie	5 h	mediu
36	Sat Piatra Fântânele - drum comunal Dornișoara - Izvorul "La Borcut"	M-ții Bârgăului	punct albastru	1 h	mic
37	Sat Piatra Fântânele - drum comunal Ciosa - Izvorul "Drumul Romanilor" - drum E58	M-ții Bârgăului	punct roșu	5 h	mic
38	Sat Piatra Fântânele - Vf. Zâmbroia - Vf. Miroslava - Vf. Heniul Mare - Pasul Strâmba	M-ții Bârgăului	bandă albastră	12 h	mare
39	Rodna - Vârful Fântânele - Vârful Căpățâni - Vârful Păltiniș - Vârful Saca - Poarta Beneș - Vârful Corundiș - Vârful Omului	Munții Rodnei	cruce roșie	8 -10 h	mare
40	Via Transilvanica - Tronsonul VT BN 1 Pasul Grădinița - Sat Lunca Ilvei - Poiana Gălan - traseu "Drumul Romanilor" - Baza Tășuleasa	Munții Bârgăului	punct roșu	8 h	mediu

41	Via Transilvanica - Tronsonul VT BN 2 Baza Tășuleasa - traseu turistic "Drumul Romanilor" - Valea Lăzăroaia - Valea Străjii - Sat Mureșenii Bârgăului - Poiana "Brazii Buni" - Comuna Bistrița Bârgăului	Munții Bârgăului	punct roșu	8 h	mediu
42	Via Transilvanica - Tronsonul VT BN 3 Comuna Bistrița Bârgăului - Drum forestier Blidireasa - Drum forestier Dealu Negru - Satu Nou - Sat Petriș - Sat Orheiul Bistriței	Munții Căliman, Piemontul Călimanului	punct roșu	9 h	mediu
43	Via Transilvanica - Tronsonul VT BN 4 Sat Orheiul Bistriței - Șesul Orheiului - Padurea Măgurele - Sat Măgurele - Comuna Mărișelu - Sat Jeica	Piemontul Munților Căliman	punct roșu	8 h	mediu
44	Via Transilvanica - Tronsonul VT BN 5 Sat Jeica - comuna Monor	Piemontul Munților Căliman	punct roșu	9 h	mediu

Sursa: <http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

Un traseu tematic deosebit, intitulat "*Poteca caprei negre din Rezervația Biosferei Munții Rodnei*" a fost amenajat în Munții Rodnei, cu scopul de a facilita observarea caprelor negre, specie emblematică a masivului. Itinerariul urmează marcajul bandă roșie și are un rol dublu: de drumeție montană spectaculoasă și de educație ecologică. Traseul străbate: BR – muntele Gaja – șaua Gaja – vârful Ineuț – Șaua cu Lac – vârful Ineu – Șaua cu Lac – șaua Ineuț – lacul Lala Mare – șaua Gajei – muntele Gaja. Pe segmentul șaua Ineuț – șaua Gaja au fost instalate 27 de panouri informative – panoramice, tip fântână, cu ferestre rotative sau montate pe picior sunt amplasate pe un traseu tematic intitulat "*Capra neagră cu trei iezi*" și dedicat observării caprelor negre din Munții Rodnei. Acestea oferă informații detaliate despre capra neagră, dar și despre alte specii de floră și faună specifice Munților Rodnei. Acest traseu nu este doar o oportunitate de observare a vieții sălbatice, ci și un instrument educațional și ecoturistic, contribuind la conștientizarea importanței protejării biodiversității din una dintre cele mai

spectaculoase arii montane ale României(<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>, <https://timponline.ro/poteca-caprei-negre-din-muntii-rodnei-refacuta/>)

Un alt traseu tematic, cu o puternică încărcătură legendară, este „*Poteca Zânelor*” dedicată iubitorilor de natură și povești. Traseul pornește de la Colibița, are o lungime de 5.006 metri și pleacă din zona intersecția Țiganca (cota 1.017 m), unde există facilități pentru turiști: loc de parcare, platformă pentru camparea corturilor și mese de lemn. Drumul urcă treptat, iar după aproximativ 2 km se ajunge la un punct de observație pentru mamifere mari, un loc privilegiat pentru pasionații de faună sălbatică. După alți 2 km, traseul se bifurcă spre Tăul Zânelor, o arie naturală protejată situată la circa 1.280 m altitudine, între Vârful Bistriciorul (1.980 m) și Vârful Țiganca (1.596 m). Tăul Zânelor are o suprafață de aproximativ 25 ha și include un mic lac glaciuar, cu o lungime de 75 m, o lățime de 50 m și o adâncime maximă de 4 m. În partea de nord, turiștii descoperă o poiană pitorească, iar întreaga zonă este înconjurată de păduri dense de molid, care sporesc atmosfera de basm a locului. Poteca Zânelor combină drumeția cu legenda și observarea naturii, oferind o experiență complexă, de la contactul cu biodiversitatea montană la descoperirea unui spațiu natural ce păstrează intacte poveștile și misterele transmise din vechime (<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>).

Via Transilvanica este cel mai amplu traseu de drumeție de lungă distanță din România, conceput după modelul marilor rute internaționale – Camino de Santiago sau Appalachian Trail. Proiectul a fost inițiat în 2018 și finalizat în 2022, cu scopul de a conecta comunități diverse și de a crea o legătură vie între natură, cultură și oameni, traversând regiuni istorice de referință precum Bucovina, Transilvania și Banatul. Traseul are o lungime inițială de 1.428 km, pornind de la Mănăstirea Putna (Suceava) și ajungând la Drobeta-Turnu Severin. Ulterior, a fost extins până la 1.599 km, prin includerea unei ramificații în județul Brașov. În drumul său, Via Transilvanica traversează 10 județe și peste 400 de comunități locale, devenind un coridor cultural și turistic unic la nivel european. Un element distinctiv al traseului îl constituie bornele din andezit sculptate manual de artiști români și internaționali, amplasate la fiecare kilometru. Acestea transformă călătoria într-o veritabilă galerie de artă în aer liber, îmbinând experiența drumeției cu cea estetică. Sistemul de orientare este completat de marcate clare – simboluri portocalii în formă de „T” pe fond alb și săgeți direcționale – care asigură navigația ușoară și sigură pe întreaga rută. Diversitatea peisajelor întâlnite de-a lungul traseului este remarcabilă: păduri seculare în Bucovina, dealuri line și sate săsești în Transilvania, câmpii și zone de stepă în Banat și Oltenia. Totodată, traseul include 12 situri UNESCO, printre care se numără mănăstiri pictate, cetăți

medievale și monumente de arhitectură de valoare universală. Realizat sub coordonarea ONG-ului Tășuleasa Social și cu implicarea a peste 10.000 de voluntari, proiectul a atras recunoaștere internațională, fiind distins cu două premii European Heritage Awards – Europa Nostra (pentru implicare civică și premiul publicului). Astfel, Via Transilvanica este considerat un model de ecoturism și dezvoltare rurală durabilă, capabil să genereze atât beneficii economice, cât și sociale și culturale. Traseul se adresează pasionaților de drumeție, cicloturism sau călărie și promovează conceptul de slow tourism, punând accent pe experiențe autentice: cazare în pensiuni locale, case tradiționale sau campinguri, mese bazate pe produse locale și interacțiunea directă cu comunitățile. Ghidurile dedicate și aplicația mobilă oficială facilitează planificarea și orientarea, oferind informații actualizate despre traseu. Totuși, anumite secțiuni montane impun o pregătire fizică solidă și echipament adecvat (bocanci, provizii, baterii externe etc.).

Pe raza județului Bistrița-Năsăud, Via Transilvanica însumează 134 km omologați (din cei aproximativ 142 km cât însumează întreaga regiune „Ținutul de Sus” începând de la Sovata), marcând începutul acestui ambițios proiect de amploare care conectează comunități și peisaje diverse, străbătând un ansamblu de localități și peisaje cu identitate distinctă: Lunca Ilvei, Tiha Bârgăului, Bistrița Bârgăului, Livezile, Cetate, Dumitrița, Mărișelu, Șieu, Șieuț și Monor, trecând inclusiv prin pădurile comunei Prundu Bârgăului. Această diversitate oferă drumeților experiențe autentice – de la sate pitorești și tradiții vii până la zone naturale bine conservate. Din Sovata traseul traversează Dealurile Mureșului spre Reghin, continuă către Monor, Posmuș și Șieu, apoi urcă de la Orheiu Bistriței spre Munții Călimani, prin Valea Bistriței, până la spectaculosul Pas Tihuța. Aici, Via Transilvanica dezvăluie nu doar frumusețea munților, ci și modul în care oamenii locului au învățat să trăiască în armonie cu natura și să se adapteze condițiilor aspre impuse de relieful montan și de vremuri. Această combinație de peisaj natural, patrimoniu cultural și povești locale transformă „Ținutul de Sus” într-un segment definitoriu al traseului, oferind vizitatorilor o experiență memorabilă de slow tourism, cu ritmuri autentice și întâlniri pline de sens.

Mai mult decât un simplu traseu, Via Transilvanica reprezintă o călătorie culturală și identitară, un dialog între oameni, natură, artă și istorie. Este o invitație de a descoperi România și o parte a județului Bistrița-Năsăud „pas cu pas”, printr-o experiență care unește trecutul, prezentul și viitorul (<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>).

Prin proiectul „Regenerare urbană a centrului istoric Bistrița – Axa Turistică 1, 2, 3”, municipiul Bistrița și-a redescoperit și revalorizat patrimoniul medieval, punând în evidență vechile pasaje care făceau legătura între principalele artere ale cetății. Cele trei axe pietonale

reconstituie trasee încărcate de istorie, iar reabilitarea lor a fost completată prin instalarea de sisteme de iluminat, bănci, indicatoare cu obiective turistice, machete din bronz ale evoluției urbane a orașului, fântâni arteziene și cișmele. Astfel, plimbarea prin centrul istoric devine o experiență culturală și recreativă, care invită la descoperirea poveștilor ascunse în spatele zidurilor vechi.

Axa Coroanei urmează direcția est–vest, străbătând Bulevardul Republicii, apoi străzile Dornei, Liviu Rebreanu, Vasile Alecsandri, Zorilor și Ecaterina Teodoroiu, având ca punct final Parcul Municipal. De-a lungul drumului pot fi admirate numeroase case-monument istoric, Casa Argintarului, Biserica Mănăstirii Minorite, dar și fragmente ale zidului de apărare al Cetății Medievale, cu șanțul și valul de apărare.

Axa Artelor continuă parcursul primei axe, din Parcul Municipal spre Piața Mică și Piața Centrală, pentru a reveni apoi în Bulevardul Republicii prin Pasajul Măcelarilor (astăzi str. Spiru Haret). Pe acest traseu pot fi descoperite obiective precum: Casa Asociației Meseriașilor (astăzi Palatul Culturii), Casa Petermann, Casa Andreas Beuchel, Casa Parohială a Bisericii Evanghelice, dar și repere emblematice precum Biserica Evanghelică, Șirul Sugălete, Gimnaziul Evanghelic (astăzi Colegiul Național „Liviu Rebreanu”), Școala Agricolă, Școala Maghiară de Stat și vechiul Cinematograf Omnia.

Axa Breslelor completează experiența de vizitare, continuând din Bulevardul Republicii prin Pasajul I spre străzile Gheorghe Șincai, Țibleșului, N. Titulescu și Dogarilor, cu punct final tot în Parcul Municipal. Aici turiștii pot descoperi Biserica Romano-Catolică, Turnul Dogarilor, Mănăstirea Dominicană (astăzi cămin pentru persoane vârstnice), precum și fragmente semnificative din zidul de incintă al Cetății Medievale a Bistriței.

Cele trei axe pietonale ale Bistriței nu sunt doar trasee turistice urbane, ci adevărate „coridoare culturale”, care îmbină patrimoniul istoric cu modernitatea amenajărilor urbane. Ele oferă vizitatorilor o incursiune în trecutul cetății, punând în valoare arhitectura, tradițiile și memoria istorică a unuia dintre cele mai importante orașe medievale din Transilvania (<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>).

Un traseu feroviar inedit – cel al *Mocăniței Transilvaniei* - funcționează astăzi pe singurul tronson activ, cuprins între Râciu (Mureș) și Teaca (Bistrița-Năsăud), pe o distanță de aproximativ 34–35 km. Transportul este asigurat de o locomotivă cu abur (construită în Polonia în 1949) și de două vagoane, cu o capacitate maximă de circa 100 de persoane. Viteza redusă (aproximativ 35–40 km/h) transformă călătoria într-o experiență autentică de slow tourism, oferind timp suficient

pentru contemplare și descoperirea peisajului. După încetarea circulației și trecerea liniei în conservare în anul 1997, anul 2014 a consemnat reactivarea sa începând cu 2014 prin implicarea Asociației Mocănița Transilvaniei, care este implicaă în întreținerea liniei și a gărilor, dar și în organizarea de evenimente tematice menite să valorifice patrimoniul feroviar și cultural al zonei. Călătoria cu Mocănița oferă o incursiune într-un cadru natural pitoresc și divers, marcat de tuneluri de vegetație densă, livezi parfumate, o rezervație cinegetică, ruine istorice și un vechi castru roman. Îmbinarea acestor elemente creează o atmosferă aparte, unde fiecare kilometru parcurs dezvăluie noi fațete ale peisajului transilvănean. Dincolo de frumusețea naturală și istorică, experiența se distinge prin ospitalitatea autentică oferită turiștilor: popasuri cu gulaș la ceaun, focuri de tabără și tarife accesibile, care transformă călătoria într-o adevărată vacanță de poveste (vezi Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027, pag. 260-263 (<https://www.mocanitatransilvaniei.ro/>, <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trenul-mic-din-campia-transilvaniei-mocanita/>, <https://www.romania-travel-guide.com/atractii/activitati/mocanita-transilvaniei.html>)).

Principalele canale de promovare a ofertei turistice a județului Bistrița-Năsăud sunt, firesc, cele din mediul online, care permit vizibilitate rapidă și acces facil la informații pentru un public divers și tot mai conectat digital.

Cea mai complexă și relevantă resursă în acest sens este platforma oficială de promovare a destinației turistice Bistrița-Năsăud - <https://bnpoartatransilvaniei.ro/> - bine structurată, permanent actualizată și construită pe baza unui concept integrator, proiect organizat și susținut de Consiliul Județean Bistrița. Aceasta reunește și grupează tematic un set amplu de informații documentate, prezentate detaliat și ușor de accesat, grupate pe următoarele secțiuni: *Turism* (cu link-uri dedicate celor "100 de locuri musai de vizitat din județ", grupate pe categoriile relevante ale ofertei turistice a județului: biserici, mănăstiri, monumente istorice, muzee, obiective turistice, rezervații și stațiuni) și un link dedicat "Rutei cultural-turistice "Povestea Vinului din Podgoria Lechința"), *Sport, Social, Sănătate, Infrastructură, Educație și Cultură*.

Un alt site complex și bine documentat de promovare a principalelor destinații turistice ale județului Bistrița-Năsăud este <https://www.bistrita.com/>, (proiect organizat și susținut de Visit Bistrița), punând la dispoziția celor interesați o serie de informații detaliate de interes

turistic pentru principalele elemente de interes identificate, grupate pe următoarele categorii: atracții turistice, muzee, monumente istorice, alte obiective, Bistrița Medievală, Despre Bistrița și Diverse.

Interfața ambelor platforme web este prietenoasă și intuitivă, oferind o navigare facilă pentru utilizatori. Informațiile sunt relevante, bine documentate și prezentate, fiind însoțite și de o serie de fotografii care ilustrează sugestiv obiectivele și locațiile turistice prezentate.

Prin modul său de organizare, aceste platforme funcționează ca un instrument de marketing turistic strategic, oferind vizitatorilor nu doar informații utile, ci și posibilitatea de a-și construi itinerarii personalizate, adaptate propriilor interese și niveluri de experiență.

De asemenea, o parte dintre UAT bistrițene cu un profil turistic mai bine conturat au integrat, pe paginile web ale primăriilor, secțiuni dedicate turismului. Acestea includ informații, despre obiectivele și locațiile de interes turistic, mai mult sau mai puțin detaliate sau structurate, majoritatea prezentate într-o manieră accesibilă și structurată. Conținutul poate fi consultat direct prin intermediul link-urilor create și gestionate de administrațiile locale, oferind vizitatorilor posibilitatea de a accesa rapid și sigur date actualizate privind atracțiile disponibile în fiecare localitate sau UAT (ex. <https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/bistrita-turistica/>, <https://primariabeclean.ro/web/#>, https://www.primarianasaud.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=3075&Itemid=355, <http://www.prundubargaului.ro/>, <https://www.sangeorz-bai.ro/strategie-de-dezvoltare>, <https://www.primariabistritabirgaului.ro/ro/turism>, <https://comunarodna.ro/prezentare-comuna-rodna/turism.html>, <https://feldru.ro/turism>, https://primariailvamare.ro/?page_id=48, <https://www.primarialuncailvei.ro/ro/turism>, <https://www.primariaiaieru.ro/ro/turism>, <https://poianailvei.ro/comuna/turism/>, <https://primariaromuli.ro/despre-romuli>, <https://primariatarlisua.ro/cultura-locala/turism/>, <https://telciu.ro/despre-telciu/obiective-turistice>, <https://www.primariauriu.ro/#info-general>, <https://www.primariaurmenis.ro/comuna-urmenis> etc.).

În ultimii ani, utilizarea rețelelor de socializare și a mediului online a devenit unul dintre cele mai eficiente și frecvent utilizate instrumente de promovare turistică. Platformele cu impact ridicat – precum Facebook, Instagram, TikTok, YouTube etc. – reprezintă canale de comunicare esențiale, mai ales pentru atragerea în deosebi a publicului tânăr, activ în mediul digital și receptiv la conținut vizual și interactiv. Prezența constantă, coerentă și bine gestionată pe aceste rețele

contribuie în mod direct la creșterea vizibilității destinațiilor, stimulând interesul și influențând decizia de călătorie a turiștilor.

În completarea mediului digital, strategiile de promovare pot fi consolidate prin utilizarea mass-mediei tradiționale – televiziune, radio, publicații de profil sau reviste de turism – care permit atingerea unor segmente de public mai largi și mai variate. Aceste canale oferă un cadru suplimentar pentru consolidarea imaginii județului ca destinație turistică de interes, asigurând totodată accesul la informații detaliate și credibile despre atracțiile locale. Prin combinarea inteligentă a mijloacelor digitale și tradiționale, se conturează premisele unui brand turistic puternic pentru județul Bistrița-Năsăud, fundamentat pe diversitatea resurselor naturale și culturale, promovarea eficientă a valorilor și tradițiilor locale, integrarea acestora în pachete turistice atractive, coerente și adaptate cerințelor actuale ale pieței, dar nu numai.

Astfel, mixul strategic dintre online și offline devine un catalizator pentru dezvoltarea turismului local, contribuind la poziționarea județului Bistrița-Năsăud ca destinație competitivă pe harta turismului național și internațional.

Alături de mediul online și de mass-media, un rol esențial în promovarea resurselor turistice ale județului Bistrița-Năsăud – fie că ne referim la întregul teritoriu, la anumite zone sau localități, la obiective individuale ori la trasee tematice – revine *instituțiilor și organizațiilor locale și județene implicate în dezvoltarea și valorificarea turismului și a culturii*.

De asemenea, *centrele de informare și promovare turistică* au un rol cheie în facilitarea accesului vizitatorilor la informații clare și actualizate, oferind suport direct în planificarea itinerariilor și în descoperirea atracțiilor locale.

În completare, *agențiile de turism* – atât tour-operatoare, cât și detailiste – contribuie prin integrarea destinațiilor și a resurselor turistice ale județului în pachete variate, adaptate diferitelor categorii de public. Prin implicarea coordonată a acestor actori – instituții, centre de promovare și agenții specializate – se consolidează vizibilitatea județului ca destinație turistică, iar oferta existentă este mai bine valorificată, atât pe plan național, cât și internațional.

Inițiativele de promovare turistică din județul Bistrița-Năsăud sunt, în mare parte, derulate de *centrele de informare turistică, agențiile de turism și structurile de primire turistică*, având ca obiectiv principal valorificarea patrimoniului natural și cultural. Aceste entități utilizează o paletă variată de canale de comunicare – de la platformele digitale și rețelele sociale, până la mass-media tradițională – pentru a transmite mesajele de promovare către un public cât mai divers, atât pe plan național, cât și internațional.

Prin aceste acțiuni, se contribuie semnificativ la creșterea vizibilității și atractivității destinațiilor turistice locale, dar și la consolidarea imaginii județului ca o destinație competitivă și diversificată. În același timp, promovarea strategică a resurselor existente facilitează integrarea acestora în circuite și pachete turistice coerente, adaptate diferitelor segmente de public, stimulând astfel o dezvoltare durabilă a turismului la nivel regional.

Centrele de informare și promovare turistică au un rol esențial în dezvoltarea și consolidarea turismului la nivel local, funcționând ca adevărate puncte de intermediere între vizitatori și destinațiile din județul Bistrița-Năsăud.

Pe lista oficială a Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) din județul Bistrița-Năsăud figurează, la data de 28.07.2025, doar două astfel de structuri, ceea ce evidențiază atât potențialul de extindere, cât și necesitatea consolidării acestei rețele pentru a răspunde mai eficient cerințelor pieței turistice actuale: CNIPT Bistrița și CNIPT Năsăud (<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>), din categoria *centrelor locale de informare și promovare turistică* neregăsindu-se, din păcate, nicio astfel de structură pe raza județului Bistrița-Năsăud.

Centrele de informare și promovare turistică joacă un rol esențial în orientarea și sprijinirea vizitatorilor, funcționând ca adevărate hub-uri de valorizare a patrimoniului local. Prin activitatea lor, ele oferă informații clare și actualizate despre atracțiile naturale și culturale, traseele tematice, activitățile de agrement și outdoor, posibilitățile de cazare, precum și despre evenimentele și manifestările locale. Aceste centre nu se limitează la furnizarea de informații, ci contribuie la crearea unor experiențe turistice personalizate și bine structurate. Prin ghiduri, hărți, broșuri și pachete turistice coerente, ele promovează atât obiectivele consacrate, cât și destinațiile mai puțin cunoscute, stimulând astfel o distribuție mai echilibrată a fluxurilor turistice și o valorificare mai amplă a resurselor județului. Un alt aspect important îl constituie colaborarea constantă cu autoritățile locale, agențiile de turism și structurile de primire turistică. Această rețea de parteneriate asigură un flux de informații bine organizat și accesibil, integrând oferta turistică într-un cadru competitiv și adaptat cerințelor actuale ale pieței.

Astfel, centrele de informare nu doar facilitează accesul la informație, ci și consolidează imaginea județului ca destinație turistică diversă, primitoare și bine pregătită. Prin funcția lor de intermediar între vizitatori și teritoriu, ele devin adevărați ambascadori ai turismului local.

Agențiile de turism din județul Bistrița-Năsăud joacă un rol activ în promovarea destinației, prin dezvoltarea și comercializarea unor pachete turistice integrate care valorifică patrimoniul cultural, resursele naturale, peisajele pitorești și activitățile recreative specifice zonei. Aceste oferte sunt concepute pentru a răspunde unei game variate de interese, adresându-se atât turiștilor pasionați de cultură și patrimoniu, cât și celor atrași de turism rural și ecologic, drumeții, ciclism, sporturi montane, turism de aventură, dar și de turism balnear, wellness, gastronomie locală sau participarea la evenimente tradiționale. Prin diversificarea serviciilor și personalizarea pachetelor, agențiile reușesc să creeze experiențe autentice și memorabile, contribuind la creșterea atractivității județului, stimularea circulației turistice și extinderea duratei medii de ședere. Totodată, colaborarea cu operatorii locali – unități de cazare, ghizi, producători, meșteșugari și centre culturale – sprijină direct economia comunităților și încurajează dezvoltarea durabilă.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud funcționează (la data de 27.08.2025) un număr de 25 *agenții turistice autorizate*, 14 dintre acestea fiind de tip intermediar (13 fiind localizate în municipiul reședință de județ – Bistrița și 1 în comuna Bistrița-Bârgăului - sat Josenii Bârgăului), 10 fiind organizatoare (9 fiind localizate în municipiul reședință de județ – Bistrița și 1 în comuna Bistrița-Bârgăului) și 1 de tip intermediar online (în Bistrița), cu mențiunea că agențiile de tip organizatoare online lipsesc din oferta de profil a județului (<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>).

La rândul lor, *structurile de primire turistică, alături de cele care oferă servicii balneare și de agrement-divertisment*, au un rol semnificativ în promovarea destinațiilor turistice. Prin intermediul rețelelor de socializare și al platformelor online, acestea își promovează atât serviciile oferite turiștilor, cât și atracțiile locale, contribuind la conturarea unei imagini atractive și competitive a destinațiilor și, implicit, a județului în ansamblu. Prin implicarea activă în diverse inițiative și proiecte, aceste entități susțin valorificarea potențialului turistic și cultural local, contribuind la consolidarea unei imagini coerente și distinctive a județului ca destinație turistică.

Pe acest fond, trebuie menționată implicarea activă a unor direcții și departamente cu atribuții în domeniul dezvoltării și promovării turismului și patrimoniului cultural, aflate sub autoritatea instituțiilor naționale și județene, precum Ministerul Culturii și Consiliul Județean Bistrița-Năsăud.

În acest sens, Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud și Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud au un rol esențial în sprijinirea dezvoltării turismului la nivel județean, prin prerogative clare de inițiere și implementare a proiectelor specifice. Aceste instituții colaborează în vederea modernizării infrastructurii turistice, restaurării și valorificării patrimoniului cultural, precum și promovării festivalurilor și evenimentelor cu potențial de atracție turistică. În același timp, ele contribuie activ la promovarea valorilor culturale, artistice și tradiționale pe plan local, național și internațional, prin organizarea de activități culturale, educaționale și artistice. Prin aceste inițiative, sprijină nu doar dezvoltarea turismului, ci și consolidarea identității culturale a comunității, oferind totodată oportunități de formare și dezvoltare personală. Astfel, aceste instituții devin actori-cheie în construirea unei imagini atractive și competitive a județului ca destinație turistică și culturală (https://www.facebook.com/patrimoniubn/?locale=ro_RO, <https://cjcbn.ro>, <https://www.primariabistrita.ro/primaria/acte-necesare/directia-patrimoniu/>).

Organizațiile nonguvernamentale, fundațiile, asociațiile și cluburilor de turism active la nivel regional, județean și local au un rol semnificativ în dezvoltarea turismului. Aceste entități contribuie la promovarea și valorificarea destinațiilor și arealelor turistice, sprijinind dezvoltarea economică durabilă și protecția patrimoniului natural și cultural. Prin inițiative diverse – precum crearea de trasee tematice, organizarea de evenimente culturale și educative sau colaborarea cu sectorul privat pentru dezvoltarea unor oferte turistice sustenabile etc. – acestea completează eforturile instituționale și stimulează dinamica turismului local. În plus, implicarea comunităților locale în aceste proiecte ajută la păstrarea și promovarea valorilor tradiționale și naturale, consolidând identitatea culturală și atractivitatea județului.

Dintre acestea menționăm: Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Turism în Bistrița-Năsăud", Asociația Tășuleasa Social (cu sediul în satul Piatra Fântânele, comuna Tiha Bârgăului), Asociația de Turism Gențiana Bistrița, Asociația pentru Ecologie și Turism Montan Heniu Prundu Bârgăului (sat Bistrița Bârgăului), Clubul Montan Iubitorii Naturii Maieru, Grupul pentru un Viitor Verde Bistrița, Fundatia Turism Pro Bistrita etc. (<https://www.bistrita.com/evenimente/o/37/asociatia-de-dezvoltare-intercomunitara-turism-in-bistrita-nasaud/trecut>, <https://www.facebook.com/people/Asociatia-de-Dezvoltare-Intercomunitara-Turism-%C3%AEn-Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud/100066415910995/> <https://www.turistmania.ro/sporturi-montane/asociatii-cluburi/bistrita-nasaud.html>

De asemenea, este foarte important ca instituțiile și organizațiile publice sau private implicate în dezvoltarea și gestionarea turismului din județul Bistrița-Năsăud să acorde o atenție prioritară colaborării interregionale și interinstituționale. Cooperarea cu alte județe și regiuni din România, precum și cu Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, trebuie consolidată pentru a asigura promovarea unitară și coerentă a ofertei turistice, atât pe platforme naționale și internaționale, cât și în cadrul *târgurilor de turism, expozițiilor și campaniilor naționale de promovare specializate*. Astfel de parteneriate strategice facilitează creșterea vizibilității județului pe piețele turistice, contribuie la atragerea unui număr mai mare de vizitatori și sprijină dezvoltarea durabilă a sectorului turistic local. În plus, cooperarea interinstituțională permite schimbul de bune practici, coordonarea proiectelor comune și integrarea ofertei turistice locale în circuite și rute regionale sau naționale, sporind atractivitatea și competitivitatea județului.

Promovarea ofertei turistice a județului Bistrița-Năsăud la târgurile naționale poate valorifica numeroase oportunități, cea mai importantă fiind cea oferită de Târgul de Turism al României de la București. Evenimentul, organizat anual la Complexul Expozițional ROMEXPO, va ajunge în perioada 20–23 noiembrie 2025 la cea de-a XXXIX-a ediție. Participarea la acest târg permite județului să-și prezinte oferta turistică actuală într-un cadru profesional, să pună la dispoziția vizitatorilor informații utile și atractive și să valorifice experiența acumulată în cadrul edițiilor anterioare, adaptând strategiile de prezentare și promovare pentru a răspunde mai eficient cerințelor publicului și tendințelor pieței turistice.

În cadrul ediției la ediția de primăvară din anul 2018 (derulată între 22-25 februarie) a acestei prestigioase manifestări au fost prezente Consiliul Județean Bistrița-Năsăud și CNIPT Bistrița-Năsăud, punctele de maximă atracție pregătite fiind: lansarea aplicației “Visit Bistrița-Năsăud” optimizată pentru dispozitivele mobile, care oferă informații în timp real despre obiectivele și traseele turistice, evenimentele și modalitățile de petrecere a vacanțelor; expoziția de produse locale “Produce în Bistrița-Năsăud” și atelierul de meșteșuguri, cu participarea meșterului popular Virginia Linul; evenimentul “Descoperă Bistrița-Năsăud” – o experiență inedită despre tradițiile și portul nostru popular, cu participarea Ansambului profesionist “Dor Românesc” al Centrului Județean pentru Cultură; degustarea de preparate speciale pe bază de păstrăv realizate de chef Nina Rus, brânzeturi marca Lech Lacto Lechinița și băuturi tradiționale

din județul nostru (prezentare Crama Jelna. “Passport to Transylvania” – apreciat anul trecut la TTR, Târgurile Internaționale de la Berlin și Paris drept unul din cele mai bune produse viticole din Europa); promovarea turistică vine acum cu oferte concrete din partea unui număr de 17 operatori din turism și servicii conexe. Din acest “peisaj” nu a lipsit Contele Dracula, care a invitat întreaga audiență să trăiască experiențe de neuitat în adevăratul său ținut din Bistrița-Năsăud (<https://timponline.ro/bistrita-nasaud-targul-turism-romaniei-care-sunt-punctele-maxima-atractie/>).

O delegație din Bistrița-Năsăud a fost prezentă și la ediția de primăvară din anul 2020 a Târgului de Turism de la București, standul județului având ca și principale repere “Borgo Pass”, meșteri și locuri speciale, mâncare bună și două proiecte de marcă: Via Transilvanica (celui mai frumos drum din România) și Povestea Vinului în Mocănița Transilvaniei (proiectul inițiat de Asociația Mocănița Transilvaniei care își propune să spună lumii povestea vinului și a cramelor din Podgoria Lechința (<https://www.infobistrita.ro/tibi-useriu-promoveaza-judetul-bistrita-nasaud-la-targul-de-turism-de-la-romexpo-foto>))

Județul Bistrița-Năsăud a participat și la ediția din 2021 a Târgului de Turism al României, derulată online din cauza pandemiei de COVID-19, unde s-au prezentat patru povești, respectiv câte una pentru fiecare zi a târgului, cu scopul de promova latura turistică a județului (prima zi s-a centrat pe Poarta Transilvaniei ca și loc de unde începe povestea, a doua zi a fost dedicată unei povești a obiectivelor turistice emblematicale ale județului, a treia zi s-a focusat pe drumul care unește - Via Transilvanica, iar a patra zi pe Povestea Vinului în Mocănița Transilvaniei (<https://ziardebistrita.ro/bistrita-nasaud-va-participa-si-anul-acesta-la-targul-de-turism-al-romaniei-vor-fi-promovate-patru-povesti-reprezentative-pentru-judet/>)).

Participarea la *târgurile internaționale de turism* reprezintă o oportunitate strategică pentru promovarea ofertei sale turistice, atât la nivel general, cât și pentru componentele și destinațiile specifice. Astfel de evenimente expoziționale de anvergură, organizate în 2025 în țară (București) și în străinătate (Viena, Stuttgart, Madrid, Paris, Tel Aviv, Chișinău, Berlin, Almaty, Frankfurt, Varșovia, Rimini, Londra, Barcelona) (<https://turism.gov.ro/web/targuri-2/>, https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2024/08/Ordinul-2035_31.07.2024-privind-aprobarea-Listei-cu-manifestarile-expozitionale-internationale-de-turism-din-tara-si-din-strainatate-la-care-MEAT-participa-in-anul-2025.pdf)), constituie platforme ideale pentru prezentarea resurselor naturale, culturale și recreative ale județului. Prezența la aceste târguri

ar permite creșterea vizibilității nu doar a țării, ci și a Transilvaniei și a județului Bistrița-Năsăud, stimularea interesului turiștilor internaționali și integrarea atracțiilor județului în pachete turistice diversificate și adaptate cerințelor pieței globale.

O oportunitate deosebit de eficientă pentru promovarea destinației turistice România, dar și a regiunilor și județelor cu potențial turistic ridicat, este reprezentată de târgul internațional World Travel Market (WTM), organizat anual la Londra, în format Business-to-Business (B2B).

La ediția desfășurată între 6–8 noiembrie 2023, fiecare co-expozant a beneficiat de un spațiu dedicat întâlnirilor B2B, conceput special pentru o promovare directă și eficientă către operatori de turism, agenții internaționale și alți parteneri de profil. Standul României a inclus, pe lângă zona expozițională, și un spațiu pentru conferințe (16 locuri), unde au avut loc 10 prezentări tematice axate pe produse turistice variate (city break, servicii SPA și balneare, turism medical, dar și alte atracții reprezentative). Un punct central al participării a fost proiecția celor 8 filme de promovare a României, realizate în colaborare cu producătorul britanic Charlie Ottley, cunoscut pentru documentarele „Wild Carpathia” și „Flavours of Romania”. Filmele au evidențiat frumusețea țării în toate cele patru anotimpuri, dar și patru forme de turism cu potențial distinctiv, fiind prezentate în cadrul unui eveniment special la care au fost invitați și jurnaliști ai televiziunii BBC. Astfel, WTM Londra s-a dovedit nu doar un târg de promovare, ci și o platformă de networking de prim rang, contribuind la consolidarea imaginii României ca destinație turistică competitivă pe piața internațională(<https://adevarul.ro/economie/romania-promovata-la-targul-international-de-2314164.html>).

La ultima ediție a târgului internațional de turism „World Travel Market” (WTM) Londra, desfășurată în perioada 5–7 noiembrie 2024, fiecare co-expozant al standului României a beneficiat de un spațiu special de întâlniri B2B, amenajat pentru promovarea eficientă și pentru stabilirea de contacte profesionale directe. Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului (MEDAT) a urmărit consolidarea vizibilității României pe piața britanică și internațională printr-o strategie integrată de promovare, ce a inclus participarea la WTM, eveniment de referință pentru profesioniștii din turism, în format Business-to-Business (B2B) și o campanie de promovare outdoor (OOH) derulată pe autobuzele din marile orașe britanice – Londra, Manchester, Birmingham și Liverpool. Campania a fost programată strategic în luna noiembrie, înaintea sezonului sărbătorilor de iarnă, și a fost orientată spre atragerea atât a turiștilor britanici, cât și a celor internaționali.

Standul național al României a reunit 35 de co-expozanți – tour-operatori, hotelieri, asociații și federații de profil, precum și Organizații de Management al Destinației (OMD). Aceștia au beneficiat de spații dedicate pentru întâlniri B2B, utile pentru dezvoltarea de parteneriate și contracte comerciale, o zonă de conferințe, unde, pe parcursul celor trei zile de târg, au fost susținute prezentări tematice despre oferta turistică locală și națională.

Astfel, România și-a consolidat prezența în cadrul uneia dintre cele mai prestigioase manifestări expoziționale internaționale, valorificând oportunitatea de a-și promova diversitatea turistică și de a-și crește atractivitatea pe piețele externe (<https://economie.gov.ro/destinatia-turistica-romania-isi-consolideaza-prezenta-in-regatul-unit-prin-participarea-la-world-travel-market-londra-si-campania-ooh-de-promovare-pe-autobuzele-din-principalele-orase-britanice/>).

În acest context, Târgul internațional de turism WTM (World Travel Market) de la Londra constituie una dintre cele mai importante platforme de promovare a destinației turistice România, dar și a regiunilor și județelor sale, inclusiv județul Bistrița-Năsăud. Participarea în cadrul acestui eveniment de referință, printr-o implicare activă a tuturor actorilor relevanți – autorități publice, organizații de management al destinației, agenții de turism, structuri de primire turistică și ONG-uri – ar putea asigura județului o vizibilitate internațională semnificativă. Astfel, resursele turistice locale (naturale, culturale, istorice și gastronomice) ar putea fi integrate într-o ofertă diversificată și promovată coerent pe piețe externe competitive, contribuind la consolidarea imaginii județului ca destinație autentică, atractivă și competitivă.

Totuși, în pofida acestor oportunități, se remarcă faptul că activitatea actuală de promovare și marketing turistic la nivel județului este fragmentată și insuficient dezvoltată. Lipsa unei strategii unitare și a unor campanii de promovare cu impact național și internațional limitează valorificarea resurselor locale și împiedică transformarea județului într-o destinație bine conturată pe harta turistică europeană. În consecință, este necesară o intensificare a cooperării interinstituționale și o profesionalizare a demersurilor de promovare, pentru a asigura o prezență constantă și eficientă a județului pe piețele turistice emergente și consacrate.

3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

Principalele disfuncționalități identificate în urma analizei efectuate și propunerile de eliminare / diminuare a acestora sunt redată sintetic în tabelul de mai jos:

Disfuncționalități identificate	Prioritate de intervenție
Exploatarea insuficientă (valorificarea deficitară) a potențialului turistic al cadrului natural	• Dezvoltarea sustenabilă a potențialului turistic natural al județului care vizează valorificarea integrată și responsabilă a resurselor naturale, prin intervenții adaptate specificului fiecărei zone și prin implementarea unor infrastructuri moderne și funcționale. Aceasta are ca obiective principale crearea unui sistem coerent de utilizare turistică, creșterea accesibilității, garantarea siguranței și diversificarea experiențelor pentru vizitatori, în concordanță cu principiile dezvoltării durabile Direcțiile strategice de acțiune și măsurile aferente vizează: ▪ Extinderea și modernizarea infrastructurii turistice montane și submontane - dezvoltarea rețelei de trasee turistice prin amenajarea și omologarea de noi trasee, modernizarea și/sau refacerea marcajelor existente și instalarea de indicatoare și panouri informative tematice; - crearea de puncte de odihnă, refugii, adăposturi și cabane montane; - dezvoltarea de platforme multifuncționale și baze de salvare montană pentru creșterea siguranței turiștilor. ▪ Dezvoltarea și promovarea turismului sustenabil („verde”) - identificarea și certificarea unor destinații ecoturistice în zone naturale protejate; - crearea de trasee ecodidactice și programe de turism educațional (ex. tabere tematice cu rol formativ); - promovarea formelor alternative de turism: turism de aventură, speologie, birdwatching, ciclism montan etc.; - crearea de pachete turistice ecologice în parteneriat cu ONG-uri și sectorul privat. ▪ Valorificarea resurselor pentru sporturi de iarnă - evaluarea tehnică, inventarierea și cartarea domeniului schiabil al județului; - amenajarea de noi pârtii și domenii schiabile dotate cu telescaune, telegondole, instalații de zăpadă artificială și iluminat nocturn;

	- dezvoltarea de infrastructuri complementare (après-ski, tabere tematice, organizare de competiții sportive). ▪ Punerea în valoare a resurselor hidrominerale - Inventarierea, cartarea și evaluarea tehnică a resurselor (debit, volum, parametri fizico-chimici și terapeutici); - Delimitarea perimetrelor de cantonare și captare și implementarea măsurilor de protecție; - dezvoltarea unor facilități de tratament balnear, spa-uri naturale și zone/puncte de agrement bazate pe valorificarea sustenabilă a resurselor. ▪ Amenajarea sectoarelor de râu și a suprafețelor lacustre pentru turism - Implementarea infrastructurii pentru pescuit sportiv și agrement; - dezvoltarea de baze nautice pentru caiac, bărci, stand-up paddle; - amenajarea de zone de picnic și promenadă în proximitatea lacurilor și cursurilor de apă. ▪ Dezvoltarea turismului cinegetic controlat - amenajarea de parcuri de vânătoare reglementate, care să permită practicarea vânătorii turistice în condiții de responsabilitate și siguranță; - implementarea de sisteme pentru monitorizarea circulației turiștilor, informare și ghidare turiștilor în teren; - respectarea strictă a legislației și a principiilor de protecție a biodiversității.
Exploatarea insuficientă (valorificarea deficitară) a patrimoniului turistic antropoc material (construit) și imaterial (spiritual) al județului	• Facilitarea valorificării sustenabilă a patrimoniului turistic cultural și spiritual al județului în vederea punerii în valoare integrată și eficientă a patrimoniului construit, rural și gastronomic, care reflectă identitatea culturală locală și regională în vederea reactivării și promovării coerente a patrimoniului cultural-istoric și imaterial, prin integrarea acestuia în circuite turistice și evenimente cu potențial de atracție națională și internațională, deziderat ce presupune traspunerea în practică a următoarelor direcții strategice de acțiune și măsuri efective: ▪ Inventarierea, restaurarea și reconversia patrimoniului construit - realizarea unui registru complet și actualizat al obiectivelor cultural-istorice (cetăți, conace, case tradiționale, monumente de cult etc.); - clarificarea statutului juridic al obiectivelor și identificarea surselor de finanțare (fonduri UE, PNRR, parteneriate public-private); - restaurarea și reconversia obiectivelor degradate în scopuri turistice (centre culturale, pensiuni tematice, muzee); - integrarea obiectivelor restaurate în pachete și trasee

	tematice. ▪ Turism de evenimente și promovare culturală - crearea unui calendar anual al evenimentelor culturale și turistice (festivaluri, târguri, concerte, reconstituiri istorice etc.); - sprijin logistic și financiar pentru organizatorii de evenimente în destinații consacrate sau emergente; - promovarea activă a evenimentelor prin canale digitale, mass-media și parteneriate regionale. ▪ Turism rural și autenticitate - identificarea și sprijinirea satelor cu potențial turistic autentic (arhitectură tradițională, obiceiuri, gastronomie); - conceperea și crearea de circuite rurale tematice; ▪ Turism educațional și susținerea meșteșugurilor tradiționale - organizarea de tabere tematice (folclor, ceramică, țesut, lemnărie); - integrarea meșteșugarilor locali în rețeaua turistică prin centre de demonstrație și vânzare; - sprijinirea atelierelor mobile și expozițiilor interactive dedicate patrimoniului imaterial. ▪ Dezvoltarea turismului gastronomic - extinderea rețelei de puncte gastronomice locale (simplificarea proceselor de autorizare și promovare); - valorificarea produselor locale (brânzeturi, dulceață, țuică, produse tradiționale de post); - organizarea de festivaluri și evenimente gastronomice sezoniere; - integrarea gastronomiei locale în trasee turistice tematice. ▪ Semnalizare turistică și digitalizare - implementarea unui sistem unitar de semnalizare turistică în toate centrele urbane și rurale; - montarea de panouri informative și direcționale (în română și engleză), amplasate strategic la intrările în localități și lângă obiective; - digitalizarea semnalizării prin coduri QR cu informații multimedia conectate la platformele turistice județene existente.
Accesibilitate și mobilitate deficitară spre unele obiective sau areale de interes turistic din zona montană, submontană/piemontană sau din localitățile rurale situate marginal față de principalele coridoare rutiere și/sau feroviare, lipsa	• Intervenție strategică pentru îmbunătățirea infrastructurii de acces și mobilitate turistică prin modernizarea și extinderea infrastructurii fizice și de transport pentru a crește accesibilitatea, mobilitatea și conectivitatea către și între obiectivele turistice din zona montană, submontană și premontană și din localitățile rurale marginale în vederea facilitării accului fluxurilor turistice interne și internaționale și generării unor culoare turistice atractive pentru investiții în domeniu.

interconectării/conexiune limitată între unele locații/destinații și/sau areale cu obiective de interes turistic	Realizarea acestui deziderat presupune urmarea următoarelor direcții de acțiune: -interconectarea arealelor turistice prin planificarea și realizarea de rute de legătură între centrele turistice, stațiuni, obiective culturale și naturale, folosind infrastructură rutieră modernizată și dedicată turismului; -reabilitarea și modernizarea infrastructurii de acces către zonele montane, stațiunile balneare, satele turistice și obiectivele izolate, inclusiv prin dezvoltarea de „drumuri turistice” tematice, marcate și semnalizate corespunzător, urmărindu-se crearea de legături rapide și funcționale cu principalele coridoare rutiere și feroviare; -dezvoltarea mobilității turistice publice prin introducerea de microbuze și linii sezoniere dedicate turismului, asigurarea accesului intermodal către zonele montane și rurale, precum și crearea de parcuri moderne (inclusiv etajate sau intermodale) în proximitatea obiectivelor, implementarea unui sistem digital de monitorizare și ghidare a traficului turistic (aplicații mobile cu rute alternative, informații privind gradul de aglomerare, timpi de acces); -dezvoltarea infrastructurii pentru mobilitate alternativă și turism activ prin amenajarea de trasee cicloturistice interconectate cu centrele urbane și obiectivele turistice, benzi dedicate bicicliștilor, trasee pietonale tematice și drumuri de drumeție cu dotări specifice (refugii, puncte de informare, panouri interpretative); -conceperea de circuite turistice tematice și regionale care să conecteze obiective istorice, mănăstiri, monumente de artă religioasă, sate cu arhitectură tradițională și meșteșuguri. Aceste circuite trebuie completate de servicii complementare: ghidaj profesionist, transport bagaje, aplicații mobile cu realitate augmentată; -integrarea județului în rețelele turistice naționale și europene prin includerea traseelor în rute consacrate (Via Transilvanica, Rutele Culturale Europene, rețele cicloturistice), asigurarea conexiunilor cu aeroporturi regionale (Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Baia Mare, Suceava) și dezvoltarea de parteneriate transjudețene și transregionale pentru circuite tematice comune.
Distribuție neechilibrată / decalaje majore între baza materială turistică a destinațiilor și arealelor de interes turistic ridicat din județ (centrele urbane și unele localități rurale din proximitatea acestora sau posesoare ale	Decalajul existent între potențialul turistic ridicat al județului Bistrița-Năsăud și nivelul relativ scăzut al valorificării efective generează o serie de disfuncționalități: ▪ concentrarea fluxurilor turistice în câteva destinații consacrate, cu riscul suprasolicitării acestora; ▪ subutilizarea resurselor din zonele marginale sau mai puțin promovate;

unor obiective naturale sau antropice de interes din zona montană și submontană și din stațiunile balneoclimaterice consacrate) și cea a majorității UAT rurale, unele chiar posează ale unor obiective turistice valoroase și resurse tradiționale bine conservate, decalaj care limitează șansele unor locații și/sau zone cu resurse autentice de a deveni destinații competitive pe piața turistică și conduc la dezvoltare insuficientă a acestora și la o reprezentare redusă în circuitele turistice majore	▪ reducerea impactului economic al turismului în comunitățile rurale; ▪ scăderea competitivității generale a județului ca destinație turistică integrată și diversificată. Pentru corectarea acestor dezechilibre și pentru susținerea unei dezvoltări turistice durabile este necesară o abordare strategică integrată, care să vizeze modernizarea și extinderea infrastructurii turistice, care trebuie să includă: ▪ extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii și a rețelelor de utilități publice în zonele cu potențial turistic ridicat; ▪ stimularea investițiilor în infrastructura turistică din areale cu resurse insuficient valorificate; ▪ crearea de legături funcționale între destinații prin infrastructuri de acces, semnalizare turistică și trasee tematice; ▪ integrarea teritorială și tematică a obiectivelor turistice în circuite, produse și pachete unitare; ▪ promovarea coerentă a ofertei turistice a județului, bazată pe diversitate, complementaritate și sustenabilitate. Măsurile prioritare care să asigure realizarea obiectivelor urmărească: ▪ Accesibilitate și infrastructură de transport - edificarea, modernizarea și reabilitarea drumurilor de acces către principalele obiective și destinații turistice - crearea de rute tematice turistice marcate și interconectarea lor cu centre urbane și stațiuni ▪ Infrastructură publică de sprijin - modernizarea rețelelor de apă-canal, energie electrică, gaze și comunicații în areale turistice - dezvoltarea facilităților de parcare, iluminat public și digitalizare pentru gestionarea fluxurilor de vizitatori ▪ Structuri de primire turistică și cazare - extinderea și modernizarea unităților de cazare, cu creșterea gradului de confort și alinierea la standardele europene. - promovarea pensiunilor tematice și unităților cu specific local. ▪ Siguranță și infrastructură montană - reabilitarea și dotarea posturilor Salvamont - crearea de refugii montane, centre de salvare și infrastructură de orientare (panouri, aplicații digitale) ▪ Turism de sănătate și agrement - modernizarea și extinderea bazelor de tratament balneoclimaterice - dezvoltarea centrelor wellness & spa, balneo-spa, piscine, ștranduri și terenuri sportive
---	--

	- amenajarea de noi pârtii de schi, modernizarea și a pârtiilor de schi existente, facilităților pentru sporturi de iarnă și a pistelor de cicloturism ▪ Turism cultural și evenimente - construirea și modernizarea spațiilor pentru spectacole, festivaluri, competiții și evenimente recreative. - organizarea de circuite tematice (religioase, istorice, gastronomice, etnografice). ▪ Turism de afaceri și profesional - Dezvoltarea centrelor multifuncționale pentru conferințe, congrese, manifestări științifice și evenimente corporate. ▪ Turism gastronomic - Extinderea și diversificarea rețelei de restaurante, cu accent pe unități cu specific local, regional și internațional și a punctelor gastronomice locale (PGL). - Integrarea gastronomiei tradiționale în pachetele turistice tematice și festivaluri culinare, inclusiv prin valorizarea eficientă a tradiției vitivinicole și pomicole din județ).
Organizare și coordonare deficitară la nivel local și județean privind asigurarea condițiilor de organizare, desfășurare, gestionare, coordonare și promovare a activităților turistice, care manifestă prin: suprapuneri instituționale și lipsa unei delimitări clare a responsabilităților între autorități, instituții și organizații de profil; absența unei viziuni comune și unitare între actorii implicați (autorități publice, mediul privat, ONG-uri, comunități locale), slaba valorificare a potențialului turistic existent, ceea ce reduce atractivitatea județului ca destinație competitivă; dificultăți în dezvoltarea de produse turistice integrate și bine promovate, care să conecteze patrimoniul natural, cultural și infrastructura de agrement într-o ofertă coerentă și sustenabilă; fragmentarea inițiativelor de promovare turistică, lipsa unor campanii	Stimularea parteneriatelor locale și a sectorului asociativ în turism constituie un pilon esențial al dezvoltării turistice sustenabile care vizează crearea și consolidarea unui cadru de colaborare durabil între autoritățile locale, operatorii din turism, organizațiile neguvernamentale și comunitățile locale în vederea dezvoltării unui turism regional integrat, fundamentat pe valorificarea resurselor comune și a patrimoniului tradițional, prin: - formarea de rețele și parteneriate locale și regionale care să faciliteze planificarea, promovarea și gestionarea integrată a destinațiilor turistice, asigurând coerență și complementaritate în ofertă; - implicarea activă a comunităților locale în procesul de dezvoltare turistică, pentru stimularea sentimentului de apartenență, identitate și responsabilitate față de patrimoniul cultural și natural; - încurajarea antreprenoriatului local, în special în rândul tinerilor și al femeilor, prin oferirea de consultanță, mentorat, programe de formare profesională și asistență tehnică pentru inițierea și dezvoltarea de afaceri în domeniul turismului; - sprijin instituțional pentru autoritățile județene și locale în elaborarea și implementarea de proiecte turistice durabile, prin instrumente de planificare strategică și mecanisme de coordonare interinstituțională; - identificarea și atragerea surselor de finanțare externe, în special a fondurilor europene și transfrontaliere, pentru investiții în infrastructura turistică, diversificarea ofertei, profesionalizarea resursei umane și promovarea integrată a destinațiilor;

unitare și insuficienta prezență pe piețele externe.	- implementarea unui sistem de management al calității în turism, care să garanteze standarde ridicate ale serviciilor și adaptarea permanentă la cerințele pieței internaționale; - iintegrarea microfermelor bio și a micilor producători locali în lanțurile turistice de producție și consum, prin sprijinirea dezvoltării de structuri agroturistice (cazare, gastronomie tradițională), creând astfel experiențe autentice pentru vizitatori; - promovarea turismului cu specific local și autentic, bazat pe gastronomia tradițională, meșteșuguri, arhitectură vernaculară și peisaje culturale, în vederea diferențierii județului pe piața turistică.
Promovarea insuficientă, necompetitivă și fragmentată a ofertei turistice, atât la nivelul majorității locațiilor și arealelor de interes, cât și la nivelul ansamblului teritorial. Lipsa unei strategii unitare și a unei campanii de marketing coerente conduce la vizibilitate scăzută pe piața națională și internațională, reducerea atractivității județului ca destinație turistică competitivă, fragmentarea și suprapunerea inițiativelor locale (care se desfășoară adesea izolat, fără integrare într-o imagine comună de brand), subutilizarea resurselor de promovare moderne (platforme digitale, realitate augmentată, marketing experiențial) în favoarea unor metode tradiționale cu impact redus, dificultăți în crearea și menținerea unei identități turistice distinctivă la nivel regional și județean.	Creșterea vizibilității și competitivității ofertei turistice la toate nivelurile și pentru toate tipurile de turism cu potențial de afirmare, aceasta implicând îmbunătățirea accesibilității informațiilor turistice, promovarea eficientă și coerentă a tuturor resurselor de interes turistic din județ, sprijinirea vizitatorilor în luarea unor decizii informate, printr-o abordare modernă, digitalizată și integrată. Pentru atingerea acestor obiective, se propun următoarele direcții de acțiune și măsuri asociate: ▪ Platformă digitală integrată de promovare turistică - crearea unei platforme unice și centralizate la nivel județean, cu informații actualizate constant la nivel zonal, local și punctual; - integrarea destinațiilor, obiectivelor și activităților turistice într-un sistem unitar, accesibil online și mobil; ▪ Brand turistic județean puternic - definirea și implementarea unei identități vizuale și a unui mesaj clar; - utilizarea brandului în toate formele de comunicare și promovare turistică; - crearea de produse turistice „emblematic” (icoană), reprezentative pentru județ sau pentru anumite areale; ▪ Promovarea traseelor tematice integrate - valorificarea resurselor culturale, istorice, naturale și spirituale prin circuite și trasee tematice. - crearea unor produse turistice coerente, atractive pentru segmente diferite de vizitatori. ▪ Amenajare și semnalizare turistică - implementarea unor planuri speciale de semnalizare, în special la intrările în județ pe principalele rute de acces. - evidențierea clară și atractivă a zonelor și destinațiilor turistice. ▪ Materiale de promovare atractive și modern - realizarea de ghiduri, hărți și materiale tipărite și digitale (broșuri, videoclipuri, aplicații mobile). - distribuirea acestora în centrele de informare turistică din

	țară și străinătate, precum și în punctele de acces în județ. ▪ Optimizarea și extinderea centrelor de informare turistică - modernizarea centrelor existente și adaptarea serviciilor la nevoile vizitatorilor. - integrarea de instrumente digitale interactive (kiosk-uri multimedia, aplicații AR/VR); - extinderea rețelei în locații strategice. ▪ Promovare digitală și multimedia - crearea de conținut interactiv (video, tururi virtuale, povești multimedia). - consolidarea prezenței online și în social media. - colaborarea cu influenceri și bloggeri de turism. - conectarea website-urilor oficiale pentru vizibilitate sporită. ▪ Campanii și parteneriate strategice - organizarea de campanii publicitare integrate (online și offline). - participarea la târguri, expoziții și evenimente internaționale de turism. - dezvoltarea de parteneriate cu agenții de turism, tour-operatori și instituții de profil pentru crearea de pachete turistice integrate. ▪ Modernizarea infrastructurii de vizitare și promovare ecoturistică - amenajarea de facilități și trasee în ariile naturale protejate (parcuri, rezervații). - marcarea clară a punctelor de acces și integrarea lor în rețele turistice durabile. - promovarea patrimoniului natural prin concepte de turism sustenabil.
Deficit de forță de muncă calificată pentru unele sectoare de activitate și ocupații specifice din domeniul turistic (afectând calitatea serviciilor și competitivitatea industriei turistice locale), accesul limitat al persoanelor a persoanelor din categoriile defavorizate la oportunitățile de angajare din sectorul turistic (accentuând dezechilibrele existente, în special în zonele rurale și periferice), lipsa de corelare între nevoile reale ale angajaților din turism și programele de formare profesională din domeniu (fapt	Asigurarea forței de muncă calificate și profesionalizarea sectorului turistic pentru a susține dezvoltarea unui turism competitiv, profesionist și orientat spre calitate, adaptat standardelor internaționale, prin implementarea unui set de măsuri care să asigure pregătirea și adaptarea continuă a resursei umane la cerințele pieței: - dezvoltarea resursei umane prin atragerea, pregătirea și menținerea personalului în sectorul turistic, cu accent pe implicarea tinerilor și a persoanelor din mediul rural; - îmbunătățirea formării profesionale prin actualizarea curriculumelor și modernizarea metodelor de predare și extinderea colaborării cu operatorii din industrie pentru adaptarea continuă la cerințele reale ale pieței; - programe specializate de ghidaj turistic pentru pregătirea ghizilor autorizați și promovarea lor ca vectori ai unei experiențe turistice de calitate; - creșterea atractivității profesiilor din turism prin promovarea activă a profesiilor din domeniu și îmbunătățirea

care descurajează atragerea și menținerea resursei umane în domeniu), statut social și prestigiu scăzute ale profesiilor din turism și al ocupațiilor din domeniu neconform cu importanța socială și economică a acestora (percepție care contribuie la fluctuația ridicată a personalului și la retenția redusă a angajaților bine pregătiți)	imaginii acestora și asigurarea unor condiții salariale și de muncă adecvate pentru a reduce fluctuația personalului; - modernizarea infrastructurii educaționale prin dezvoltarea centrelor de formare profesională și atragerea de finanțări externe, dublate de crearea de parteneriate public-private pentru formarea continuă a personalului turistic. Asigurarea forței de muncă calificate pregătite și adaptate cerințelor actuale ale pieței, profesionalizarea sectorului turistic prin îmbunătățirea continuă a pregătirii și corelarea ofertei educaționale cu realitățile și tendințele industriei, facilitarea inserției profesionale a persoanelor aparținând categoriilor vulnerabile sau defavorizate, sprijinirea continuă a îmbunătățirii pregătirii, a ofertei educaționale din domeniu și încurajarea conexiunii permanente în vederea adaptării funcționale între educație/formare profesională și necesitățile pieței de muncă din turism prin implementarea unui set de măsuri menite să consolideze capacitatea județului de a susține un turism competitiv, profesionist și orientat spre calitate, adaptat standardelor internaționale: ▪ dezvoltarea resursei umane prin atragerea, pregătirea și menținerea personalului în sectorul turistic, cu accent pe implicarea tinerilor și a persoanelor din mediul rural; ▪ ridicarea standardelor de formare profesională prin actualizarea curriculelor, modernizarea metodelor de predare și extinderea colaborării cu operatorii din industrie; ▪ implementarea de programe specializate de ghidaj turistic și promovarea profesională a ghizilor autorizați, ca vectori ai experienței turistice de calitate; ▪ promovarea activă a profesiilor din domeniul turistic, îmbunătățirea imaginii acestora și creșterea atractivității locurilor de muncă prin asigurarea unor condiții salariale și de muncă adecvate; ▪ modernizarea infrastructurii educaționale și a centrelor de formare profesională, inclusiv prin atragerea de finanțări externe și crearea de parteneriate public-private în domeniu.
---	--

4. ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI

1. Resurse naturale și peisagistice

- Cadru natural spectaculos, cu peisaje variate, biodiversitate bogată și zone rurale pitorești și populare redusă ceea ce sporește atractivitatea ecoturistică
- Existența unor atracții naturale importante (parcuri naționale + zone protejate) și arii relativ bine conservate și nepolluate, în special în sudul și sud-estul județului
- Existența izvoarelor minerale, recunoscute pentru proprietățile lor terapeutice, caracterizate printr-o mare diversitate chimică și un grad ridicat de mineralizare (pe raza județului sunt inventariate 37 surse hidrominerale de tip clorosodic /ape sărate, 3 izvoare sulfuroase și 76 de izvoare hidrominerale de tip carbogazos și bicarbonat), de care se leagă și renumele stațiunii Sângeorz Băi

2. Patrimoniul cultural și arhitectural

- Patrimoniul cultural și istoric divers, complex și valoros, incluzând un număr important de clădiri istorice și monumente de valoare și areale/destinații cu peisaje culturale bine conservate și cu potențial ridicat pentru dezvoltarea turismului cultural (orașul medieval Bistrița, biserici fortificate săsești, muzee și patrimoniul industrial, cetăți și castele nobiliare de importanță ISTORICĂ ȘI arhitecturală (ex.: Rodna, Castelul Teleki din Posmuș – restaurat și introdus în circuitul cultural cu o componentă educațională)
- Existența unui patrimoniul rural și a unor peisaje cu valoare culturală ridicată, care pot atrage un segment de turiști interesați de experiențe autentice
- Identitate turistică autentică (Via Transilvanica în proximitate, potențial pentru turism de drumeții și cicloturism, festivități tradiționale - Festivaluri de folclor, produse tradiționale, sărbători locale, tradiții autentice - port popular, folclor, meșteșuguri etc.)
- Patrimoniul textil unic la nivel național, concentrat în special în zona Salva
- Patrimoniul feroviar valoros, cu trasee spectaculoase din punct de vedere peisagistic (Năsăud–Vatra Dornei, Bistrița–Valea Bârgăului, Mocănița Transilvaniei), coroborat cu revitalizarea infrastructurii feroviare tradiționale (Mocănița Transilvaniei), care leagă biserici, castele și crame, punând în valoare atât patrimoniul istoric, cât și cadrul natural

3. Turism rural, slow și eno-gastronomic

- Turism rural și agroturism în creștere (cererea în creștere pentru experiențe autentice, activități în natură, agrement în ferme)
- Resurse deosebite pentru turism rural slow (eno-gastronomic și ecoturism), mai ales în zonele sudice și centrale, până acum mai puțin valorificate
- Sate cu arhitectură tradițională ce permite restaurări sustenabile, cu ambianțe autentice, puțin sau neafectate de modernizări improprii, trafic sau industrie (ex.: Comlod, Jeica, Dorolea).
- Gastronomie locală variată, promovată prin restaurante de cramă și puncte gastronomice dezvoltate prin inițiative precum „Produs în Bistrița-Năsăud”
- Existența podgoriei Lechința cu include trei centre viticole active din județ (Lechința, Teaca și Jelna) premiate internațional și implicate în exporturi semnificative, Crama Jelna constituind un exemplu de viticultură sustenabilă, integrată într-o rețea tot mai dezvoltată de produse gastronomice locale certificate și bio

4. Trasee și circuite turistice

- Existența unor trasee turistice de valoare și notorietate (precum Via Transilvanica, Drumul Vinului și al Mărului, Mocănița Transilvaniei, dar și altele) care permit crearea unor conexiuni eficiente între atracțiile naturale și culturale, integrând județul în circuitele turistice naționale și internaționale

5. Infrastructură și servicii turistice

- Infrastructura de cazare în proces de modernizare, atât în sectorul hotelier, cât și în pensiunile eco și premium, dublate de dezvoltarea de spații private de cazare care pun în valoare arhitectura istorică și cadrul natural
- Creștere constantă a frecvenței turistice în județ, cu accent pe municipiul Bistrița, zonele montane (Rodna, Parva, Sângeorz-Băi, Colibița) și Băile Figa
- Implementarea proiectului european „Intelligent Cities Challenge” (ICC) la nivelul municipiului Bistrița, cu potențial de replicare și în zonele rurale

PUNCTE SLABE

1. Patrimoniu construit și peisagistic

- Stare precară de conservare a patrimoniului imobil, în special cel rural (case, biserici, gospodării tradiționale)

- Slaba protejare a patrimoniului peisagistic și arhitectural din mediul rural
- Degradarea fondului construit valoros prin demolări, intervenții neconforme și construcții noi nespecifice mediului rural, care afectează identitatea satelor tradiționale
- Marginalizarea patrimoniului săsesc din zona rurală sudică și lipsa unei promovări adecvate, deși acest patrimoniu are un potențial turistic ridicat
- Grad ridicat de distrugerea a patrimoniului construit în partea de nord a județului
- Zona de sud a județului slab dezvoltată și insuficient valorificată turistic

2. Infrastructură turistică și servicii

- Infrastructură turistică inegal dezvoltată (unele zone - precum Colibița - au potențial mare, dar investiții limitate în servicii)
- Infrastructură balneară învechită și turism de sănătate aflat în declin (Sângeorz-Băi)
- Sezonaltate accentuate (flux ridicat vara și iarna, dar scăzut în extra-sezon) care limitează distribuția constantă a fluxurilor turistice
- Infrastructură turistică dispersată (lipsa constantă de semnalizare turistică coerentă, trasee marcate insuficiente sau întreținute, accesibilitatea în zone unele zone rurale și montane deficitară - poate fi sezonieră - drumuri, drumuri forestiere)
- Infrastructura pentru turismul de agrement slab dezvoltată și neatractivă în comparație cu cea a județelor vecine
- Infrastructură de evenimente subdezvoltată (evenimente majore derulate în principal în anumite orașe; lipsa hub-urilor de întâlnire pentru turismul de afaceri și investiții)
- Capacitatea de cazare și calitatea serviciilor (diferențe mari între unități: standarde, servicii, accesibilitate pentru grupuri, lipsa formării profesionale continue)
- Capacitate de cazare nouă cu o rată de ocupare scăzută, ceea ce reflectă un dezechilibru între investiții și cerere
- Calitatea redusă a numeroaselor structuri de cazare noi, mai ales în raport cu respectarea arhitecturii tradiționale locale

3. Accesibilitate și infrastructură generală

- Infrastructură rutieră deficitară în zonele montane și rurale, ceea ce limitează accesibilitatea către obiectivele turistice
- Transport public cvasi-inexistent către punctele de acces în zonele de interes turistic, în special cele montane), ceea ce limitează accesul vizitatorilor fără mașină personală

- Probleme de semnalizare rutieră și turistică, inclusiv la punctele de acces (gări, autogări, intrări în trasee montane)
- Conectivitate redusă (acoperire deficitară de internet și semnal mobil în zone turistice importante, în special în areale montane și izolate)

4. Organizare și coordonare instituțională

- Lipsa unei rețele de turism funcționale și slabă coordonare între inițiativele existente (pensiuni, agenții, producători locali etc.)
- Lipsa unei oferte turistice integrate (pachete/experiențe complete), ceea ce diminuează atractivitatea la nivel regional
- Pondere redusă a finanțării și dificultăți în accesarea fondurilor europene de către actorii locali (investiții în restaurări, consolidări, promovare, accesarea fondurilor UE uneori complexă pentru actorii locali etc.)

5. Resursă umană și servicii turistice

- Deficit de personal calificat în turism: ghizi, personal în ospitalitate, specialiști în administrație turistică
- Slaba pregătire profesională a personalului din turism, mai ales în pensiuni și unități mici de cazare
- Lipsa de programe consistente de formare și instruire pentru dezvoltarea competențelor în turism

6. Evenimente, marketing și imagine turistică

- Lipsa unor festivaluri de anvergură și a infrastructurii adecvate pentru organizarea acestora
- Marketing și promovare fragmentate, slab coordonate și cu impact redus
- Brandul turistic al județului este insuficient conturat și competitiv comparativ cu județele vecine (ex. Maramureș, Cluj, Brașov)

7. Administrare și politici culturale

- Lipsa de implicare a administrațiilor locale în protejarea patrimoniului construit și peisagistic
- Număr scăzut de proiecte civice și inițiative comunitare pentru conservarea patrimoniului
- Proiecte de urbanism, dotări publice și dotări culturale învechite, în special în mediul rural
- Lipsa unor pârgii eficiente de intervenție din partea Direcției Județene pentru Cultură și cooperare slabă între instituțiile responsabile

8. Aspecte sociale și comunitare

- Sate cu comunități marginalizate, aflate în condiții de sărăcie extremă, ceea ce limitează dezvoltarea turismului rural sustenabil
- Neintegrarea acestor comunități în inițiativele turistice și lipsa unor programe de incluziune care să valorifice resursele culturale și umane existente

9. Presiunea competitivă

- Concurență ridicată din partea județelor vecine, care beneficiază de branduri mai consolidate și de o poziționare turistică mai vizibilă, chiar dacă atractivitatea resurselor este comparabilă

AMENINȚĂRI

1. Presiuni urbanistice și asupra mediului

- Dezvoltare urbanistică haotică, mai ales în zonele naturale valoroase (Piatra Fântânelor, Colibița, valea Someșului), care riscă să compromită atractivitatea turistică
- Poziționare turistică slab diferențiată față de județele vecine, ceea ce limitează capacitatea județului Bistrița-Năsăud de a atrage o clientelă proprie, mai ales în turismul patrimonial și ecoturistic
- Impact negativ al schimbărilor climatice: veri cu ploi torențiale, condiții meteorologice extreme – acestea pot afecta sezonul turistic în zone montane, riscul de secetă și epuizarea resurselor de apă în sudul județului, factori ce pot afecta direct experiența turistică
- Gestiunea defectuoasă a resurselor și presiunea asupra mediului natural până la degradarea resurselor (suprasolicitarea unor zone sensibile fără planuri de gestionare pot afecta atractivitatea pe termen lung; ex. turism necontrolat la Colibița)

2. Patrimoniu și protecție culturală

- Lipsa sprijinului adecvat din partea autorităților centrale pentru întreținerea și reabilitarea patrimoniului construit
- Stare precară de conservare a multor monumente istorice și clădiri tradiționale rurale
- Slaba protejare și promovare a patrimoniului săsesc din zona sudică a județului

3. Degradarea patrimoniului cultural și arhitectural

- Continuarea procesului de degradare a fondului construit istoric, în special în mediul rural
- Reabilitări necorespunzătoare ale clădirilor istorice, cu reconstruiri artificiale sau pastişe care afectează autenticitatea

- Lipsa pârghiilor de intervenție pentru stoparea construirilor ilegale, neconforme și a demolărilor de clădiri de patrimoniu
- Nerespectarea și nealiniera la standardele europene de sustenabilitate în restaurare

4. Peisaje culturale și comunități

- Afectarea până la distrugerea a peisajelor culturale prin intervenții urbanistice sau arhitecturale nepotrivite mediului rural
- Neintegrarea comunităților locale în proiectele de reactivare a patrimoniului, ceea ce reduce sustenabilitatea acestor inițiative
- Valorificarea limitată a potențialului turismului cultural și eno-gastronomic bazat pe patrimoniul rural, ceea ce conduce la pierderea unei oportunități de diferențiere pe piața turistică
- Depopularea satelor și emigrarea – risc de pierdere a tradițiilor și identității locale
- Lipsa de personal calificat (deficit de ghizi, personal, administrație turistică)
- Securitate și accesibilitate (Infrastructura drumurilor în anumite zone, problemă de semnalizare, lipsa conectivității în zone izolate).

OPORTUNITĂȚI

1. Trasee și circuite culturale

- Creșterea interesului pentru turism cultural (în special turiști străini)
- Valorificarea la cote superioare de eficiență a traseului Via Transilvanica ca axă de conectare a noilor produse turistice cu fluxuri internaționale de turiști
- Dezvoltarea de trasee tematice (istorice, viticole, culturale, religioase, gastronomice etc.) care să integreze resurse diverse (peisaje, gastronomie, patrimoniu) și de nișă (trasee Dracula la Pasul Tihuța, turism religios - biserici fortificate, turism activ - drumeții, cicloturism etc)
- Crearea de produse turistice complexe: „pachete turistice” (natură + cultură + tradiții + gastronomie)
- Extinderea turismului regional integrat (dezvoltarea unui traseu interjudețean sau crearea de pachete turistice și integrarea lor în circuite regionale (Maramureș – Bucovina – Transilvania).

2. Turism rural și ecoturism

- Creșterea interesului pentru turism rural și ecoturism (turism în ariile protejate, observarea faunei, excursii cu ghid în natură, eco-lodging etc.)

- Dezvoltarea turismului rural bazat pe resurse autentice, adaptate cererii actuale (ex.: turism ecvestru, experiențe agroturistice etc.)
- Crearea de produse turistice de natură, orientate spre activități active (camping, cabane în zone montane mai izolate)
- Posibilitatea utilizării schimbărilor climatice ca avantaj prin stimularea interesului pentru turism slow, sejururi prelungite și experiențe rurale liniștite

3. Turism balnear și wellness

- Reabilitarea patrimoniului arhitectural și a infrastructurii stațiunii Sângeorz-Băi prin fonduri europene, pentru a dezvolta produse moderne de turism de sănătate și wellness

4. Turism viticol și gastronomic

- Dezvoltarea turismului gastronomic / culinar și agroturismului (sărbători ale produselor, degustări tematice, puncte gastronomice locale, tabere culinare, ferme deschise pentru vizite etc.)
- Dezvoltarea recentă a domeniului viticol (Lechința, Jelna, Teaca), cu vinuri premiate internațional, reprezintă o resursă pentru crearea unor rute oenologice integrate cu gastronomia locală și patrimoniul cultural
- Posibilitatea de interconectare a ofertei viticole cu inițiative similare din județele învecinate, pentru a crește atractivitatea regiunii la nivel național și internațional

5. Patrimoniu și cultură

- Reabilitarea și refuncționalizarea clădirilor de patrimoniu abandonate pentru scopuri culturale și educaționale
- Posibilitatea implementării unor proiecte sustenabile de restaurare care să respecte standardele europene

6. Fonduri europene și politici publice

- Accesarea fondurilor europene pentru reabilitarea inteligentă a patrimoniului construit, în special în mediul rural, și integrarea acestuia în circuite culturale și economice (restaurarea, promovarea unor ansambluri istorice, a minei/industriei tradiționale, crearea centrelor de interpretare etc.)
- Reorientarea politicilor de finanțare europeană spre sustenabilitate și conservare, ceea ce poate sprijini proiecte turistice durabile, inclusiv pentru dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement, promovare, trainingul personalului, digitalizare, rețele de trasee turistice etc.)

7. Inițiative locale și parteneriate

- Prezența unor ONG-uri active în domeniul cultural și patrimonial (ex.: Centrul pentru Studierea Modernității și a Lumii Rurale din Telciu, Mocănița Transilvaniei).
- Posibilități de colaborare cu mediul universitar și cu sectorul privat pentru proiecte de cercetare, dezvoltare și experiment în domeniul turismului sustenabil.
- Posibilitatea de a crește vizibilitatea online prin digitalizare, promovare online și storytelling vizual (platforme locale de rezervări, portaluri de turiști, strategii de marketing în social media, conținut narativ despre poveștile locale etc.).

4. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR

Acțiunile prioritare de intervenție propuse în vederea diminuării și/sau eliminării disfuncționalităților identificate sunt redate mai jos:

Prioritate de intervenție	Propuneri de diminuare / eliminare a disfuncționalităților
Valorificarea sustenabilă, integrată și responsabilă a patrimoniului turistic natural, prin intervenții adaptate specificului fiecărei zone și prin implementarea unor elemente de infrastructură și servicii moderne și funcționale (demers care are ca și obiective principale crearea unui sistem coerent de utilizare turistică, creșterea accesibilității, garantarea siguranței și diversificarea experiențelor pentru vizitatori, în concordanță cu principiile dezvoltării durabile)	Extinderea și modernizarea infrastructurii turistice în zona montană și submontane prin: - dezvoltarea rețelei de trasee turistice prin amenajarea și omologarea de noi rute pietonale și de drumeție în zonele montane (Munții Rodnei, Călimani, Bârgăului), submontane și piemontane, cu scopul de a consolida aceste areale ca destinații de referință pentru turismul montan activ, oferind oportunități diversificate pentru drumeție și recreere în natură, răspunzând astfel cererii tot mai mari pentru turism pietonal și experiențe autentice în mediul montan - marcarea, reabilitarea și întreținerea traseelor existente, instalarea de indicatoare de orientare și panouri informative moderne (hărți, puncte de interes, durată de parcurgere, grad de dificultate, reguli de siguranță și de protecție a mediului), măsuri care vor spori atractivitatea, funcționalitatea și siguranța traseelor, reducând totodată impactul asupra mediului prin canalizarea fluxurilor turistice (ex. Top 10 Trasee în Bistrița-Năsăud - https://romaniatravel.guide/ro/trasee/bistrita-nasaud/trasee-in-bistrita-nasaud/117737142/ sau https://www.outdooractive.ro/ro/trasee/bistrita-nasaud/trasee-in-bistrita-nasaud/117737142/, Trasee montane în Bistrița-Năsăud - https://romaniatravel.guide/ro/trasee-montane/bistrita-nasaud/trasee-montane-in-bistrita-nasaud/175937613/ sau https://www.outdooractive.ro/ro/trasee-montane/bistrita-nasaud/trasee-montane-in-bistrita-nasaud/175937613/, Cele mai frumoase drumeții în Bistrița-Năsăud - https://romaniatravel.guide/ro/drumetii/bistrita-nasaud/drumetii-in-bistrita-nasaud/135398932/ etc.) - identificarea exactă a locațiilor pretabile pentru și amenajarea platformelor de regroupare și odihnă și dezvoltarea unei rețele coerente de refugii și cabane montane, care trebuie localizate strategic (în lungul sau la intersecțiile traseelor montane) și adaptate cerințelor de confort și protecție a mediului; - modernizarea cabanelor existente (asigurarea accesului la utilități, integrarea energiilor regenerabile, facilități adaptate cerințelor actuale ale turiștilor); - înființarea unor puncte de sprijin dotate cu truse de prim-ajutor, stații de comunicare, cu acces la internet, materiale informative și panouri de orientare;

	- asigurarea serviciilor de ghidaj montan sau consultanță turistică locală, realizate în parteneriat cu autorități locale, ONG-uri și operatori turistici locali; - operaționalizarea platformelor multifuncționale, ca nuclee de intervenție și siguranță, în colaborare cu Serviciul Public Salvamont Județean, jandarmeria montană (prin Posturile de jandarmi montani Rodna, Piatra-Fântânele și Colibița) și serviciile medicale amplasate strategic în areale cu grad ridicat de accesare și frecvență turistică (în special în zonele cu relief fragmentat sau unde se practică forme de turism active), facilitând astfel creșterea siguranței turiștilor, reducerea timpului de reacție în caz de accident sau situații de urgență, coordonarea eficientă între serviciile de salvare montană, autoritățile locale și structurile turistice, îmbunătățirea percepției asupra siguranței în zonele turistice montane, ca element de atractivitate în sine; - campanii de educație și prevenție pentru turiști și comunități, în parteneriat cu școli, ONG-uri și structuri specializate (Salvamont, Jandarmeria Montană, ONG-uri, ghizi autorizați, școli etc.), vizând cultura responsabilității și reducerea riscului de accidente. Dezvoltarea ecoturismului și a turismului verde, îndeosebi în cadrul siturilor și arealelor naturale, rezervațiilor și zonelor de protecție a biodiversității care vor fi administrate conform unor principii de protecție strictă și susținute prin practici de vizitare care minimizează impactul asupra mediului (în primul rând Parcurile Naționale Rodna și Călimani și obiectivele/locațiile sau arealele integrate acestora sau diseminate în cadrul județului) prin: certificarea și promovarea ca și destinații ecoturistice (pe baza criteriilor oficiale de ecoturism din Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului aprobată prin H.G. 358/2019) însoțite de elaborarea de planuri de dezvoltare și management ecoturistic, cartografierea precisă a traseelor, instalarea de panouri educative, puncte de observație și platforme de belvedere, care vor contribui la creșterea atractivității turistice a județului, la consolidarea identității ecoturistice locale și la implicarea comunităților în protejarea și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale; destinațiile inițiale ale acestui demers ar putea viza: zona Jelna-Posmuș-Teaca-Comlod-Lechința sau o zonă mai largă care să le includă și să se axeze în jurul Mocăniței Transilvaniei; zona lacului Colibița cu o eventuală includere a zonei Piatra Fântânele și chiar a zonei munților Călimani; zona munții Rodnei: Valea Someșului Mare de la Șanț la Sângeorz-Băi cu o extensie în zona rurală a văii Ilvei (Poiana Ilvei – Măgura Ilvei – Lunca Ilvei – Ilva Mare), zona montană și rurală Romuli-Telciu-Parva-Coșbuc-Năsăud și Municipiul Bistrița (Strategia de dezvoltare a județului Bistrița=Năsăud în perioada 2021-2027, pag. 152-153); - promovarea ecoturismului și a destinațiilor ecoturistice prin editarea unui ghid ecoturistic județean, campanii media și social media, participarea la inițiative naționale și internaționale pentru turism sustenabil, organizarea de campanii de informare ce atrag
--	---

	atenția asupra importanței conservării resurselor naturale și a utilizării acestora în mod rațional și echilibrat - organizarea unor tabere pentru tineret axate pe formarea conștiinței și atitudinii proecologice și organizarea de trasee ecodidactice cu ghizi specializați; - diversificarea ofertei pentru turism de nișă (cicloturism/mountain bike, alpinism, parapantă, planorism, river rafting, observare faună/loră etc.), sprijinit de infrastructură adecvată (trasee marcate, puncte de observare, parări, spații de cazare, puncte medicale), organizarea de programe și evenimente/concursuri sportive (cicloturism/mountain bike, snowboard, parapantă, cros/alergare montană, motocros, cățărări, cicloturism, tiroliană/canopy, observare / filmare / fotosafari animale/păsări/loră/peisaje, parapantă, planorism etc.) sau acvatice (river rafting, canoeing etc.), cu promovarea adecvată (elaborarea unei hărți și actualizarea hărților turistice existente), coroborate cu măsuri efective de atragere a investițiilor în vederea edificării dotărilor și logisticii necesare derulării lor în condiții optime (puncte de observare, zone de regrupare, parări, spații de cazare/campare, alimentație, surse de apă potabilă, spații pentru asigurarea igienei corporale și toalete, punct medical etc.) și cu acordarea de consultanță și susținere efectivă a organizatorilor și promotorilor de evenimente în vederea mediatizării eficiente; - implicarea comunităților locale în organizarea de activități ecoturistice și promovarea valorilor naturale și culturale, ca sursă de venit sustenabil și responsabilitate comunitară. Extinderea și dezvoltarea domeniului schiabil, care presupune parcurgerea în succesiune a următorilor pași: inventarierea și evaluarea potențialului schiabil al județului prin efectuarea unor studii tehnice actualizate, cartografiere și identificarea locațiilor favorabile pentru pârtii de toate gradele de dificultate (în funcție de accesibilitatea zonelor pantă, lungime, orientare, altitudine, durata de menținere a stratului de zăpadă, viabilitatea tehnică și siguranța traseelor, cu impact minim asupra peisajului natural); planificarea instalațiilor de transport pe cablu (inclusiv identificarea potențialelor locații de amplasare, cu corelarea capacității de primire cu cererea estimată, pentru a asigura funcționarea eficientă a viitorului domeniu schiabil pe întreaga durată a anului, inclusiv în perioadele de vârf turistic (weekenduri, vacanțe) și infrastructurii conexe (utilaje pentru întreținerea pârtiilor, sisteme de iluminat, producere zăpadă artificială etc.); diversificarea ofertei (snowboarding, schi fond, snowshoeing, tubing, patinaj, activități apres-ski); dezvoltarea și diversificarea infrastructurii conexe (cazare, restaurante, spații comerciale, parări, centre wellness și de agrement etc.);
--	---

	identificarea și gestionarea resurselor de apă necesare alimentării tunurilor de zăpadă (identificarea surselor viabile, extinderea capacității lacurilor de acumulare existente, optimizarea sistemelor de alimentare pentru zăpadă artificială) implementarea unor măsuri complementare pentru extinderea turismului pe tot parcursul anului (trasee de vară, activități outdoor etc.); măsuri de protecție a mediului prin reducerea defrișărilor, integrarea în peisaj și măsuri compensatorii ecologice. Principalele areale vizate sunt situate în perimetrul UAT Lunca Ilvei, Măgura Ilvei, Bistrița Bârgăului (sub vârful Bistriceioru, în proximitatea zonei Colibița), Tiha Bârgăului (Piatra Fântânele), Șanț (Valea Blaznei), Rodna (Valea Vinului), Sângeorz Băi (Nedea Țăranului), Ilva Mică, Prundu Bârgăului (Valea Bârgăului), (Rebra (Valea Rebrei), Romuli, dar și altele care vor releva pretabilitate în acest sens ("Gura Plaiului" cota 1570 din Munții Calimani) Inventarierea, evaluarea integrală și protejarea durabilă și valorificarea resurselor hidrominerale, care presupune: - inventarierea științifică completă/actualizarea și a resurselor hidrominerale, cu hărți detaliate vizând delimitarea și cartarea exactă a perimetrelor de cantonare a acviferelor, stabilirea rezervelor exploatabile (ținând cont de capacitatea naturală de regenerare a resursei, cu includerea tuturor parametrilor relevanți - localizare, debit, temperatură, compoziție, potențial terapeutic etc.), definirea modalităților de exploatare durabilă și a dotărilor tehnice specifice și a pretabilității valorificării balneare în vederea dezvoltării de infrastructuri pentru turism balnear și de sănătate în locațiile posesoare ale unor resurse de acest tip (Anieș, Rodna, Maieru, Sângeorz Băi, Valea Vinului, Valea Mare, Lunca Ilvei, Parva, Mița-Colibița, Cușma, Vișoara, Cepari, Figa, Sărățel, Pintic, Blăjenii de Jos, Livezile - Zona Valea Cărmizilor-Haga etc.); - instituirea de măsuri pentru protejarea și conservarea resurselor hidrominerale pe termen lung și a utilizării sustenabile a acestor resurse naturale valoroase, asigurându-se/avându-se în vedere: delimitarea exactă și, unde este cazul, extinderea perimetrelor de protecție ale surselor și captărilor de apă minerală, monitorizarea permanentă a calității apei prin implementarea unui sistem modern de supraveghere hidrochimică, controlul strict asupra activităților economice desfășurate în proximitatea acviferelor și în perimetrele de protecție interzicerea pășunatului, a agriculturii intensive și a oricăror activități care pot afecta calitatea apei în zonele sensibile (inclusiv zonele de alimentare subterană și lacustre), amenajarea și întreținerea corespunzătoare a izvoarelor și captărilor, pentru a preveni degradarea acestora sau valorificarea necontrolată, campanii de conștientizare și educație ecologică dedicate comunităților locale pentru protejarea resurselor și utilizarea lor responsabilă.
--	---

	Valorificarea ecosistemelor acvatice din județ (vezi cap. 2.9) prin dezvoltarea turismului de pescuit sportiv și recreativ și a activităților de agrement nautic în zonele lacustre și din proximitatea apelor curgătoare care relevă pretabilitate ridicată în acest sens, urmând o serie de direcții de acțiune și măsuri specifice: - amenajarea locațiilor pentru pescuit sportiv și recreativ, cu facilități specifice (pontoane, suporturi pentru undițe, spații de adăpost, panouri informative etc.). extinderea și amenajarea luciului de apă prin realizarea de noi iazuri și heleștee și/sau extinderea suprafețelor existente de luciu de apă și amenajarea acestora cu infrastructură specifică pentru pescuit și agrement, asigurarea accesibilității și a integrării peisagistice etc. (ex. lacului Chiliceu din Țăgșoru – com. Budești) - crearea de infrastructuri pentru agrement nautic (debarcadere, pontoane și rampe de lansare pentru ambaecațiuni, centre de închiriere echipamente navigație și pescuit, trasee acvatice marcate). - integrarea zonelor acvatice în circuitele ecoturistice și rurale, prin pachete tematice (pescuit, gastronomie locală, tururi ghidate), organizarea de ateliere ecologice și activități ecoturistice (observarea biodiversității, tururi educaționale pentru copii și tineri) etc. - amenajarea de spații de odihnă și regroupare (cu facilități de picnic, refugii acoperite, grupuri sanitare ecologice, puncte de hidratare), inserarea de panouri informative (cu hărți și trasee, reguli de comportament ecologic etc.) și puncte de prim-ajutor, consolidarea măsurilor de siguranță și prevenire a accidentelor în zonele frecventate etc. Dezvoltarea turismului cinegetic și gestionarea sa în condiții controlate și cu respectarea strictă a principiilor de conservare, etică vânătorească și siguranță, care presupune: - amenajarea unor parcuri de vânătoare controlată în zonele montane și submontane, dar și colinare ale județului, cu infrastructură minim invazivă, care să respecte strict principiile de conservare, etică vânătorească și siguranță, respectarea strictă a principiilor de conservare, etică vânătorească și siguranță (drumuri și poteci marcate pentru accesul controlat al vehiculelor și pietonilor, parcuri ecologice în apropierea intrărilor și a punctelor de regroupare, dotate cu indicatoare pentru orientare și informare, asigurarea accesului facil pentru echipele de intervenție și întreținere, sisteme de monitorizare, control și securitate moderne - camere de supraveghere, drone, puncte de control pentru verificarea echipamentelor, armelor de vânătoare și a documentației legale, foișoare, observatoare și refugii de supraveghere, oferirea de echipamente specifice (binocluri, GPS, hărți detaliate) pentru turiști implicați în vânătoare sau observarea faunei; - diversificarea ofertei prin activități de observare a faunei și tururi ghidate, alături de experiențe de vânătoare etică și responsabilă; - refugii ecologice și servicii turistice integrate care să ofere confort minim, respectând caracterul autentic al experienței;
--	---

	- educație și informare prin servicii turistice de ghidaj și programe ecologice.
Valorificarea competitivă și sustenabilă a patrimoniului turistic antropoc prin punerea în valoare, conservarea, promovarea și integrarea responsabilă a resurselor atractive materiale și spiritual în circuitul turistic, în concordanță cu tendințele și cerințele actuale ale pieței	• Inventarierea, cunoașterea detaliată, monitorizarea și reglementarea patrimoniului prin: - crearea și actualizarea permanentă a unei baze de date integrate și accesibile privind starea fizică a monumentelor istorice și arhitecturale, care să permită o gestionare eficientă, prioritizarea intervențiilor și fundamentarea deciziilor strategice; - clarificarea și reglementarea statutului juridic al monumentelor, în special al celor aflate în situații critice, prin sprijinirea procedurilor legale, oferirea de consiliere specializată și colaborarea activă cu autoritățile competente, pentru eliminarea blocajelor administrative și accelerarea proceselor de intervenție. • Conservarea, reabilitarea și reconversia patrimoniului construit prin: - implementarea de proiecte de stabilizare, consolidare și restaurare pentru clădirile aflate în stare avansată de degradare, cu scopul de a preveni pierderi ireversibile și de a salva elementele arhitecturale și culturale valoroase; - lansarea unor programe dedicate reabilitării obiectivelor de patrimoniu de interes județean și național, care să asigure reintegrarea rapidă și coerentă a acestora în circuitul turistic și cultural; - reconversia funcțională și revitalizarea monumentelor abandonate sau insuficient valorificate, prin adaptarea lor la cerințele contemporane de vizitare, interpretare și protecție, astfel încât să dobândească o utilitate actuală și sustenabilă. • Integrarea obiectivelor în circuite și produse turistice tematice prin: dezvoltarea/extinderea/consolidarea traseelor tematice (culturale, istorice, etnografice, gastronomice, religioase etc.) deja existente prin includerea de noi segmente care să permită integrarea unor noi areale și/sau obiective de interes turistic Ex. - devierea traseului <i>Via Transilvanica</i> în vederea includerii a 9 clădiri de patrimoniu <i>"Mocănița Transilvaniei"</i> – al cărei traseu a fost "resuscitat" parțial în anul 2018, respectiv pe o lungime de cca. 4 kilometri între localitățile Teaca și Milaș, din totalul celor 23 de kilometri din cadrul județului Bistrița-Năsăud - străbătând o zona rural-arhaică cu un specific viticol și cu o varietate florală și faunistică deosebită și relativ puțin afectată de intervenția umană; terasamentul căii ferate dintre Teaca și Lechința (o distanță de cca. 20 km unde nu mai există cale ferată,) este vizat pentru a fi valorificat ca și pistă pentru biciclete, pentru permițând astfel îmbunătățirea mobilității rurale prin facilitarea accesului locuitorilor din sate către centrul de comună, precum și crearea de circuite cicloturistice care să conecteze cramele, arealele viticole de pe traseu (Teaca – Viile Tecii – Valea Ascunsă – Dipșa, Tonciu – Lechința Kofenberg – Lechința) și Via Transilvanica (Posmuș – Jeica – Valea Ascunsă – Viile Tecii – Teaca,

integrând trei monumente cu valoare cultural-istorică și eclesiastică deosebită - Castelul Teleki, Comlod, Biserica Evanghelică din Teaca și Biserica Reformată din Lechința; Povestea Vinului în Mocănița Transilvaniei este, ca urmare, proiectul propus pentru a conferi valoare specificului traseului Mocăniței, arealului viticol al Podgoriei Lechința, creându-se astfel o legătură puternică între turismul viticol și cel feroviar, prin transformarea gărilor, hambarelor și a clădirilor ce țin de calea ferată îngustă, în locuri cochete pentru degustare vin, produse locale și experiențe meșteșugărești autentice (vezi Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027, pag. 260-263)

ruta oenologică „*Povestea vinului din Podgoria Lechința*” - cea mai nouă inițiativă de promovare a patrimoniului viticol și cultural din România, recunoscută oficial de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, care include șapte crame care produc vinuri cu denumirea de origine controlată (DOC) Lechința, fiecare dintre ele pregătită să împărtășească vizitatorilor – români și străini – tradițiile și secretele viticulturii locale. Traseul are o lungime de 322 km și străbate județele Bistrița-Năsăud și Mureș, fiind gândit ca o experiență turistică de cinci zile. Pe lângă degustările și poveștile din crame, programul include vizite la obiective culturale și de patrimoniu, experiențe gastronomice autentice și întâlniri cu tradițiile comunităților locale. Un punct de atracție deosebit îl reprezintă Castelul Teleki din Posmuș, integrat în rută ca reper istoric și cultural, aflat în apropierea localității Teaca, unde turiștii pot descoperi două dintre cramele reprezentative – Valea Ascunsă și Zaig. La o distanță relativ mică, în județul Mureș, se află alte două opriri importante: Crama Liliac din Batoș și Crama Sântu. Ruta este completată de puncte gastronomice locale (PGL-uri), unde vizitatorii pot degusta preparate tradiționale realizate cu ingrediente locale, dar și de biserici de lemn, monumente istorice și alte obiective turistice care pun în valoare bogăția culturală și spirituală a regiunii. Astfel, „*Povestea vinului din Podgoria Lechința*” devine mai mult decât o simplă experiență viticolă – este o călătorie prin istorie, tradiții și peisaje deosebite, unind într-un mod armonios turismul vitivinicol, gastronomia autentică și patrimoniul cultural transilvănean.

(<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/ruta-cultural-turistica-povestea-vinului-din-podgoria-lechinta/>,

<https://timponline.ro/sapte-crame-vor-spune-turistilor-povestea-vinului-din-podgoria-lechinta/>)

conceperea, dezvoltarea și amenajarea de trasee sau circuite tematice sau mixte noi noi diferite de cele deja existente, centrate pe resurse precum diverse arhitectura rurală tradițională, situri arheologice sau personalități marcante (Ex. Circuitul Cetăților și Fortificațiilor Medievale - Cetatea Bistriței, Cetatea Rodnei, bisericile fortificate săsești din Teaca, Lechința, Herina etc.; Pe urmele Grănicerilor Năsăudeni – pentru punerea în valoare a istoriei

	Regimentului grăniceresc năsăudean, vizite la muzeele locale, precum Muzeul Grăniceresc Năsăudean, case memoriale, cu reconstituiri militare, expoziții de uniforme și arme, tururi ghidate cu povestiri istorice etc.; Drumul Marii Uniri – traseu dedicat personalităților năsăudene care au contribuit la Marea Unire de la 1918, cu vizitarea caselor memoriale George Coșbuc, Liviu Rebreanu, Andrei Mureșanu și organizarea de evenimente culturale tematice; Turism spiritual și memorial – cu vizitarea mănăstirilor și bisericilor de lemn, precum mănăstirea Rebra-Parva, Biserica de lemn din Dobric, Sângeorz-Băi, integrarea unor tururi ghidate tematice despre rolul spiritualității în istoria județului, cu posibilitatea de retragere în tabere de meditație și reculegere; Itinerariul scriitorilor și creatorilor năsăudeni - tur cultural-literar pe urmele lui Liviu Rebreanu, George Coșbuc și Andrei Mureșanu, cu vizitarea caselor memoriale, participarea la ateliere de scriere creativă și cluburi de lectură, eventual organizarea unui festival anual dedicat literaturii năsăudene; Traseul tradițiilor și al identității culturale – care să ofere experiențe autentice în satele năsăudene, cu participarea la obiceiuri și tradiții locale (nunți, jocuri populare, colinde), ateliere de meșteșuguri tradiționale, precum cusături, sculptură în lemn, pictură pe sticlă și degustări de gastronomie locală și vinuri din Podgoria Lechința etc.). - crearea de pachete turistice integrate care să combine situri arheologice, edificii religioase, centre de artă tradițională, muzee și case memoriale, oferind o experiență culturală autentică și diversificată Ex. Pachetul „Pe urmele Grănicerilor Năsăudeni”, cu tematica: istorie militară și identitate culturală, incluzând vizite la muzee și case memorial (Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Casa Memorială George Coșbuc, Casa Memorială Liviu Rebreanu), edificii religioase (bisericile de lemn din zona Năsăudului (ex. Rebra, Salva) și centre de artă tradițională (ateliere de cusături și costume populare grănicerești), cu tur ghidat cu povești despre regimentul grăniceresc, expoziții de uniforme și arme, serată culturală cu poezie și muzică patriotică; Pachetul „Drumul Scriitorilor” cu tematică focalizată pe literatură și patrimoniu cultural, incluzând vizite la case memoriale (George Coșbuc - Hordou, Liviu Rebreanu - Prislop, Andrei Mureșanu – Bistrița), muzee (Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud - colecțiile de etnografie și istorie), centre de artă tradițională: ateliere de pictură pe sticlă și sculptură în lemn, însoțite de recitaluri de poezie și lecturi publice, vizite ghidate tematice „pe urmele scriitorilor”, workshop de creație literară și artă populară; Pachetul „Istorie Vie”, cu o tematică focalizată pe patrimoniul istoric și multicultural al Bistriței, incluzând vizite la siturile arheologice (castrul roman de la Ilișua), edificii religioase (Biserica Evanghelică din Bistrița, Biserica romano-catolică din Rodna), muzee și case memorial (Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud - colecțiile etnografice locale), incluzând un tur ghidat al Bistriței medievale, reconstituiri istorice, participare la festivaluri
--	--

medievale sau târguri tradiționale; Pachetul „Drumul Scriitorilor” – cu tematică orientate pe literatură și patrimoniu cultural, incluzând vizite la case memorial (George Coșbuc, Liviu Rebreanu, Andrei Mureșanu), muzee (Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud), centre de artă tradițională (ateliere de pictură pe sticlă și sculptură în lemn); Pachetul „Rădăcini și Continuitate” – cu tematică orientate pe valorificarea patrimoniului arheologic și spiritual al județului, incluzând vizitarea de situri arheologice (situl de la Ilișua - așezarea romană, castrul roman de la Livezile), edificii religioase (Biserica Evanghelică din Bistrița, Biserica de lemn din Dobric), centre de artă tradițională (ateliere de țesături și lemnărie din satele năsăudene), însoțite de prezentări interactive despre continuitatea daco-romană, degustări de produse tradiționale, tur ghidat pe traseul „Spiritualitate și istorie”; Pachetul „Artă, Credință și Meșteșug” – a cărei tematică să fie calată pe tradiția și spiritualitatea transilvăneană, incluzând vizitarea unor edificii religioase (Mănăstirea Rebra-Parva, Biserica Evanghelică din Bistrița, Mănăstirea Salva), centre de artă tradițională (ateliere de icoane pe sticlă, olărit și țesături), muzee (Muzeul de Artă Comparată din Sângeorz-Băi), dublate de participare la slujbe și coruri tradiționale, inițiere în tehnica icoanei pe sticlă, degustări de gastronomie tradițională etc.

- Valorificarea patrimoniului imaterial și a istoriei locale prin: dezvoltarea de produse turistice tematice care să integreze episoade semnificative din istoria județului

Ex. „Scriitori ai neamului – Rebreanu, Coșbuc, Mureșanu”, focusat pe tematica afirmării culturale a Năsăudului ca „Ținut al Academicienilor”, incluzând un circuit literar prin Hordou (George Coșbuc), Prislop (Liviu Rebreanu), Bistrița (Andrei Mureșanu), vizite la case memoriale, cu tururi interactive și lecturi tematice, la ateliere de scriere creativă, lecturi publice și cluburi de carte, organizarea unui festival anual „Pe urmele scriitorilor năsăudeni”; „Drumul Grănicerilor Năsăudeni” calat pe existența Regimentului II de Graniță Năsăud (secolele XVIII–XIX), care să include un tur ghidat prin Năsăud și localitățile grănicerești, vizite la Muzeul Grăniceresc Năsăudean, case memoriale (Coșbuc, Rebreanu), reconstituiri istorice cu uniforme și exerciții militare, organizarea de ateliere interactive despre disciplina, rolul și privilegiile grănicerilor, organizarea de seri tematice cu muzică patriotică și gastronomie „grănicerească” și promovarea valorilor etnografice și folclorice prin festivaluri, ateliere, spectacole, parade și tururi ghidate care să reflecte specificul comunităților; „Pe urmele Unirii și ale Revoluțiilor” – având în centru Revoluția de la 1848 și participarea la Marea Unire din 1918, oferind un traseu cultural „Pe urmele lui Andrei Mureșanu” (autorul „Deșteaptă-te, române!”), vizite la case memoriale și expoziții de documente și fotografii istorice și un tur tematic despre personalitățile năsăudene care au sprijinit Unirea și organizarea unui eveniment cultural cu recitaluri de poezie patriotică și muzică corală;

	„Drumul Aurului și al Minerilor din Rodna” – calat pe valorificarea exploatărilor miniere medievale și moderne din Munții Rodnei, incluzând vizite la Muzeul Mineritului Rodna și la galerii miniere vechi, tururi tematice despre viața minerilor și comerțul cu aur și argint, organizarea/participarea la ateliere interactive pentru turiști (extragerea aurului prin metode tradiționale) și oferirea unor experiențe gastronomice inspirate din alimentația minerilor; „Scriitori ai neamului – Rebreanu, Coșbuc, Mureșanu” – centrat pe promovarea afirmării culturale a Năsăudului ca „Ținut al Academicienilor”, oferind turiștilor un circuit literar prin Hordou (George Coșbuc), Prislop (Liviu Rebreanu), Bistrița (Andrei Mureșanu), vizite la case memoriale, cu tururi interactive și lecturi tematice, participarea la ateliere de scriere creativă, lecturi publice și cluburi de carte, organizarea unui festival anual „Pe urmele scriitorilor năsăudeni”; „Tradiții și rezistență culturală” – care vizează păstrarea tradițiilor populare și a identității etnice (români, sași, maghiari), cu organizarea unor tururi tematice prin sate tradiționale (Salva, Maieru, Șanț), vizite la centre de artă tradițională (cusături, icoane pe sticlă, lemn), participare la sărbători populare (ex. „Nunta de la Nușeni”), festivaluri de colinde și jocuri populare și la ateliere pentru turiști (calate pe dansuri populare, gastronomie tradițională etc.). • Modernizarea și diversificarea serviciilor turistice conexe prin: - creșterea atractivității serviciilor muzeale, prin introducerea de expoziții interactive, prezentări multilingve, ghidaje tematice și utilizarea tehnologiilor digitale inovatoare (realitate augmentată, aplicații mobile dedicate). - organizarea de evenimente culturale evocatoare, care să valorifice tradițiile și legende locale, demonstrații hipice, concursuri gastronomice, parade cu porturi populare sau spectacole tematice, menite să ofere turiștilor experiențe autentice și memorabile. • Organizarea de evenimente culturale de impact și calendar turistic anual vizând: crearea și consolidarea unor festivaluri de amploare, cu caracter repetitiv și desfășurare pe mai multe zile, care să devină repere culturale și turistice la nivel regional și național și consolidarea imaginii și atractivității celor existente (ex. Festivalul „Grănicerii Năsăudului” calat pe istoria și tradițiile Regimentului II de Graniță Năsăud; „Cetăți vii” – Festival Medieval Bistrița – focusat pe patrimoniul medieval săsesc și maghiar; Festivalul „Scriitori ai neamului” – vizând valorificarea patrimoniului literar local - Coșbuc, Rebreanu, Mureșanu) „Pe Someș, pe Valea Mare” – Festivalul folclorului năsăudean; Festivalul Tradițiilor Multietnice; Festivalul „Drumul Vinului și al Mărului” etc.); - elaborarea unei Agende Culturale Județene, un calendar integrat al manifestărilor culturale și artistice, menit să concentreze și să
--	--

	coordoneze evenimentele, menținând un flux turistic constant pe tot parcursul anului. • Extinderea ariei de promovare turistică prin: - dezvoltarea de pachete turistice tematice sau mixte, care să includă atât atracțiile cultural-istorice consacrate (din Bistrița, Năsăud, Beclean, Sângeorz Băi), cât și atracții cultural-istorice din localitățile rurale posesoare ale unor obiective valoroase (ex. Rodna, Herina, Livezile, Dorolea, Ilișua, Comlod, Posmuș, Urmeniș, Runcu Salvei etc.); - promovarea obiectivelor în corelație cu atracțiile turistice majore, astfel încât să se asigure o distribuție echilibrată a fluxurilor turistice și o sporire a vizibilității și notorietății patrimoniului cultural local. • Creșterea gradului de conștientizare și promovarea patrimoniului cultural imaterial prin: - implicarea activă a comunităților locale, administrațiilor publice, ONG-urilor și a mediului privat în protejarea și valorificarea tradițiilor și obiceiurilor locale; - păstrarea și promovarea tradițiilor ca pilon al identității locale și regionale, contribuind la consolidarea sentimentului de apartenență și mândrie comunitară; - derularea de campanii de informare și educare, amenajarea de ateliere tematice și organizarea de evenimente dedicate, care să sublinieze importanța patrimoniului imaterial și să îl integreze într-un context turistic atractiv. • Dezvoltarea turismului rural și a agroturismului prin extinderea și diversificarea ofertei de pensiuni turistice și agroturistice, precum și prin integrarea în circuitele turistice a localităților ce păstrează ansambluri rurale autentice și gospodării tradiționale bine conservate, traseele turistice urmând să fie orientate spre satele cu un patrimoniu cultural și etnografic valoros, promovând autenticitatea vieții rurale și a tradițiilor locale, în corelație cu asocierea cu produsele gastronomice specifice și cu meșteșugurile tradiționale ale zonei, oferind vizitatorilor o experiență integrată și reprezentativă pentru identitatea rurală (îndeosebi satele de pe văile Someșului Mare, Ilvei, Leșului, Cormaiei, Rebrei, Sălăuței, Ideciului, Bârgăului, Șieului, Luțului, precum Maieru – tradiții populare, legături literare (Liviu Rebreanu); Romuli – peisaje montane, păstorit tradițional; Telciu – festivaluri culturale, tradiții rurale; Parva – păstrăvării, gastronomie locală; Salva – centru folcloric important, tradiții muzicale și coregrafice; Rebrîșoara – folclor autentic, gospodării tradiționale; Runcu Salvei – case tradiționale bine păstrate, turism rural autentic; Nimigea – tradiții agrare și meșteșugărești; Tiha Bârgăului – tradiții locale, artizanat, gastronomie; Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Lunca Ilvei – „Țara Ilvelor”, cu sate deținătoare ale unui potențial ridicat pentru turism rural (tradiții, gastronomie), Chiuza –
--	--

	meșteșuguri și evenimente culturale locale, Monor – peisaje pitorești și tradiții rurale etc.). • Organizarea de evenimente culturale sezoniere și tematice prin promovarea patrimoniului imaterial local, desfășurate periodic (în special în sezonul turistic) și dedicate tradițiilor și sărbătorilor populare, manifestări pot atrage vizitatori prin autenticitate și diversitate, generând în același timp beneficii economice pentru comunitățile gazdă. (ex. Festivalul Tradițional al Romilor, Târgul tradițional de Paști al sașilor – Ostermarkt, De Ispas la Năsăud, Festivalul „Etnii și Tradiții Unite”, Târgul de Florii și Paște „Produs în Bistrița-Năsăud”, Festivalul Jumărilor, Înstruțatul boului de la Figa, Craii de la Mocod, Hâzii din Chintelnice, Festivalul Sânzienelor de pe Hagău - comuna Galații Bistriței etc.). • Înființarea de centre pentru artizani locali în localitățile cu potențial turistic ridicat (ex. Bistrița și unele localități periurbane - Slătinița, Ghinda, Budacu de Jos; zona Năsăud și împrejurimi - Năsăud, Podeni, Rebrîșoara, Salva, Runcu Salvei, Nimigea; Poienile Zagrei, Șanț, Zona Bârgăului - Bistrița Bârgăului, Josenii Bârgăului, Tiha Bârgăului, Colibița, zona Ilvelor – Leșu, Ilva Mare, Ilva Mică, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Lunca Ilvei; Rodna și Valea Vinului etc.), cu caracter temporar sau permanent, în care meșteșugarii să își poată expune și comercializa produsele tradiționale. Aceste centre vor stimula economia locală, vor contribui la conservarea meșteșugurilor și vor îmbogăți experiența turistică prin contactul direct cu patrimoniul cultural autentic. • Extinderea și diversificarea agendei culturale locale, inclusiv în mediul rural, prin crearea unei oferte culturale coerente și atractive, care să includă organizarea de festivaluri și manifestări culturale proprii, care să valorifice tradițiile locale, portul popular, muzica, dansul și meșteșugurile tradiționale; • Sprijinirea specializării și certificării meșterilor în domeniul construcțiilor tradiționale și revitalizarea meseriilor tradiționale prin tabere folclorice, școli de vară transdisciplinare (ex. Școala de Vară de la Telciu) și ateliere de artă populară, menite să promoveze turismul educațional și să asigure transmiterea meșteșugurilor către noile generații. Aceste inițiative pot avea caracter național și internațional, incluzând demonstrații practice, expoziții și sesiuni interactive (în deosebi în localitățile cu o identitate culturală puternică, precum Mocod, Chintelnice, Maieru, satele de pe Valea Bârgăului, din zona Ilvelor, de pe Valea Someșului, Rodna, Șintereag etc.). • Dezvoltarea și susținerea turismului gastronomic ca vector de promovare a identității locale și regionale în vederea valorificării superioare a potențialului ridicat al gastronomiei locale, caracterizat prin diversitate, autenticitate și legătură profundă cu tradițiile fiecărei zone, prin: - extinderea rețelei de puncte gastronomice locale – în prezent formată din 27 unități distribuite în 14 UAT-uri – prin înființarea de noi structuri, inclusiv de tip agrogastronomic, în localitățile rurale cu
--	--

	activitate turistică și agroturistică intensă, dar și în cele cu potențial emergent în acest segment. Aceste puncte vor avea rolul de a păstra și promova tradițiile culinare locale, oferind vizitatorilor preparate autentice și rețete specifice fiecărei comunități, stimulând totodată economia locală și creând valoare adăugată pentru produsele agroalimentare tradiționale, contribuind astfel la consolidarea atractivității turistice a județului - valorificarea produselor tradiționale atestate și înregistrate în Registrul Național al Produselor Tradiționale (în număr de 32 la nivelul lunii iulie 2025), recunoscute la nivel național pentru autenticitate și calitate, acestea fiind în măsură să devină repere emblematicale ale identității culinare locale prin integrarea lor în oferte turistice tematice, târguri, festivaluri și trasee gastronomice (vizând inclusiv componentele vitivinicole și fructifere - îndeosbi măr sau prun). Măsuri concrete în acest sens pot viza: elaborarea unui catalog județean al produselor și rețetelor tradiționale (în format digital și tipărit), destinat promovării lor în rândul turiștilor; organizarea de evenimente gastronomice cu participare locală, regională și internațională (demonstrații culinare, ateliere interactive, degustări, competiții tematice); crearea de trasee turistice gastronomice tematice, care să includă vizite la punctele gastronomice locale, gospodării tradiționale și ateliere de prelucrare a produselor agroalimentare, inclusiv struguri și mere; promovarea conceptului de „turism cu gust local” prin campanii de branding, storytelling și parteneriate cu operatori din turism, HoReCa și retailul agroalimentar. • Conceperea și implementarea unui sistem modern de signalistică turistică integrată reprezintă un element esențial pentru creșterea accesibilității și orientării turiștilor în județ, atât în mediul urban, cât și rural, asigurând semnalizarea coerentă, funcțională și estetică a atracțiilor turistice, traseelor tematice, localităților și punctelor de interes din interiorul acestora. Acest sistem ar putea include: - plăcuțe de semnalizare realizate din materiale durabile (ex. bronz sau alte aliaje tratate), montate direct pe fațadele clădirilor istorice sau plasate pe suporturi dedicate, în funcție de specificul amplasării, cu design unitar, adaptat contextului arhitectural și cultural al zonei, cu un simbol distinctiv care să reflecte identitatea turistică a județului - sisteme de iluminat arhitectural și de orientare, care să asigure vizibilitate pe timp de noapte și să accentueze valoarea estetică a obiectivelor; - hărți turistice amplasate în puncte cheie (centre de informare, piețe centrale, intersecții importante), însoțite de coduri QR pentru acces rapid la informații suplimentare în mai multe limbi.
Creșterea accesibilității, mobilității și	Valorificarea potențialului turistic al județului și asigurarea unei experiențe turistice accesibile, moderne și sustenabile presupune

conectivității turistice în județ, prin dezvoltarea unei infrastructuri moderne, sigure și eficiente, care să faciliteze deplasarea către, dinspre și între obiectivele și zonele de interes turistic	implementarea unor direcții strategice și măsuri de intervenție asupra infrastructurii de acces și tematice, după cum urmează: • Dezvoltarea infrastructurii de acces și conectivitate turistică: reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de acces către obiectivele turistice, inclusiv în zone izolate și montane, pentru a asigura conectivitatea între unitățile de cazare, baze de agrement, monumente istorice și atracții naturale dezvoltarea rutelor de transport moderne și sigure, conforme cu standardele europene, care să faciliteze deplasarea rapidă și confortabilă între punctele de interes, promovând totodată soluții ecologice de mobilitate (microbuze electrice, stații de încărcare, transport public sustenabil) crearea infrastructurii rutiere dedicate turismului, inclusiv drumuri turistice specializate, trasee cicloturistice și rute pietonale, amenajarea traseelor către puncte de belvedere și zone cu peisaje spectaculoase, transformând accesul în sine într-o experiență turistică facilitarea investițiilor prin realizare unei infrastructuri de acces adecvate care să susțină și să stimuleze investițiile private în turism, în special în zonele cu potențial ridicat, dar cu o accesibilitate redusă crearea de legături eficiente între principalele căi de comunicație și locațiile turistice, însoțite de măsuri administrative care să stimuleze economia locală și diversificarea serviciilor turistice dezvoltarea infrastructurii de parcare și conectivitate multimodală, prin amenajarea de parcuri moderne (etajate sau intermodale), dotate cu facilități pentru persoane cu mobilitate redusă, și conectarea acestora la transport public, piste de biciclete și trasee pietonale dezvoltarea unui transport public turistic dedicat, cu rute specializate adaptate cerințelor sezoniere, care să deservească locațiile turistice mai izolate și să fie integrate în circuitele turistice tematice extinderea rețelei de mobilitate activă, prin piste de biciclete și benzi dedicate care să lege centrele urbane de localitățile și obiectivele turistice rurale sau naturale, cu stații de bike-sharing integrate în rețelele de transport public implementarea sistemelor inteligente de monitorizare a fluxurilor turistice, pentru gestionarea în timp real a vizitatorilor, prevenirea supraaglomerării și protejarea mediului natural, în special în zone montane sensibile sau în perioade de vârf turistic • Dezvoltarea infrastructurii tematice pentru traseele culturale și turistice din județ în vederea sprijinirii dezvoltării turismului cultural și rural durabil și valorificarea potențialului local prin conceperea și implementarea unor trasee tematice coerente, atractive și funcționale, care să promoveze patrimoniul cultural, arhitectural și natural local într-o manieră sustenabilă și să stimuleze implicarea comunităților în circuitul economic și cultural. Realizarea acestui deziderat presupune implementarea unui set de direcții de acțiune și măsuri:
--	--

	realizarea de investiții în infrastructura fizică aferentă traseelor identificate sau a altor trasee cu relevanță culturală și etnografică; reabilitarea și modernizarea clădirilor, drumurilor locale și a zonelor adiacente obiectivelor, respectând specificul arhitectural și natural; amenajarea peisagistică a spațiilor publice și a piețelor din localitățile incluse în trasee, pentru sporirea atractivității și funcționalității acestora; realizarea unui system de semnalizare și orientare turistică modernă care să includă panouri informative multilingve, detalii despre trasee, istoricul obiectivelor și indicații de orientare, hărți și coduri QR pentru acces digital la informații suplimentare (ghiduri audio, realitate augmentată, aplicații turistice); elemente de branding vizual (logo, culori, simboluri) pentru identificarea ușoară și atractivă a fiecărui traseu tematic; realizarea de facilități pentru turism activ și durabil prin dezvoltarea de piste de biciclete și trasee de drumeție sau echitație în zonele traversate de traseele tematice, adaptate reliefului și infrastructurii existente, cu amenajarea zonelor de plecare și sosire cu parcuri moderne (inclusiv pentru biciclete și autocare), spații de relaxare (bănci, foișoare, toalete publice) și centre de informare turistică cu personal specializat. înființarea sau revitalizarea muzeelor tematice, atelierelor meșteșugărești și caselor tradiționale funcționale, care să ilustreze modul de viață, meșteșugurile și patrimoniul cultural local (valorizarea turistică a județului prin integrarea într-o rețea națională cu circuit închis a caselor vechi din pământ și lemn (unele având și alimentare cu gaz), cu un grup țintă de exclusivist, integrate cu proiecte de redare a aspectului tradițional și a tehnicilor tradiționale de construcție în rândul unor enclave (mini-spații turistice) (ex. Comuna Lechința, Budești, Silivașu etc.) – vezi Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020; acestea vor oferi experiențe interactive turiștilor (demonstrații de meșteșuguri, gătit tradițional, activități educaționale) și vor colabora cu școli și instituții culturale pentru promovarea valorilor locale. amenajarea de puncte de vânzare pentru produse locale și artizanat (spații de comercializare și promovare pentru produse agroalimentare locale - brânzeturi, dulceturi, produse apicole etc., artizanat și suveniruri tradiționale, inclusiv produse atestate ca tradiționale sau specifice zonei) care vor sprijini dezvoltarea economică locală și vor facilita interacțiunea directă între turiști și producători, generând un impact economic pozitiv în comunitățile implicate. • Amenajarea de trasee și circuite turistice tematice pentru valorificarea durabilă și promovarea patrimoniului religios, istoric, cultural și traditional al județului care să ofere turiștilor o experiență integrată, autentică și diversificată, care presupune crearea unei rețele coerente de trasee turistice care să conecteze principalele așezăminte monahale cu valoare religioasă, artistică și arhitecturală
--	--

(ex. Mănăstirea „Izvorul Tămăduirii” – Salva, Mănăstirea „Schimbarea la Față” – Ilva Mare, Mănăstirea „Sfântul Ilie” – Nușeni, Mănăstirea „Sfântul Spiridon” – Strâmba, Mănăstirea „Sfântul Evanghelist Luca” – Dobric, Mănăstirea „Buna Vestire” – Cormaia, Mănăstirea „Piatra Fântânele” etc.), localitățile cu centre istorice și clădiri valoroase din punct de vedere arhitectural și istoric (ex. Bistrița, Năsăud, Beclean, Sângeorz-Băi etc.), zonele de practicare a meșteșugurilor tradiționale (ex. Maieru, Romuli, Telciu, Parva, Salva, Rebrîșoara, Runcu Salvei, Nimigea, Tiha Bârgăului, Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Lunca Ilvei, Chiuza, Monor etc.), localitățile care găzduiesc vestigii arheologice (Bistrița, Băile Figa, ruinele Cetății Ciceului etc.), ansambluri sau edificii cu valoare istorică și arhitecturală deosebită (ex. Ansamblul urban medieval Bistrița (Bistritz) - sec. XIII – XVIII, Ansamblul urban „Șirul Sugălete”/ Piața de cereale, Kornmarkt” - sec. XV - XIX etc., Sediul Casei de Cultură a Sindicatelor Bistrița - clădire de patrimoniu construită în 1892, imobilul destinat activităților meseriașilor sași, azi Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Asociația meseriașilor din Bistrița / Bistritzer Gewerbeverein, azi Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, sau primăria veche „Domus Consistorialis”, Cazarma Regimentului 63 Infanterie, azi Muzeul Bistrița; Muzeul Memorial „George Coșbuc”; „Casa săsească” Livezile; Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”; Cazarma Regimentului II Românesc de Graniță, „Șvarda”, azi Muzeul Grăniceresc Năsăudean etc.), muzee și case memoriale (ex. Casa Argintarului - Centrul German Bistrița, Muzeul de Artă Comparată, Muzeul „Casa săsească”, Muzeul Mineritului Rodna Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Muzeul Memorial „George Coșbuc”, Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”, Biserica Evanghelică Herina, Muzeul Memorial „Ion Pop Reteganul”, Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco”, Muzeul Protopopiatului Ortodox Beclean, Muzeul „Casa de Vânătoare”, Muzeul „Cuibul Visurilor”, Casa tradițională de pe Văile Țibleșului amenajată și donată de Episcopul Macarie Drăgoi, Muzeul sătesc „Casa Ethnos”, Colecția etnografică „George Nichiti”, Casa Muzeu din Măgura Ilvei, Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco”, Muzeul etnografic sătesc Archiud, Punctul muzeal Poiana Ilvei, Punctul muzeal Ciceu Mihăiești), edificii habituale cu valoare istorică și arhitecturală (ex. cele 15 castele, precum Castelul Hye - Ilișua, Castelul Wesselényi – Comlod, Castelul Teleki – Posmuș, Castelul Banffy – Urmeniș etc.), ansamblurile arhitecturale amplasate în mediul rural (ex. Ansamblul rural Dorolea, Ansamblul rural Livezile, Ansamblu rural "Runcu Salvei" etc.), dar și fostele areale miniere dezafectate din județ (care ar putea consitui obiectul unor demersuri concrete privind funcționalizarea și valorificarea turistică), oferind astfel o imagine completă asupra identității spirituale și culturale a județului, a zonelor sale etnografice și culturale și, implicit, a atractivității turistice a localităților bistrițene. Principalele elemente de sprijin pentru dezvoltarea traseelor turistice sunt reprezentate de modernizarea infrastructurii de acces

	și conectivitate între obiective, semnalizare turistică unitară și panouri cu informative multilingve, aplicații mobile interactive și ghiduri turistice digitale, amenajarea de spații de odihnă, puncte de informare turistică și locuri de parcare, integrarea acestor trasee în circuite turistice regionale și naționale pentru a conecta județul la rețele turistice mai ample etc.
Elaborarea și implementarea de măsuri concrete pentru dezvoltarea infrastructurii turistice, prin extinderea, modernizarea și reabilitarea rețelelor de facilități și servicii aferente zonelor cu potențial turistic în vederea atragerii unui număr crescut de turiști, de a prelungi durata medie a sejururilor și de a crește eficiența și competitivitatea activităților turistice la nivel județean	Dezvoltarea structurilor de cazare și diversificarea ofertei turistice, astfel: Creșterea numărului, diversificarea tipologică, adaptarea funcțională și îmbunătățirea calității structurilor de primire turistică, cu accent pe categoriile superioare de confort (4-5 stele/margarete), pentru stimularea formelor de turism existente și dezvoltarea celor cu potențial neexploatat din principalele zone și destinații turistice: centre urbane (dezvoltarea și diversificarea capacităților hoteliere modern), stațiuni montane și balneoclimaterice (consolidarea ofertei de cazare - hoteluri, vile și completarea acestora cu structuri alternative – pensiuni turistice, cabane, campinguri) și localități incluse în circuitele de turism rural și agroturism: extinderea rețelei de pensiuni turistice și agroturistice, mai ales în zone cu resurse naturale, culturale sau tradiționale valoroase. Obiectivul este atingerea unei capacități de cazare între 60 și 200 de locuri în fiecare localitate cu potențial turistic, suficientă pentru organizarea de evenimente și atragerea fluxurilor constante de vizitatori. Dezvoltarea stațiunilor balneoclimaterice și montane prin: modernizarea infrastructurii de cazare, alimentație publică și agrement (parcuri tematice, piscine, săli multifuncționale, restaurante tematice și cu produse locale), coroborate cu modernizarea și reabilitarea dotărilor și facilităților de tratament, diversificarea serviciilor (SPA & wellness, tratamente pentru sănătoși, programe de prevenție și relaxare activă, facilități pentru clientela feminină (beauty & care, programe personalizate de întreținere fizică) pentru consolidarea poziției stațiunilor ca destinații competitive de turism de sănătate și wellness (Sângeorz Băi, Băile Figa) extinderea, multiplicarea și diversificarea amenajărilor existente în cadrul stațiunilor de Interes local (Băile Figa, Colibița, Valea Vinului) în vederea transformării în stațiuni de interes național prin crearea de complexe integrate care să includă cazare, tratament, agrement, gastronomie, activități outdoor, evenimente tematice etc. dezvoltarea de clustere turistice în servicii balneare și medicale, dar și de agrement prin amenajarea de noi facilități specifice (inclusiv baze de tratament cu ape minerale, ștranduri) în localitățile cu potențial turistic latent pentru dezvoltarea treptată a unor mici stațiuni turistice de interes local, axate pe valorificarea potențialului climateric (ex. Valea Mare, Lunca Ilvei, Parva, Mița-Colibița-Bistricioru, Cușma etc.) și balneoclimateric (ex. Viișoara, Cepari, Figa, Sărățel, Pintic, Blăjenii de Jos etc.), dar și a resurselor climaterice și

	geomorfologice care pot susține turismul hibernal/pentru sporturi de iarnă (Tiha Bârgăului - Piatra Fântânele, Șanț - Valea Blaznei, Rodna - Valea Vinului, Sângeorz Băi - Nedea Țăranului), Lunca Ilvei, Măgura Ilvei – zona pasului Rotunda, Ilva Mică, Bistrița Bârgăului - sub vârful Bistricioru, Prundu Bârgăului - Valea Bârgăului, Rebra - Valea Rebrei, dar și altele care vor releva pretabilitate în acest sens, acestea putându-se constitui și ca puncte de pornire ale unor trasee pietonale/de drumeție montană în cadrul unităților montane din județ) Stimularea turismului de agrement și activități recreative prin: - extinderea și modernizarea facilităților de agrement estival și hibernal (parcuri acvatice, SPA & wellness, parcuri de aventură, centre de echitație, săli de sport, spații multifuncționale) - încurajarea investițiilor private și public-private pentru locații recreative moderne, adaptate standardelor de confort, siguranță și sustenabilitate proximitatea centrelor urbane (unde există o cerere constantă pentru activități recreative de weekend și timp liber), dar și în stațiunile turistice și zonele cu potențial turistic, pentru a sprijini prelungirea sejururilor și diversificarea motivelor de vizitare - crearea unui portofoliu variat de activități pentru toate categoriile de turiști (familii, tineri activi, seniori, turiști wellness etc.), pentru prelungirea sejururilor și reducerea sezonality, crearea de noi locuri de muncă și oportunități antreprenoriale în industrii conexe (servicii, construcții, transport, alimentație publică etc.), consolidarea imaginii județului ca destinație de turism activ, relaxant și modern, accesibilă și competitivă pe plan național și regional etc. Extinderea dotărilor și diversificarea serviciilor turistice complementare în centrele urbane, stațiunile turistice și localitățile rurale cu potențial turistic bine conturat, pentru consolidarea și maturizarea ofertei turistice la nivel județean, care presupune: - dezvoltarea de facilități și activități turistice suplimentare, adaptate specificului local și profilului actual al vizitatorilor, menite să completeze experiența turistică și să încurajeze prelungirea duratei sejururilor; - adaptarea tipologică, funcțională și dimensională a investițiilor în funcție de formele de turism practicate (balnear, cultural, rural, ecoturism, turism activ etc.) și de profilul piețelor-țintă (familii, turiști activi, seniori, wellness etc.); - fundamentarea deciziilor investiționale pe studii și analize de prospectare turistică, cerere și prognoze de piață, vizând identificarea tendințelor în comportamentul turiștilor, analiza motivațiilor de călătorie și determinarea factorilor care influențează alegerea destinației și durata sejurului. Dezvoltarea turismului cultural și sportiv prin: - amenajarea de teatre de vară, amfiteatre și scene în aer liber în locații cu potențial turistic ridicat pentru spectacole, festivaluri și evenimente culturale
--	--

	- organizarea de competiții sportive sezoniere: concursuri de schi, activități montane, sporturi extreme (motobike, off-road etc.), sporturi care necesită mult spațiu (hipism, golf, tir cu arcul, tir cu pistolul etc.), sărbători tematice - implicarea comunităților locale în promovarea valorilor culturale și tradiționale - crearea unui calendar anual de evenimente turistice cu impact economic și social Dezvoltarea turismului gastronomic prin: - extinderea și diversificarea rețelei de restaurante cu specific local și regional în stațiuni, centre urbane și localități rurale cu potențial turistic - promovarea preparatelor tradiționale, folosirea ingredientelor locale, integrarea conceptelor tematice vânătorești, pescărești, pastorale, vitivinicole și pomicole - organizarea de evenimente culinare, ateliere demonstrative și colaborarea cu producători locali pentru stimularea economiei rurale și atragerea turiștilor interesați de turismul gastronomic și experiential (inclusiv prin valorizarea tradiției vitivinicole și pomicole din județ) Dezvoltarea turismului de afaceri și congrese prin: - crearea infrastructurii dedicate: centre multifuncționale și săli polivalente moderne pentru conferințe, simpozioane, expoziții și reuniuni internaționale, cu dotări tehnologice de ultimă generație (traducere simultană, echipamente audio-video, conexiune rapidă la internet, servicii logistice și suport tehnic), localizate strategic în interiorul sau în proximitatea principalelor centre urbane și stațiunilor turistice consacrate pentru a asigura accesibilitate optimă, inclusiv conexiuni rapide cu infrastructura de transport național și internațional - integrarea evenimentelor profesionale în pachete turistice complete (cazare, catering, activități recreative și de relaxare, pentru transformarea participării într-o experiență turistică complete)
Conceperea și elaborarea unui sistem integrat și coerent de coordonare, monitorizare și promovare a activităților turistice (cu mecanisme complexe pentru colectarea și analizarea datelor, indicatori de performanță turistică și instrumente digitale moderne pentru promovare, informare	• Sprijinirea dezvoltării turismului durabil și a sectorului asociativ activ pentru a facilita crearea unui sector turistic asociativ funcțional și implicarea activă a comunităților locale, pentru integrarea ofertelor turistice ale unităților administrativ-teritoriale cu potențial turistic similar și valorificarea eficientă și sustenabilă a resurselor disponibile. Această abordare va permite crearea de pachete turistice coerente și atractive, bazate pe resurse și tradiții comune, asigurând experiențe autentice și diversificate pentru turiști. Direcțiile strategice și măsurile principale vizează: Crearea și consolidarea rețelelor de colaborare prin: stimularea parteneriatelor între autorități locale, operatori turistici, ONG-uri, antreprenori și comunități promovarea unei oferte turistice regionale integrate, valorificând specificul cultural și natural al fiecărei zone

și comunicare), care să asigure dezvoltarea durabilă și eficientă a turismului la nivel județean prin colaborarea activă între autorități publice, operatori economici, ONG-uri și ceilalți actori implicați în sectorul turistic. comunități locale	încurajarea turismului colaborativ, bazat pe complementaritatea resurselor și serviciilor oferite de diferite localități Implicarea activă a comunităților locale prin: organizarea de workshopuri, sesiuni de informare și traininguri pentru locuitorii din mediul rural și urban dezvoltarea competențelor antreprenoriale și conștientizarea beneficiilor turismului sprijinirea inițiativelor locale de promovare a meșteșugurilor, tradițiilor și produselor autentice usținerea înființării de asociații și ONG-uri în domeniul protecției patrimoniului (ex. Asociația Locus/Herculane Project – implicate în județul Bistrița-Năsăud într-un proiect de reabilitare a patrimoniului balnear din Sângeorz- Băi) Susținerea antreprenoriatului și a start-up-urilor turistice prin: oferirea de consultanță, mentorat și sprijin financiar pentru înființarea de afaceri în turism (pensiuni, restaurante, centre de agrement, ateliere meșteșugărești etc.) încurajarea inițiativelor tinerilor și a întreprinderilor familiale din mediul rural dezvoltarea de programe de formare profesională adaptate pieței turistice locale dezvoltarea de rețele de turism specializate și strategii locale specializate și adaptate fiecărei specificului fiecărei locații și destinații în parte, elaborarea de planuri de dezvoltare regională, inclusiv investiții în infrastructură, promovare și produse turistice tematice, implementarea proiectelor concrete pentru valorificarea resurselor culturale, istorice și naturale (cetăți, castele, muzee, biserici de lemn, peisaje spectaculoase etc), crearea de pachete turistice integrate (circuite, sejururi) care să includă activități variate (gastronomie, drumeții, echitație, turism cultural și religios etc.) Promovarea identității culturale și etnografice prin: valorificarea zonelor etnografice și a locațiilor cu patrimoniu traditional bine conservat (îndeosebi satele de pe văile Someșului Mare, Ilvei, Leșului, Cormaiei, Rebrei, Sălăuței, Idecuiului, Bârgăului, Șieului, Luțului, precum Maieru, Romuli, Telciu, Parva, Salva, Rebrîșoara, Runcu Salvei, Nimigea, Tiha Bârgăului, Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Lunca Ilvei, Chiuza, Monor etc. organizarea de evenimente tematice, festivaluri și târguri tradiționale, pentru atragerea turiștilor și promovarea valorilor locale (reluarea și/sau consolidarea celor tradiționale – precum Festivalul Tradițional al Romilor, Târgul tradițional de Paști al sașilor – Ostermarkt, De Ispas la Năsăud, Festivalul „Etnii și Tradiții Unite”, Târgul de Florii și Paște „Produce în Bistrița-Năsăud”, Festivalul Jumărilor, Înstruțatul boului de la Figa, Craii de la Mocod, Hâzii din Chintelnic, Festivalul Sânzienelor de pe Hagău - comuna Galații Bistriței etc.), ”resuscitarea” unor datini și obiceiuri (Cununa Grâului, Sărbătoarea Sânzienelor, Înstruțatul Boului, Craii de la Mocod, Sângeorzul pe Valea Bârgăului, Hâzii de la Chintelnic, Fărșangul de la
---	--

	Țigău, Wiesenfest la Teaca, Vergelul la Agrieș, Alaiul Nunților pe Valea Bârgăului, Sărbătoarea Tradițională a Romilor de la Lechinta, Maialul Bistrițean în Bistrița, Împletirea Papurei la Tonciu, a obiceiurilor de iarnă, precum Plugușorul, Irodul, Berea, Alduitul și gesturile de oficiere - Calendarul de ceapă, Legatul parilor, Rezimatul lemnelor, Creanga de măr, Usile deschise și focul nestins) sau a evenimente și/sau festivaluri de tradiție (ex. Colocviile și Festivalul național de Poezie „George Coșbuc”, Saloanele și Festivalul Național de Proză „Liviu Rebreanu, Festivalul Național și Internațional de Satiră și Umor ”Mărul de Aur”, Teatrul nescris din comuna Șanț. Festivalul Cireșelor de la Cireșoaia, Festivalul rapsozilor populari „La poale de Țibleș” din Târlisua, Festivalul tradițional a fanfarelor, Serbarea Cetății Ciceului, Festivalul Rapsodia Trișcașilor din Leșu), dar și a unora care vor putea fi concepute pe viitor (ex. Festivalul „Grănicerii Năsăudului” calat pe istoria și tradițiile Regimentului II de Graniță Năsăud; „Cetăți vii” – Festival Medieval Bistrița – focusat pe patrimoniul medieval săsesc și maghiar; Festivalul „Scriitori ai neamului” – vizând valorificarea patrimoniului literar local creat de Coșbuc, Rebreanu, Mureșanu, „Pe Someș, pe Valea Mare” – Festivalul folclorului năsăudean; Festivalul Tradițiilor Multietnice; Festivalul „Drumul Vinului și al Mărului” etc.) crearea unei platforme de promovare care să reunească inițiativele locale într-o strategie coerentă, vizibilă la nivel regional, național și internațional Sprjin pentru autorități și acces la finanțări prin: - oferirea de consultanță pentru dezvoltarea infrastructurii turistice și elaborarea de produse inovatoare - organizarea de sesiuni de informare pentru UAT-uri, ONG-uri și întreprinderi pentru accesarea fondurilor europene și elaborarea de proiecte sustenabile Sprjinirea inițiativei și creării de parteneriate strategice prin: - facilitarea colaborării între administrație, instituții de învățământ, mediul de afaceri și societatea civilă pentru valorificarea sinergiilor existente - corelarea inițiativelor și proiectelor turistice cu strategia generală de dezvoltare a județului, în vederea creșterii competitivității și atractivității destinației Implementarea unui sistem județean de management al calității în turism prin: - stabilirea de standarde clare pentru serviciile turistice. înființarea unui sistem județean de evaluare și promovare a prestatorilor de servicii de calitate superioară Integrarea microfermelor bio și turismului rural prin: - promovarea produselor locale prin integrarea micilor producători în rețele turistice și lanțuri de aprovizionare - crearea de structuri de cazare și alimentație publică în cadrul microfermelor, oferind experiențe autentice (viața la fermă, mese tradiționale, activități agricole etc.)
--	--

	dezvoltarea de pachete turistice integrate, inclusiv infrastructură turistică (rute tematice, marcaje, facilități pentru turiști)
Asigurarea și calificarea forței de muncă în turism prin programe de formare adaptate nevoilor angajatorilor, facilitarea accesului categoriilor defavorizate, și dezvoltarea parteneriatelor public-private pentru a asigura competențe relevante, actuale și competitive.	Dezvoltarea unui sector turistic profesionist, competitiv și atractiv prin implementarea unui set coerent de măsuri dedicate formării și calificării resursei umane, creșterii standardelor de calitate și creării unui cadru motivațional pentru toți cei care activează sau doresc să activeze în turism. Principalele măsuri vizează următoarele direcții de acțiune și măsuri specifice: Asigurarea guvernantei turistice calificate și expertizei profesionale prin înființarea Organizației de management a destinației Bistrița-Năsăud (OMD) care să asigure reunirea minim formalizată (asociație, parteneriat etc.) a Consiliului Județean și a actorilor (stakeholderilor) din domeniul turistic înțeles în sens larg, ca incluzând orice persoană fizică sau juridică care are legătură cu domeniul turismului cu rolul de a implementa strategia turistică a județului, inclusiv urmărirea măsurilor necesare infrastructurale sau de reabilitare a patrimoniului și de a asigura managementul marketingului territorial, monitorizare a evoluției turistice, a produselor turistice și a nevoilor de intervenție în ce privește modificarea acestora astfel încât dezvoltarea turistică să rămână viabilă, durabilă și benefică comunităților locale (vezi Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud în perioada 2021-2027, pag. 152) Dezvoltarea resursei umane prin atragere și formare prin: stimularea angajatorilor pentru recrutarea personalului calificat și cu experiență în turism, precum și sprijinirea integrării debutanților și a persoanelor aflate la început de carieră adaptarea ofertei educaționale la nevoile pieței prin diversificarea specializărilor și actualizarea curriculei în învățământul profesional, liceal, universitar, dual și vocațional, cu accent pe domenii deficitare precum HORECA și ghidajul turistic specializat dezvoltarea programelor de formare pentru grupuri vulnerabile (persoane cu dizabilități, minorități etnice, studenți) pentru integrarea acestora pe piața muncii turistice, în roluri adaptate abilităților fiecăruia Îmbunătățirea calității și standardelor formării profesionale prin: crearea unui campus de învățământ dual specializat în turism, dotat cu infrastructură modernă pentru pregătirea practică în servicii hoteliere, alimentație publică și activități conexe înființarea unui centru județean de formare vocațională în turism, care să ofere cursuri de specializare și perfecționare pentru personalul existent și noii angajați în domenii precum management turistic, ospitalitate, ghidaj și comunicare cu turiștii alinieră curriculum la standardele europene, cu accent pe învățarea practică și dobândirea de competențe competitive pe piața turistică regională și națională Asigurarea ghidajului turistic specializat și recunoașterea profesioniștilor din domeniu prin:

	promovarea și susținerea formării ghizilor turistici specializați (ghizi culturali, montani, locali) capabili să valorifice autenticitatea patrimoniului local și să ofere servicii de înaltă calitate implementarea unui sistem de recunoaștere a experienței dobândite în străinătate sau prin învățare non-formală, facilitând reîncadrarea rapidă în sectorul turistic județean Promovarea profesiilor din turism și îmbunătățirea condițiilor de muncă prin: derularea de campanii publice pentru valorizarea carierei în turism prin evenimente, materiale educative și activități de informare menite să atragă noi generații de profesioniști promovarea unui sistem de remunerare și recunoaștere profesională corectă, care să crească atractivitatea muncii în turism și să contribuie la stabilizarea forței de muncă în acest sector Îmbunătățirea infrastructurii de formare și dezvoltare profesională prin: organizarea periodică de evenimente, conferințe, workshopuri și sesiuni de instruire tematice, cu accent pe bune practici, inovație și excelență în turism stabilirea parteneriatelor public-private și a colaborărilor interinstituționale între autorități, mediul educațional și cel de afaceri pentru alinierea obiectivelor de dezvoltare și creșterea competitivității turismului în județ.
Creșterea vizibilității ofertei turistice a județului pentru toate formele de turism cu potențial de valorificare, prin asigurarea unui acces facil la informații turistice relevante, corecte și actualizate. Aceasta va include promovarea eficientă a tuturor resurselor și atracțiilor de interes turistic, astfel încât vizitatorii să poată lua decizii rapide și bine fundamentate privind alegerea destinațiilor și activităților disponibile în județ.	Această prioritate poate fi ghidată de o serie de direcții de acțiune și măsuri specifice, precum: Conceperea unei strategii de marketing-comunicare turistică și creare/consolidare a brandului turistic al județului în paralel cu derularea unei campanii integrate de promovare la nivel instituțional, privat, ONG și academic (sub egida OMD Bistrița – susținută și în Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud în perioada 2021-2027, pag. 153) pentru a evidenția trilogia „Natură – Cultură – Tradiție Vie” și unei „Transilvanii autentice” mai puțin comerciale, unde tradiția, natura și istoria conviețuiesc armonios, cu accent pe autenticitate și experiențe personalizate. Pilonii brandului pot viza: patrimoniul cultural (Bistrița medievală - una dintre cele 7 cetăți săsești fortificate, biserici fortificate, meșteșuguri), natura (Munții Rodnei - Parcul Național, vârfuri glaciare, cascade), Munții Căimani și Colibița („Marea de la munte”), tradițiile și gastronomia (produse locale: brânzeturi, pălincă, mâncare tradițională), festivaluri etnografice. Prin integrarea resurselor naturale spectaculoase (Rodna, Călimani, Colibița etc.), a patrimoniului istoric (Bistrița medievală) și a tradițiilor locale, județul se poate poziționa ca o destinație de turism durabil și autentic în inima Transilvaniei. Brandul turistic județean poate fi dublat de crearea de branduri locale/regionale tematice pentru locații și areale turistice reprezentative (ex. Lacul Colibița, Parcul Național Munții Rodnei; Pasul Tihuța (Borgo); Cheile Bistriței Ardelene și Cheile Bistricioarei; orașul medieval Bistrița – promovat din 2011 sub auspiciile

	sloganului "Poarta Transilvaniei" - cu Biserica Evanghelică, Casa Argintarului, casele renaștentiste, centrul istoric bine conservat etc.; bisericile fortificate săsești – cum ar fi cele din Herina, Lechința, Teaca, reprezentative pentru patrimoniul transilvănean; Cetatea Rodnei și patrimoniul său minier medieval - simbol al istoriei economice a regiunii; Castelul Teleki din Posmuș - unul dintre cele mai frumoase castele baroce din Transilvania; Țara Năsăudului – renumită pentru folclor, port popular, tradiții muzicale și sărbători locale; Festivalul „Nunta Zamfirei” – Bistrița, unul dintre cele mai mari festivaluri internaționale de folclor din România; satele tradiționale din zona Ilvelor și Valea Someșului Mare – care pot oferi experiențe de agroturism, gastronomie locală, meșteșuguri (țesături, lemnărie); Năsăud – „orașul academicienilor”, centru cultural cu tradiție istorică și educațională etc. Promovarea produselor turistice „icoană” care să devină simboluri ale județului (ex. Lacul Colibița – „Marea de la munte” - produs-icoană pentru turism de natură, wellness și aventură; Parcul Național Munții Rodnei - produs-icoană pentru ecoturism, drumeții și turism științific; Biserica Evanghelică din Bistrița - Produs-icoană pentru turism cultural și urban, Cetatea Rodnei și patrimoniul minier medieval - produs turistic-icoană prin reconstrucție și interpretare istorică, Valea Someșului Mare și Țara Năsăudului - produs-icoană pentru turism cultural autentic și experiențe rurale, Festivalul „Nunta Zamfirei” derulat în Bistrița - produs-icoană de turism cultural și de eveniment, Meșteșugurile tradiționale (lemn, textile, ceramică) - produs-icoană pentru turism experiențial și gastronomic etc.) Crearea unei platforme digitale oficiale multifuncționale/integrate (portal "smart tourism") pentru promovarea turismului bistrițean, conectat la site-urile instituționale și private relevante, care să coordoneze evenimentele și activitățile turistice din toate localitățile, cu integrarea unei hărți GIS interactive (cu filtre avansate pentru obiective turistice, cazare, restaurante, trasee, evenimente și facilități turistice, acces facil la informații detaliate: locație, program, transport, cazare, bilete online, activități conexe și atracții în proximitate), dublată de dezvoltarea unei versiuni digitale interactive de ghid turistic optimizată pentru dispozitive mobile (cu tururi virtuale, hărți interactive, imagini și recomandări personalizate) pentru a permite unui potențial turist să-și conceapă într-un mod cât mai facil un itinerar turistic complet, pe baza propriilor particularități și preferințe, dar fără să fie necesar ca acesta să se documenteze în avans despre obiectivele și destinațiile turistice și posibilitățile de accesare a acestora și, implicit, de practicare a diferitelor forme de turism în județ Promovare activă în mediul online și crearea de conținut digital interactiv: prezență activă pe rețele de socializare și platforme de recenzii
--	---

	producția de conținut multimedia: videoclipuri 360°, tururi virtuale, ghiduri PDF, newslettere tematice și colaborări cu influenceri din turism derularea campaniilor publicitare online targetate pe segmente de interes: ecoturism, turism cultural, aventură etc. Conceperea, elaborarea și promovarea unor produse roduse turistice care au potențial major de a contribui la o poziționare competitivă și de nișă a județului Bistrița-Năsăud pe trei paliere: promovarea ecoturismului activ în zona montană prin centralizarea locurilor de cazare și experiențelor oferite pe toate platformele, promovarea punctelor de gastronomie locală și arhitecturii tradiționale modernizate; apărarea patrimoniului peisagistic și subvenționarea serviciilor de certificare ecologică, promovarea profesionistă a patrimoniului textil de pe Valea Someșului ca brand internațional și punct de interes al turismului cultural (Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud în perioada 2021-2027, pag. 153), detaliate la nivel de măsuri concrete și argumentate (pag. 153-163), astfel: Promovarea eco-turismului activ în zona montană Promovarea eno-gastro-turismului cuplat cu city-break și cu turism patrimonial Promovarea turismului patrimonial Promovarea eco-turismului cu eno-gastro-turism în zona de vest a județului Promovarea turismului de wellness la Sângeorz-Băi cuplat cu ecoturism (rural) și eno-gastro-turism City-break la Bistrița Promovarea sejurului de lungă durată pentru tinerii artiști, cercetători sau artizani Promovarea turismului de tranzit velo sau trekking Promovarea turismului de eveniment Acestea sunt dublate de o serie de măsuri-cheie organizate pe trei domenii, în funcție de zonele unde ele se manifestă cel mai puternic: zona patrimoniului arhitectural, zona gestiunii deșeurilor și zona managementului forestier durabil (pag. 165), precum și de un set de produse turistice competitive (Eco-turism activ în zona montană, Sejur de lungă durată pentru tinerii artiști sau artizani, Turism de tranzit velo sau trekking). În acest context, au fost identificate un set de tipuri de proiecte cu rol de „deblocare” a turismului în județul Bistrița-Năsăud (pag. 164), grupate în jurul unor propuneri concrete de măsuri direct legate de crearea produselor turistice, formulate punctual și însoțite de exemple de propuneri concrete fiabile (pag. 168): Trasee de biciclete/velo-rute pentru conectare inter-modală a infrastructurii feroviare (gărilor) cu marile zone de atracție turistică, în special cele rurale, montane și balneare (ex. conectarea gărilor din proximitate cu Băile Figa sau cu lacul Colibița);
--	---

	Trasee de biciclete pentru conectarea căilor de acces menționate mai sus de obiectivele de patrimoniu (Posmuș, Teaca, etc.). Amenajarea zonelor de campare cu abordare pe bază de bune practici ecologice europene (ex. alimentare electrică sustenabilă, ape uzate gestionate durabil, etc.) și amplasare inteligentă în cadru natural curat, autentic, dar în proximitatea rețelelor de bicicletă sau a căilor ferate menționate mai sus - Amenajarea de puncte de belvedere pe bază de criterii de peisagistică pentru punerea în valoare a naturii și patrimoniului județului (pentru amenajarea unor puncte de belvedere în teritoriu există propuneri concrete de soluții în ghidul realizat pentru zona transfrontalieră România-Bulgaria), un exemplu concret identificat fiind cel de punere legătură a infrastructurii pentru biciclete sau cea de promenadă publică cu pontoane cu acces public în zona lacului Colibița) - Crearea de zone de promenadă în jurul lacurilor, pentru a deschide către public întreaga zonă naturală a unor atracții atât de importante ca lacul Colibița și a crea o atmosferă de imersiune calmă și fără opreliști în natura bistrițeană - Amenajarea unor baze de recuperare medicală în zona lacurilor/ montană care să profite de existența unei clientele străine interesate de servicii de recuperare în cadru curat natural (pe baza Directivei 2011/24/UE privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere). Alături de acestea, este propus un proiect turistic definit ca "prioritar" – Via Nösnerlandia, care reprezintă un traseu turistic integrat (patrimonial, cicloturistic, eno-gastronomic, enoturistic și ecologic), menit a identifica o serie de soluții concrete pentru a răspunde unor proiecte europene decalate temporal (întârziate) calate pe o serie probleme stringente (reducerea amprente sale de carbon precum și pentru curențe legate de sărăcie și situația comunităților marginalizate, respectiv deteriorarea patrimoniului pe care se bazează turismul sustenabil din zonele vizate), fiind prezentate atât atuurile zonei pentru dezvoltarea unui turism sustenabil (grupate în 9 categorii), cât și acțiunile concrete (grupate pe 12 componente) care trebuie vizate pentru crearea unui coridor turistic sustenabil cu respectarea cadrului european de finanțare și interpretare (pag. 169-171). Conceperea de trasee tematice și experiențe turistice immersive: identificarea, promovarea și conectarea traseelor istorice, culturale, naturale și spirituale colaborarea cu asociațiile de turism pentru valorificarea patrimoniului local crearea de experiențe turistice imersive care diversifică fluxurile turistice și sprijină dezvoltarea economică locală Crearea de noi centre de informare turistică și modernizarea celor existente, care presupune:
--	--

	reactivarea și/sau extinderea rețelei de centre de informare turistică în locații strategice (ex. Măgura Ilvei, Dumitra, Rodna etc.) integrarea centrelor de informare turistică într-o rețea digitală unificată cu aplicații mobile, coordonate GPS și informații actualizate în timp real formarea personalului și adaptarea conținutului la așteptările turiștilor, oferind informații despre istorie, tradiții, facilități și activități sezoniere etc. Conceperea și elaborarea de materiale și participare la evenimente de promovare: elaborarea de broșuri, hărți, pliante și afișe distribuite în locații turistice și puncte de intrare participarea la târguri de turism naționale și internaționale, cu standuri tematice interactive, degustări și demonstrații tradiționale colaborarea cu presa de specialitate, televiziuni și publicații de lifestyle pentru promovarea continuă a ofertei turistice Modernizarea punctelor de acces în parcuri și rezervații naturale, care presupune: amenajarea porților tematice de intrare, integrate în peisajul natural, și dotarea cu panouri informative și standuri de informare cu personal specializat crearea de puncte de relaxare și observație, toalete ecologice, spații de parcare și facilități pentru transport ecologic asigurarea unei semnalizări clare și coduri QR pentru accesul rapid la informații, ghiduri audio și digitale pentru trasee și biodiversitate.
--	--

5. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE

În sinteză, cele trei scenarii posibile ("Do Nothing", "Do Minimum", "Do Something") implică stabilirea următoarelor valori-țintă pentru principalii indicatori ai activității turistice din județul Bistrița-Năsăud, având ca orizont de prognoză anul 2030 (ultimul an pentru care acești indicatori pot fi estimați cu o marjă de eroare rezonabilă):

Indicatori macro-economici / Scenariu de dezvoltare	U.M.	Valoarea de referință / anul 2024	Scenariul "Do Nothing" / anul 2030	Scenariul "Do Minimum" / anul 2030	Scenariul "Do Something" / anul 2030
Număr structuri de cazare (total județ)*	număr	199	199	230	325
Număr locuri de cazare (total județ)*	locuri	4572	4572	5400	6500
Capacitate de cazare existentă (total județ)*	Locuri- zile	1668780	1668780	1971000	2372500
Număr structuri de cazare de 4 și 5 stele / flori / margarete (total județ)**	Număr	41	41	50	65
Număr locuri de cazare în structuri de primire de 4 și 5 stele / flori / margarete (total județ)**	locuri	935	935	1100	1430
Număr structuri turistice cu funcțiuni de alimentație publică clasificate (total județ)**	Număr	89	89	95	120
Număr structuri turistice cu funcțiuni de alimentație publică clasificate de 4 și 5 stele (total județ)**	Număr	6	6	10	17
Sosiri turiști (total)*	Număr	119063	119063	135000	165000
Înnoptări turistice/nopti-cazare realizate (total județ)*	Număr	210944	210944	1650000	1950000
Durata medie a sejurului (media județ)	Număr zile	1,77	1,77	2,0	2,5
Stațiuni turistice de interes național	Număr	1	1	2	3

Stațiuni turistice de interes local	Număr	3	3	4	6
Pârtii schi omologate (total județ)**	Număr	3	3	5	8
Pârtii schi omologate (total județ)**	Km	2,85	2,85	4,0	10
Instalații de transport pe cablu (total județ)**	Număr	2	2	4	8
Trasee montane omologate (total județ)**	Număr	44	44	50	60
Parcuri distracție/aventură/aqua park (total județ)	Număr	5	5	7	10
Centre wellness&SPA/balneo SPA, piscine/facilități natație	Număr	15	15	18	25
Localități/destinații care dețin centre/dotări/facilități de agrement-divertisment, centre echitație etc. (total județ)	Număr	6	6	8	10
Centre de informare turistică (total județ)**	Număr	2	2	4	7
Agenții turistice**	Număr	25	25	30	40
Destinații ecoturistice (total) **	Număr	0	0	1	3
Organizații de Management al Destinației (OMD) **	Număr	0	0	1	2
Puncte gastronomice (total județ)***	Număr	27	27	35	50
Produse tradiționale înregistrate în Registrul național al produselor tradiționale (RNPT) (total județ)***	Număr	32	32	40	55

*Sursa datelor pentru valoarea de referință aferentă anului 2024:
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table/>

**Sursa datelor pentru valoarea de referință aferentă datei de referință 28.08.2025:
<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

***Sursa datelor:
https://dadrnh.madr.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=181&catid=11&Itemid=202

SURSE BIBLIOGRAFICE

Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 152 din 12 aprilie 2000-

Planului de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea a VIII-a – ZONE TURISTICE și publicată în M.O. al României, Partea I, nr. 781 din 21 noiembrie 2008

Secțiunea a III-a - zone protejate Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 152 din 12 aprilie 2000-

Metodologia pentru analiza potențialului turistic al teritoriului aprobată de Aprobata de Ordinul nr. 549/518/2016 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 14 iunie 2016

*** Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud

*** Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud

<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

<https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

https://www.pancarpatica.org/ari4_226-statiuni.html

https://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Anexa_nr_1.pdf

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_rezerva%C8%9Biilor_naturale_din_jude%C8%9Bul_Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud

<https://lege5.ro/Gratuit/gi3donbu/zone-naturale-protejate-de-interes-national-si-monumente-ale-naturii-lege-5-2000?dp=gqzdambuhezta>

<https://www.cimec.ro/Monumente/Zonenaturale.htm>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Categorie:Rezerva%C8%9Bii_naturale_din_jude%C8%9Bul_Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud

https://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Arii_protejate_%C3%AEn_jude%C5%A3ul_Bistri%C5%A3a-N%C4%83s%C4%83ud

https://www.pancarpatica.org/ari4_226-statiuni.html

<https://www.singeorzbai.com/>

<https://www.singeorzbai.com/tratament>

<https://www.bailefiga.com/baie-balneara>
<https://www.cazarebailefiga.ro/baile-figa>
https://www.turistinfo.ro/baile_figa/
<https://www.hotel-bistrita.ro/ro/sala-de-conferinte-hotel-bistrita>
<https://www.helloromania.com/cazare-colibita/panoramic-colibita-1827>
<https://www.cazare.online/cazare/colibita/17614/hotel-panoramic-colibita.html>
<https://www.roserhouse.ro/servicii/sala-conferinta/>
<https://hoteljelna.ro/teambuilding/>
<https://coroanagh.ro/corporate/>
<http://new.dianahotel.ro/conferinte/>
<https://www.facebook.com/p/Sala-de-conferinte-Pagu-International-100071907731584/>
<https://rasunetul.ro/hotel-krone-confort-si-ospitalitate-burgul-bistritean>
<https://hotelozana.com/despre-noi/>
<https://www.sfaratours.com/hoteluri/hotel/codrisor-bistrita-93057>
<https://fishermans.eu/corporate/>
<https://www.roxy-world.ro/valea-blaznei>
<https://alpinablazna.ro/>
<https://www.infobistrita.ro/se-deschide-partia-de-pe-dealul-cocos-din-bistrita-tarife-si-program>
<https://www.cazarebailefiga.ro/baile-figa>
<https://panoramic-colibita.ro/cinema/#>
<https://aventuricolibita.ro/>
https://vilafranceza.ro/ce-poti-face-la-colibita-7-idei-pentru-vacanta/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1Zy5wXqAgdrustG9Jzx8pZr7qEZDi8zjJAwQ8Qljc4hIHv6z9Gh7uoFzA_aem_luCRx0J3OfPd9ZhWGgbl2g
<https://alpinablazna.ro/agrement/>
<http://www.365romania.ro/attractii-acvatice/baza-de-agrement-lac-bistrita>
https://www.aeroclub-bistrita.ro/?page_id=325
https://www.aeroclub-bistrita.ro/?page_id=8
<https://dspbn.bistrita.ro/wp-content/uploads/Zone-de-agrement-Bistrita.pdf>

<https://www.infobistrita.ro/o-noua-zona-de-agrement-la-sigmir-parc-de-aventura-cu-tiroliana-si-panouri-de-catarare-foto>

<https://www.hergheliidestat.ro/herghelia-beclean.html>

https://www.hergheliidestat.ro/files/Beclean_servicii_2024.pdf

<https://www.bistrita.com/descopera/X7/herghelia-beclean>

<https://timponline.ro/se-deschide-strandul-municipal-codrisor-programul-si-tarifele/>

<https://www.bistrita.com/descopera/zg/piscine-si-cazari-cu-piscina-din-judetul-bistrita-nasaud>

<https://borderless.ro/cele-mai-frumoase-cazari-cu-piscina-interioara-din-jud-bistrita-nasaud/destinatii/europa/romania/>

<https://rasunetul.ro/parc-de-aventura-la-parva-echipamente-de-catarare-tiroliene-spatii-pentru-picnic-tarife-si-date-de>

<https://timponline.ro/cum-a-ajuns-poiana-corbilor-de-la-dorolea-dintr-o-groapa-de-gunoi-oaza-de-relaxare-cu-piscina-de-400-000-de-euro/>

<https://tihutaretreat.ro/>

<https://hoteljelna.ro/spa/>

<https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2024/02/anunt-finalizare-Wonderland-corectat.pdf>

<https://cfir.ro/company/compania-nationala-de-cai-ferate-cfr-sa/harta-retea-cfr-sa/>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_sta%C8%9Biilor_de_cale_ferat%C4%83_din_Rom%C3%A2nia

<https://hotnews.ro/trenuri-care-au-disparut-pest-40-de-povesti-triste-cu-linii-pe-care-trenurile-nu-mai-circula-212697>

<https://arhiva.anre.ro/download.php?f=gKiEhw%3D%3D&t=vdeyut7dlcecrLbbvbY%3D>

<https://patrimoniul.ro/ro/articles/lista-monumentelor-istorice>

<https://www.madr.ro/industrie-alimentara/produse-traditionale-romanesti/implementarea-ordinului-nr-724-2013-privind-atestarea-produselor-traditionale-cu-modificarile-si-completarile-ulterioare.html>

<https://azm.gov.ro/punctele-gastronomice-locale-din-romania/>

<https://lege5.ro/Gratuit/gi4dombrgaya/ordinul-nr-1205-2018-pentru-aprobarea-nominalizarii-arealelor-viticole-si-incadrarii-localitatilor-pe-regiuni-viticole-podgorii-si-centre-viticole?pid=262061629#p-262061629>

<https://www.crameromania.ro/crame/2/?all>
<https://www.pescuitmania.ro/balti-pescuit/judet/bistrita-nasaud>
<https://arebaltapeste.ro/asociatie-ajvps-bistrita-nasaud>
<https://locuridepescuit.ro/asociatie-pescari/bistrita-nasaud/ajvps-bistritanasaud/>
<https://mmediu.ro/domenii/mediu/management-cinegetic/gestionari/situatia-gestionarilor-fondurilor-cinegetice-2025/>
<https://timponline.ro/top-10-cele-mai-mari-fonduri-de-vanatoare-din-judet-cu-cati-bani-se-alege-statul/>
<https://www.vanatoareromania.com/caut-vanatoare-romania>
<https://turism.gov.ro/web/rute-cultural-turistice>
<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2025/06/TRANSNATIONALE-1-3-12.pdf>
<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2024/10/NATIONALE-3.01.2022-12.pdf>
https://www.roturistic.ro/brasov/descopera-ruta-cultural-turistica-portile-transilvaniei_a151.htm
<https://romania-atractiva.ro/ro/rute>
<https://complexulmuzealbn.ro/ro/publicatii/circuitul-bisericilor-de-lemn-din-bistrita-nasaud>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>
<https://timponline.ro/poteca-caprei-negre-din-muntii-rodnei-refacuta/>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>
<https://www.mocanitatransilvaniei.ro/>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trenul-mic-din-campia-transilvaniei-mocanita/>
<https://www.romania-travel-guide.com/atractii/activitati/mocanita-transilvaniei.html>
<https://bnpoartatransilvaniei.ro/>
<https://www.bistrita.com/>
<https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/bistrita-turistica/>

<https://primariabeclean.ro/web/#>
https://www.primarianasaud.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=3075&Itemid=355
<http://www.prundubargaului.ro/>
<https://www.sangeorz-bai.ro/strategie-de-dezvoltare>
<https://www.primariabistritabirgaului.ro/ro/turism,https://comunarodna.ro/prezentare-comuna-rodna/turism.html>
<https://feldru.ro/turism>
https://primariailvamare.ro/?page_id=48
<https://www.primarialuncailvei.ro/ro/turism,https://www.primariamaieru.ro/ro/turism>
<https://poianailvei.ro/comuna/turism/,https://primariaromuli.ro/despre-romuli>
<https://primariatarlisua.ro/cultura-locala/turism/,https://telciu.ro/despre-telciu/obiective-turistice>
<https://www.primariauriu.ro/#info-general>
<https://www.primariaurmenis.ro/comuna-urmenis>
https://www.facebook.com/patrimoniubn/?locale=ro_RO,https://cjcbn.ro
<https://www.primariabistrita.ro/primaria/acte-necesare/directia-patrimoniu/>
<https://www.bistrita.com/evenimente/o/37/asociatia-de-dezvoltare-intercomunitara-turism-in-bistrita-nasaud/trecut>
<https://www.facebook.com/people/Asociatia-de-Dezvoltare-Intercomunitara-Turism-%C3%AEn-Bistri%C8%9Ba-N%C4%83s%C4%83ud/100066415910995/>
<https://www.turistmania.ro/sporturi-montane/asociatii-cluburi/bistrita-nasaud.html>
<https://listainstitutii.ro/ong-fundatia-turism-pro-bistrita-66977>
<https://timponline.ro/bistrita-nasaud-targul-turism-romaniei-care-sunt-punctele-maxima-atractie/>
<https://www.infobistrita.ro/tibi-useriu-promoveaza-judetul-bistrita-nasaud-la-targul-de-turism-de-la-romexpo-foto>
<https://ziardebistrita.ro/bistrita-nasaud-va-participa-si-anul-acesta-la-targul-de-turism-al-romaniei-vor-fi-promovate-patru-povesti-reprezentative-pentru-judet/>
<https://turism.gov.ro/web/targuri-2/>

https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2024/08/Ordinul-2035_31.07.2024-privind-aprobarea-Listei-cu-manifestarile-expozitionale-internationale-de-turism-din-tara-si-din-strainatate-la-care-MEAT-participa-in-anul-2025.pdf

<https://adevarul.ro/economie/romania-promovata-la-targul-international-de-2314164.html>

<https://economie.gov.ro/destinatia-turistica-romania-isi-consolideaza-prezenta-in-regatul-unit-prin-participarea-la-world-travel-market-londra-si-campania-ooh-de-promovare-pe-autobuzele-din-principalele-orase-britanice/>

<https://romaniatravel.guide/ro/trasee/bistrita-nasaud/trasee-in-bistrita-nasaud/117737142/> <https://www.outdooractive.ro/ro/trasee/bistrita-nasaud/trasee-in-bistrita-nasaud/117737142/> <https://romaniatravel.guide/ro/trasee-montane/bistrita-nasaud/trasee-montane-in-bistrita-nasaud/175937613/>

<https://www.outdooractive.ro/ro/trasee-montane/bistrita-nasaud/trasee-montane-in-bistrita-nasaud/175937613/>

<https://romaniatravel.guide/ro/drumetii/bistrita-nasaud/drumetii-in-bistrita-nasaud/135398932/>

<https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/ruta-cultural-turistica-povestea-vinului-din-podgoria-lechinta/>

<https://timponline.ro/sapte-crame-vor-spune-turistilor-povestea-vinului-din-podgoria-lechinta/>

https://dadrmh.madr.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=181&catid=11&Itemid=202

<https://patrimoniul.ro/en/profiles/lista-monumentelor-istorice>

<https://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/LMI-BN.pdf>

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/182787> - OMC nr. 3810/03.10.2016 privind clasarea în Lista monumentelor istorice a Bisericii Ortodoxe Române „Sf. Ierarh Nicolae”, Piața Unirii nr. 1, orașul Năsăud, județul Bistrița-Năsăud, categoria II-arhitectură, categoria monument, grupa valorică B publicat în Monitorul Oficial al României nr. 829/20.10.2016

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/275055> - OMC nr. 2887/25.04.2023 privind clasarea imobilului Cinematograful „Bulevard” (corp C1), Bd. Republicii nr. 35, municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, cu codul LMI BN-II-m-B-21205 publicat în Monitorul Oficial al României nr. 897/05.10.2023 -

<https://ghidulmuzeelor.cimec.ro/>
<https://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=130&-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>
<https://www.bistrita.com/evenimente/1008/via-transilvanica-maratonFestival-concurs>
<https://cjcbn.ro/evenimente/2024-08-15/>
<https://cjcbn.ro/eveniment/festival-concurs-judetean-de-muzica-populara-pentru-copii-si-tineret-maria-butaciu-maria-peter/>
<https://cjcbn.ro/eveniment/la-poale-de-tibles-4/>
<https://cjcbn.ro/eveniment/mandra-i-sara-de-craciun-2/>
<https://cjcbn.ro/eveniment/sangeorzul/>
<https://cjcbn.ro/eveniment/ziua-internationala-a-romilor-4/>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/zilele-bistritei-2025-691>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/ziua-saratei-689>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/festivalul-international-de-poezie-i-muzica-and34-poezia-e-la-bistritaand34-editia-a-xvii-a-687>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/zilele-medievale-in-cetatea-bistritei-683>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/pasaje-film-festival-deschiderea-piff-2024-visul-trigon-575>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/1-iunie-ziua-copilului-676>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/bistrta-folk-2024-ziua-ii-597>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/toamna-bistriteana-21-22-septembrie-2024-complexul-heidenfeld-viisoara-578>
<https://www.palatulculturiiibistrita.ro/eveniment/comemorarea-a-80-de-ani-de-la-exodul-sailor-576>
<https://w2.prundubargaului.ro/index.php/cultura/>
<https://www.facebook.com/festivalulusturoiului/>
<https://rasunetul.ro/29-mai-are-loc-xxi-editie-festivalului-folcloric-de-ispas-la-nasaud-un-proiect-cultural-care-va-fi>
<https://portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/49FFCD899B6F00ADC2258C4B00308ECE/%24FILE/Raport%20manager%20C>

JCBN%202024%20.pdf - Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, RAPORT DE ACTIVITATE AL MANAGERULUI pentru anul 2024

<https://www.gazetadeagricultura.info/dezvoltare-rurala/obiceiuri-si-traditii/13711-festivaluri-targuri-si-manifestari-folclorice-in-ardeal.html>

<https://ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/festivalul-interjudetean-de-folclor-romaneste-de-purtat-o-indragita-sarbatoare-folclorica-a-comunei-urmenis-6851103>

ANEXE

ANEXA 1. JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD – RESURSE TURISTICE ANTROPICE

I. EVALUARE MONUMENTE ISTORICE DE INTERES NAȚIONAL

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	NUMĂR MONUMENTE, ANSAMBLURI ȘI SITURI ARHEOLOGICE				NUMĂR MONUMENTE , ANSAMBLURI ȘI SITURI DE ARHITECTURĂ				NUMĂR MONUMENTE, ANSAMBLURI ȘI SITURI DE FOR PUBLIC				NUMĂR MONUMENTE, ANSAMBLURI ȘI SITURI MEMORIALE				NUMĂR TOTAL MONUMENTE ISTORICE DE DE INTERES NAȚIONAL	PUNCTAJ
		I - arheologie				II - arhitectura				III - monumente de for public				IV -memoriale					
		m [1]	a	s	Total	m	a	s	Total	m	a	s	Total	m	a	s	Total		
1	BISTRIȚA	4		8	12	193	5		198	4			4	1			1	215	8
2	BECLEAN	3		3	6	5	1		6				0				0	12	4
3	NĂȘĂUD				0	5			5	3			3	1			1	9	4
4	SÂNGEORZ-BĂI				0	2			2				0				0	2	1
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI				0	1			1				0				0	1	1
6	BRANIȘTEA				0				0				0				0	0	0
7	BUDACU DE JOS	4		9	13	8	1		9				0				0	22	5

8	BUDEȘTI	7		6	13				0	1			1				0	14	4
9	CĂIANU MIC	6		2	8	1			1				0				0	9	3
10	CETATE	2		3	5	3	1		4				0				0	9	3
11	CHIOCHIȘ	8		7	15	6	1		7				0				0	22	5
12	CHIUZA				0	1			1				0				0	1	1
13	CICEU- GIURGEȘTI			1	1				0				0				0	1	1
14	CICEU MIHĂIEȘTI	2		3	5	1			1				0				0	6	3
15	COȘBUC				0	1			1				0	1			1	2	1
16	DUMITRA	8		3	11	10	2		12				0				0	23	5
17	DUMITRIȚA	2		2	4	1			1				0				0	5	3
18	FELDRU				0	1			1	1			1				0	2	1
19	GALAȚII BISTRIȚEI	11		7	18	4			4				0				0	22	5
20	ILVA MARE				0				0				0				0	0	0
21	ILVA MICA				0				0				0				0	0	0
22	JOSENI BÂRGĂULUI			2	2	1			1				0				0	3	2
23	LECHINȚA	24		11	35	14	3		17				0				0	52	7
24	LEȘU				0	1			1				0				0	1	1
25	LIVEZILE	4		5	9	9	2		11				0	1			1	21	5
26	LUNCA ILVEI				0				0				0				0	0	0
27	MAIERU			1	1	1			1				0				0	2	1
28	MATEI	8		6	14	8	3		11				0				0	25	5
29	MĂGURA ILVEI				0				0				0				0	0	0
30	MĂRIȘELU	4		8	12				0				0				0	12	4

31	MICEȘȚII DE CÂMPIE	12		7	19	2	1		3				0				0	22	5
32	MILAȘ			2	2	5	1		6				0				0	8	3
33	MONOR	2		2	4				0				0				0	4	2
34	NEGRILEȘTI			2	2				0				0				0	2	1
35	NIMIGEA			3	3	1			1				0				0	4	2
36	NUȘENI			4	4	5	2		7				0				0	11	4
37	PARVA				0				0				0				0	0	0
38	PETRU RAREȘ				0	1			1	1			1	2			2	4	2
39	POIANA ILVEI				0				0				0				0	0	0
40	PRUNDU BÂRGĂULUI				0	1			1				0				0	1	1
41	REBRA				0				0				0				0	0	0
42	REBRIȘOARA				0	2	1		3	1			1				0	4	2
43	RODNA				0	3	1		4				0				0	4	2
44	ROMULI				0				0				0				0	0	0
45	RUNCU SALVEI				0	2	1		3				0				0	3	2
46	SALVA			2	2				0				0				0	2	1
47	SÂNMICHAIE DE CÂMPIE	17		7	24	2	1		3				0				0	27	5
48	SILIVAȘU DE CÂMPIE	3	3		6	4	2		6				0				0	12	4
49	SPERMEZEU	3		3	6	3			3				0	1			1	10	3
50	ȘANȚ				0				0				0				0	0	0
51	ȘIEU	3		3	6	5	1		6				0				0	12	4
52	ȘIEU-MĂGHERUȘ	16		13	29	5	2	1	8				0				0	37	6
53	ȘIEU-ODORHEI	18		11	29	3			3				0				0	32	6
54	ȘIEUȚ			1	1	2			2				0				0	3	2

55	ȘINTEREAG			4	4	2			2				0				0	6	3
56	TÂRLIȘUA				0	1			1	1			1				0	2	1
57	TEACA	18		10	28	3			3				0				0	31	6
58	TELCIU				0	1			1				0				0	1	1
59	TIHA BÂRGĂULUI				0				0				0				0	0	0
60	URIU	6		3	9	4			4				0				0	13	4
61	URMENIȘ	8		3	11	3	1		4				0				0	15	4
62	ZAGRA	3		2	5	3			3				0				0	8	3
	TOTAL	206		169	377	340	33	1	374	12			12	7		0	7	770	

Sursa:

<https://patrimoniul.ro/en/profiles/lista-monumentelor-istorice>

<https://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/LMI-BN.pdf>

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/182787> - OMC nr. 3810/03.10.2016 privind clasarea în Lista monumentelor istorice a Bisericii Ortodoxe Române „Sf. Ierarh Nicolae”, Piața Unirii nr. 1, orașul Năsăud, județul Bistrița-Năsăud, categoria II-arhitectură, categoria m-monument, grupa valorică B publicat în Monitorul Oficial al României nr. 829/20.10.2016

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/275055> - OMC nr. 2887/25.04.2023 privind clasarea imobilului Cinematograful „Bulevard” (corp C1), Bd. Republicii nr. 35, municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, cu codul LMI BN-II-m-B-21205 publicat în Monitorul Oficial al României nr. 897/05.10.2023 -

II. EVALUARE PATRIMONIU CULTURAL

NR. CRT.	UAT	LOCALITATI	Muzeu, case memoriale si colectii publice	Punctaj	Arta si traditie populară		Punctaj	Instituții de spectacole și concerte etc	Punctaj	Manifestări culturale repetabile	Punctaj
					I. Festivaluri, concursuri, târguri obiceiuri, sărbători etc.	II. Mestesuguri populare					
1	MUNICIPIUL BISTRIȚA	BISTRIȚA	Complexul Muzeal Bistrița cu 2 unități subordonate: Casa Argintarului - Centrul German Bistrița și Casa Argintarului - Centrul German Bistrița	4	1. Zilele Bistriței – Sărbătoare urbană, luna iulie; 2. Sărbătoarea Sasilor Bistrița – Tradițională 3. Târgul Mare al Bistriței – Târg tradițional 4. Ziua Săratei – cântec, joc și voie bună, iulie, Sărata 5. Târgul de Crăciun – Eveniment tematic-cultural, Bistrița, decembrie 6. Festivalul - Concurs Național de Interpretare a Cântecului Popular Românesc „Valeria Peter Predescu”, 15-16 mai 2024 7. Festivalul Interpretare	1. Pictură pe sticlă/lemn	4	1. Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”; 2. Centrul Multicultural al Sinagoga Bistrița	2	1. BISTRIȚA FOLK 2024, 15-16 noiembrie 2024, Bistrița 2. PASAJE FILM FESTIVAL / DESCHIDEREA PIFF 2024: VISUL + TRIGON - Joi, 19 septembrie 2024 3. Toamna Bistrițeană, 21-22 septembrie 2024, complexul Heidenfeld – Viișoara 4. Festivalul internațional de poezie și muzică "POEZIA E LA BISTRIȚA" ediția a-XVII-a , 3 iulie 2025, Bistrița	2

					Concurs Național de a Cântecului Popular Românesc, "Pană de păun" ediția a XIV-a 8. Festivalul – Concurs Județean de Folclor „În grădina raiului” dedicat interpretării și promovării colindelor și obiceiurilor tradiționale românești, 17 decembrie 2024					5. ZILELE MEDIEVALE ÎN CETATEA BISTRIȚEI, 20 iunie, Bistrița 6. Ziua Internațională a Romilor, Bistrița, 8 aprilie 2025 / Festivalul Tradițional al Romilor, ediția a XXIII – a Bistrița, 8 august 2024	
2	ORAȘ BECELAN	BECELAN	Muzeul Protopopiatului Ortodox Beclean Muzeul „Casa de Vânătoare”	1							
		FIGA			1. Înstruțatul bouului – obicei străvechi ce se practică în această zonă a țării de Rusalii		2			1. Celtic Transilvania, Băile Figa din Beclean, 19, 20, 21 iulie 2024, ediția a VIII-a	2
3	ORAȘ NĂSĂUD	NĂSĂUD	Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Grăniceresc Năsăudean	2	1. Festivalului folcloric „De Ispas la Năsăud” ediția a XXI-a, 29 mai,	1. țesături, cusături, covoare	2	1. Tea trul de vară	1		

		LIVIU REBREANU	Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”	2							
4	ORAȘ SÂNGEORZ BĂI	SÂNGEORZ- BĂI	Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul de Artă Comparată	2	1. Sărbătoarea Sf. Mare Mc. Gheorghe și ”Târgul Lapcelui Ge Oi”, Sângeorz- Băi, 23 aprilie 2025	1. Pictură pe sticlă/lemn	2			1. Întâlnirile din Maxonia, artforest ediția a VII-a, 1-25 august 2024	2
5	BISTRIȚA BÂRGĂULUI	COLIBIȚA				1. țesături, cusături, covoare				1. Colibița Folk Fest – Festival folk, Colibița, august; 2. Tabăra de pictură Colibița – eveniment artistic, anual.	2
6	BUDACU DE JOS	BUDACU DE JOS			1. "Laleaua Pestrita" - serbare campeneasca		2				
7	CĂIANU MIC	CĂIANU MIC			1.Înstruțatul boului – obicei străvechi ce se practică în această zonă a țării de Rusalii		2				
8	CHIOCHIȘ	CHIOCHIȘ			1. Târgul Mare al Chiochișului, 28 - 29 septembrie 2024		2				
9	CICEU- MIHĂEȘTI	CICEU- MIHĂEȘTI	1. Punct muzeal Ciceu Mihăiești	1	1. Serbările Cetății Ciceului ediția 54, 18 august 2024		2				

10	CETATE	CETATE			1. "Laleaua Pestrita" - serbare campeneasca		2				
11	COȘBUC	COȘBUC	1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Memorial „George Coșbuc”	2							
12	FELDRU	FELDRU	1. Muzeul sătesc „Casa Ethnos” Colecția etnografică „George Nichiti”	1							
13	GALAȚII BISTRIȚEI	HERINA	1. Complexul Muzeal Bistrița – Biserica Evanghelică Herina	2	1. Festivalul Sânzienelor de pe Hagău, Galații Bistriței, 24 iunie 2024		2				
		TONCIU			1. Ziua meșteșugarilor din Tonciu, 20 octombrie 2024 2. Cântec și joc la hotarul toamnei, 9 noiembrie 2024		2				
14	ILVA MARE	ILVA MARE			1. Festivalul Județean „Sâmbra Oilor”, Ilva Mare, 23-24 iunie 2024	1. Prelucrare lemn, metal, piatră	3				
15	ILVA MICĂ	ILVA MICĂ			1. Cântec, joc și voie bună cu diaspora-mpreună, ediția a III-a, Parcul din		2				

					Văleni, 29 august 2024						
16	LEȘU	LEȘU			1. Rapsodia triscasilor, festival de interpretare instrumentala a muzicii populare		2				
17	LIVEZILE	LIVEZILE	1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul „Casa săsească”	2							
18	LUNCA ILVEI	LUNCA ILVEI				1. Prelucrare lemn, metal, piatră	1				
19	MĂGURA ILVEI	MĂGURA ILVEI	1. Casa Muzeu din Măgura Ilvei	1							
20	MAIERU	MAIERU	1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul „Cuibul Visurilor”	1		1. țesături, cusături, covoare	1				
21	MONOR		1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco” 2. Muzeul Literar și Memorial „Teodor Tanco”	2							
22	NIMIGEA	MOCOD			1. Craii de la Mocod – obicei mistic din calendarul primăverii		2				

		TĂURE			1. Înstruțatul boului – obicei străvechi ce se practică în această zonă a țării de Rusalii		2				
23	NUȘENI	VIȚA			1. Festivalul dansului și cântecului câmpenesc (al comunității maghiare)		2				
24	PETRU RAREȘ	RETEAG	1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Memorial „Ion Pop Reteganul”	2							
25	POIANA ILVEI	POIANA ILVEI	1. Punct muzeal Poiana Ilvei	1							
26	PRUNDU BÂRGĂULUI	PRUNDU BÂRGĂULUI			1. Festivalul Internațional de Folclor Regele Brazilor 2. Târgul Mare al Bârgăului – Târg tradițional, luna august 3. Alaiul nunților de pe Bârgău		4				
27	RODNA	RODNA	1. Complexul Muzeal Bistrița – Muzeul Mineritului Rodna	2		1. țesăt uri	1				

28	REBRISOARA	REBRISOARA			1. Sânzienne la Rebrisoara – Obicei tradițional, 24 iunie		2				
29	RUNCU SALVEI	RUNCU SALVEI				1. Prelucrare lemn, metal, piatră	1				
30	SALVA	SALVA			1. Festival-concurs județean de muzică populară pentru copii și tineret Maria Butaciu – Maria Peter, Salva – 9 iunie 2025	1. țesături, cusături, covoare	3				
31	SILIVAȘU DE CÂMPIE	SILIVAȘU DE CÂMPIE			1. Festivalul Cântecului, Jocului și Portului de pe Câmpie, 30 iunie 2024		2				
32	ȘANȚ	ȘANȚ								1. Festivalul de teatru folcloric și nescris „Constantin Iugan"	2
33	ȘIEU	ȘIEU			1. Festivalul Cântecului, jocului și portului de pe Valea Șieului, Șieu - Pădurea Posmuș, 15 august 2024		2				
34	SPERMEZEU	SPERMEZEU	1. Complexul Muzeal Bistrița –	2							

			Casa tradițională de pe Văile Țibleșului amenajată și donată de Episcopul Macarie Drăgoi								
35	TÂRLIȘUA	TÂRLIȘUA			1. Festival-concurs Interjudețean de folclor dedicate rapsozilor populari "La poale de Țibleș, ediția a XVI-a, 25 mai 2025, Târlășua		2				
		AGRIEȘ			1. Festival – Concurs de pricesne „Maica Cerului” ediția III, 4 august 2024 2. Festival – Concurs Interjudețean de Colinde „Mândră-i sara de Crăciun” ediția a III-a, 15 decembrie 2024		4				
36	TEACA	ARCHIUD	1. Muzeul etnografic sătesc Archiud	1							
37	TIHA BÂRGĂULUI	PIATRA FÂNTÂNELE			1. Via Transilvanica Maraton – 23 august		4				

					2. Festivalul Usturoiului - in Tinutul Contelui Dracula 9-10 august 2025						
		MUREȘENII BÂRGĂULUI				1. țesături, cusături, covoare	1				
38	URMENIȘ	URMENIȘ			1. Festivalul Interjudețean „Jocuri din Bătrâni” 2. Festivalul Interjudetean de Folclor "Romaneste de purtat"		4				

Sursa datelor:

<https://ghidulmuzeelor.cimec.ro/>

<https://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=130&-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

<https://www.bistrita.com/evenimente/1008/via-transilvanica-maratonFestival-concurs>

<https://cjcbn.ro/evenimente/2024-08-15/>

<https://cjcbn.ro/eveniment/festival-concurs-judetean-de-muzica-populara-pentru-copii-si-tineret-maria-butaciu-maria-peter/>

<https://cjcbn.ro/eveniment/la-poale-de-tibles-4/>

<https://cjcbn.ro/eveniment/mandra-i-sara-de-craciun-2/>

<https://cjcbn.ro/eveniment/sangeorzul/>

<https://cjcbn.ro/eveniment/ziua-internationala-a-romilor-4/>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/zilele-bistritei-2025-691>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/ziua-saratei-689>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/festivalul-international-de-poezie-i-muzica-and34-poezia-e-la-bistritaand34-editia-a-xvii-a-687>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/zilele-medievale-in-cetatea-bistritei-683>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/pasaje-film-festival-deschiderea-piff-2024-visul-trigon-575>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/1-iunie-ziua-copilului-676>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/bistrta-folk-2024-ziua-ii-597>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/toamna-bistriteana-21-22-septembrie-2024-complexul-heidenfeld-viisoara-578>

<https://www.palatulcultiibistrita.ro/eveniment/comemorarea-a-80-de-ani-de-la-exodul-sailor-576>

<https://w2.prundubargaului.ro/index.php/cultura/>

<https://www.facebook.com/festivalulusturoiului/>

<https://rasunetul.ro/29-mai-are-loc-xxi-editie-festivalului-folcloric-de-ispas-la-nasaud-un-proiect-cultural-care-va-fi>

<https://portalbn.ro/portal/bistrita->

[nasaud/portal.nsf/49FFCD899B6F00ADC2258C4B00308ECE/%24FILE/Raport%20manager%20CJCBN%202024%20.pdf](https://portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/49FFCD899B6F00ADC2258C4B00308ECE/%24FILE/Raport%20manager%20CJCBN%202024%20.pdf) - Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, RAPORT DE ACTIVITATE AL MANAGERULUI pentru anul 2024

<https://www.gazetadeagricultura.info/dezvoltare-rurala/obiceiuri-si-traditii/13711-festivaluri-targuri-si-manifestari-folclorice-in-ardeal.html>

<https://ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/festivalul-interjudetean-de-folclor-romaneste-de-purtat-o-indragita-sarbatoare-folclorica-a-comunei-urmenis-6851103>

ANEXA 2. JUDETUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD – INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ

D. EVALUARE INFRASTRUCTURA DE CAZARE

UAT	TIP	DATE	TOTAL	TIP STRUCTURĂ DE PRIMIRE TURISTICĂ	NUMĂR LOCURI / TIP STRUCTURĂ DE PRIMIRE TURISTICĂ	CAPACITATEA DE CAZARE EXISTENTĂ (NR. LOCURI *365)	PUNCTAJ PE TIP DE STRUCTURĂ DE PRIMIRE TURISTICĂ	PUNCTAJ FINAL (MAX. 8 p)
BISTRIȚA	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	5	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	954	348210	23.87	7.5
		Nr. locuri	92		282	102930	7.67	
					92	33580	2.51	
	Hotel	Nr. unități Nr. locuri	11 954	25 1328				
	Pensiune turistică	Nr. unități Nr. locuri	7 223					
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	1 32					
	Vilă turistică	Nr. unități Nr. locuri	1 27					
BECLEAN	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	24	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	4
		Nr. locuri	346		48	17520	2.55	
	Cabane turistice	Nr. unități	1	29	354	129210	8.24	

		Nr. locuri	8	402				
	Pensiune turistică	Nr. unități Nr. locuri	1 16					
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	3 32					
NĂSĂUD	Pensiune turistică	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	10		38	13870	2.33	
					0	0	0	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	1 28	2 38				
SÂNGEORZ BĂI	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	4	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	436	159140	12.54	6
		Nr. locuri	32		76	27740	3.16	
					177	64605	4.37	
	Hotel	Nr. unități Nr. locuri	1 436	10 689				
	Cabane turistice	Nr. unități Nr. locuri	1 10					
	Pensiune turistică	Nr. unități Nr. locuri	1 50					
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	1 14					
	Vilă turistică	Nr. unități	1					

		Nr. locuri	12					
	Tabere de elevi și preșcolari	Nr. unități Nr. locuri	1 135					
BISTRIȚA BÂRGĂULUI	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	12	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	278	101470	9.08	7
		Nr. locuri	154		333	121545	8.78	
					178	64970	4.39	
	Hotel	Nr. unități Nr. locuri	3 278		40 789			
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	24 333					
	Căsuțe turistice	Nr. unități Nr. locuri	1 24					
BRANIȘTEA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	6		6	2190	1.63	
					0	0	0	
BUDACU DE JOS	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	12		12	4380	1598700	
					0	0	0.50	
CĂIANU MIC	Pensiune agroturistică	Nr. unități	2	hotel și hostel pensiune și vilă turistică	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	49		49	17885	6528025	

				alt tip de unitate de cazare	0	0	0.50	
CETATE	Cabane turistice	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	22	pensiune și vilă turistică	36	13140	2.29	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	3 36	alt tip de unitate de cazare	22	8030	0.98	
CHIUZA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	3	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	32	pensiune și vilă turistică	32	11680	4263200	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0.50	
DUMITRA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	6	pensiune și vilă turistică	6	2190	1.63	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
DUMITRIȚA	Cabane turistice	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	14	pensiune și vilă turistică	0	0	0	
				alt tip de unitate de cazare	14	5110	0.81	
ILVA MARE	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	10	pensiune și vilă turistică	10	3650	1.72	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
JOSENI BÂRGĂULUI	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25

		Nr. locuri	8	pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	8 0	2920 0	1.67 0	
LECHINȚA	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	6		38	13870	2.33	
					6	2190	0.63	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	3 38	4				
LIVEZILE	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	1.5
		Nr. locuri	27		54	19710	2.68	
					37	13505	1.31	
	Cabane turistice	Nr. unități Nr. locuri	1 10	8 91				
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	6 54					
MAIERU	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	12		44	16060	2.46	
					12	4380	0.76	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	4 44					

NIMIGEA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	13	pensiune și vilă turistică	13	4745	1.78	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
PARVA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	3	hotel și hostel	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	32	pensiune și vilă turistică	32	11680	2.20	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
PETRU RAREȘ	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	8	pensiune și vilă turistică	0	0	0	
				alt tip de unitate de cazare	8	2920	0.67	
POIANA ILVEI	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	10	pensiune și vilă turistică	10	3650	1.72	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
PRUNDU BÂRGĂULUI	Pensiune agroturistică	Nr. unități	6	hotel și hostel	0	0	0	0.75
		Nr. locuri	73	pensiune și vilă turistică	73	26645	3.10	
				alt tip de unitate de cazare		0	0	
REBRA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	12	pensiune și vilă turistică	12	4380	1.76	

				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
REBRIȘOARA	Pensiune turistică	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	35		65	23725	2.92	
					0	0	0	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	3 30					
RODNA	Cabane turistice	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	1
		Nr. locuri	26		126	45990	4.26	
					26	9490	1.07	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	9 126					
ROMULI	Apart. și camere de închiriat	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică alt tip de unitate de cazare	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	16		48	17520	2.55	
					16	5840	0.85	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități Nr. locuri	3 48					
RUNCU SALVEI	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel pensiune și vilă turistică	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	10		10	3650	1.72	

				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
SALVA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	2	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	14	pensiune și vilă turistică	14	5110	1.81	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
ȘANȚ	Cabane turistice	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	1
		Nr. locuri	84	pensiune și vilă turistică	50	18250	2.59	
				alt tip de unitate de cazare	84	30660	2.34	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități	3					
		Nr. locuri	50	134				
ȘIEU	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	10	pensiune și vilă turistică	10	3650	1.72	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
ȘIEUȚ	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel		0	0	0.25
		Nr. locuri	10	pensiune și vilă turistică	10	3650	1.72	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
ȘINTEREAG	Pensiune agroturistică	Nr. unități	3	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	26	pensiune și vilă turistică	26	9490	2.07	

				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
TEACA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25
		Nr. locuri	17	pensiune și vilă turistică	17	6205	1.87	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
TELCIU	Cabane turistice	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	16	pensiune și vilă turistică	29	10585	2.13	
				alt tip de unitate de cazare	16	5840	0.85	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1					
		Nr. locuri	29					
TIHA BÂRGĂULUI	Pensiune agroturistică	Nr. unități	11	hotel și hostel	0	0	0	2
		Nr. locuri	203	pensiune și vilă turistică	203	74095	5.94	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	
URIU	Camping	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.5
		Nr. locuri	12	pensiune și vilă turistică	20	7300	1.94	
				alt tip de unitate de cazare	12	4380	0.76	
	Pensiune agroturistică	Nr. unități	2					
		Nr. locuri	20					
ZAGRA	Pensiune agroturistică	Nr. unități	1	hotel și hostel	0	0	0	0.25

		Nr. locuri	10	pensiune și vilă turistică	10	3650	1.72	
				alt tip de unitate de cazare	0	0	0	

TOTAL JUDEȚ	Nr. unități	199
	Nr. locuri	4572
	Nr. locuri hotel și hostel	1688
	Nr. locuri pensiuni și vile turistice	1850
	Nr. alt tip de unitate de cazare	1034
	Capacitatea de cazare existentă	1668780

Notă: Categoria pensiune turistică include și categoria pensiune agroturistică; categoria alt tip de unitate de cazare include categoriile: apartamente și camere de închiriat, bungalou, cabană turistică, căsuțe turistice, camping turistic, motel, popas turistic, sat de vacanță

Sursa datelor: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table> (ultima accesare: 30.07.2025)